

Influence citizen initiatives on social cohesion

Master thesis

rijksuniversiteit
groningen

Patrick Hannema
S3515141

Colophon

Author	Patrick Hannema
Student number	S3515141
Contact	p.r.hannema@student.rug.nl
University	University of Groningen Faculty of Spatial Sciences
Master	Society, Sustainability and Planning
Version	Master thesis final version
Date	02-07-2023
Supervisor	dr. ir. T. van Dijk
Word count	18273
Cover page	(GoNano, no date)

Acknowledgements

Hereby, I present my Master's thesis, the final product of two enjoyable years of following the (pre-)master program in Society, Sustainability, and Planning at the University of Groningen. Foremost, I express my sincere gratitude to my supervisor, Dr. ir. T. van Dijk, for his invaluable guidance during the entire thesis writing process and his inspirational insights at moments when I got a little stuck. His constructive feedback and flexibility in scheduling meetings greatly facilitated the completion of this work.

Moreover, I extend my appreciation to all the participants who agreed to be interviewed for my research, including individuals from Wijkbedrijf Het Groenhuis and Stichting WelMobiel. Their invaluable contributions and insights were indispensable in shaping the contents of my thesis.

Lastly, I am very grateful for the people around me, my family and friends, for their unconditional support and patience throughout this academic journey. Their willingness to lend a listening ear during times of struggle played a vital role in completing this thesis successfully.

I hope you will enjoy reading this thesis,

Patrick Hannema

Groningen, July 2023

Abstract

In the dynamic urban landscape of today, cities are recognized as complex adaptive systems where stakeholders engage in open discourse to achieve consensus. To address the wicked challenges that arise in these cities, such as the lack of social cohesion, collaborative approaches are crucial, emphasizing the importance of stakeholder engagement beyond traditional power structures. Citizen initiatives are emerging as valuable tools for fostering collaboration among stakeholders and promoting participatory city planning. This research aims to identify and evaluate the factors of citizen initiatives that contribute to better social cohesion. The study took into account the multifaceted nature of social cohesion, dividing it into five dimensions: social capital, level of social engagement, place attachment, social inclusion, and common values and civic culture. Employing a case study approach, this research explored the perceived changes within these five dimensions resulting from two selected cases: Wijkbedrijf het Groenhuis and Stichting Welmobiel. The results show a positive difference in social capital, social inclusion, and social engagement after getting involved in a citizen initiative. However, for the other two dimensions, common values and civic culture and place and community attachment, most felt no significant change after joining the initiative. Despite often maintaining superficial relationships outside the initiatives, the progress made underscores the potential for fostering improved social cohesion.

Keywords: social cohesion, social capital, social engagement, place attachment, community attachment, social inclusion, common values, civic culture, citizen initiatives.

Contents

Acknowledgements	2
Abstract	3
1 Introduction	6
1.1 <i>Background</i>	6
1.2 <i>Scientific relevance</i>	7
1.3 <i>Research aim</i>	8
1.4 <i>Research questions</i>	8
1.5 <i>Structure of the research</i>	8
2 Theoretical Framework	9
2.1 <i>Spectrum of citizen participation</i>	9
2.1.1 <i>Self-organization and citizen initiatives</i>	11
2.1.2 <i>Co-creation</i>	15
2.1.3 <i>Phases of citizen initiatives</i>	16
2.2 <i>Social cohesion</i>	19
2.2.1 <i>Social capital</i>	20
2.2.2 <i>Social engagement</i>	22
2.2.3 <i>Place- and social attachment</i>	22
2.2.4 <i>Common values and civic culture</i>	23
2.2.5 <i>Social inclusion</i>	23
2.3 <i>Conceptual model</i>	24
3 Methodology	26
3.1 <i>Data collection method</i>	26
3.2 <i>Case criteria</i>	28
3.3 <i>Case selection</i>	29
3.3.1 <i>Wijkbedrijf Het Groenhuis</i>	29
3.3.2 <i>Stichting Welmobiel</i>	30
3.4 <i>Interviewees criteria</i>	31
3.5 <i>Interviewees selection</i>	31
3.6 <i>Data analysis</i>	32
3.7 <i>Ethical considerations</i>	32
4 Results and analysis	34
4.1 <i>Social capital</i>	35
4.2 <i>Common values and civic culture</i>	39
4.3 <i>Place- and community attachment</i>	40
4.4 <i>Social inclusion</i>	41
4.5 <i>Social engagement</i>	43
5 Conclusion	45
6 Discussion and reflection	48

7	References.....	51
	Appendix 1: Research project information sheet.....	66
	Appendix 2: Informed consent form	67
	Appendix 3: Interview guide	68
	Appendix 4: Transcripts	71

1 Introduction

In this chapter, an overview of the background is presented, followed by an exploration of the scientific relevance of the research. The research objective and the questions to be addressed are then outlined. Finally, the structure of the research is explained.

1.1 Background

In today's rapidly evolving urban landscape, cities can be viewed as complex adaptive systems in which various stakeholders engage in open discourse in order to reach consensus (Puerari et al., 2017; Roo, 2017). Challenges arise in these complex adaptive systems which can be addressed at the city level (Gilman et al., 2010; Wolfram, 2018), such as climate change and the lack of social cohesion. These challenges can very well be regarded as a wicked problem (Rittel and Webber, 1973; Sun and Yang, 2016). Wicked problems have no stopping rule, a vague definition, and solutions that are never right or wrong. Every one of these problems is unique and every solution is a "one-shot" operation" (Rittel and Webber, 1973). Solving wicked problems requires stakeholders to adopt a collaborative approach (Pacanowsky, 1995), to "achieve progress outside of the political arena" (Allmendinger, 2017).

Collaborative approaches underscore the significance of constructing new policy dialogues regarding the qualities of places, by prioritizing the collaboration among stakeholders in both policy formulation and implementation, extending stakeholder engagement beyond conventional power structures (Healey, 1998). Moreover, the collaborative approaches acknowledge diverse forms of local knowledge and promote the establishment of social networks as valuable sources of institutional capital, facilitating the prompt and credible implementation of new initiatives (Healey, 1998). This can for example be done by the creation of citizen initiatives. A variety of these initiatives are emerging that we believe to be an important starting point for achieving urban transformations towards sustainability (Frantzeskaki et al., 2016; Wolfram, 2018). Citizen initiatives can contribute to the collaborative process by fostering new forms of interaction among stakeholders, which is essential for participatory city planning (Puerari et al., 2017; Itten et al., 2021) and for making real contributions (Nienhuis, van Dijk and de Roo, 2011).

When forming citizen initiatives that aim to address challenges within the complex systems inherent to cities, it can also yield an additional benefit in terms of social cohesion. The neighborhood context is very important regarding the citizens' social cohesion (Wickes *et al.*, 2019) because our local neighborhood often serves as a source for building and maintaining many of our social ties (Henning and Lieberg, 1996). The neighborhood offers favorable conditions for the formation of social connections, facilitated by its proximity, which promotes the development of different types of relationships (Henning and Lieberg, 1996) and with that benefitting the overall social cohesion (Hipp and Perrin, 2006; Browning *et al.*, 2017). Citizen initiatives can provide citizens with more social ties (Puerari *et al.*, 2017) and can therefore be

a useful tool in combating the lack of social cohesion (Gilman *et al.*, 2010). Being a member of social groups, such as an initiative, allows people to interact with others, feel a sense of belonging to a particular group, and experience social control (van Kempen and Bolt, 2009). These factors can significantly impact people's well-being (Kearns and Forrest, 2000; Barton and Pretty, 2010; Cramm and Nieboer, 2015). Also, due to various factors such as increasing geographical distances to friends, family and smaller family sizes, people are becoming more reliant on nearby networks (Shaw, 2005; Dijk, Cramm and Nieboer, 2013).

Participatory processes and interaction of different kinds of actors have received increased interest from policymakers (Brandsen, Steen and Verschuere, 2018). This led to the shift from government to governance in many modern cities over the last decades (Lo, 2018), for example in planning practices (Puerari *et al.*, 2017). Governance in this context refers to more "self-organizing and inter-organizational networks" (Rhodes, 1996), with policy-making that involves multiple public and private actors (Lo, 2018). This shift allows citizens to become more involved and take on new roles and responsibilities, promoting greater participation (van Dam, 2016). This shift also occurred in the way value is being created, moving away from a user-centered approach (Ramaswamy and Prahalad, 2002; Sanders and Stappers, 2008), towards a model of co-creation that involves collaboration with stakeholders (Ramaswamy and Prahalad, 2002; Ramaswamy and Ozcan, 2014). Interaction here is seen as the key to creating value (Payne, Storbacka and Frow, 2008; Ramaswamy and Ozcan, 2014). Co-designing with users is the latest trend in the evolving field of design research (Sanders and Stappers, 2008).

1.2 Scientific relevance

Thus far, the research on co-creation mainly focused on what the process entails (Sanders and Stappers, 2008; Ind and Coates, 2013; Galvagno and Dalli, 2014; Voorberg, Bekkers and Tummers, 2015), or about the co-creation paradigm shift (Ramaswamy and Prahalad, 2002; Ramaswamy and Ozcan, 2014). Moreover, a lot of research focused on how co-creation is related to the energy transition (Sillak, Borch and Sperling, 2021). Sanders and Simons (2009) noted that co-creation can add social value, because it involves close long-term collaboration of the stakeholders in order to improve the quality of life. Related to that, Agrawal, Kaushik and Rahman (2015) studied how stakeholders can use co-creation to create social value for themselves and other stakeholders, with a focus on the management literature, without a clear emphasis on the actual way this social value is created. Co-creation has also been analyzed with regard to the Covid-19 pandemic and the increased emphasis on social policy that focuses on finding different approaches to address the pandemic (Ratten, 2022).

The research gap upon which this research builds is the lack of research on the benefits of co-creation processes in citizen initiatives that could potentially promote social cohesion. Citizen initiatives are increasingly being recognized as a way of addressing social and political issues in contemporary societies. While research, like Sanders and Stappers (2008) and Voorberg,

Bekkers and Tummers (2015), has examined the impact of citizen initiatives on policymaking and governance, less is known about their potential to foster social cohesion. Understanding these factors could help identify and implement co-creation initiatives that are designed to support social cohesion. Furthermore, these factors could showcase the key elements of co-creation that are important to foster social cohesion.

1.3 Research aim

This research aims to identify and evaluate the factors of citizen initiatives that contribute to better social cohesion.

1.4 Research questions

The central question of this research is: **“What are the effects of citizen initiatives on social cohesion?”**

The main question is addressed through the following sub-questions:

1. What are the dimensions of social cohesion?
2. How do citizen initiatives affect the level of social engagement and place attachment regarding the stakeholders?
3. To what extent do citizen initiatives benefit the participants’ common values and how do the diverse perspectives, included through co-creation, impact social inclusion?
4. How do citizen initiatives build social capital within the community?

1.5 Structure of the research

The preceding sections of this research have provided an overview of the background information and the research inquiries under investigation. The forthcoming chapter will delve into the theoretical framework that underpins this study. Chapter 3 will expound upon the selected methodology employed to address the primary research question and its corresponding secondary questions. Moreover, this chapter will outline the process of data analysis and contemplate the ethical considerations associated with the study. Moving forward, chapter 4 will present the findings obtained from the semi-structured interviews, while chapter 5, the conclusion, will serve to respond to the principal research question. Finally, chapter 6, the discussion, will be a reflection upon the research process itself and providing recommendations for further research.

2 Theoretical Framework

This chapter examines the relevant concepts through an analysis of the existing scientific literature. It starts by exploring the spectrum of citizen participation and subsequently delves into social cohesion and its various dimensions. Furthermore, the relevant concepts discussed are visualized in a conceptual model.

2.1 Spectrum of citizen participation

The first concepts in planning theory were rooted in the notion of closed systems, where there were explicit components connected by direct cause-and-effect relationships (Roo, 2010). These systems are regarded as immutable, and it is believed that they can be entirely understood in theory. This perspective suggests that while all occupations involve adjusting means to ends, only experts utilize specialized scientific knowledge in technical problem-solving (Schön, 1988). These approaches are referred to as “technical rationality”. Roo (2010) classified this system as class 1 (see figure 1). Following the postwar era, retaining the concept of closed systems became progressively challenging. The pursuit of absolute knowledge based on theoretical foundations has resulted in unattainable and unworkable outcomes, especially in a society that values democracy and equality (Roo, 2012).

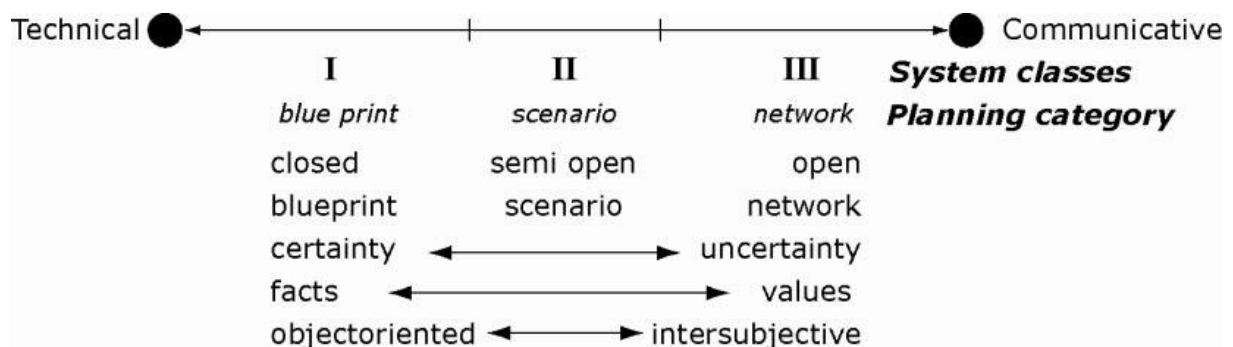

Figure 1: “A rationality spectrum for spatial planning and its relation to Class I, II and III systems” (Roo, Hillier and Wezemael, 2012).

This resulted in the downfall of a belief system that encompassed the notion of attaining full certainty within planning procedures (Allmendinger, 2017), with experts possessing absolute knowledge. Instead, feedback systems emerged as an alternative, and the scenario approach exemplified notable innovations in planning (Roo, 2010). After the post-war period, straightforwardness was still valued in planning: it was believed that by considering the facts available at the start of the planning process, a desired outcome could be predicted and achieved through clearly defined, evident, and straightforward causal links between the different planning stages (Sagoff, 2008). Roo (2010) classified this system as class 2 (see figure 1). Nevertheless, the fundamental planning concepts that relied on feedback systems were also subject to scrutiny. Consequently, network systems were introduced to complement system class 2 and gained increasing popularity (Roo, 2010). These semi-open network

systems prioritize the interactions between stakeholders over the physical representation of the issue. Thus, the focus shifts from a reality that is object-oriented and knowable to one that is intersubjective and perceived (Roo, 2010). He called this system class 3 (see figure 1). Present-day planning theory is endeavoring to distance itself from the notion that reality can be created and controlled (Roo, 2010). This shift in paradigm has resulted in a keen interest in network approaches and their associated experiences. In planning theory, the reasoning that underpins these approaches is referred to as "communicative rationality".

As a result, planning theorists in the early 21st century are increasingly drawn to communicative rationality in planning, where planning problems are approached through the lens of open and interconnected systems and where stakeholders communicate their views, stances, and desires (Roo, 2010; Allmendinger, 2017). As a result, these issues are categorized as ranging from "complex" to "very complex" and cannot be comprehended as feedback or closed systems anymore (Roo, 2010). There is significant evidence that the technical approach (see figure 1) has shown limited effectiveness in dealing with the challenges related to the intricate nature of the public sphere and the complexities of the issues faced by the government (Hallsworth, 2012). This point crucially highlights the fact that the way these actors interact with each other often does not constitute a "complicated" system that could theoretically be mapped and comprehended (Hallsworth, 2012). Instead, it is "complex" and characterized by rapid changes, uncertainty, and limited predictability (Roo, 2010, 2017; Hallsworth, 2012). Climate change can be regarded as a complex issue. It is now evident that only basic and simple problems can be understood within closed systems (Roo, 2010).

However, it is essential to recognize that communicative rationality is not without its imperfections, as it may result in occasions where the content of the issue at hand is often forgotten by the participating stakeholders (Roo, 2015). The emphasis on the decision-making process in communicative processes can lead to instances where stakeholders perceive the debate as successful solely based on their satisfaction with the outcome, despite not fully resolving the initial issues. Furthermore, a significant drawback of communicative rationality lies in the presence of power imbalances. The effectiveness of consensus building and debate relies on the assumption that all participants possess equal power (Roo, 2015). Nevertheless, such equity is often unattainable as external factors like financial resources, prestige, and other advantages can grant one party superior influence over others (Roo, 2015).

In the last decade, new cooperative strategies are being tested by urban policy makers and citizens to address ongoing urban challenges, such as climate change adaptation (Frantzeskaki, Broto and Coenen, 2017; Loorbach, Frantzeskaki and Avelino, 2017). Conventional policy-focused strategies are unsuccessful in tackling the underlying issues of these complicated and long-lasting issues in cities (Hallsworth, 2012; Puerari *et al.*, 2018; da Cruz, Rode and McQuarrie, 2019). The current practices of urban regimes are inadequate in addressing the new demands and needs that arise from such problems (Frug and Barron, 2011). In order to

develop action plans, citizens, public institutions, private sector entities, and knowledge institutions are collaborating through both formal and informal networks (Arnstein, 1969; Puerari *et al.*, 2018). Collaborative approaches highlight the significance of creating new policy discourses regarding the characteristics of places, fostering collaboration among stakeholders in policy development and implementation, expanding stakeholder engagement beyond traditional power structures, acknowledging diverse forms of local knowledge, and establishing robust social networks as a source of institutional capital, enabling swift and legitimate implementation of new initiatives (Healey, 1998). Puerari *et al.* (2018) found that the rise of these urban networks is attributed to two significant trends. Firstly, public entities have been embracing various forms of participation, such as community-based governance (Puerari *et al.*, 2018), ‘third way’ approaches (Rose, 2000), public-private partnerships (Osborne, 2007), or public-private-people partnerships (Kuronen *et al.*, 2010). Secondly, non-governmental urban actors have become increasingly vocal and proactive (Puerari *et al.*, 2018). In addition to addressing social issues, these actors are also advocating for their voices to be heard and seeking to take action independently (Boelens and de Roo, 2016; Meijer and van der Krabben, 2018; Puerari *et al.*, 2018).

These trends also resulted in the rise in collective citizen engagement in recent decades, where individuals take control and shape their environments based on their own needs, desires, and ideas (Horlings, 2017). They are actively involved in public planning tasks to independently organize their common spaces, although their practices differ significantly depending on institutional and political contexts (Horlings *et al.*, 2021). The upcoming section provides a comprehensive exploration of citizen initiatives and self-organization, going into greater depth and detail.

2.1.1 Self-organization and citizen initiatives

Self-organization, as described by Boonstra (2010), entails a continuous interaction and movement among diverse elements, fostering the emergence of spontaneous patterns and unforeseen initiatives. Self-organized collective initiatives involve citizens who assume responsibility for providing public goods and services (Nederhand, Bekkers and Voorberg, 2016), frequently replacing the role of governments or companies (Bakker *et al.*, 2012; Soares da Silva, Horlings and Figueiredo, 2018). Frequently, they are launched autonomously from both state and market influences, occasionally in defiance of both (Steen, Twist and Karré, 2011), despite the possibility of receiving support from public and/or private funding (Hurenkamp, Tonkens and Duyvendak, 2006; Bakker *et al.*, 2012). Initiatives cannot operate independently and typically require some type of governance assistance, such as subsidies or flexibility in decision-making (Schreuder and Horlings, 2022). Policies that facilitate co-creation processes assist communities in developing collective strength (Schreuder and Horlings, 2022). Self-organization in the context of planning involves citizens and other different stakeholders contributing to urban development based on their own interests and resources, while planners and governments, if needed, facilitate rather than direct these

developments (Boonstra, 2010). Generally, local authorities have a supporting or facilitating role (Bakker *et al.*, 2012).

Citizen initiatives are acknowledged for providing spaces for experimentation and learning that result in the emergence of alternate and sustainable approaches, techniques, and routes (Huntington *et al.*, 2017; Ajulo, Von-Meding and Tang, 2020). The collaboration of diverse grassroots actors, in particular, creates opportunities and environments to revalue prominent perspectives and to co-create, explore, and acquire knowledge using fresh ideas that advance novel adjustment possibilities (Fedele *et al.*, 2019; Lenz and Shier, 2021). Hence, the structure of self-organization can serve as an illustration of newly created networks (Heylighen, 2008).

Citizen initiatives come in all shapes and sizes, which is why it is important to acknowledge the different types. First and foremost, citizen initiatives vary in terms of the scale they operate. Initiatives may concentrate on the local community, municipal or city level, regional level, or even national or transnational levels (Soares da Silva, Horlings and Figueiredo, 2018). Secondly, it is also crucial to recognize that citizen initiatives differ depending on where the focus lies. Initiatives may be sector-specific (e.g., community development, education, safety, etc. (Igalla, Edelenbos and van Meerkerk, 2019)) or broader in scope (Soares da Silva, Horlings and Figueiredo, 2018). Finally, citizen initiatives arise for various reasons. They can arise from pro-active motivations, like being inspired by progressive sustainability goals (Seyfang and Smith, 2007; Barr and Pollard, 2017), or as a reaction to for example inadequate public action by local governments (Novy and Colomb, 2013; Douglas, 2014).

According to a lot of scholars, citizen initiatives and civil society are seen as the key to at least five major societal problems: the gap between citizens and government, integration and lack of social cohesion, social exclusion, consumerism, and aggressive and brutal behavior (Granovetter, 1973; Tonkens, 2008; Schönfeld and Tan, 2021). This can then potentially enhance residents' overall well-being (Berg, Sharmeen and Weijs-Perrée, 2017). Every year, the significance of civic initiatives is increasingly emphasized, with its impact being observed not only in economic aspects but in domains like social capital, informal institutions, and civil society as well (Popov *et al.*, 2016).

However, it should be acknowledged that citizen participation is not without its drawbacks. For instance, Tonkens (2008; 2014) has emphasized the ethical obligation of governments to encourage citizens to be active participants, yet without clearly defining the implications of such a role. This raises concerns about the possibility of burdening citizens with excessive responsibilities (Tonkens 2008; Tonkens 2014). The concept of depending on citizens' self-efficacy and abilities might inadvertently create divisions between more empowered individuals and marginalized groups, potentially worsening social disparities (Soares da Silva, Horlings and Figueiredo, 2018). Additionally, there is a risk that governments may manipulate citizens to align with specific policy objectives, thereby intensifying social inequalities. Another

consequence of the participative society is the reduced space for critical or dissenting voices, as individuals are increasingly held accountable for improving their own circumstances (Verhoeven and Oude Vrielink, 2012). Furthermore, there is a potential danger that the shift towards citizen-led initiatives might lead to the government's diminished involvement in addressing critical social and economic issues that are better suited for state interventions or policy interventions (Soares da Silva, Horlings and Figueiredo, 2018).

Citizen initiatives can participate and exert influence on various processes in different ways. The academic literature discusses the different levels of participation, with Arnstein's participation ladder being a commonly referenced framework. While the eight-rung ladder may oversimplify matters, it effectively demonstrates that citizen participation can be categorized into different levels. Understanding these levels can help us navigate through exaggerated claims from the less privileged, as well as the wide range of ambiguous reactions from those in power (Arnstein, 2019).

The lower rungs of the ladder are characterized by (1) Manipulation and (2) Therapy, which are artificial forms of participation that do not truly enable people to contribute to program planning or implementation (Arnstein, 2019). According to Arnstein (1969), the primary goal of governmental organizations is to persuade citizens to embrace a predetermined plan of action. Although some individuals may believe that they are contributing to the decision-making process at these lower rungs of the hierarchy, they are actually not doing so. During the therapy stage, decision-makers gather individuals with the purported aim of involving them in the decision-making process. However, their true motive is to sermonize the participants personal flaws (Arnstein, 1969). This is done

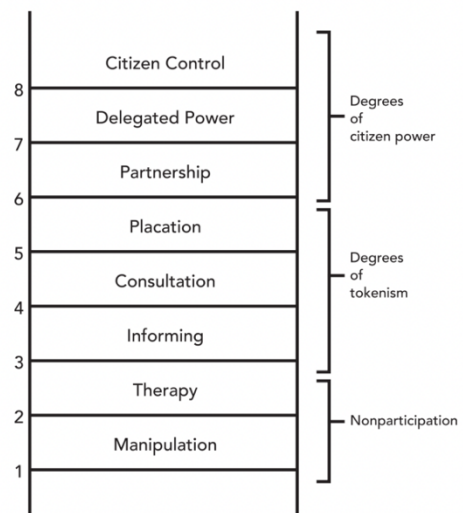

Figure 2: The ladder of citizen participation (Arnstein, 2019)

with the intention of reforming their attitudes and behaviors, which are disapproved of by local government officials, under the pretense of seeking their guidance (Arnstein, 1969). The next two rungs, (3) Informing and (4) Consultation, represent "tokenism" in which the less privileged are given a voice but lack the power to ensure that their opinions are acted upon. Arnstein (1969) posits that the third stage "informing" refers to informing citizens about the details of a government program, along with their rights, responsibilities, and options, as an essential initial step. It is particularly effective if the process extends beyond a one-way flow of information. Furthermore, she suggests that the stage of "consultation" – getting to know citizens' opinions - is an even better approach, as long as the process is honest and their viewpoints are genuinely considered. At this level, there is no follow-through, hence no guarantee of effecting any real change (Arnstein, 2019). (5) Placation is a higher level of

tokenism where the less privileged are allowed to advise but have no real decision-making power. As we ascend the ladder, the levels of citizen power gain greater significance, accompanied by a rising level of decision-making influence. For instance, citizens might engage in a (6) Partnership that allows them to engage in negotiations and reach compromises with traditional authorities (Arnstein, 2019). Finally, the top level of the ladder, (7) Delegated Power and (8) Citizen Control, empowers the less privileged to secure the majority of decision-making positions, or even attain complete managerial authority (Arnstein, 2019).

Pröpper and Steenbeek (1999) are among the authors who have made adaptations to Arnstein's participation ladder. While there is a partial alignment between the participation ladder of Pröpper and Steenbeek (1999) and Arnstein's original framework, the model of Pröpper and Steenbeek integrates the various levels of participation with corresponding governance styles (see figure 3) which are indispensable for effectively implementing each level of participation. The participants' influence is most pronounced in the facilitating style and gradually decreases with each lower rung on the ladder of participation. In the first three styles, participants have a role in decision-making: in the facilitating style, participants decide for themselves; in the collaborative style, they decide jointly with the government; and in the delegating style, they participate in decision-making within the government's predetermined conditions. Participants are allowed to voice their opinions in the participative and consultative styles, but in both cases, the government makes the final decisions. The influence on policy is limited in both the open authoritarian and authoritarian styles. Participants are neither allowed to make decisions nor express their opinions. Their influence is only as significant as the extent to which the government considers their desires and interests. In the open authoritarian style, their influence may be slightly greater than in the authoritarian style, as their wishes can be identified through research methods.

Interactive	
Facilitating style	The government offers support in the form of time, money, expertise and material resources.
Collaborative style	The government engages in collaboration with citizens, ensuring equal authority for all parties involved.
Delegating style	The government delegates decision-making authority or policy implementation to citizens within specified parameters.
Participative style	The government asks for an open advice where there is room for discussion and new input, allowing citizens to contribute by defining the problem and providing guidance for potential solutions.
Non-interactive	

Consultative style	The government consults about a closed question. Here, citizens can express their opinions on a given policy approach within a given problem definition.
Open authoritarian style	The government conducts a completely independent policy. This policy is then shared with the public. The public is then persuaded or convinced to align their actions accordingly.
Authoritarian style	The government pursues a policy that is entirely independent and refrains from disclosing any information about it to the public.

Figure 3: Governance styles, translated version of Pröpper and Steenbeek (1999)

Building upon the foundation laid by the previous topics of self-organization, citizen initiatives, and communicative rationality, co-creation emerges as an approach for promoting collaboration and innovation. Co-creation recognizes that the collective knowledge of diverse stakeholders can lead to the development of new and creative solutions that better meet the needs of individuals and communities. This is further elaborated on in chapter 2.1.2.

2.1.2 Co-creation

During the era of communicative rationality, complex problems and systems have become prevalent, which has led to the emergence of processes such as co-creation. Planning theory has witnessed a growing interest in complexity theories over the last decade, despite not being widely adopted as a standard way of thinking (Boelens and de Roo, 2016). Planners are increasingly interested in addressing complexity and its ongoing development, “which is fluid, open, non-linear, and unpredictable” (Boelens and de Roo, 2016). The focus of planning theory is now shifting towards self-organization, which is the process by which system components spontaneously communicate and co-operate to exhibit coordinated behavior (Stacey, 1998). Planners are seeking fresh perspectives on how to genuinely engage in self-organizing processes and create a “fitness landscape” that fosters such forms of self-organization (Boonstra and Boelens, 2011). This concept refers to complex social adaptive systems, where many actors act in parallel as subsystems, and control is widely distributed, leading to coherent behavior emerging from the interplay of competition and co-operation among the actors themselves, who are capable of adjusting to changing circumstances (Byrne, 1998; Urry, 2003).

Initiatives and movements utilize diverse strategies, but a crucial element is the development of capacity and the establishment of collaborative “spaces for experimentation” and reflective learning that facilitate co-creation processes on a local scale, empowering local communities to take bottom-up action (Hölscher, 2020a, 2020b; Ziervogel *et al.*, 2022). Empowering communities can be achieved through collective learning, governance, and decision-making processes at the local scale (Fischer, 2021). This shifts power and agency to the local community, aimed at enabling communities to take a leading role in the process that represents their local circumstances and requirements (Schreuder and Horlings, 2022).

According to Gjørtler Elkjær, Horst and Nyborg (2021), co-creation refers to a collaborative process where individuals from different organizations with diverse backgrounds come together to produce outcomes that are beneficial for all participants. This is often done by creating networks of collaborating participants (Zapata Campos and Zapata, 2017), in order to foster knowledge generation and self-organization, participating in ongoing monitoring and learning processes is crucial (Hölscher, 2020a, 2020b; Ziervogel *et al.*, 2022). Co-creation encompasses the idea of active participation by the end-users (Prahalad and Ramaswamy, 2000; Vargo and Lusch, 2004; Ramaswamy and Ozcan, 2014), also in defining both difficulties and resolutions in order to attain the most advantageous shared outcome (Gjørtler Elkjær, Horst and Nyborg, 2021).

Co-creation can be seen as a response to significant environmental challenges (regarding climate change), requiring transformations for the development of sustainable solutions (Horlings *et al.*, 2021). The ability of authorities to handle the increasing complexity of policy requirements related to sustainability goals is limited (Itten *et al.*, 2021), therefore citizens are growing in their efforts to assume public planning responsibilities and to independently organize shared spaces (Horlings *et al.*, 2020). Citizen initiatives function as grassroots opposition to (major) social issues (Iveson, 2013; Silva, 2016; Macintyre *et al.*, 2019), like climate change (Itten *et al.*, 2021). Citizens view their participation as a right to influence 'space' (Horlings *et al.*, 2021).

In the context of this thesis, co-creation refers to the degree to which citizens' initiatives collaborate with other stakeholders, such as governmental organizations and companies, with the aim of learning from one another and enhancing social cohesion. It can also be viewed as a process in which different individuals within the initiative work together to co-create and combine their strengths.

In the context of this research, it is crucial to recognize the multifaceted nature of citizen initiatives, which often evolve through a series of distinct phases ranging from the identification of problems to the actual implementation of solutions. It is imperative to delve deeper into each of these phases and understand how they shape the perspectives and dynamics of co-creation and social cohesion. By doing so, we can gain a more nuanced understanding of the various factors that contribute to the success or failure of citizen initiatives and identify strategies to enhance their effectiveness. Therefore, a comprehensive examination of the different stages of citizen initiatives is essential to shed light on the complex interplay of factors that influence their outcomes. This is done in the following chapter: 2.1.3.

2.1.3 Phases of citizen initiatives

It all comes down with five different phases: identify the problem, strategise, campaign, negotiate and evaluate. Although the research of Vaz, Koria and Prendeville (2022) mainly

focused on a bottom-up approach to policy steps, the phases discussed in figure 4 are still relevant in a general sense, so they were used.

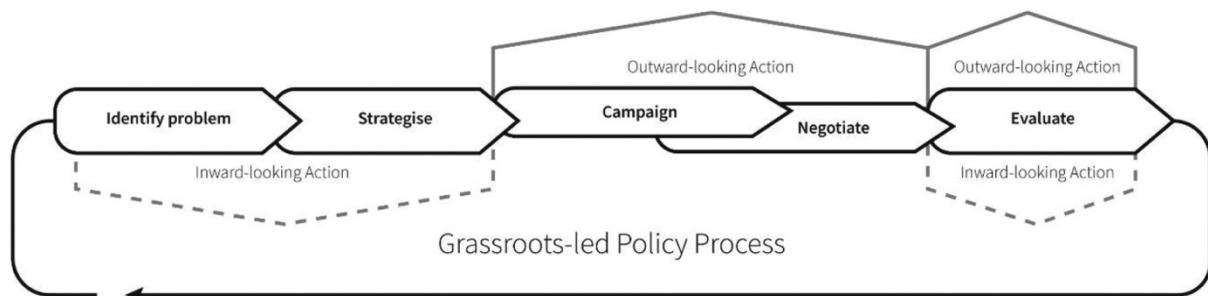

Figure 4: The grassroots-led policy process (Vaz, Koria and Prendeville, 2022)

In the first stage of a citizen initiative, the focus is on idea generation and problem identification. Self-organization begins when an individual has an idea, but lacks co-initiators, resources, or sites (Boonstra, 2016). This can take various forms, including grassroots movements where groups of citizens collaborate to tackle a community issue or the initiative of an individual seeking to bring about social change. The primary objective of this phase is to identify a problem that resonates with citizens and devise an approach to address it. This may involve conducting research, engaging with stakeholders, or leveraging the expertise of professionals to gain insights into the problem's root causes and potential solutions. Successful completion of this stage lays the foundation for subsequent phases, enabling citizen initiatives to move forward towards their ultimate objectives.

After the initial stage of idea generation and problem identification, the next crucial step in a citizen initiative is creating a strategy. This phase involves a comprehensive exploration of the issue at hand, which could entail an array of research methods such as conducting surveys, gathering data, and engaging with experts and stakeholders to gain a more nuanced understanding of the problem's underlying causes and potential solutions. By analyzing and synthesizing the data collected, citizen initiatives can develop a robust plan of action that aligns with their goals and objectives. Effective planning in this phase can help citizen initiatives to identify potential obstacles, allocate resources effectively, and create a roadmap for successful implementation in subsequent stages.

The campaign phase of a citizen initiative is a critical stage where the focus shifts towards galvanizing support and building momentum for the cause. This entails leveraging various tools and strategies to engage with the broader community, raise awareness, and foster a sense of shared purpose. Mobilization efforts can take many forms, including organizing rallies, public meetings, and other events that provide opportunities for citizens to voice their concerns and become active participants in the initiative. Effective mobilization efforts can help to build a robust coalition of supporters and generate significant momentum that can be leveraged in subsequent stages to effect change.

In the negotiation phase of a citizen initiative, the focus shifts towards engaging with policymakers and other key decision-makers to drive change. This phase involves a range of strategies and tactics, including lobbying, public testimony, and other forms of advocacy aimed at persuading decision-makers to take action. By highlighting the urgency of the issue and presenting a compelling case for change, citizen initiatives can gain the attention and support of policymakers, lawmakers, and other influential stakeholders. The advocacy phase is often a critical juncture in the initiative's progress, as it provides an opportunity to effect change at a systemic level and ensure that the initiative's goals are aligned with broader societal objectives. Successful navigation of this phase requires a robust understanding of the political landscape and effective communication strategies to engage and persuade key decision-makers.

The implementation phase marks the culmination of a citizen initiative's efforts to effect change. Having successfully navigated the advocacy phase and gained the support of decision-makers, the focus now shifts towards implementing the proposed solution. This typically involves collaborating with a range of stakeholders, including government agencies, private organizations, and community groups, to execute the necessary changes. Effective implementation strategies involve careful planning, resource allocation, and close coordination with stakeholders to ensure that the proposed changes are effectively implemented. The success of the initiative hinges on the effective execution of the proposed solution, and therefore, this phase requires a high degree of attention to detail, effective project management, and ongoing monitoring and evaluation to ensure that the desired outcomes are achieved.

It is pertinent to acknowledge that the citizen initiatives may not necessarily undergo all the phases mentioned above, and their order or emphasis may vary depending on the initiative's nature and the context in which it is pursued. The specific steps and strategies employed by citizen initiatives are contingent upon the specific issues they seek to address and the unique social, cultural, and political factors that shape their contexts. Therefore, a nuanced understanding of the local context, coupled with an adaptive and flexible approach to problem-solving, is critical for the success of citizen initiatives.

Having thoroughly explored the theoretical concepts surrounding citizen participation, namely self-organization, co-creation, and the phases that citizen initiatives go through, the subsequent section, chapter 2.2, is dedicated to an in-depth examination of the theories pertaining to social cohesion. This investigation aims to shed light on the multifaceted dimensions and intricate dynamics underlying the concept of social cohesion, thereby providing a comprehensive understanding of its significance within the context of citizen engagement. By delving into the theoretical underpinnings, this section seeks to unravel the interplay between various dimensions influencing social cohesion.

2.2 Social cohesion

Citizen initiatives serve as catalysts for social cohesion, as they empower individuals to actively participate in shaping their communities. Durkheim first coined the term “social cohesion” in 1897 (Berkman, Kawachi and Glymour, 2014), and since then, many scholars and city officials have attempted to define it in various ways. The term is often used in a way that is vague and imprecise, giving the impression that it is widely understood and accepted, even though its meaning may be unclear (Kearns and Forrest, 2000; Sage, 2013; Flap, 2022). Chan, To and Chan (2006) noted this as well and conducted a critical analysis of previous studies to examine the various ways in which social cohesion has been established and understood in academic literature. They referred to the term as meaning: “a set of attitudes and norms that include trust, a sense of belonging, and a willingness to participate and help, as well as behavioral manifestations of these attitudes and norms” (Chan, To and Chan, 2006). Kearns and Forrest (2000) came up with five different dimensions of social cohesion, that is partly used in this research to deconstruct the concept of social cohesion into smaller pieces. The five dimensions are:

1. Social order and social capital
2. Common values and civic culture
3. Place attachment and identity
4. Social order and social control
5. Social solidarity and reductions in wealth disparities

Kearns and Forrest (2000) already noticed that social cohesion is scale dependent, so therefore this research used the first three dimensions as measures for social cohesion, since they are most present on the neighborhood-level (Amin, 2002), in contrast to the last two which are more present on a national level (Kearns and Forrest, 2000; Flap, 2022). In contrast to Kearns and Forrest’s approach, which combined social engagement with social capital, this study chose to treat them as distinct concepts. Also, this research added the term community attachment to the place attachment dimension, which is explained later in this research. This study also incorporated an additional aspect of social cohesion known as social inclusion, which was not considered by Kearns and Forrest as well, but the researcher believes it is relevant due to increasing discussion and tension about inclusivity in contemporary society. In addition, more recent academic literature also link social inclusion as an important factor of social cohesion, such as Jenson (2010), Garroway and Jütting (2013), Larsen (2014) and National Research Council (2014). Following Koehler (2021), it is even a precondition for social cohesion.

Breaking down the concept of social cohesion into different dimensions offers a clearer and more comprehensive understanding of its components. By analyzing each dimension separately, such as social capital, shared values and sense of belonging, this research gain insights into the specific factors that contribute to social cohesion.

Citizen initiatives tend to arise when there is already some degree of social cohesion among a group of individuals, making it a self-reinforcing concept. Without this initial sense of social cohesion, it is unlikely that citizen initiatives would be successful in mobilizing and galvanizing communities towards a common goal.

It is crucial to keep in mind that social cohesion is commonly perceived as a favorable concept associated with values like openness, tolerance, equality, security, and solidarity (Chan, To and Chan, 2006; Dekker and Van Kempen, 2009). However, it is important to note that it can also have negative connotations. A stronger sense of social cohesion does not always result in a better society, as excessive cohesion among a single group can result in the marginalization of others. As the internal bonds within a group strengthen, the boundaries between that group and others become more rigid (Tiemeijer, 2017). When the internal cohesiveness of a group increases, individuals within that group are more inclined to distance themselves from outsiders, often resulting in cooler or even antagonistic emotions towards them. It is crucial to recognize that cohesion within a group does not equate to cohesion between different groups in society.

It is also important to mention that social cohesion can act as a spillover effect, benefiting regions beyond the geographical boundaries of the initiative. It is therefore important to specify the geographic unit of analysis when researching social cohesion (Dekker and Bolt, 2005; National Research Council, 2014). This study only focused on the social cohesion within the geographical boundaries of the initiatives.

2.2.1 Social capital

Different definitions of social capital have been presented in the academic literature, but the conceptual contributions of three key authors, Bourdieu, Coleman, and Putnam, have been particularly significant. Following Bourdieu (1986), "Social capital is the sum of the resources, actual or virtual, that accrue to an individual or a group by virtue of possessing a durable network of more or less institutionalized relationships of mutual acquaintance and recognition." Coleman (1988) explains social capital differently, stating that "It is not a single entity, but a variety of different entities having two characteristics in common: they all consist of some aspect of social structures, and they facilitate certain actions of individuals who are within that structure." At last, Putnam (1995) refers to the various assets present in communities, such as networks, norms, and social values, that enables individuals taking part to work more efficiently in collaboration to achieve common goals (Cox, 1995; Putnam, 1995; Shortall, 2008). Simplified, social capital can be considered as the "glue that holds societies together" (Serageldin, 1996; Hugman and Sotiri, 2001), being the crucial factor in determining the strength or weakness of communities over time (Putnam, Leonardi and Nanetti, 1994). It is often associated with the extent to which people are willing to make sacrifices to benefit cooperation and interaction with others (Oxoby, 2009). Social capital is a culture of trust and acceptance that fosters the development of extensive networks of voluntary organizations

(Inglehart, 2020), which may result in greater social connections between individuals in a neighborhood (Leyden, 2003). Cox (1995) identifies the key challenge that faces civil society today as the decline in social capital. As a consequence, she suggests that policy should address this issue and work to strengthen communities by fostering the expansion of social capital (Cox, 1995).

Academic literature had identified various forms of social capital. On the one hand, Granovetter (1973, 1985, 2000) made the distinction between strong ties and weak ties. According to Granovetter (1973), individual's strong ties are typically formed with people who share similar demographics, values, and interests. These individuals often exchange similar information and resources, making them less likely to provide unique or diverse information (Krackhardt, 2003). On the other hand, weak ties are typically established with individuals who are less similar and have access to varying social networks (Granovetter, 1973). As a result, they are more likely to offer individuals with diverse information, which can be particularly valuable for individuals exploring new opportunities (Krackhardt, 2003). Weak ties can therefore often be more important than strong ties (Granovetter, 1973; Krackhardt, 2003). On the other side, researchers like Putnam came with the distinction between bonding, bridging and linking. It builds on the work of Granovetter (Claridge, 2018), and the definitions are overlapping (Healy *et al.*, 2001). Putnam (1995) first came with bonding and bridging. Bonding social capital refers to the trust-based relationships that exist between members of a, in some way, similar group, like family members and close friends (Putnam, 1995), that typically consist of strong close relationships (Claridge, 2018). Bridging social capital suggests that relationships are characterized by mutual respect between individuals who belong to, in some way, different groups, for example by class, religion or ethnic background (Szreter and Woolcock, 2004). Bonding has been associated with strong ties and bridging with weak ties (Putnam, 1995; Szreter and Woolcock, 2004; Hawkins and Maurer, 2010; Poortinga, 2012). Szreter and Woolcock (2004) later added linking social capital, which refers to the capacity to establish connections across power and authority distinctions in society in order to attain valuable resources. The differentiation between bridging and linking social capital lies in the fact that bridging social capital involves relationships on a horizontal plane, whereas linking social capital encompasses vertical connections between individuals at different levels of power and authority (Szreter and Woolcock, 2004; Poortinga, 2012).

In this research, social capital is described as the relationships that exist among and between individuals within the specific geographical area (Gray, Shaw and Farrington, 2006). This means that, at a neighborhood level, social networks focus on the interactions among participants and in what way they are able to coexist in social agreements (Amin, 2002), as well as the ties people have within the neighborhood.

2.2.2 Social engagement

To enhance the efficacy of place-based organizations, it is crucial to ensure the active involvement of a diverse range of community members (Tessler Lindau *et al.*, 2011; George and Reed, 2017). A society with strong social cohesion is generally thought to have high levels of interaction among its communities and families (Kearns and Forrest, 2000). Individuals who have strong social connections are more connected within their community and have a more optimistic perception of it, potentially leading to a more active involvement in social activities (Dekker, 2007). The idea is, as Blokland (2000) claims that people are connected not just to other individuals, but also to their immediate surroundings.

In academic discourse a related topic is civic engagement. For example, a differentiation is drawn between civil engagement and civic engagement. According to Whiteley (2014), civil engagement refers to voluntary activities, whereas civic engagement concerns political activities. Civic engagement however, is a concept which exhibits fluidity and is continuously evolving (Adler and Goggin, 2005). Alternative perspectives in literature adopt a more inclusive interpretation of civic engagement, encompassing various categorizations such as citizenship action, good citizenship, collective action, political involvement, active citizenship and citizenship participation (Bananuka and Mugarra, 2022).

In this thesis, social engagement is seen as the engagement with individuals in the local community and participating in various activities within that community.

2.2.3 Place- and social attachment

A deep attachment to a place and the connection of individuals' personal identity to that place, as proposed by Massey (1991), is believed to contribute to social cohesion by promoting adherence to shared values and norms, as well as increasing participation in social networks and the development of social capital (Kearns and Forrest, 2000). The concept posits that individuals not only have relationships with other individuals, but also experience a sense of attachment and identification with their immediate living environment (Blokland, 2000; Lewicka, 2010; Scannell and Gifford, 2010), the bonding between people and place (Low and Altman, 1992). Participation is encouraged when individuals feel a sense of attachment and identification with their neighborhood (Dekker, 2007), which is the primary attribute of the tendency for individuals to preserve proximity to a particular location (Hidalgo and Hernández, 2001). Place attachment also results in residents feeling the need to actively engage in the neighborhood community (Brodsky, O'Campo and Aronson, 2000; Galster, 2003; Dekker and Bolt, 2005), but also respect the common values and norms (Dekker and Bolt, 2005).

Place attachment can encompass locations of varying sizes, from an individual's home to their neighborhood, city or country (Hidalgo and Hernández, 2001; Anton and Lawrence, 2014; Schiefer and van der Noll, 2017). This thesis, however, specifically concentrated on place attachment related to the neighborhood or city, depending on the size of the initiative. The

extent to which individuals view their own as a significant member of a collective and the collective as a vital component of their personal identity (Schiefer and van der Noll, 2017). These involve the emotional bonds that an individual has with a particular location, known as place attachment, as well as the relationships between individuals within that location, referred to as community attachment (Brown, Raymond and Corcoran, 2015). The connections between individuals are composed of emotions related to being a member or feeling a sense of belonging to a particular group (Manzo and Perkins, 2006).

The presence of a shared residential area alone does not guarantee the development of a sense of community. Rather, it relies on how individuals interpret and utilize the space, reflecting their personal significance and attachment to it (Manzo and Perkins, 2006). The results of significant empirical studies on place attachment suggest that the emotional connections between individuals, known as social attachment, are more important than attachment to the physical characteristics of a place, especially on a neighborhood and district level (Hidalgo and Hernández, 2001; Lewicka, 2010). Despite that, the physical characteristics of the residential area still impacts place attachment and, consequently, societal participation (Kolff, 2018).

Important to note is that income can directly impact the perceived place attachment of residents (Hidalgo and Hernández, 2001). Individuals with higher incomes tend to feel a greater connection to their neighborhood compared to those with lower incomes (Gerson, Stueve and Fischer, 1977). This is because those with higher incomes have more financial resources to meet their housing needs. However, people with higher incomes also tend to have more outside connections and the perception that they can easily move to another, more suitable neighborhood (Gerson, Stueve and Fischer, 1977).

2.2.4 Common values and civic culture

Kearns and Forrest (2000) noted that, in terms of culture and values, a society that is socially cohesive is characterized by its members sharing similar values, goals, codes of behavior and moral principles. This shared sense of culture enables them to work together towards common objectives and conduct their relationships with one another in a consistent manner (Kearns and Forrest, 2000). Additionally, a cohesive society is one where political institutions and systems are widely supported, rather than being met with apathy or disengagement (Kearns and Forrest, 2000).

2.2.5 Social inclusion

Social inclusion refers to the process of creating social ties by enhancing the participation of every individual within a community in social activities (Atkinson *et al.*, 2002; Silver, 2015), more specifically individuals' possibilities to take part in the social and political networks (Oxoby, 2009). Cocquyt *et al.* (2017) expanded the term social inclusion as: "the combination of social participation and social connectedness". It involves allowing individuals who were previously excluded to take part in social events and encouraging them to become an active

member of the community (Podnieks, 2006), or just introducing them (Amado *et al.*, 2013). It involves acknowledging and appreciating diversity, while also promoting social equality and inclusion of underrepresented and marginalized groups (Jones *et al.*, 2011), taking into account both individual and collective identities, including gender, ethnicity, social class, caste, religion, cultural practices, sexual orientation, geographical location, and other relevant factors (Silver, 1994; Stewart, 2008; Kabeer, 2010; World Bank, 2013; Koehler, 2021).

The goal is to foster a sense of belonging and encourage the active involvement of a wide range of individuals. Programs and services must adapt to meet the diverse needs of clients, making issues of diversity and social inclusion increasingly important for evaluating governmental and community organizations (Ndiwakalunga Mulunga and Yazdanifard, 2014). Social inclusion aims to enhance the dignity, abilities, and opportunities of individuals, irrespective of their identity, so that they can participate fully in society (Ndiwakalunga Mulunga and Yazdanifard, 2014).

In this thesis, social inclusion is referred to as the inclusion of minority groups, based on ethnic background and income level, in the initiative.

2.3 Conceptual model

On the left-hand side of the conceptual model, we observe the rationality spectrum. Co-creation processes are situated within class 3 systems. These co-creation processes impact the various dimensions of social cohesion: social capital, level of social engagement, place attachment, social inclusion, and common values and civic culture. These 5 dimensions also mutually influence one another and are therefore not independent but interconnected. Because social cohesion is an umbrella term that is understood in a lot of various ways, examining each dimension separately serves the purpose of keeping the topics manageable and clear. Ultimately, a statement can be made about the overarching concept of social cohesion based on all these dimensions, because these dimensions together determine the degree of social cohesion.

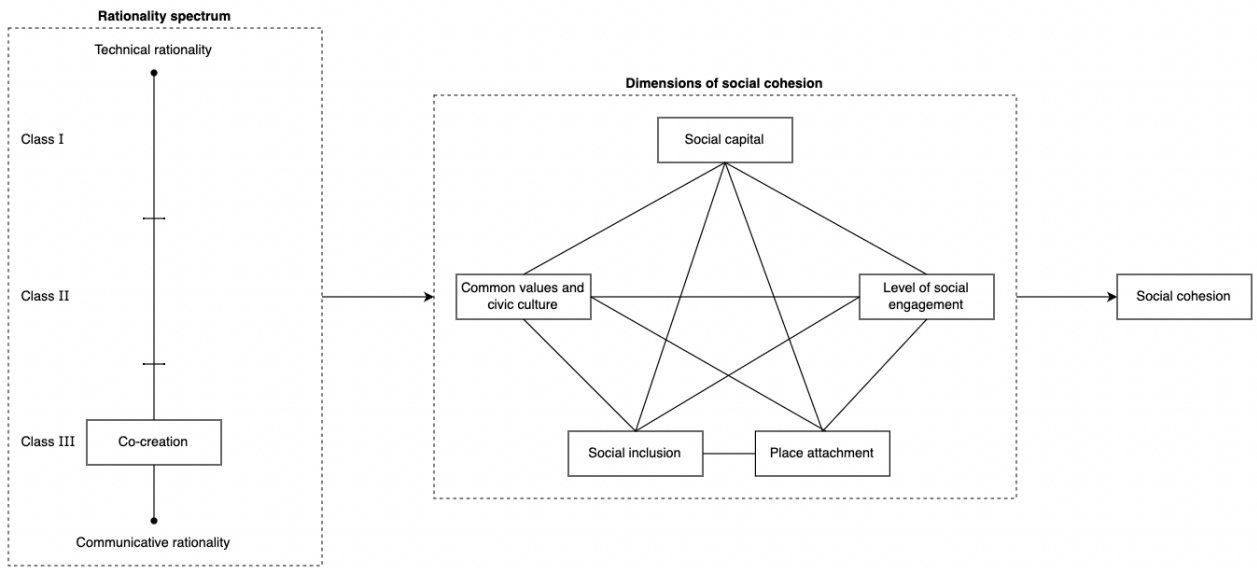

Figure 5: Conceptual model

3 Methodology

In this chapter, the research methodology is outlined, beginning with an introduction to the selected data collection method. Subsequently, the criteria for selecting cases, participants, and analyzing data are presented. Finally, ethical considerations regarding the conduct of interviews are addressed.

3.1 Data collection method

This research uses a case study method to examine the social interactions that occur in co-creation practices in citizen initiatives. Case study research enables the researcher to delve deeper into complex and unique real-world situations, allowing for in-depth exploration and analysis of a specific phenomenon, providing more detailed insights that are often difficult to achieve through quantitative methods (Collins and Stockton, 2018). By employing this approach, the researcher examines the relationships among various factors within the given context, identifying underlying causes, motivations, and patterns that might not be apparent in broader statistical analyses (Collins and Stockton, 2018). A case study design offers a lot of flexibility as it can incorporate various types of qualitative and quantitative evidence (Yin, 2003), known as triangulation. As stated by Gerring (2007), a case study refers to a comprehensive examination of a single unit or a limited number of units, with the objective of gaining insights into a broader group of comparable units. The case study approach is an effective method to create a comprehension of a specific problem or situation in its real-life context (Crowe *et al.*, 2011). By immersing in the context, the researcher can analyze various influencing factors and gain unique insights that may not be possible through other research methods. However, to ensure a responsible study, the researcher must make thoughtful decisions on the type of case study, the logic of the research design, the data collection methods, the methods of data analysis, data interpretation and the way it is reported (Yin, 2003). The researcher has chosen a qualitative case study design, using multiple different citizen initiatives, because qualitative research methods are the most effective way to gather and understand people's opinions and experiences (Leavy, 2017). The researcher acknowledges the existence of alternative research approaches for obtaining the required data. Nevertheless, the researcher made a deliberate choice to employ a case study methodology with interviews, based on personal preferences and expertise in conducting such research.

Stake (1995) identifies three categories of case studies: intrinsic, instrumental, and collective. Firstly, intrinsic case studies are designed to delve into specific phenomena or instances. They aim to gain a deep understanding of these specific cases, focusing on the unique aspects and characteristics they possess. On the other hand, instrumental case studies utilize specific cases, which may vary in quality, to develop a more comprehensive understanding of a broader problem or phenomenon. Instead of examining one isolated case, instrumental case studies use multiple cases to draw generalizable conclusions and insights. Lastly, collective

case studies involve the examination of multiple cases either concurrently or consecutively. This approach enables researchers to obtain a broader understanding of a specific problem or phenomenon by considering the similarities, differences, and patterns that emerge across the various cases. In the context of this thesis, a collective case study is being conducted. The primary objective of this thesis is to enhance our understanding of the co-creation processes and how they can potentially impact social cohesion within citizen initiatives. To achieve this goal, the study employs specific cases as its units of analysis. These cases are carefully selected (see chapter 3.2 for the case criteria and chapter 3.3 for the case selection) to allow for an in-depth exploration of the co-creation processes and their effects on social cohesion. By examining multiple cases, the thesis aims to provide a comprehensive understanding of the topic at hand.

The selection of the individual unit of analysis and the definition of its boundaries are essential factors to consider when conducting a case study (Yin, 2003; Denzin and Lincoln, 2011; Flyvbjerg, 2011). These choices have a significant impact on the study's scope and the depth of its analysis. By carefully selecting the unit of analysis and defining its boundaries, researchers can ensure that their investigation is focused and targeted, allowing them to gain a deeper understanding of the phenomenon being studied. Thus, these decisions are critical in conducting a high-quality case study that provides valuable insights and contributes to the body of knowledge in a particular field. Initially, the research was limited to finding a case within the Netherlands, with a preference for a location within 50 kilometers of the University of Groningen. Once a suitable case was identified, individuals of the initiative were selected (see 3.4 and 3.5) without any spatial restrictions. The research ran from 11-2022 until 06-2023.

Data is collected through literature research and semi-structured interviews, which are a common qualitative method that provides a general outline for the interview, but also allows for flexibility and spontaneous discussion with participants bringing up their own topics and ideas (Clifford *et al.*, 2016). The aim of the case study with semi-structured interviews, is to gain an in-depth understanding of the benefits of co-creation that could benefit social cohesion (Oliver, 2004). Therefore, the research method of interviewing suites best, compared to other research methods like surveys, because interviews allow for nuanced exploration, open-ended responses and follow-up questions, enabling participants to express their thoughts, emotions, and experiences. In addition to the standard questions about the interviewee, the interview questions are centered around the various dimensions of social cohesion (as outlined in 2.2). For each dimension constituting social cohesion, several questions were asked to explore the relevance of that dimension and its relationship to the citizen initiative. By incorporating this approach, the interview guide aims to systematically explore the multifaceted nature of social cohesion and provide a thorough understanding of its various components. The questions were designed in a manner that facilitated the measurement of the perceived differences in the dimensions prior to the interviewees' involvement in the initiative and their current level of engagement with it. This approach

enabled the assessment of any changes or shifts that have occurred in the interviewees' perceptions of the different dimensions since their participation in the initiative. By capturing these perceived differences, the interview guide aimed to address the impact of the initiative on the interviewees' experiences related to social cohesion. Appendix 3 contains the interview guide comprising the questions.

3.2 Case criteria

In the process of selecting cases for research, it is important to establish certain criteria that the cases should meet. Among these criteria is determining the appropriate stage at which the cases should be evaluated. This stage can vary depending on the research objectives and the nature of the cases being examined. During the initial phases of identifying the problem and strategizing (see: figure 4), cooperation and co-creation processes may be limited. It is not until the third phase and beyond that these processes begin to take place. Therefore, this study aims to investigate the correlation between citizen initiatives and social cohesion, focusing on initiatives that have reached the mobilization phase or beyond. Throughout these phases, a significant amount of time has transpired, allowing for the development of social cohesion among (newly recruited) initiative participants, which has become more visible.

In conducting research, there are various logistical factors that need to be considered, including travel distance and planning. For this particular study, the researcher has deemed it important that the distance from the University of Groningen to the chosen citizen initiative is no more than 50 kilometers. One reason for this is related to the practicality of conducting interviews. It is crucial for the researcher to be able to meet with participants in person, to acquire a more profound understanding of their experiences and perspectives. If the distance is too great, it may be difficult to arrange face-to-face meetings within a reasonable timeframe. Another consideration is the researcher's busy schedule. Given the demands of academic life, it can be challenging to balance research activities with other obligations. By limiting the travel distance, the researcher can more easily incorporate visits to the citizen initiative into their overall schedule, ensuring that the study is completed in a timely and efficient manner. The researcher also views it as advantageous to possess knowledge about the geographical location where an initiative is situated, in order to have contextual information that would aid in better understanding the interviewees.

On top of that, for co-creation to be successful, it is essential that the case possess certain processes that facilitate effective collaboration and data acquisition. One of the key criteria for successful co-creation is the involvement of a substantial number of members, with the expectation of high levels of activity and the involvement of various actors. The involvement of a large number of members promotes the diversity of ideas and perspectives, while high levels of activity ensure that the co-creation process remains dynamic and constantly evolving. Involving various actors from different fields and backgrounds can also provide unique insights and expertise, further enriching the co-creation process. The presence of these factors clearly

indicates the presence of co-creation processes and enables the researcher to acquire the necessary data to conduct their investigations.

3.3 Case selection

For this thesis, two cases have been carefully selected based on their alignment with the research objectives. These cases are Wijkbedrijf Het Groenhuis and Stichting Welmobiel, both of which are well-established initiatives in the city of Groningen. Both cases are in the later phases (see Figure 4). The selection of these two initiatives was based on several factors, including the number of participants involved in their activities and the similarity in scale between the two cases, as both operate at a local level. The choice to focus on cases operating at a local level enables a more focused and in-depth analysis of their respective approaches, strategies, and impacts. Furthermore, both initiatives are situated in the same geographical location, namely Groningen, which enhances their comparability. This similarity ensures that the outcomes of the analysis will be more reliable, as the influence of external factors such as cultural and regional differences can be minimized.

3.3.1 Wijkbedrijf Het Groenhuis

Het Groenhuis serves as a communal hub for the Korrewegwijk and De Hoogte neighborhoods, providing a range of activities and facilities for local residents, with an emphasis on sustainability and circularity (Wijkbedrijf het GroenHuis, no date). Among its offerings is a thrift shop where individuals can both donate and purchase items. Additionally, Het Groenhuis employs a neighborhood concierge, available to assist residents with various tasks such as bulky waste collection and gardening. The facility also features a repair café known as "Fix 'm," which allows individuals to bring in broken appliances and other items for repair, thereby reducing waste. Furthermore, the community workplace serves as a space for individuals of diverse ages and nationalities to collaborate, while a workshop with expert guidance provides access to tools for residents. The center also maintains a litter team responsible for cleaning up streets, and offers the rental of an electric cargo bike as a sustainable transportation option for the community.

The initiative is driven by a team of professionals and volunteers who collaborate with the local community and other organizations to bring about positive changes in the neighborhoods of Groningen. Through participation and engagement of the residents, Wijkbedrijf het Groenhuis strives to contribute to a greener, more sustainable, and healthier living environment. There is a considerable diversity of people working here, including retirees and individuals with disabilities. A handful of them have also been interviewed, and their backgrounds is further explained in the selection of interviewees.

Wijkbedrijf het Groenhuis prioritizes co-creation processes as a fundamental approach to accomplishing its objectives. Co-creation, defined as the active involvement of the local community, professionals, volunteers, and other stakeholders in decision-making and project

implementation, lies at the heart of this initiative. By promoting collaboration among professionals, volunteers, and the local community, the initiative promotes a sense of equality among all parties involved. This collaborative environment allows for the pooling of diverse knowledge, skills, and resources to collectively identify challenges, develop innovative ideas, and find effective solutions aimed at enhancing the neighborhoods. Through the co-creation process, Wijkbedrijf het Groenhuis not only establishes a strong sense of ownership and pride within the community but also harnesses the collective power of multiple stakeholders to bring about sustainable and positive changes in the local areas.

3.3.2 Stichting Welmobiel

Stichting WelMobiel emerged as a response to a request for assistance from residents of the Vinkhuizen neighborhood who faced a mobility challenge (Stichting WelMobiel, no date). The objective was to find a solution that would increase social connectivity and enhance the livability of the neighborhood. Given that the bus no longer runs in the neighborhood, WelMobiel provides transportation services to various destinations, including medical facilities, day care, shopping centers, and friends' houses. The initiative was started by an initiative team called Vinkmobiel and subsequently led to the establishment of the WelMobiel Foundation in 2018 (Stichting WelMobiel, no date). Since then, the initiative has expanded to other neighborhoods in Groningen, such as Lewenborg, Beijum, Korrewegwijk, De Hoogte, and the Oosterparkwijk. The program primarily caters to residents aged 45 and older who experience mobility issues due to physical, financial, or other constraints. Although various transportation options are available in the neighborhoods, they are not always sufficient to meet residents' needs. High transportation costs, inadequate accessibility, and long waiting and travel times are some of the reasons why existing transportation options are inadequate.

WelMobiel's long-term goal is to create a city-wide, fine-meshed neighborhood transportation system that is supported by residents and neighborhood organizations (Stichting WelMobiel, no date). The program seeks to promote sustainable mobility solutions that enable residents to maintain their self-determination and participate more actively in the neighborhood and society.

The involvement of volunteers in WelMobiel plays a crucial role in co-creation. These volunteers, who serve as drivers or office staff, contribute their time, skills, and expertise to the initiative. By actively participating in the planning and service, they become co-creators of a community-driven solution. Co-creation within WelMobiel extends beyond volunteers. The initiative fosters partnerships with local communities and other institutions, such as the Voedselbank. Through open dialogue and collaboration, WelMobiel taps into the collective knowledge and resources of these stakeholders to shape its services, identify transportation needs, and explore innovative approaches.

3.4 Interviewees criteria

The selection of interviewees is a crucial step in any research project that involves collecting data through interviews. The quality of the data obtained from interviews is largely dependent on the selection of appropriate and relevant interviewees. Therefore, it is important to carefully consider and plan the selection of interviewees to ensure that the data collected is valid, reliable, and relevant to the research questions.

In order to ensure a comprehensive and well-rounded approach to selecting interviewees for the initiative, a decision was made to adopt a mixed methodology. This methodology includes interviewing both user and leadership perspectives. This selection of interviewees for the initiative ensures a comprehensive exploration of the various dimensions and aspects of the initiative. It allows for a robust analysis of the initiative's effectiveness, impact, and potential areas for improvement, while providing a well-rounded representation of stakeholder perspectives. This approach involved interviewing a majority of individuals who actively engage with the initiative as user/volunteer/worker. These people enable a deep exploration of their individual experiences, enabling a nuanced understanding of the initiative's impact on their and others lives. Their accounts shed light on the practical aspects, challenges encountered, and benefits derived from their engagement with the initiative. Additionally, recognizing the importance of incorporating a broader organizational perspective, one interviewee was chosen from the leadership or governing body of the initiative. This decision was rooted in the understanding that those in leadership positions possess a comprehensive overview of the initiative's goals, strategies, and overarching vision. By including a representative from the leadership or governing body, a holistic view of the initiative can be obtained, enriching the interview process and providing complementary insights to those shared by the users.

However, there may be instances where certain individuals are not available for an interview or where it is logistically and time-wise easier to conduct interviews with a larger number of people on a single day. In such cases, there is a risk of potentially missing out on interviewing the perfect candidates. Nevertheless, the researcher believes that they have found a varied group of interviewees that provides a good representation of the actual dynamics of the initiative being studied. It is important to note that while convenience may be a factor in selecting interviewees, the focus should always be on selecting individuals who can provide the most valuable insights and information for the research project.

3.5 Interviewees selection

A total of 11 individuals were interviewed from the aforementioned 2 cases. Below, I have outlined the affiliated initiative, respective role and weekly working hours of each interviewee. It is of importance to grasp the distinct people engaged in these initiatives, as they each fulfill diverse roles and undertake specific tasks within the process.

Participant	Citizen initiative	Role	Weekly working hours
Participant 1	Het Groenhuis	Volunteer	24
Participant 2	Het Groenhuis	Worker (participation job)	40
Participant 3	Het Groenhuis	Intern (involved with chair)	40
Participant 4	Het Groenhuis	Volunteer	8
Participant 5	Het Groenhuis	Volunteer	8
Participant 6	Het Groenhuis	Volunteer	8
Participant 7	WelMobiel	Worker (basic job)	32
Participant 8	WelMobiel	Volunteer	12
Participant 9	WelMobiel	Chair	40
Participant 10	WelMobiel	Workers (participation job)	32
Participant 11	WelMobiel	Volunteer	8

3.6 Data analysis

To ensure an efficient data analysis and understanding of the results, the procedures outlined by Leavy (2017) is used (see figure 4). In the first step, the interviews were transcribed. The second phase involved reviewing the data to generate some first insights and to filter the data. Phase 3 meant filtering the data fully and applying codes to the data. Coding is a systemic method for understanding the raw materials obtained from the interviews (Burnard, 1991). The codes were directly extracted from the theoretical framework using a deductive coding approach (Saldaña, 2014; Kirner and Mills, 2020), meaning that each dimension of social cohesion was a code. The goal of the fourth phase was to identify themes, patterns and connections between codes that are similar (Leavy, 2017). Afterward, the data was ready for analysis and drawing conclusions from it. Figure 6 provides a visual representation of the process outlined above.

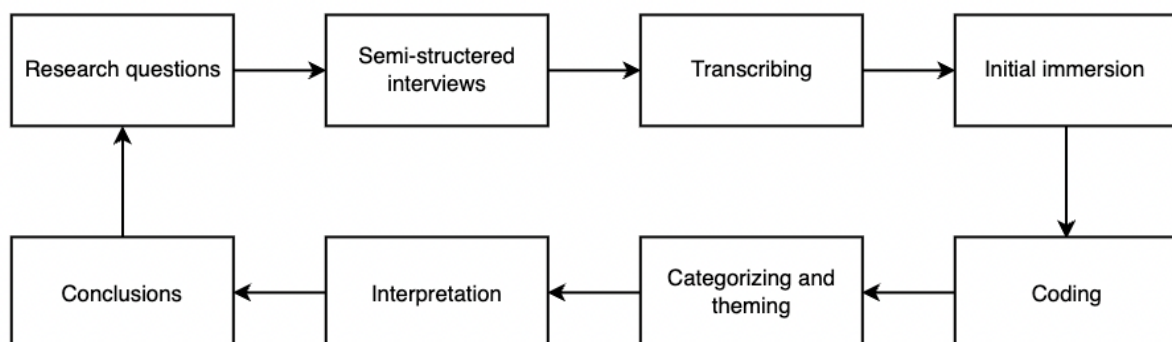

Figure 6: Procedural outline of the data collection and data analysis based on methods of Leavy (2017)

3.7 Ethical considerations

In conducting semi-structured interviews, it is important to carefully consider the ethical considerations of the research (Rabionet, 2011; Cacciattolo, 2015). Before the interviews, all

participants were asked to sign an informed consent form, to safeguard the rights and well-being of the participants (Cacciattolo, 2015). This gave the participants a complete and transparent overview about the purpose of the interviews and how their responses would be used, to prevent any misunderstandings between researcher and participants (Munhall, 1988). This enabled the participants to make a well-thought decision whether they wanted to participate or not (Musmade *et al.*, 2013). All participants had the possibility to withdraw from the research at any point (Longhurst, 2010). It is important to ensure that the voices and experiences of all participants, including those who are non-native speakers of English (Koulouriotis, 2011), therefore the interviews were done in Dutch. The researcher made an effort to accurately translate the transcripts to the best of his ability. The interviews were recorded and transcribed for analysis, and stored the files in a secure cloud location that could only be accessed by the researcher (Longhurst, 2010).

4 Results and analysis

This section of the research presents a comprehensive examination of the responses obtained from the interviewees regarding the potential positive impact of the citizen initiative. To facilitate a quick and comprehensive overview of the interview data, a table has been included at the beginning of this section. This table provides a concise summary of how the interviewees reacted to the proposed change brought about by the citizen initiative. Each entry in the table is presented as a "+" sign indicating a perceived positive difference, a "-" sign indicating a negative perceived difference, or a "/" sign indicating that the specific question was not asked/answered during the interview. By visually summarizing the interviewees' responses, this table sets the stage for a detailed analysis and interpretation of the obtained results, enabling a deeper understanding of the impact of the citizen initiative.

Participant	Social capital	Common values and civic culture	Place- and community attachment	Social inclusion	Social engagement
P1	+	+	+	+	+
P2	+	+	+	+	+
P3	+	/	+	+	+
P4	+	/	-	+	+
P5	+	/	-	+	+
P6	+	/	-	+	+
P7	+	+	+	+	+
P8	+	+	-	+	+
P9	+	+	/	+	+
P10	+	-	-	+	+
P11	+	/	-	+	+

Score	Social capital	Common values and civic culture	Place- and community attachment	Social inclusion	Social engagement
+	11	5	4	11	11
-	0	1	6	0	0
/	0	5	1	0	0

Following the presentation of the results table, this section delves into each dimension in more detail, exploring the interviewees' responses and providing a comprehensive analysis supported by relevant quotes from the interview transcripts.

4.1 Social capital

The analysis of the transcripts revealed valuable insights regarding the role of social capital in the context under study. Participants' experiences and perspectives shed light on various dimensions of social capital and its impact on their lives.

The findings from the interviews highlight the transformative effects of participating in neighborhood initiatives, such as volunteering or securing a permanent position, on individuals. One crucial aspect of this transformation was the guidance provided by experienced colleagues, which played a pivotal role in helping newcomers navigate their path towards paid employment. The support and mentorship from seasoned team members, who had prior work experience, proved invaluable in guiding individuals with limited employment backgrounds towards paid work opportunities. Participant 9 highlighted that during the interview:

“It is tremendously diverse. [...]. By helping each other, they manage to gain the right mindset, which greatly stimulates one another”.

Furthermore, the sense of appreciation for one's contributions and the positive feedback received within these neighborhood initiatives had a significant impact on motivation, personal growth, and self-esteem. The recognition of one's efforts fostered a sense of accomplishment and encouraged individuals to further develop their skills and abilities. This positive reinforcement created an environment that nurtured personal growth and allowed individuals to flourish.

The diverse composition of the neighborhood initiative teams emerged as another crucial factor in stimulating mutual support and personal development. The companionship and interaction among team members created an atmosphere where individuals felt comfortable seeking advice, overcoming challenges, and maintaining a positive mindset. Seasoned team members served as mentors, leveraging their expertise to guide newcomers towards paid opportunities. This collaboration and mutual support within the teams contributed to the overall success of the initiatives and enhanced the personal development of individuals involved. Participant 8 said the following:

“[...] in many aspects they really enjoy being here. You always interact with colleagues who ask you how you are doing. They are there for you if you want to talk about something, especially [participant 9]. He always asks how you are doing and what is on your mind. He also helps you with things. He has done a lot for me personally as well”.

Participants in the interviews emphasized the inclusive nature of neighborhood initiatives, highlighting that newcomers were treated as equals right from the start. The absence of judgment and the focus on collective progress created a welcoming environment conducive to personal growth. Participants were encouraged to share their backgrounds, but disclosure was not mandatory, allowing individuals to choose their level of comfort. The primary objective was to support each other in taking progressive steps towards personal development and enable a transformative journey. Participant 9 said the following:

"It is about you taking the step to do something, and together we embrace that forward step with both hands. And that forward step may be small, but it should gradually become bigger in the end. It is like going for a walk, that is how I like to describe it. And as you are walking, at some point you might say, 'Wow, this feels so good, this movement. I think I'll start running.' That way, you become even fitter, so to speak. You have to keep developing yourself step by step, gradually doing a little bit more, to feel like 'I matter again.' And that is primarily what many people continue to pursue in their lives".

The interviews also shed light on the gradual nature of personal development within the context of neighborhood initiatives. Initially, individuals experienced a sense of liberation from the confines of their homes, finding respite from work pressures and strict schedules. However, as time passed, the confinement of their living spaces began to feel stifling, prompting them to engage more with the outside world. This transition occurred at varying paces, with each person's journey being unique, ranging from a week to a month or even a year. The emphasis was on personalizing the process, allowing individuals to gradually rediscover their value and capabilities. Participant 9 said:

"They are coming out of their houses again; they are expanding their network. In the end, they have 45 colleagues here. If they stay within the four walls at home, they are still very alone. Plus, they interact with a lot of people, of course, and they have a lot of contact with others that they need to communicate with. We can really see the development of learning to communicate and building their own network from there happening here".

The analysis of the transcripts also revealed rich insights into the relationships formed within the citizen initiative. Several key themes emerged from the data, highlighting the diverse nature and positive impact of these relationships.

Firstly, the citizen initiative serves as a platform for participants to expand their social networks. They engaged with individuals from diverse backgrounds and professions, transcending the boundaries of their pre-existing social circles. Through this expanded network, participants gained access to a wide range of expertise, resources, and perspectives, enhancing the overall effectiveness of their collective actions. Participant 2 said the following:

“It always needs a bridge to come together. That is why initiatives like this are also suitable to serve as that bridge”.

Moreover, the transcripts highlighted the formation of friendships within the citizen initiative. Beyond the common cause that brought them together, participants formed personal bonds with their peers. They shared personal experiences, offered emotional support and did activities together. These friendships extended beyond the confines of the citizen initiative, creating a network of support that enriched their personal lives as well. participant 3 also hinted on this, referring to the strong and weak ties:

“Quite a few friendships have formed among us. Not everyone gets along with everyone, but that is natural. However, strong bonds have definitely been formed”.

The quote by participant 8, *“I have worked here and there, also at other foundations, but at Stichting WelMobiel, I really feel at home. We are truly like a family”*, highlights the sense of belonging and connection experienced within the Stichting WelMobiel citizen initiative. It goes beyond mere employment and conveys a profound feeling of comfort and trust among its members. The organization has successfully cultivated an environment where individuals feel valued, supported, and understood. It is a place where individuals find solace, encouragement, and motivation to work towards their goals, as participant 8 emphasized further: *“You learn a lot from all your colleagues. You hear things you need to pay attention to, things you need to work on. We learn from everyone. We truly are in sync, as thick as thieves”*.

Notwithstanding the existence of collaborative efforts or initiatives, it is noteworthy that a significant proportion of relationships within such contexts tend to retain a superficial nature, lacking depth and intimacy. These connections often fail to transcend the surface level, primarily remaining confined within the boundaries set by the respective initiative. Participant testimonials further illuminate this phenomenon, as many individuals express limited instances of interpersonal interaction with their colleagues beyond their involvement in the initiative itself. Consequently, the opportunity for meaningful and substantial engagement appears to be hindered, impeding the development of more profound connections and potentially affecting the overall effectiveness and cohesion of the collaborative endeavor. Participant 8 alluded to this matter, expressing the following viewpoint:

“No, I find that unfortunate, you know. I rarely come across them. Here, we meet each other. That is already more than 5 days a week. But outside, you do not see them. [...]. I do not see them anywhere. That is really unfortunate. Even if there are 2 or 3 people living in the same neighborhood, in Oosterpark, I never see them. Truly unfortunate”.

Citizen initiatives are buzzing with various activities aimed at fostering community engagement and building stronger bonds among volunteers. From barbecues to shared meals

and cultural events, these initiatives go beyond the core work and create opportunities for social interactions.

For Het Groenhuis, a stir-fry dinner party was organized in December and a barbecue gathering is planned to be held in June, bringing together all the volunteers. These events allow them to meet in a different setting and strengthens their friendships. The volunteers deeply appreciate the chance to connect on a more personal level, extending beyond work-related discussions. Such events not only provide enjoyment but also foster a sense of companionship and solidarity among the volunteers. The shared experiences and interactions during these occasions strengthen their bonds and create a sense of unity, resulting in a more tightly-knit and supportive volunteer community. Participant 2 said the following:

"I think that is really great, you know. Then you also meet each other in a completely different occasion. It is not just about work then. It becomes much more friendly".

Moreover, Het Groenhuis has made strides in expanding its influence and impact beyond its immediate vicinity. The organization has embraced a community-oriented approach by organizing a diverse range of activities that are open to individuals from all walks of life. These engaging events serve as remarkable opportunities for people to come together, creating a stronger sense of unity and to meet new people. These events include clothing fairs, open days, and poetry sessions. While these activities may appeal to specific interests, they are designed to be inclusive and accessible to everyone, promoting a sense of belonging within the neighborhood. Crucially, Het Groenhuis's commitment to inclusivity and accessibility is at the heart of these activities. The organization ensures that these events are designed to be welcoming to individuals from diverse backgrounds and interests. By embracing the principle of inclusivity, Het Groenhuis strives to create an environment where all community members feel valued and embraced.

WelMobiel have dedicated committees or think tanks responsible for organizing activities exclusively for employees and volunteers. These initiatives recognize the importance of creating a stronger bond within the organization and can range from simple gatherings to more elaborate events, aimed at providing relaxation and leisure outside of the work environment.

Furthermore, in both cases, it was revealed that there are also interpersonal activities taking place among the employees. For instance, participant 4 visited a sauna with a colleague, others went to a Reggae concert and employees from WelMobiel visited a fellow employee who is also a miller, where they attended an art exhibition. These activities among employees serve as a testament to the importance of fostering social connections, supporting diverse interests, and cultivating a positive workplace culture. By providing opportunities for shared experiences and acknowledging the individuality of employees, organizations can create an

environment that promotes employee well-being, satisfaction, and ultimately, organizational success. Participant 9 said:

"Well, they do manage to find each other among themselves. [...]. It certainly fosters an environment that encourages them to seek each other's company".

It is worth noting that amidst the various activities organized as part of the initiative, participant 11 expressed a lack of interest in attending such events. While the initiative aims to promote social interactions and strengthen bonds among colleagues, it is important to acknowledge that not everyone may share the same enthusiasm for these activities. Individuals have unique interests, personal commitments, and preferred ways of socializing. In this case, participant 11 openly expressed his disinterest in participating in the initiative's activities, because he did not feel the need for more social connections. He said:

"I do not have a strong desire for that. Yeah, it is a bit strange. If it is organized, I will see if it fits and then I will join. But I quickly prioritize other things. But that is very personal".

4.2 Common values and civic culture

The examination of the transcripts yielded findings concerning the significance of 'common values and civic culture' within the examined context. The experiences and viewpoints expressed by the participants provided insights into the ways in which these shared values and the civic culture influence their behaviors, attitudes, and collective engagement, thus shaping the overall social fabric of the studied context.

The complexity and abstract nature of 'common values and civic culture' posed difficulties in articulating their thoughts and experiences. Some participants struggled to pinpoint specific examples or articulate the direct impact of these values on their daily lives. Despite these difficulties, their reflections shed light on the inherent complexities and nuances associated with understanding and discussing the influence of the initiative on the shared values and civic culture.

In the quest to cultivate common values and a civic culture, initiatives that prioritize inclusivity can play a transformative role. WelMobiel encapsulates the essence of treating every individual equally, like participant 8 said: *"And also the people who use WelMobiel know that with us, a person is a person"*. This recognition of the inherent worth and dignity of all individuals creates an environment where everyone is valued, creating unity and understanding. Participant 9 also elaborated upon this, saying the following:

"People are open to each other. Everyone also says, "Well, we have to do it together. Where you come from is not so important. The task we have collectively set for ourselves, we can also carry out together." And where you come from, the color of your skin, or the clothes you

wear, that is not so important. It is more about doing what we do well and making the person involved happy. Then, I believe, we are on the right track together”.

By actively discouraging hierarchies through the assertion, *“People should not start feeling superior to others”* (participant 8), WelMobiel ensures that no one feels superior or entitled. This approach promotes equality and collaboration, reinforcing a sense of togetherness within the community.

WelMobiel encourages self-reflection and accountability when individuals deviate from the principles of inclusivity. As emphasized by participant 8, *“Occasionally, you do have some who think that they are superior, but at that moment, they are also being made aware of it”*. The initiative respectfully reminds individuals of their actions, facilitating personal growth and maintaining collective harmony.

Their commitment to inclusivity goes much further; it creates a civic culture that embraces diversity and fosters empathy. Participants engage in meaningful dialogue, exchange ideas, and learn from one another's perspectives, enriching the community's collective knowledge.

However, there were also some individuals who exhibit a somewhat heightened level of skepticism when it comes to assessing the extent of their influence on the prevailing common values and civic culture. These individuals often refer to the relatively brief time span during which they engage in interactions with others as a basis for their reservations. In their view, the fleeting nature of these interactions hinders their ability to significantly shape or impact the broader societal fabric, like participant 10 highlighted:

“I have no illusions about it [...]. You can indeed change someone's mind at times. If there is room for it, I would do it as well. [...]. The art lies in knowing whether or not to push someone to reveal their true thoughts, and sometimes I do notice that someone's perspective or mindset is vastly different. And then, you see, it is about ensuring that you engage in a civil conversation, and occasionally I do engage in a debate if I feel that someone holds truly trivial or outrageous beliefs. But generally, I do not actively seek that out. I simply think, “Well, if that is what you believe, so be it.”

4.3 Place- and community attachment

The analysis of the transcripts revealed results regarding the importance of 'place- and community attachment' within the context under investigation.

According to the majority of the participants, their sense of connection to their locality and community remains largely unaffected when they take part in a citizen initiative. These individuals consistently express that their decision to engage in the initiative's activities is driven by personal choice, such as having a purpose in life, rather than a direct influence on their attachment to their specific place or community. Furthermore, they emphasize that their

commitment to the initiative's objectives is not limited to their immediate surroundings, as they would willingly contribute to its efforts even if it operated in a different neighborhood or region. This finding suggests that their dedication stems from a broader motivation to make a positive impact, transcending geographical boundaries, as participant 10 elaborated upon:

“No, perhaps I have now visited a few more places in the city, despite having lived here for a long time, that I previously had no knowledge of their existence. However, ultimately, that does not make me more attached”.

However, it is important to note that this sentiment does not universally apply to everyone. While some participants may not experience a significant impact on their place- and community attachment through their involvement in a citizen initiative, there are others who strongly believe that such engagement does positively influence their sense of connection to their surroundings.

The process of getting to know more individuals and discovering new locations and landmarks in their city allows them to forge meaningful connections. As a result, they develop a heightened sense of attachment to their neighborhood and a stronger sense of belonging to the broader urban context. Participant 7 elaborated on this perspective as follows:

“Yes! And it keeps growing, you know. The more people join, the more people I get to know, the more important the neighborhood becomes. My social circle is no longer that small bubble it used to be. Thanks to WelMobiel, it has truly expanded into a big bubble now. I can go almost anywhere, even to places I had no knowledge of before. You hear about them, but you did not know they were just around the corner”.

4.4 Social inclusion

Social inclusion is a crucial aspect of fostering cohesion and reducing the divide between different social groups. In the given transcripts, individuals discuss the importance of initiatives that can bridge the gap between native and foreign-born residents, promoting integration and understanding.

Participants highlighted the existence of distinct communities within their neighborhoods, with people often clustering together based on their cultural backgrounds. This separation perpetuates the divide between foreigners and Dutch natives. However, they expressed optimism about initiatives like Het Groenhuis and WelMobiel, believing that such endeavors can contribute to narrowing this gap. Participant 1 said:

“There are a lot of foreign people living here. Islands have formed, in a way, between the foreign people and the Dutch people. They often gather in clusters, sticking together. There is not much mixing going on, you know. They do not really switch or mingle with each other.

[...]. The initiative can help reduce the divide by having people, for example, come here to work and integrate to some extent”.

The positive impact of these initiatives lies in their ability to create opportunities for social interaction among diverse individuals. By bringing together people from different cultures, backgrounds, and orientations, these organizations facilitate mutual acceptance and respect. They aim to foster an inclusive environment where everyone can be themselves without fear of discrimination or prejudice. Participant 4 elaborated on this, by saying the following:

“Yes, definitely. Everyone works together here. That way, you learn more about each other's backgrounds, perspectives, and so on. It can coexist very well. You do not have to agree on everything, and that is perfectly fine. As long as you respect each other. That is the beauty of this initiative. We have had a transgender person working here, and I am gay, but it does not matter at all. People from all walks of life come together here. It is truly a safe space where everyone can just be themselves. We have a diverse workforce”.

Furthermore, the initiatives are seen as an example of effective social inclusion by providing equal treatment and assistance to all individuals, regardless of their financial status, cultural background, or personal circumstances. Their approach is based on the principles of empathy, understanding, and supporting those in need, which creates a sense of unity among employees and clients alike. By treating everyone equally and valuing the contributions of each individual, the initiatives exemplify the essence of social inclusion. Participant 9 said:

“Yes, definitely. Ultimately, we do connect people with each other. Here at WelMobiel, we have individuals from various cultures and backgrounds, you know. People of all ages. Our age range spans from 27 to 75. We have both men and women. All sorts of cultures are represented here. We have people from the wildest countries in the world. So, it creates a tremendous sense of connection”.

In addition to cultural integration, the transcripts touch upon the importance of economic inclusion. Participants emphasized the need to provide opportunities for individuals who face barriers to regular employment. WelMobiel, but also Het Groenhuis, for instance, seeks to offer meaningful roles to people with challenges in finding traditional jobs due to personal issues or circumstances. By providing a supportive work environment and accommodating their unique needs, this initiative helps reintegrate these individuals into society, enabling them to contribute positively and regain a sense of purpose. Participant 9 said:

“My motivation [...] is also related to people with a distance to the labor market, to offer them a place in society once again. And we simply notice that there are more and more people for whom regular employment is no longer suitable. It is not at all that they could not

potentially do it, but often there is something going on in their personal lives, some issues. It just does not fit with regular work, you know".

All participants are convinced of the potential of the initiatives to act as a powerful tool to foster greater understanding and connection between native and immigrant populations. Participant 6 expressed a belief that Het Groenhuis could serve as a space where individuals from diverse backgrounds could converge and interact. According to their perspective, this inclusive environment could act as a catalyst for bridging the existing gaps and promoting social integration.

Participant 5 raised a valid concern about the challenges involved in reaching individuals who might be less inclined to engage with people from different backgrounds. He pointed out that there could be segments of the population who may actively avoid or be hesitant to participate in such communal spaces. Participant 5's observation highlighted the need to adopt innovative strategies to ensure that Het Groenhuis effectively reaches and engages with all members of the community, including those who might initially be resistant to such cross-cultural interactions. Participant 7 also elaborated on this concern, saying:

"It is difficult. Look, as I say, if someone does not want to, then it is difficult. Even if WelMobiel puts 10 million initiatives into it, if they do not want to, it is like pulling on a dead horse. So, it is really difficult to say that".

This discussion shed light on the complexity of the task at hand. While there is optimism in general about the potential of the initiatives, there was also an acknowledgment of the obstacles that might hinder their effectiveness in bridging the gap between native and immigrant populations. Participant 5 and 6 recognized the importance of proactive measures to encourage participation and foster an inclusive environment that appeals to a diverse range of individuals, including those who may have reservations about engaging with people from different backgrounds.

4.5 Social engagement

Social engagement plays a significant role in connecting individuals and promoting a sense of community. It highlights the importance of social interaction and involvement in various initiatives and neighborhoods.

During the interview, participant 1 mentioned his limited involvement in the neighborhood but emphasizes that being part of this initiative has significantly increased their connection to the community. He believes that without such an initiative, he would have pursued his own activities, resulting in fewer opportunities to meet new people. He also expressed that the initiative often allows for encounters between people who attend to enjoy a cup of coffee and

engage in conversation. This setting is described as welcoming and inclusive, open to anyone who wishes to join. Participant 2 also elaborated upon this, saying:

“You really meet a lot of people here. Many of them I have never seen before. And yes, of course they come across me and we have a little chat. It can last for 5 minutes, but it can also go on for half an hour or three-quarters of an hour. And we talk about all sorts of things”.

In addition, participant 2 shared his personal journey of isolation and the impact that joining a social initiative had on him. He said: *“You see, after the first brain hemorrhage, I had, well, I mostly stayed indoors. I had no desire to go outside anymore. I did not meet people. I often thought, “Well, forget it.” But then this came along, and you actually come back to life”.* His life took a transformative turn when he stumbled upon the social initiative. His enthusiasm was rekindled, and he felt a renewed sense of vitality. He not only interacted with colleagues, older individuals and residents from nearby locations, but also actively encouraged others to join in conversations, bridging the gap between different social groups. His eagerness to connect with strangers is evident.

5 Conclusion

The aim of this research was to identify and evaluate the factors of citizen initiatives that contribute to a better social cohesion. The central question of this research is: “**What are the effects of citizen initiatives on social cohesion?**” The study took into account the multifaceted nature of social cohesion, dividing it into five dimensions: social capital, level of social engagement, place attachment, social inclusion, and common values and civic culture. Employing a case study approach, this research explored the perceived changes within these five dimensions resulting from two selected cases: Wijkbedrijf het Groenhuis and Stichting Welmobiel.

Considering the social engagement, the results highlight the importance of social initiatives in creating a sense of belonging, combating isolation, and promoting social interaction. Such initiatives provide platforms for individuals to engage with their community, meet new people, and build meaningful relationships. By fostering inclusivity and encouraging conversations, they contribute to the overall well-being and social fabric of the neighborhood or community.

The results also show that, regarding the place- and community attachment, the majority of participants in citizen initiatives reported that their sense of connection to their locality and community remains largely unaffected by their involvement. Their decision to engage in these initiatives is primarily driven by personal choice and having a purpose in life rather than a direct influence on their attachment to a specific place or community. These individuals also express a commitment to the initiative's objectives beyond their immediate surroundings, indicating a broader motivation to make a positive impact. However, it is important to acknowledge that this sentiment is not universal, as some participants strongly believe that their engagement in citizen initiatives positively influences their sense of connection to their surroundings. For these individuals, the process of meeting new people and exploring different locations in their city fosters meaningful connections and a stronger sense of attachment to their neighborhood and the broader urban context.

Given the common values and civic culture, the individuals had hard times dealing with the complexity of the term and therefore with expressing their thoughts and experiences concerning their influence as well. Some struggled to provide specific examples or explain the direct impact of these values on their daily lives. Nonetheless, their reflections shed light on the complexities associated with understanding and discussing the influence of initiatives on shared values and civic culture. Inclusive initiatives like WelMobiel play a transformative role by fostering unity, understanding, and personal growth. They create a civic culture that embraces diversity, empathy, and enriches collective knowledge. However, some individuals express skepticism about their ability to shape prevailing common values and civic culture due to the fleeting nature of their interactions with others.

Additionally, the findings shed light on the potential and obstacles associated with fostering social inclusion and narrowing the divide between native and immigrant populations. The existence of distinct communities within neighborhoods based on cultural backgrounds perpetuates the divide, but participants expressed optimism in the ability of these initiatives to contribute to narrowing this gap. The positive impact of Het Groenhuis and WelMobiel lies in their ability to create opportunities for social interaction among diverse individuals, fostering mutual acceptance and respect. By bringing together people from different cultures, backgrounds, and sexual preferences, these organizations strive to create an inclusive environment where everyone can be themselves without fear of discrimination or prejudice. They exemplify social inclusion by treating everyone equally and valuing the contributions of each individual. Economic inclusion is also emphasized, as these initiatives seek to provide meaningful roles for individuals facing barriers to regular employment. By offering a supportive work environment and accommodating their unique needs, Het Groenhuis and WelMobiel help reintegrate these individuals into society, enabling them to contribute positively and regain a sense of purpose. While there is overall optimism about the potential of these initiatives, there is recognition of the challenges involved. Some segments of the population may be hesitant or resistant to engage with people from different backgrounds. Therefore, innovative strategies and proactive measures are needed to ensure effective outreach and engagement with all members of the community, including those who may initially have reservations for cross-cultural interactions.

Considering social capital, the findings underscore the transformative effects of participating in neighborhood initiatives on individuals. The guidance provided by experienced colleagues played a prominent role in helping newcomers navigate their path towards paid employment, while the sense of appreciation and positive feedback fostered motivation, personal growth, and self-esteem. The diverse composition of the neighborhood initiative teams stimulated mutual support and personal development, creating an inclusive environment where newcomers were treated as equals from the start. The interviews also revealed the gradual nature of personal development within neighborhood initiatives, with individuals experiencing a sense of liberation followed by a desire to engage more with the outside world over time. The citizen initiative served as a platform for participants to expand their social networks, connecting with individuals from diverse backgrounds and professions. Through these expanded networks, participants gained access to expertise, resources, and perspectives, enhancing the overall effectiveness of their collective actions. Furthermore, friendships formed within the citizen initiative extended beyond the initiative itself, creating a network of support that enriched participants' personal lives. However, it is worth noting that while collaborative efforts and initiatives exist, a significant proportion of relationships within these contexts tend to remain superficial, lacking depth and intimacy. Limited instances of interpersonal interaction beyond the initiative were expressed by many individuals, hindering the development of more profound connections and potentially affecting the overall effectiveness and cohesion of collaborative endeavors. To foster community

engagement and strengthen bonds among volunteers, citizen initiatives organize various activities beyond their core work which provide opportunities for social interactions, strengthening friendships and fostering a sense of companionship and solidarity.

Returning to the main question, the following can be concluded. All interviewees have experienced a positive perceived difference regarding social capital, social inclusion, and social engagement. This means that according to the interviewees, all three dimensions are positively influenced after they became involved in a citizen initiative. However, this was not as evident for the other two dimensions. Considering common values and civic culture, many individuals found it difficult to understand the question properly or considered it far-fetched. Regarding place and community attachment, the majority perceived the difference as negative, meaning that it is not influenced after they become involved in the citizen initiative. Nonetheless, it is important to acknowledge that citizen initiatives do have a positive impact on overall social cohesion, albeit to a lesser extent than initially anticipated. While the impact of citizen initiatives on certain dimensions such as common values and civic culture and place and community attachment may be less pronounced, the collective effort of these initiatives undeniably contributes towards a positive transformation in social capital, social inclusion, and social engagement. Although relationships may often remain superficial and contact outside the initiatives minimal, the progress achieved through these endeavors serves as a testament to the potential for fostering improved social cohesion.

6 Discussion and reflection

This research makes an important contribution to the field of research by addressing a knowledge gap in the existing literature and shedding light on the benefits of citizen initiatives, particularly in relation to encouraging social cohesion. By acknowledging citizen initiatives as significant mechanisms for addressing the lack of social cohesion in cities, my research extends the existing knowledge base by examining their impact on social cohesion. It fills the research gap by investigating the effects of citizen initiatives on five dimensions of social cohesion: social capital, social engagement, place and community attachment, social inclusion, and common values and civic culture. By examining these dimensions, this study aimed to shed light on the impact of citizen initiatives on the overall social cohesion and well-being of communities. Through a case study approach involving Wijkbedrijf het Groenhuis and Stichting Welmobiel, this research explored the perceived changes within these dimensions resulting from participation in citizen initiatives.

My research also makes a valuable contribution to the field of urban planning. This study holds the promise of informing and elevating community development strategies and policies. By emphasizing the role of citizen initiatives in tackling the lack of social cohesion in cities and even promoting it, the findings of this research are significant for a wide spectrum of stakeholders, including urban planners and policymakers. At first, the research shows the importance of citizen-driven initiatives as potential mechanisms in causing positive change within communities. By recognizing the power of residents in identifying and addressing their challenges, urban planners can gain deeper insights into the needs and aspirations of the people they are planning for. Consequently, this knowledge empowers planners to craft more responsive and inclusive development strategies that align with the desires of the community, thereby promoting more social engagement among residents. Moreover, the research offers evidence-backed perspectives on the efficiency of community-led intervention that city planners can use. Understanding the impact of these initiatives can help policymakers in formulating more adaptable policies that foster an environment beneficial to projects that are driven by citizen initiatives. This, in turn, promotes a participatory governance approach that utilizes the knowledge and creativity of the community, leading to more effective and sustainable outcomes. At last, city planners, armed with an enhanced understanding of the value and potential of citizen-led efforts, can mobilize communities, encourage more social participation in citizen initiatives. The findings serve as a valuable asset for engaging and motivating residents, bridging gaps between various stakeholders and therefore benefit social cohesion.

The subdivision and categorization of the concept of social cohesion have proven to be an complicated and multifaceted issue. The attempt to encompass the diverse dimensions of social cohesion within distinct terms (social capital, social engagement, place- and social attachment, common values and civic culture and social inclusion) has resulted in significant

overlap and complexity. The complexity arises from the interrelated nature of the concepts and the challenges in precisely defining and delineating the boundaries between them. Despite the efforts to categorize these dimensions separately, they often intersect and influence one another. In hindsight, one might consider approaching the subdivision and categorization of the term "social cohesion" in a different manner. Perhaps a more comprehensive approach could be employed, seeking to dissect the concept even further while maintaining a clear separation of its dimensions. Alternatively, focusing on a narrower and more manageable dimension of social cohesion, rather than the overarching concept of social cohesion itself, could provide deeper insights and understanding and make the research more manageable.

A key assumption in this research is that the interviewees provided truthful and reliable information during the interviews. While every effort was made to establish a trusting and open environment, it is still possible that participants may have unintentionally misinterpreted or misunderstood certain aspects. Additionally, participants might have been influenced by memory biases or social desirability effects, leading to potential limitations in the accuracy of their responses.

Furthermore, it is crucial to recognize that the collected data represents a momentary snapshot in time. The perspectives and experiences shared by the participants were influenced by their unique circumstances and the specific context in which the interviews took place. As time progresses, individuals' viewpoints may evolve, and new experiences or events could impact their perspectives on the research topic. Therefore, the findings should be interpreted within the temporal boundaries of the study.

Finally, it is important to acknowledge that the applicability of the results might be constrained by the unique attributes of the cases examined and the research environment in which the study took place. In any research study, the selection of cases plays a crucial role in shaping the findings and conclusions. The selection of participants was based on specific criteria, and the investigation was conducted within a particular setting, which may not fully encompass the wider population or encompass diverse perspectives concerning the research subject. Each case brings its unique characteristics, influencing the collected data, the observed patterns, and the interpretations made. The outcomes could potentially vary if a different initiative (or other interviewees) were chosen, indicating a high level of contextual dependence in each citizen initiative. Thus, it becomes challenging to formulate generalizations that encompass every initiative. Consequently, it is crucial to exercise caution when attempting to extend the findings beyond the study's boundaries.

Further research should focus on initiatives where these benefits are not yet to be seen, aiming to delve deeper into understanding and enhancing of the processes within citizen initiatives that have the potential to foster and enrich social cohesion. By exploring uncharted

territories, researchers can unravel innovative strategies and methodologies, enabling them to identify areas for improvement and create new approaches to maximize the positive impact of citizen initiatives on the social cohesion. Such endeavors would contribute to the ongoing advancement of knowledge, guiding policymakers, practitioners, and communities in fostering inclusive collaborations that nurture social cohesion and engender a sense of collective ownership and empowerment.

7 References

- Adler, R.P. and Goggin, J. (2005) ‘What Do We Mean By “Civic Engagement”?’’, *Journal of Transformative Education*, 3(3), pp. 236–253. Available at: <https://doi.org/10.1177/1541344605276792>.
- Agrawal, A.K., Kaushik, A.K. and Rahman, Z. (2015) ‘Co-creation of Social Value through Integration of Stakeholders’, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 189, pp. 442–448. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.03.198>.
- Ajulo, O., Von-Meding, J. and Tang, P. (2020) ‘Upending the status quo through transformative adaptation: A systematic literature review’, *Progress in Disaster Science*, 6, p. 100103. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.pdisas.2020.100103>.
- Allmendinger, P. (2017) *Planning theory*. 3rd edition. London: Macmillan Education, Palgrave (Planning, environment, cities).
- Amado, A.N. *et al.* (2013) ‘Social Inclusion and Community Participation of Individuals with Intellectual/Developmental Disabilities’, *Intellectual and Developmental Disabilities*, 51(5), pp. 360–375. Available at: <https://doi.org/10.1352/1934-9556-51.5.360>.
- Amin, A. (2002) ‘Ethnicity and the Multicultural City: Living with Diversity’, *Environment and Planning A: Economy and Space*, 34(6), pp. 959–980. Available at: <https://doi.org/10.1068/a3537>.
- Anton, C.E. and Lawrence, C. (2014) ‘Home is where the heart is: The effect of place of residence on place attachment and community participation’, *Journal of Environmental Psychology*, 40, pp. 451–461. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2014.10.007>.
- Arnstein, S.R. (1969) ‘A Ladder Of Citizen Participation’, *Journal of the American Institute of Planners*, 35(4), pp. 216–224. Available at: <https://doi.org/10.1080/01944366908977225>.
- Arnstein, S.R. (2019) ‘A Ladder of Citizen Participation’, *Journal of the American Planning Association*, 85(1), pp. 24–34. Available at: <https://doi.org/10.1080/01944363.2018.1559388>.
- Atkinson, T. *et al.* (2002) ‘Indicators for Social Inclusion’, *Politica economica - Journal of Economic Policy (PEJEP)*, (1), pp. 7–28. Available at: <https://doi.org/10.1429/1582>.
- Bakker, J. *et al.* (2012) ‘Citizens’ Initiatives: How Local Governments Fill their Facilitative Role’, *Local Government Studies*, 38(4), pp. 395–414. Available at: <https://doi.org/10.1080/03003930.2012.698240>.
- Bananuka, T.H. and Mugarra, D. (2022) ““To engage or not to”: translating civic education to civic engagement’, *International Journal of Lifelong Education*, pp. 1–15. Available at: <https://doi.org/10.1080/02601370.2022.2140213>.
- Barr, S. and Pollard, J. (2017) ‘Geographies of Transition: Narrating environmental activism in an age of climate change and “Peak Oil”’, *Environment and Planning A: Economy and Space*, 49(1), pp. 47–64. Available at: <https://doi.org/10.1177/0308518X16663205>.

- Barton, J. and Pretty, J. (2010) 'What is the Best Dose of Nature and Green Exercise for Improving Mental Health? A Multi-Study Analysis', *Environmental Science & Technology*, 44(10), pp. 3947–3955. Available at: <https://doi.org/10.1021/es903183r>.
- Berg, P. van den, Sharmeen, F. and Weijs-Perrée, M. (2017) 'On the subjective quality of social Interactions: Influence of neighborhood walkability, social cohesion and mobility choices', *Transportation Research Part A: Policy and Practice*, 106, pp. 309–319. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.tra.2017.09.021>.
- Berkman, L.F., Kawachi, I. and Glymour, M.M. (eds) (2014) *Social Epidemiology*. Oxford University Press. Available at: <https://doi.org/10.1093/med/9780195377903.001.0001>.
- Blokland, T. (2000) 'Unravelling three of a kind: cohesion, community and solidarity', *Netherlands Journal of Social Science*, 36, pp. 56–70.
- Boelens, L. and de Roo, G. (2016) 'Planning of undefined becoming: First encounters of planners beyond the plan', *Planning Theory*, 15(1), pp. 42–67. Available at: <https://doi.org/10.1177/1473095214542631>.
- Boonstra, B. (2010) 'Vertrouwen op oplossend vermogen maatschappij', *Stedebouw & Ruimtelijke Ordening*, March, p. 6.
- Boonstra, B. (2016) 'Mapping trajectories of becoming: four forms of behaviour in co-housing initiatives', *Town Planning Review*, 87(3), pp. 275–296. Available at: <https://doi.org/10.3828/tpr.2016.20>.
- Boonstra, B. and Boelens, L. (2011) 'Self-organization in urban development: towards a new perspective on spatial planning', *Urban Research & Practice*, 4(2), pp. 99–122. Available at: <https://doi.org/10.1080/17535069.2011.579767>.
- Bourdieu, P. (1986) 'The Forms of Capital', in *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*,. Greenwood Press.
- Brandsen, T., Steen, T. and Verschuere, B. (eds) (2018) *Co-production and co-creation: engaging citizens in public services*. New York, NY London: Routledge (Routledge critical studies in public management).
- Brodsky, A.E., O'Campo, P.J. and Aronson, R.E. (2000) 'PSOC in community context: multi-level correlates of a measure of psychological sense of community in low-income, urban neighbourhoods', *Journal of Community Psychology*, 27, pp. 659–679.
- Brown, G., Raymond, C.M. and Corcoran, J. (2015) 'Mapping and measuring place attachment', *Applied Geography*, 57, pp. 42–53. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.apgeog.2014.12.011>.
- Browning, C.R. *et al.* (2017) 'Ecological Networks and Neighborhood Social Organization', *American Journal of Sociology*, 122(6), pp. 1939–1988. Available at: <https://doi.org/10.1086/691261>.

- Burnard, P. (1991) 'A method of analysing interview transcripts in qualitative research', *Nurse Education Today*, 11(6), pp. 461–466. Available at: [https://doi.org/10.1016/0260-6917\(91\)90009-Y](https://doi.org/10.1016/0260-6917(91)90009-Y).
- Byrne, D. (1998) *Complexity Theory and the Social Sciences: An Introduction*. London: Routledge.
- Cacciattolo, M. (2015) 'Ethical Considerations in Research', *The Praxis of English Language Teaching and Learning (PELT)*, pp. 55–73.
- Chan, J., To, H.-P. and Chan, E. (2006) 'Reconsidering Social Cohesion: Developing a Definition and Analytical Framework for Empirical Research', *Social Indicators Research*, 75(2), pp. 273–302. Available at: <https://doi.org/10.1007/s11205-005-2118-1>.
- Claridge, T. (2018) 'Functions of social capital – bonding, bridging, linking', *Social Capital Research* [Preprint].
- Clifford, N.J. *et al.* (eds) (2016) *Key methods in geography*. Third edition. London: SAGE.
- Cocquyt, C. *et al.* (2017) 'Examining social inclusion and social capital among adult learners in blended and online learning environments', *European Journal for Research on the Education and Learning of Adults*, 8(1), pp. 77–101. Available at: <https://doi.org/10.3384/rela.2000-7426.rela9111>.
- Coleman, J.S. (1988) 'Social Capital in the Creation of Human Capital', *American Journal of Sociology*, 94, pp. S95–S120. Available at: <https://doi.org/10.1086/228943>.
- Collins, C. S., & Stockton, C. M. (2018). The Central Role of Theory in Qualitative Research. *International Journal of Qualitative Methods*, 17(1). <https://doi.org/10.1177/1609406918797475>
- Cox, E. (1995) *A truly civil society*. Sydney NSW: An ABC Book (Boyer lectures, 1995).
- Cramm, J.M. and Nieboer, A.P. (2015) 'Social cohesion and belonging predict the well-being of community-dwelling older people', *BMC Geriatrics*, 15(1), p. 30. Available at: <https://doi.org/10.1186/s12877-015-0027-y>.
- Crowe, S. *et al.* (2011) 'The case study approach', *BMC Medical Research Methodology*, 11(1), p. 100. Available at: <https://doi.org/10.1186/1471-2288-11-100>.
- da Cruz, N.F., Rode, P. and McQuarrie, M. (2019) 'New urban governance: A review of current themes and future priorities', *Journal of Urban Affairs*, 41(1), pp. 1–19. Available at: <https://doi.org/10.1080/07352166.2018.1499416>.
- van Dam, R.I. (2016) *Bonding by doing : the dynamics of self-organizing groups of citizens taking charge of their living environment*. Wageningen University. Available at: <https://doi.org/10.18174/388005>.

Dekker, K. (2007) 'Social Capital, Neighbourhood Attachment and Participation in Distressed Urban Areas. A Case Study in The Hague and Utrecht, the Netherlands', *Housing Studies*, 22(3), pp. 355–379. Available at: <https://doi.org/10.1080/02673030701254103>.

Dekker, K. and Bolt, G. (2005) 'Social Cohesion in Post-war Estates in the Netherlands: Differences between Socioeconomic and Ethnic Groups', *Urban Studies*, 42(13), pp. 2447–2470. Available at: <https://doi.org/10.1080/00420980500380360>.

Dekker, K. and Van Kempen, R. (2009) 'Participation, Social Cohesion and the Challenges in the Governance Process: An Analysis of a Post-World War II Neighbourhood in the Netherlands', *European Planning Studies*, 17(1), pp. 109–130. Available at: <https://doi.org/10.1080/09654310802514011>.

Denzin, N.K. and Lincoln, Y.S. (eds) (2011) *The Sage handbook of qualitative research*. 4th ed. Thousand Oaks: Sage.

Dijk, H.M. van, Cramm, J.M. and Nieboer, A.P. (2013) 'The experiences of neighbour, volunteer and professional support-givers in supporting community dwelling older people: Supporting community dwelling older people', *Health & Social Care in the Community*, 21(2), pp. 150–158. Available at: <https://doi.org/10.1111/hsc.12006>.

Douglas, G.C.C. (2014) 'Do-It-Yourself Urban Design: The Social Practice of Informal "Improvement" Through Unauthorized Alteration', *City & Community*, 13(1), pp. 5–25. Available at: <https://doi.org/10.1111/cico.12029>.

Fedele, G. *et al.* (2019) 'Transformative adaptation to climate change for sustainable social-ecological systems', *Environmental Science & Policy*, 101, pp. 116–125. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.envsci.2019.07.001>.

Fischer, H.W. (2021) 'Decentralization and the governance of climate adaptation: Situating community-based planning within broader trajectories of political transformation', *World Development*, 140, p. 105335. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2020.105335>.

Flap, M. (2022) *A case comparison Three Community Centres in Groningen and Berlin Compared*. University of Groningen.

Flyvbjerg, B. (2011) 'Case study', in *The SAGE Handbook of Qualitative Research*. 4th edn, pp. 301–316.

Frantzeskaki, N. *et al.* (2016) 'Elucidating the changing roles of civil society in urban sustainability transitions', *Current Opinion in Environmental Sustainability*, 22, pp. 41–50. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.cosust.2017.04.008>.

Frantzeskaki, N., Broto, V.C. and Coenen, L. (eds) (2017) *Urban sustainability transitions*. First Edition. New York: Routledge, Taylor & Francis Group (Routledge studies in sustainability transitions).

Frug, G.E. and Barron, D.J. (2011) *City bound: How states stifle urban innovation*. Cornell University Press.

- Galster, G. (2003) 'Investigating behavioural impacts of poor neighbourhoods: towards new data and analytic strategies', *Housing Studies*, 18(6), pp. 893–914. Available at: <https://doi.org/10.1080/0267303032000135492>.
- Galvagno, M. and Dalli, D. (2014) 'Theory of value co-creation: a systematic literature review', *Managing Service Quality*. Edited by E. Gummesson, C. Mele, and F. Polese, 24(6), pp. 643–683. Available at: <https://doi.org/10.1108/MSQ-09-2013-0187>.
- Garroway, C. and Jütting, J. (2013) 'Measuring cross-country differences in social cohesion', p. 27.
- George, C. and Reed, M.G. (2017) 'Operationalising just sustainability: towards a model for place-based governance', *Local Environment*, 22(9), pp. 1105–1123. Available at: <https://doi.org/10.1080/13549839.2015.1101059>.
- Gerring, J. (2007) *Case study research: principles and practices*. New York: Cambridge University Press.
- Gerson, K., Stueve, A. and Fischer, C.S. (1977) 'Attachment to Place', in *Networks and Places: Social Relations in the Urban Setting*. The Free Press.
- Gilman, S.E. *et al.* (2010) 'A framework for community interactions under climate change', *Trends in Ecology & Evolution*, 25(6), pp. 325–331. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.tree.2010.03.002>.
- Gjørtler Elkjær, L., Horst, M. and Nyborg, S. (2021) 'Identities, innovation, and governance: A systematic review of co-creation in wind energy transitions', *Energy Research & Social Science*, 71, p. 101834. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.erss.2020.101834>.
- GoNano (no date) *HOW TO ORGANISE CO-CREATION EXERCISES*. Available at: <http://gonano-project.eu/how-to-organise-co-creation-exercises/>.
- Granovetter, M. (1985) 'Economic Action and Social Structure: The Problem of Embeddedness', *American Journal of Sociology*, 91(3), pp. 481–510. Available at: <https://doi.org/10.1086/228311>.
- Granovetter, M. (2000) 'A Theoretical Agenda for Economic Sociology', *UC Berkeley: Center for Culture, Organizations and Politics* [Preprint]. Available at: <https://escholarship.org/uc/item/4mk4g08q>.
- Granovetter, M.S. (1973) 'The Strength of Weak Ties', *American Journal of Sociology*, 78(6), pp. 1360–1380. Available at: <https://doi.org/10.1086/225469>.
- Gray, D., Shaw, J. and Farrington, J. (2006) 'Community transport, social capital and social exclusion in rural areas', *Area*, 38(1), pp. 89–98. Available at: <https://doi.org/10.1111/j.1475-4762.2006.00662.x>.
- Hallsworth, M. (2012) 'How complexity economics can improve government: rethinking policy actors, institutions and structures.', in *Complex new world: translating new economic thinking into public policy*. London: IPPR (Institute for Public Policy Research), pp. 39–49.

- Hawkins, R.L. and Maurer, K. (2010) 'Bonding, Bridging and Linking: How Social Capital Operated in New Orleans following Hurricane Katrina', *British Journal of Social Work*, 40(6), pp. 1777–1793. Available at: <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcp087>.
- Healey, P. (1998) 'Building Institutional Capacity through Collaborative Approaches to Urban Planning', *Environment and Planning A: Economy and Space*, 30(9), pp. 1531–1546. Available at: <https://doi.org/10.1068/a301531>.
- Healy, T. *et al.* (2001) *The well-being of nations: the role of human and social capital*. Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development (Education and skills).
- Henning, C. and Lieberg, M. (1996) 'Strong ties or weak ties? Neighbourhood networks in a new perspective', *Scandinavian Housing and Planning Research*, 13(1), pp. 3–26. Available at: <https://doi.org/10.1080/02815739608730394>.
- Heylighen, F. (2008) 'Complexity and Self-organization'.
- Hidalgo, M.C. and Hernández, B. (2001) 'PLACE ATTACHMENT: CONCEPTUAL AND EMPIRICAL QUESTIONS', *Journal of Environmental Psychology*, 21(3), pp. 273–281. Available at: <https://doi.org/10.1006/jevps.2001.0221>.
- Hipp, J.R. and Perrin, A. (2006) 'Nested Loyalties: Local Networks' Effects on Neighbourhood and Community Cohesion', *Urban Studies*, 43(13), pp. 2503–2523. Available at: <https://doi.org/10.1080/00420980600970706>.
- Hölscher, K. (2020a) 'Capacities for Transformative Climate Governance: A Conceptual Framework', in K. Hölscher and N. Frantzeskaki (eds) *Transformative Climate Governance*. Cham: Springer International Publishing (Palgrave Studies in Environmental Transformation, Transition and Accountability), pp. 49–96. Available at: https://doi.org/10.1007/978-3-030-49040-9_2.
- Hölscher, K. (2020b) 'Transforming Urban (Climate) Governance: What Do We Learn from Pro-actively Experimenting Cities?', in K. Hölscher and N. Frantzeskaki (eds) *Transformative Climate Governance*. Cham: Springer International Publishing (Palgrave Studies in Environmental Transformation, Transition and Accountability), pp. 241–281. Available at: https://doi.org/10.1007/978-3-030-49040-9_7.
- Horlings, L.G. (2017) *Transformative socio-spatial planning: Enabling resourceful communities*. NL: InPlanning. Available at: <https://doi.org/10.17418/B.2017.9789491937361> (Accessed: 15 March 2023).
- Horlings, L.G. *et al.* (2020) 'Exploring the transformative capacity of place-shaping practices', *Sustainability Science*, 15(2), pp. 353–362. Available at: <https://doi.org/10.1007/s11625-020-00787-w>.
- Horlings, L.G. *et al.* (2021) 'Citizen Engagement in Spatial Planning, Shaping Places Together', *Sustainability*, 13(19), p. 11006. Available at: <https://doi.org/10.3390/su131911006>.
- Hugman, R. and Sotiri, M. (2001) 'Housing, social capital and stronger communities'.

Huntington, H.P. *et al.* (2017) ‘How small communities respond to environmental change: patterns from tropical to polar ecosystems’, *Ecology and Society*, 22(3).

Hurenkamp, M., Tonkens, E. and Duyvendak, J.W. (2006) ‘Wat Burgers Bezielt. Een Studie naar het Gedrag van Kleinschalige Burgerinitiatieven’, *NICIS Kenniscentrum Grote Steden* [Preprint].

Igalla, M., Edelenbos, J. and van Meerkerk, I. (2019) ‘Citizens in Action, What Do They Accomplish? A Systematic Literature Review of Citizen Initiatives, Their Main Characteristics, Outcomes, and Factors’, *VOLUNTAS: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 30(5), pp. 1176–1194. Available at: <https://doi.org/10.1007/s11266-019-00129-0>.

Ind, N. and Coates, N. (2013) ‘The meanings of co-creation’, *European Business Review*, 25(1), pp. 86–95. Available at: <https://doi.org/10.1108/09555341311287754>.

Inglehart, R. (2020) *Modernization and Postmodernization: Cultural, Economic, and Political Change in 43 Societies*. Princeton University Press. Available at: <https://doi.org/10.2307/j.ctv10vm2ns>.

Itten, A. *et al.* (2021) ‘Co-creation as a social process for unlocking sustainable heating transitions in Europe’, *Energy Research & Social Science*, 74, p. 101956. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.erss.2021.101956>.

Iveson, K. (2013) ‘Cities within the City: Do-It-Yourself Urbanism and the Right to the City: Do-it-yourself urbanism and the right to the city’, *International Journal of Urban and Regional Research*, 37(3), pp. 941–956. Available at: <https://doi.org/10.1111/1468-2427.12053>.

Jenson, J. (2010) *Defining and measuring social cohesion*. London: Commonwealth Secretariat (Social policies in small states series, no. 1).

Jones, P. *et al.* (2011) ‘The role of education, training and skills development in social inclusion: The University of the Heads of the Valley case study’, *Education + Training*. Edited by K. Collett, 53(7), pp. 638–651. Available at: <https://doi.org/10.1108/00400911111172011>.

Kabeer, N. (2010) ‘Can the MDGs provide a pathway to social justice? The challenge of intersecting inequalities’, *Institute of Development Studies* [Preprint].

Kearns, A. and Forrest, R. (2000) ‘Social Cohesion and Multilevel Urban Governance’, *Urban Studies*, 37(5–6), pp. 995–1017. Available at: <https://doi.org/10.1080/00420980050011208>.

van Kempen, R. and Bolt, G. (2009) ‘Social cohesion, social mix, and urban policies in the Netherlands’, *Journal of Housing and the Built Environment*, 24(4), pp. 457–475. Available at: <https://doi.org/10.1007/s10901-009-9161-1>.

Kirner, K. and Mills, J. (2020) *Doing Ethnographic Research: Activities and Exercises*. 2455 Teller Road, Thousand Oaks California 91320: SAGE Publications, Inc. Available at: <https://doi.org/10.4135/9781544334080>.

Koehler, G. (2021) 'Effects of social protection on social inclusion, social cohesion and nation building', in Schüring, E. and Loewe, M., *Handbook on Social Protection Systems*. Edward Elgar Publishing, pp. 636–646. Available at: <https://doi.org/10.4337/9781839109119.00079>.

Kolff, S. van der (2018) 'Building communities through citizen participation'.

Koulouriotis, J. (2011) 'Ethical Considerations in Conducting Research with Non-native Speakers of English', *TESL Canada Journal*, 28, p. 1. Available at: <https://doi.org/10.18806/tesl.v28i0.1078>.

Krackhardt, D. (2003) 'The Strength of Strong Ties', in Cross, R. L., Parker, A., and Sasson, L., *Networks in the knowledge economy*. New York: Oxford University Press, pp. 82–83.

Kuronen, M. *et al.* (2010) 'PUBLIC-PRIVATE-PEOPLE PARTNERSHIP AS A WAY TO REDUCE CARBON DIOXIDE EMISSIONS FROM RESIDENTIAL DEVELOPMENT', *International Journal of Strategic Property Management*, 14(3), pp. 200–216. Available at: <https://doi.org/10.3846/ijspm.2010.15>.

Larsen, C.A. (2014) 'Social cohesion: Definition, measurement and developments', *Institut for Statskundskab, Aalborg Universitet* [Preprint].

Leavy, P. (2017) *Research design: quantitative, qualitative, mixed methods, arts-based, and community-based participatory research approaches*. New York ; London: Guilford Press.

Lenz, T. and Shier, M.L. (2021) 'Supporting Transformational Social Innovation through Nonprofit and Local Government Relations: A Scoping Literature Review', *Human Service Organizations: Management, Leadership & Governance*, 45(5), pp. 454–478. Available at: <https://doi.org/10.1080/23303131.2021.1887033>.

Lewicka, M. (2010) 'What makes neighborhood different from home and city? Effects of place scale on place attachment', *Journal of Environmental Psychology*, 30(1), pp. 35–51. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2009.05.004>.

Leyden, K.M. (2003) 'Social Capital and the Built Environment: The Importance of Walkable Neighborhoods', *American Journal of Public Health*, 93(9), pp. 1546–1551. Available at: <https://doi.org/10.2105/AJPH.93.9.1546>.

Lo, C. (2018) 'Going from Government to Governance', in A. Farazmand (ed.) *Global Encyclopedia of Public Administration, Public Policy, and Governance*. Cham: Springer International Publishing, pp. 1–5. Available at: https://doi.org/10.1007/978-3-319-31816-5_3282-1.

Longhurst, R. (ed.) (2010) 'Semi-structured Interviews and Focus Groups', in *Key methods in geography*. 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Sage Publications. Available at: <https://www.dedoose.com/publications/key%20methods%20in%20geography.pdf>.

- Loorbach, D., Frantzeskaki, N. and Avelino, F. (2017) ‘Sustainability Transitions Research: Transforming Science and Practice for Societal Change’, *Annual Review of Environment and Resources*, 42(1), pp. 599–626. Available at: <https://doi.org/10.1146/annurev-environ-102014-021340>.
- Low, S.M. and Altman, I. (1992) ‘Place Attachment’, in I. Altman and S.M. Low (eds) *Place Attachment*. Boston, MA: Springer US, pp. 1–12. Available at: https://doi.org/10.1007/978-1-4684-8753-4_1.
- Macintyre, T. *et al.* (2019) ‘T-labs and climate change narratives: Co-researcher qualities in transgressive action–research’, *Action Research*, 17(1), pp. 63–86. Available at: <https://doi.org/10.1177/1476750319829203>.
- Manzo, L.C. and Perkins, D.D. (2006) ‘Finding Common Ground: The Importance of Place Attachment to Community Participation and Planning’, *Journal of Planning Literature*, 20(4), pp. 335–350. Available at: <https://doi.org/10.1177/0885412205286160>.
- Massey, D. (1991) ‘The Political Place of Locality Studies’, *Environment and Planning A: Economy and Space*, 23(2), pp. 267–281. Available at: <https://doi.org/10.1068/a230267>.
- Meijer, M. and van der Krabben, E. (2018) ‘Informal institutional change in De Achterhoek region: from citizen initiatives to participatory governance’, *European Planning Studies*, 26(4), pp. 745–767. Available at: <https://doi.org/10.1080/09654313.2018.1424119>.
- Munhall, P.L. (1988) ‘Ethical Considerations in Qualitative Research’, *Western Journal of Nursing Research*, 10(2), pp. 150–162. Available at: <https://doi.org/10.1177/019394598801000204>.
- Musmade, P. *et al.* (2013) ‘Informed consent: Issues and challenges’, *Journal of Advanced Pharmaceutical Technology & Research*, 4(3), p. 134. Available at: <https://doi.org/10.4103/2231-4040.116779>.
- National Research Council (2014) *Civic engagement and social cohesion: measuring dimensions of social capital to inform policy*. Edited by K. Prewitt, C.D. Mackie, and H. Habermann. Washington, DC: The National Academy Press.
- Ndiwakalunga Mulunga, S. and Yazdanifard, R. (2014) ‘Review of Social Inclusion, Social Cohesion and Social Capital in Modern Organization’, *Global Journal of Management and Business Research*, 14(3).
- Nederhand, J., Bekkers, V. and Voorberg, W. (2016) ‘Self-Organization and the Role of Government: How and why does self-organization evolve in the shadow of hierarchy?’, *Public Management Review*, 18(7), pp. 1063–1084. Available at: <https://doi.org/10.1080/14719037.2015.1066417>.
- Nienhuis, I., van Dijk, T. and de Roo, G. (2011) ‘Let’s Collaborate! But Who’s Really Collaborating? Individual Interests as a Leitmotiv for Urban Renewal and Regeneration Strategies’, *Planning Theory & Practice*, 12(1), pp. 95–109. Available at: <https://doi.org/10.1080/14649357.2011.546671>.

Novy, J. and Colomb, C. (2013) ‘Struggling for the Right to the (Creative) City in Berlin and Hamburg: New Urban Social Movements, New “Spaces of Hope”?: Debates and Developments’, *International Journal of Urban and Regional Research*, 37(5), pp. 1816–1838. Available at: <https://doi.org/10.1111/j.1468-2427.2012.01115.x>.

Oliver, G. (2004) ‘Investigating Information Culture: A Comparative Case Study Research Design and Methods’, *Archival Science*, 4(3–4), pp. 287–314. Available at: <https://doi.org/10.1007/s10502-005-2596-6>.

Osborne, S.P. (ed.) (2007) *Public-private partnerships: theory and practice in international perspective*. Transferred to digital printing. London: Routledge (Routledge advances in management and business studies, 19).

Oxoby, R. (2009) ‘Understanding social inclusion, social cohesion, and social capital’, *International Journal of Social Economics*, 36(12), pp. 1133–1152. Available at: <https://doi.org/10.1108/03068290910996963>.

Pacanowsky, M. (1995) ‘Team tools for wicked problems’, *Organizational Dynamics*, 23(3), pp. 36–51. Available at: [https://doi.org/10.1016/0090-2616\(95\)90024-1](https://doi.org/10.1016/0090-2616(95)90024-1).

Payne, A.F., Storbacka, K. and Frow, P. (2008) ‘Managing the co-creation of value’, *Journal of the Academy of Marketing Science*, 36(1), pp. 83–96. Available at: <https://doi.org/10.1007/s11747-007-0070-0>.

Podnieks, E. (2006) ‘Social Inclusion: An Interplay of the Determinants of Health—New Insights into Elder Abuse’, *Journal of Gerontological Social Work*, 46(3–4), pp. 57–79. Available at: https://doi.org/10.1300/J083v46n03_04.

Poortinga, W. (2012) ‘Community resilience and health: The role of bonding, bridging, and linking aspects of social capital’, *Health & Place*, 18(2), pp. 286–295. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2011.09.017>.

Popov, E. *et al.* (2016) ‘Analysis of Civic Initiatives: Multiparameter Classification of Social Innovations’, *American Journal of Applied Sciences*, 13(11), pp. 1136–1148. Available at: <https://doi.org/10.3844/ajassp.2016.1136.1148>.

Prahalad, C.K. and Ramaswamy, V. (2000) ‘Co-opting Customer Competence’, p. 79.

Pröpper, I.M.A.M. and Steenbeek, D.A. (1999) *De aanpak van interactief beleid: elke situatie is anders*. Bussum: Coutinho.

Puerari, E. *et al.* (2017) ‘ID 1543 | SHAPING SPACES OF INTERACTION FOR SUSTAINABILITY TRANSITIONS’. Available at: https://www.academia.edu/35710844/ID_1543_SHAPING_SPACES_OF_INTERACTION_FOR_SUSTAINABILITY_TRANSITIONS (Accessed: 12 May 2022).

Puerari, E. *et al.* (2018) ‘Co-Creation Dynamics in Urban Living Labs’, *Sustainability*, 10(6), p. 1893. Available at: <https://doi.org/10.3390/su10061893>.

- Putnam, R.D. (1995) 'Bowling Alone: America's Declining Social Capital', *Journal of Democracy*, 6(1), pp. 65–78. Available at: <https://doi.org/10.1353/jod.1995.0002>.
- Putnam, R.D., Leonardi, R. and Nanetti, R. (1994) *Making democracy work: civic traditions in modern Italy*. 5. print. and 1. Princeton paperback print., [Nachdr.]. Princeton, NJ: Princeton Univ. Press (Princeton paperbacks).
- Rabionet, S.E. (2011) 'How I Learned to Design and Conduct Semi-Structured Interviews: An Ongoing and Continuous Journey', 16(2), pp. 563–566.
- Ramaswamy, V. and Ozcan, K. (2014) *The co-creation paradigm*. Stanford, California: Stanford Business Books, An Imprint of Stanford University Press.
- Ramaswamy, V. and Prahalad, C.K. (2002) 'Co-Creation Connection', *Strategy+Business*, Second Quarter 2002(27).
- Ratten, V. (2022) 'Coronavirus (covid-19) and social value co-creation', *International Journal of Sociology and Social Policy*, 42(3/4), pp. 222–231. Available at: <https://doi.org/10.1108/IJSSP-06-2020-0237>.
- Rhodes, R.A.W. (1996) 'The New Governance: Governing without Government', *Political Studies*, 44(4), pp. 652–667. Available at: <https://doi.org/10.1111/j.1467-9248.1996.tb01747.x>.
- Rittel, H.W.J. and Webber, M.M. (1973) 'Dilemmas in a general theory of planning', *Policy Sciences*, 4(2), pp. 155–169. Available at: <https://doi.org/10.1007/BF01405730>.
- Roo, G. de (2010) 'Being or Becoming? That is the Question! Confronting Complexity with Contemporary Planning Theory', in *A Planner's Encounter with Complexity*. London: Routledge, p. 22.
- Roo, G. de (2012) 'Shifts in planning practice and theory: From a functional towards a communicative rationale', in *Fuzzy Planning: The Role of Actors in a Fuzzy Governance Environment*, pp. 103–114.
- Roo, G. de (2015) Going for Plan B – conditioning adaptive planning. About urban planning and institutional design in a non-linear, complex world. In: *Handbook on Complexity and Public Policy*. 349-368. Cheltenham (UK): Edward Elgar Publishing. Available at: <https://doi.org/10.4337/9781782549529.00029>.
- Roo, G. de (2017) *Environmental Planning in the Netherlands: Too Good to be True: From Command-and-Control Planning to Shared Governance*. 1st edn. Routledge. Available at: <https://doi.org/10.4324/9781315256276>.
- Roo, G. de, Hillier, J. and Wezemael, J.E. van (eds) (2012) *Complexity & Planning: Systems, Assemblages and Models*. Farnham (UK): Ashgate.
- Rose, N. (2000) 'Community, Citizenship, and the third Way', *American Behavioral Scientist*, 43(9), pp. 1395–1411. Available at: <https://doi.org/10.1177/00027640021955955>.

- Sage, D. (2013) 'Are more equal societies the most cohesive?', *International Journal of Sociology and Social Policy*, 33(11/12), pp. 640–657. Available at: <https://doi.org/10.1108/IJSSP-12-2012-0109>.
- Sagoff, M. (2008) *The economy of the earth: philosophy, law, and the environment*. 2nd ed. Cambridge ; New York: Cambridge University Press (Cambridge studies in philosophy and public policy).
- Saldaña, J. (2014) 'Coding and analysis strategies', in *The Oxford handbook of qualitative research*. New York: Oxford University Press (1), pp. 581–605.
- Sanders, E.B.-N. and Stappers, P.J. (2008) 'Co-creation and the new landscapes of design', *CoDesign*, 4(1), pp. 5–18. Available at: <https://doi.org/10.1080/15710880701875068>.
- Sanders, L. and Simons, G. (2009) 'A Social Vision for Value Co-creation in Design'.
- Scannell, L. and Gifford, R. (2010) 'Defining place attachment: A tripartite organizing framework', *Journal of Environmental Psychology*, 30(1), pp. 1–10. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2009.09.006>.
- Schiefer, D. and van der Noll, J. (2017) 'The Essentials of Social Cohesion: A Literature Review', *Social Indicators Research*, 132(2), pp. 579–603. Available at: <https://doi.org/10.1007/s11205-016-1314-5>.
- Schön, D.A. (1988) 'From technical rationality to reflection-in-action.', in *Professional judgment: A reader in clinical decision making*. Press Syndicate of the University of Cambridge, pp. 60–77.
- Schönfeld, K.C. von and Tan, W. (2021) 'Endurance and implementation in small-scale bottom-up initiatives: How social learning contributes to turning points and critical junctures', *Cities*, 117, p. 103280. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.cities.2021.103280>.
- Schreuder, W. and Horlings, L.G. (2022) 'Transforming places together: transformative community strategies responding to climate change and sustainability challenges', *Climate Action*, 1(1), p. 24. Available at: <https://doi.org/10.1007/s44168-022-00024-3>.
- Serageldin, I. (1996) 'Sustainability as Opportunity and the Problem of Social Capital', *The Brown Journal of World Affairs*, 3(2), pp. 187–203.
- Seyfang, G. and Smith, A. (2007) 'Grassroots innovations for sustainable development: Towards a new research and policy agenda', *Environmental Politics*, 16(4), pp. 584–603. Available at: <https://doi.org/10.1080/09644010701419121>.
- Shaw, B.A. (2005) 'Anticipated Support From Neighbors and Physical Functioning During Later Life', *Research on Aging*, 27(5), pp. 503–525. Available at: <https://doi.org/10.1177/0164027505277884>.
- Shortall, S. (2008) 'Are rural development programmes socially inclusive? Social inclusion, civic engagement, participation, and social capital: Exploring the differences', *Journal of Rural Studies*, 24(4), pp. 450–457. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2008.01.001>

- Sillak, S., Borch, K. and Sperling, K. (2021) ‘Assessing co-creation in strategic planning for urban energy transitions’, *Energy Research & Social Science*, 74, p. 101952. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.erss.2021.101952>.
- Silva, P. (2016) ‘Tactical urbanism: Towards an evolutionary cities’ approach?’, *Environment and Planning B: Planning and Design*, 43(6), pp. 1040–1051. Available at: <https://doi.org/10.1177/0265813516657340>.
- Silver, H. (1994) ‘Social exclusion and social solidarity: Three paradigms’, *International Labour Review*, 133.
- Silver, H. (2015) ‘The Contexts of Social Inclusion’, *SSRN Electronic Journal* [Preprint]. Available at: <https://doi.org/10.2139/ssrn.2641272>.
- Soares da Silva, D., Horlings, L. and Figueiredo, E. (2018) ‘Citizen Initiatives in the Post-Welfare State’, *Social Sciences*, 7(12), p. 252. Available at: <https://doi.org/10.3390/socsci7120252>.
- Stacey, R.D. (1998) *Strategic Management and Organizational Dynamics*. London: Pitman.
- Stake, R.E. (1995) *The art of case study research*.
- Steen, M. van, Twist, M. van and Karré, P.M. (2011) ‘When Citizens Take Matters into Their Own Hands: How Privately Managed Communities Challenge Government’, *Public Integrity*, 13(4), pp. 319–332. Available at: <https://doi.org/10.2753/PIN1099-9922130402>.
- Stewart, F. (ed.) (2008) *Horizontal Inequalities and Conflict*. London: Palgrave Macmillan UK. Available at: <https://doi.org/10.1057/9780230582729>.
- Stichting WelMobiel (no date) *Wat wij doen*. Available at: <https://www.welmobiel.nl/wat-wij-doen/>.
- Sun, J. and Yang, K. (2016) ‘The Wicked Problem of Climate Change: A New Approach Based on Social Mess and Fragmentation’, *Sustainability*, 8(12), p. 1312. Available at: <https://doi.org/10.3390/su8121312>.
- Szreter, S. and Woolcock, M. (2004) ‘Health by association? Social capital, social theory, and the political economy of public health’, *International Journal of Epidemiology*, 33(4), pp. 650–667. Available at: <https://doi.org/10.1093/ije/dyh013>.
- Tessler Lindau, S. *et al.* (2011) ‘Building community-engaged health research and discovery infrastructure on the South Side of Chicago: Science in service to community priorities’, *Preventive Medicine*, p. S0091743511000028. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2011.01.001>.
- Tiemeijer, W. (2017) ‘Wat is er mis met maatschappelijke scheidslijnen?’, *WRR-Verkenning*. 35th edn. Available at: <https://www.wrr.nl/publicaties/persberichten/2017/01/12/persbericht-wrr-verkenning-wat-is-er-mis-met-scheidslijnen#:~:text=Scheidslijnen%20kunnen%20een%20teken%20zijn,onoverbrugbare%20meningsverschillen%20over%20de%20feiten.>

Tonkens, E. (2008) 'De bal bij de burger'. Burgerschap en publieke moraal in een pluriforme, dynamische samenleving. Amsterdam: Vossiuspers Universiteit van Amsterdam.

Tonkens, E. (2014) Vijf misvattingen over de participatiesamenleving. Amsterdam: Afscheidsrede Evelien Tonkens, Universiteit van Amsterdam.

Urry, J. (2003) *Global complexity*. Malden, MA: Polity.

Vargo, S.L. and Lusch, R.F. (2004) 'Evolving to a New Dominant Logic for Marketing', *Journal of Marketing*, 68(1), pp. 1–17. Available at: <https://doi.org/10.1509/jmkg.68.1.1.24036>.

Vaz, F., Koria, M. and Prendeville, S. (2022) "'Design for policy" from below: grassroots framing and political negotiation', *Policy Design and Practice*, 5(4), pp. 410–426. Available at: <https://doi.org/10.1080/25741292.2022.2141487>.

Verhoeven, Imrat, and Evelien Tonkens. (2013). 'Talking Active Citizenship: Framing Welfare State Reform in England and the Netherlands'. *Social Policy and Society*, 12, pp. 415–426. Available at: <https://doi.org/10.1017/S1474746413000158>[Opens in a new window].

Voorberg, W.H., Bekkers, V.J.J.M. and Tummers, L.G. (2015) 'A Systematic Review of Co-Creation and Co-Production: Embarking on the social innovation journey', *Public Management Review*, 17(9), pp. 1333–1357. Available at: <https://doi.org/10.1080/14719037.2014.930505>.

Whiteley, P. (2014) 'Does Citizenship Education Work? Evidence from a Decade of Citizenship Education in Secondary Schools in England', *Parliamentary Affairs*, 67(3), pp. 513–535. Available at: <https://doi.org/10.1093/pa/gss083>.

Wickes, R. *et al.* (2019) 'Neighbourhood social conduits and resident social cohesion', *Urban Studies*, 56(1), pp. 226–248. Available at: <https://doi.org/10.1177/0042098018780617>.

Wijkbedrijf het GroenHuis (no date) *Wijkbedrijf het GroenHuis*. Available at: <https://wijkbedrijfhetgroenhuis.nl/>.

Wolfram, M. (2018) 'Cities shaping grassroots niches for sustainability transitions: Conceptual reflections and an exploratory case study', *Journal of Cleaner Production*, 173, pp. 11–23. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2016.08.044>.

World Bank (2013) *Inclusion Matters : The Foundation for Shared Prosperity*. Washington, DC: New Frontiers of Social Policy. Available at: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/16195>.

Yin, R.K. (2003) *Case study research: design and methods*. 3rd ed. Thousand Oaks, Calif: Sage Publications (Applied social research methods series, v. 5).

Zapata Campos, M.J. and Zapata, P. (2017) 'Infiltrating citizen-driven initiatives for sustainability', *Environmental Politics*, 26(6), pp. 1055–1078. Available at: <https://doi.org/10.1080/09644016.2017.1352592>.

Ziervogel, G. *et al.* (2022) 'Supporting transformative climate adaptation: community-level capacity building and knowledge co-creation in South Africa', *Climate Policy*, 22(5), pp. 607–622. Available at: <https://doi.org/10.1080/14693062.2020.1863180>.

Appendix 1: Research project information sheet

1. About the research

The aim of this research is to identify and evaluate the factors of co-creation that contribute to a better social cohesion in citizen initiatives. The researcher is Patrick Hannema, participants can reach out with him via this email: p.r.hannema@student.rug.nl.

2. Participation

Individuals involved in the interviews should be regarded as stakeholders in the citizen initiative, either as participants or as members of the board. Participation is voluntary, and there is no coercion involved. Participants have the freedom to terminate the interview at any point. They will be provided with sincere and knowledgeable responses to their questions. Participants will not be influenced or guided in any particular direction and are encouraged to express their views openly and anonymously. Furthermore, participants have the option to withdraw from the research at any time at their discretion.

3. Layout of the interview

Participants can choose between Dutch or English for the interviews. The focus of the questions will revolve around the initiative's impact on social cohesion, and the researcher will also inquire about personal experiences and opinions. All answers will be kept anonymous. The interviews will be recorded and transcribed at a later time. Each interview is expected to last around 45 minutes.

4. Collected data

The data obtained from the interviews will exclusively serve Patrick Hannema's master thesis and will remain solely under his control, without being shared with any third party. To ensure participants' privacy, pseudonyms will be used instead of their real names. The data and recordings will be stored securely in the researcher's private cloud, protected by a password known only to him.

5. Signature

Once the participant has agreed to the points discussed earlier, they are requested to sign the informed consent. By signing this document, both the participant and the researcher confirm their agreement with the aforementioned points. The participant has comprehended all the details and had the opportunity to seek clarification from the researcher prior to signing the informed consent form. Additionally, the participant has been provided with a signed copy of this form.

Appendix 2: Informed consent form

Agreement to participate - Research Ethics Committee (REC)

- I have read and I understand the information sheet of this present research project.
- I have had the opportunity to discuss this study. I am satisfied with the answers I have been given.
- I understand that taking part in this study is voluntary and that I have the right to withdraw from the study until the moment that the study has been published, and to decline to answer any individual questions in the study.
- I understand that my participation in this study is confidential. Without my prior consent, no material, which could identify me will be used in any reports generated from this study.
- I understand that this data may also be used in articles, book chapters, published and unpublished work and presentations.
- I understand that all information I provide will be kept confidentially either in a locked facility or as a password protected encrypted file on a password protected computer.

Please circle YES or NO to each of the following:

I consent to my interview being audio-recorded YES / NO

I wish to remain anonymous for this research YES / NO

If YES

My first name can be used for this research YES / NO

OR

A pseudonym of my own choosing can be used in this research YES / NO

“I agree to participate in this individual interview and acknowledge receipt of a copy of this consent form and the research project information sheet.”

Signature of participant: _____ Date: _____

“I agree to abide by the conditions set out in the information sheet and I ensure no harm will be done to any participant during this research.”

Signature of researcher: _____ Date: _____

Please fill in your email below if you wish to receive a copy of the thesis when ready:

Email:

Appendix 3: Interview guide

Opening

- Introductie van mijzelf en mijn onderzoek
 - Toestemming vragen om het interview op te nemen (beeld/geluid) en vertellen hoe hun antwoorden worden gebruikt in het onderzoek.
 - Tekenen van het toestemmingsformulier.
1. Kunt u mij wat vertellen over het initiatief?
 2. Hoe draagt u bij aan dit initiatief of hoe maakt u gebruik van het initiatief?
 3. Wat zijn uw motivaties aan aangesloten te zijn bij het initiatief? (klimaat, kostenbesparing, contact met buurtbewoners)
 4. Wat is uw mening over het burgerinitiatief? (persoonlijk/voor de wijk/koers/resultaten)
 5. Wat is de impact van het burgerinitiatief? (financiële voordelen, contacten, kennis)

Vragen

Sociale cohesie

6. Hoe ervaart u de sociale cohesie in uw wijk? (goed/slecht/matig/kan beter)
7. Wat kunnen hiervan de oorzaken zijn? (leeftijdverskil/etnische afkomsten/veel werkenden)
8. Hoe ervaart u de sociale cohesie binnen het initiatief? (goed/slecht/matig/kan beter)
9. Wat kunnen hiervan de oorzaken zijn? (leeftijdverskil/etnische afkomsten/veel werkenden)
10. Denkt u dat het initiatief op een positieve wijze bijdraagt aan de sociale cohesie binnen de wijk? (ja/nee/een beetje/misschien)
11. Op welke wijze denkt u dat het initiatief bijdraagt aan de sociale cohesie?
12. Hoe ervaart u dat?

Co-creatie

13. Heeft het initiatief ook contact met bedrijven/overheden?
14. Heeft u zelf ook contact met die partijen?
 - a. Ja? Wat levert u dit op?
 - b. Nee? Zou u dat graag willen?
15. Komen er in dit initiatief mensen samen met verschillende expertises/achtergronden?
 - a. Ja? Wat levert dit u op?
 - b. Nee? Zou u dat graag willen?
16. Werkt het initiatief veel samen met andere organisaties?
 - a. Waarom? Met welk doel?
17. Helpt dit bij het verhogen van de sociale cohesie van uzelf?

- a. Waarom?
- 18. Helpt dit bij het verhogen van de sociale cohesie van anderen?
 - a. Waarom?

Sociaal kapitaal

- 19. Kent u de andere mensen die lid zijn van het initiatief?
 - a. Ja? Hebben jullie elkaar ontmoet door het initiatief?
 - b. Nee? Zou dat iets zijn wat je wel graag zou willen?
- 20. Op welke manier leert u nieuwe mensen kennen?
- 21. Hoe zijn die nieuwe contacten?
 - a. Wat voor mensen zijn dit?
- 22. Worden er binnen de gebruikers activiteiten georganiseerd om een gemeenschap te creëren rondom het initiatief?
 - a. Ja? Wat voor soort activiteiten? Denkt u dat dat de betrokkenheid in de buurt verbeterd heeft?
 - b. Nee? Zou je daar wel voor open staan?

Sociale betrokkenheid

- 23. In hoeverre bent u sociaal betrokken in uw buurt?
 - a. In welke zin?
- 24. Ziet u dit als een belangrijke verklaring van uw deelname aan het initiatief?
- 25. Is u sociale betrokkenheid toegenomen sinds u deelneemt aan het initiatief?
 - a. In welk opzicht?
 - b. Waarom niet?
- 26. Welke activiteiten of evenementen worden er in de wijk georganiseerd om sociale interactie te bevorderen? Heeft u daaraan deelgenomen en wat was uw ervaring?

Place attachment

- 27. In hoeverre bent u gehecht aan de buurt waarin u woont?
 - a. Wat maakt dat deze wijk voor u speciaal aanvoelt ten opzichte van andere wijken?
 - b. Waaraan niet?
- 28. Zit u dit als een belangrijke drijfveer om deel te nemen aan het initiatief?
- 29. Heeft u het gevoel dat de deelname aan het initiatief dit gevoel versterkt?
 - a. Waarom wel? Waarom niet?
- 30. Kun je specifieke plekken of kenmerken in de wijk noemen die een gevoel van verbondenheid of betrokkenheid bij de gemeenschap versterken?
- 31. Hoe zou je de sociale interacties en relaties binnen deze wijk beschrijven? In hoeverre dragen deze bij aan jouw gevoel van verbondenheid met de buurt?

Gedeelde waarden en cultuur

32. Denkt u dat de mensen in de buurt dezelfde normen, waarden en cultuur hebben?
 - a. Ja? Waarom?
 - b. Nee? Waarom?
33. Hoe merkt u dat?
34. Denkt u dat dit toeneemt door het initiatief?
35. Welke normen en waarden komen terug in dit initiatief?

Sociale inclusie

36. Wat zijn dat etnische achtergronden van mensen in uw buurt?
37. Zijn er ook (grote) verschillen in inkomen van de mensen binnen dit initiatief?
38. In hoeverre denkt u dat het initiatief bijdraagt om het contact tussen verschillende etnische achtergronden te bevorderen?
39. In hoeverre denkt u dat het initiatief bijdraagt om het contact tussen verschillende inkomensgroepen te bevorderen?
40. Hoe voelen mensen zich over het algemeen geaccepteerd en welkom in de wijk?
Kunt u hier voorbeelden bij geven?
 - a. Hoe denkt u dat het initiatief hierin bijdraagt?

Afsluitende vragen

- Zijn er nog opmerkingen van uw kant die u nodig acht voor het onderzoek?
- Zijn er nog vragen die u heeft met betrekking tot het onderzoek?

Appendix 4: Transcripts

	Social capital
	Common values and civic culture
	Place-/community attachment
	Social inclusion
	Social engagement
	Co-creation

Participant 1

- Patrick Okay. De eerste vraag is: kunt u mij meer vertellen over dit initiatief?
- Participant 1 Ik ben toen begonnen in de Oldenbarneveldslaan. Daar zit nu Edanz in, en toen zijn we verhuisd naar Wijkcentrum. Toen later zijn we weer verhuisd hiernaartoe. We hebben alles verbouwd hier.
- Patrick En wat doet u hier zeg maar?
- Participant 1 Ik repareer elektronica apparatuur dat kapot is. Dat probeer ik weer te repareren.
- Patrick Wat doet u verder nog in uw dagelijks leven?
- Participant 1 Ik ben dus gepensioneerd.
- Patrick Hoe vaak bent u hier?
- Participant 1 2,5 dag in de week.
- Patrick Wat is uw motivatie om lid te worden van dit initiatief en om die apparaten te repareren?
- Participant 1 Het is begonnen in Oldenbarneveldtlaan. Daar was een keer hulp nodig om verlichting buiten aan te leggen. Dat heb ik toen gedaan. Toen wilde ze mij dus in dienst nemen. Dat is toen niet gebeurt. En toen ben ik begonnen om hier spullen te repareren.
- Patrick En doet u dat omdat u de duurzaamheid belangrijk vindt, of omdat u wat tijdbesteding wilt hebben?
- Participant 1 **Ook een stukje tijdbesteding en omgang met andere mensen**
- Patrick Wat voor mensen komen hier dan zoal?
- Participant 1 Allemaal wijkbewoners die het ook niet zo breed hebben. Die proberen hier voor een prikkie hun apparatuur te laten maken.
- Patrick **Dus u komt hier voornamelijk andere buurtbewoners tegen?**
- Participant 1 **Ja**
- Patrick Zijn er ook nog andere activiteiten die zich hier plaatsvinden bijvoorbeeld?
- Participant 1 Daar ben ik niet zo van. Ik ben hier voornamelijk voor de reparaties. Het is niet zo dat ik mijzelf daarvan af schuif ofzo. Als mensen komen vragen doe ik het ook wel.

Patrick Dus als ik u goed begrijp bent u hier voornamelijk voor een stukje tijdbesteding en voor een stukje omgang met anderen?

Participant 1 Ja! En om spullen na te kijken wat ingebracht wordt, wat dan weer verkocht kan worden in de winkel. Daar kijk ik ook na.

Patrick Dus u vindt het leuk ook nog met uw handen bezig te kunnen zijn?

Participant 1 Ja! Ja! Ja precies.

Patrick En wat vindt u eigenlijk van dit burgerinitiatief?

Participant 1 Ik vind het wel gewoon goed, anders wordt er zoveel weggegooid. Als je soms ook kijkt bij het wegbrengcentrum in Vinkhuizen, wat daar allemaal weggegooid wordt aan elektronica wat misschien nog te redden was. Gelukkig wordt het nou steeds meer dat ze bedenken dat het ook gerepareerd moet en kan worden.

Patrick En voor de wijk zelf?

Participant 1 **Dat er steeds meer wijkbewoners hier terugkomen en anderen erop attenderen dat ze bij ons terecht kunnen om bijvoorbeeld spullen te laten repareren.** Als er een nieuw onderdeel in komt, dat betalen wij dan niet, dat moeten ze zelf betalen. Ze kunnen zelf aangeven tot hoe ver ze willen gaan om het te laten repareren.

Patrick En helpt het ook voor de leefbaarheid, dat mensen uit hun huizen komen.

Participant 1 **Ja! Ja! Ja! Er zijn hier ook geregeld mensen die hier blijven hangen, even een kop koffie, even een praatje maken.**

Patrick Dus de impact van dit initiatief, als ik u goed begrijp, is financiële voordelen voor de mensen, maar voornamelijk ook contacten op doen met mensen.

Participant 1 Ja precies, ja. En eh, kijk. Als je een koffiezetapparaat weg moet brengen voor reparatie bij een bedrijf dan ben je meer kwijt aan de reparatie, dan dat een nieuw koffiezetapparaat kost.

Patrick Dan even wat meer globaal over deze wijk, want woont u in deze wijk?

Participant 1 Nou, ja. Ik woon aan de andere kant, Bedumerweg, maar wel hier in de buurt ja.

Patrick En hoe vindt u de sociale cohesie in deze wijk?

Participant 1 Die vind ik wel vrij goed.

Patrick En waar merkt u dat aan?

Participant 1 Dat sommige mensen veel met elkaar omgaan, elkaar de hand toereiken, mekaar een beetje helpen. Dat zie je vooral bij ouderen, jongeren niet zo zeer. Die gaan meestal hun eigen weg.

Patrick En helpt dit ook hierbij? Bij het versterken van de sociale cohesie?

Participant 1 **Ja, ja, ja. Hiernaast hebben wij bijvoorbeeld een moestuintje, ze proberen daar ook jongeren naar toe te krijgen. Om daar jongere mensen bij te betrekken.**

Patrick **Dus echt mensen samenbrengen?**

Participant 1 **Ja! Ja!**

Patrick Waardoor komt het dat die sociale cohesie op dit moment aardig goed is, denkt u? Of waar kan het misschien beter?

Participant 1 **Ja weet je wat het is. Het heeft steeds een bruggetje nodig om tot elkaar te komen. Daarvoor zijn dit soort initiatieven zoals deze ook geschikt om als die brug te fungeren.**

Patrick **Heeft u dan ook echt meer contacten opgedaan sinds u bij dit initiatief actief bent?**

Participant 1 **Ja, ja, ja. Waaronder [participant 2] he.**

Patrick En wat brengen die contacten u?

Participant 1 **Meer sociale contacten he. Al is het soms om maar een beetje te ouwehoeren.**

Patrick Heeft u bij dit initiatief ook contact met mensen die een andere achtergrond hebben dan u?

Participant 1 **Hier komen van allerlei soorten mensen. Gepensioneerden zoals ik, maar ook invaliden. Er zijn hier jongere mensen en oudere mensen. Mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben.**

Patrick Zijn er ook nog andere activiteiten die georganiseerd worden?

Participant 1 Vorige week hadden we een meeloopdag hier, dat mensen een insectenhotelletje konden maken. Daar was alleen niet zo heel veel animo voor.

Patrick **Kan je hier zomaar binnen komen lopen als inwoner?**

Participant 1 **Ja hoor, ja! Het is erg laagdrempelig hier, iedereen is welkom.**

Patrick **En dan voor die activiteiten, of kunnen mensen hier ook alleen een bakje koffie komen halen?**

Participant 1 **Ja, als er koffie is, kunnen ze wel een bakje komen doen. Dat is geen probleem.**

Patrick En ziet u dan dat er toch wel vaak dezelfde mensen komen?

Participant 1 Ja kijk, dat is het probleem. Dat ze iedere dag komen en dat is niet de bedoeling. Maar goed, we hebben ook een wijkteam, die gaat bij de mensen langs. Een zwerfvuilteam hebben we. We hebben dus een tuinteam die bij mensen de tuin doen of schuttingen plaatsen.

Patrick En die komen dan ook weer bij mensen thuis natuurlijk.

Participant 1 Ja, precies ja!

Patrick En zijn dat dan allemaal vrijwilligers?

Participant 1 Daar zitten ook een paar met een basisbaan via WerkPro. En we hebben een team dat grofvuil ophaalt bij mensen thuis en dat dan naar de stort brengen.

Patrick Zijn dat dan wel vrijwilligers die dat doen?

Participant 1 Nee, dat zijn vaak ook mensen met een basisbaan.

Patrick Heeft u ook wel daar meegelopen?

Participant 1 Nou, af en toe hebben we een dag, gaat van de gemeente uit, dat er containers in de wijk staan waar mensen dan grofvuil kunnen weg brengen. Daar ga ik ook wel eens heen om te helpen, en te kijken of er nog spullen zijn die we hier kunnen gebruiken om te repareren of te verkopen in de winkel.

Patrick Dat is erg duurzaam!

Participant 1 Ja, precies, ja!

Patrick En vind u dat ook leuk om te doen?

Participant 1 Ja, zo'n milieustraat is wel leuk. Daar kom ik dan ook weer andere mensen tegen uit de buurt.

Patrick Heeft u eigenlijk zelf ook contact met andere bedrijven via het Groenhuis? Of de gemeente bijvoorbeeld?

Participant 1 Nee, dat heb ik niet nee. Ik heb wel wat contact met Lefier. Dit is een pand van Lefier. Af en toe komt de grote vriend hier wel eens kijken, even een bak koffie ophalen. Tringo.

Patrick Kent u ook veel mensen die lid zijn hiervan of hierlangs komen, of zijn het toch vaak onbekenden.

Participant 1 Nee, dat zijn vaak dezelfde mensen he.

Patrick Denkt u dat dat een probleem is? Dat het blijkbaar dan toch vaak dezelfde mensen aanspreekt en te weinig 'nieuwe' mensen?

Participant 1 Ja. Ja. Ja. Ik ben nu dus alleen aan het werk hierzo. Het zou fijn zijn als we daar iemand bij zouden krijgen. Anders ben ik alleen. Gelukkig is het op het moment niet zo druk.

Patrick En de mensen die hun apparaten komen brengen, zijn dat ook vaak dezelfde mensen of is dat wel steeds nieuw?

Participant 1 Nou. We hebben wel 1 die heel vaak komt, het is net of hij spullen bij de straat weg haalt ofzo. Spullen probeert te laten repareren, maar vaak valt daar niks aan te repareren. Dus je kijkt er wel na, maar dan bel je later op om te vertellen dat het niet wil en dat hij het maar weer moet ophalen.

Patrick Ja precies. En voor de rest komt u dan wel diverse mensen tegen?

Participant 1 Ja hoor! Zelfs van de andere kant van de stad. Die hebben het dan gehoord en die bellen dan eerst op: "kunnen wij ook spullen brengen?" Ja kijk dat is geen probleem. Mensen uit andere wijken mogen hier ook prima spullen heen brengen.

Patrick Oh, kijk aan. Dus het blijft niet per se binnen de grenzen van deze wijk?

Participant 1 Nee hoor! Nee, nee.

Patrick Dat vindt u dan wel leuk, dat u steeds nieuwe mensen leert kennen zo?

Participant 1 Ja, ja, jahoor.

Patrick Dus de mensen die hier langskomen zijn wel verschillend steeds, maar de mensen die hier werken zijn toch veelal dezelfde zonder echt afwisseling?

Participant 1 Ja daar mag inderdaad wel eens wat bijkomen.

Patrick Heeft u ook contact met mensen gekregen door dit initiatief? Mensen die u zeg maar buiten dit initiatief om nog spreekt?

Participant 1 Eh, af en toe.

Patrick En zijn dat dan mensen die hier werken of die hierlangs zijn gekomen?

Participant 1 Dat zijn mensen die hier gewerkt hebben. Met 2 heb ik nog wel contact. Ook niet zo goed, maar af en toe. Dat zijn vaak de stagiaires he.

Patrick En wat voor contact heeft u dan nog met hen?

Participant 1 Via Whatsapp. Verder niet al te persoonlijk hoor. Gewoon leuk om elkaar af en toe dan eens te spreken.

Patrick Dus u leert mensen zowel kennen als collega's als klanten?

Participant 1 Ja hoor. Je leert ze op een gegeven moment van haven tot gort kennen he. Je weet op een gegeven moment precies wat je tegen elkaar kan zeggen.

Patrick En hoe vaak bent u hier?

Participant 1 Ik ben 2,5 dag per week hier. Maandagmiddag, dinsdag de hele dag en donderdag de hele dag.

Patrick En wat voor mensen werken hier zeg maar.

Participant 1 Ik ben dan gepensioneerd, maar de meeste mensen die hier rondlopen hebben een baantje bij WerkPro. Die doen de tuintjes en halen het grofvuil op bijvoorbeeld.

Patrick En hoeveel vrijwilligers zoals u heeft dit initiatief? Hoeft niet per se in concrete getallen, maar wat doen zij precies?

Participant 1 In de winkel staan meestal vrijwilligers.

Patrick Zijn dat dan allemaal gepensioneerden?

Participant 1 Ook mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben.

Patrick En vindt u het leuk om met die mensen contact te hebben hier.

Participant 1 Ja, tuurlijk. Je kan leuk met die mensen een beetje ouwehoeren. Je leert de mensen goed kennen en weet precies wat je wel en niet tegen ze zeggen kan.

Patrick Worden er ook nog bepaalde activiteiten onder de vrijwilligers georganiseerd?

Participant 1 Ja straks in juni hebben we weer een barbecue. Afgelopen december zijn we aan het wokken geweest in het Stadsparkpaviljoen, dat was ook berengezellig. Dat doen we dan met alle vrijwilligers.

Patrick En wat vindt u daarvan?

Participant 1 Dat vind ik hartstikke leuk joh. Dan kom je elkaar ook een keer tegen in een hele andere hoedanigheid.

Patrick Ja precies. En wat maakt dat dan zeg maar leuker dan hier?

Participant 1 Ja dan gaat het niet alleen maar over het werk he. Dan is het veel vriendschappelijker.

Patrick Is het voor u dan vaak genoeg, of zou het ook wat vaker mogen van u?

Participant 1 Ja dat mag zeker wat vaker, maar daar moet wel geld voor wezen he. Overall wordt op het moment op beknibbeld.

Patrick En met hoeveel mensen ben je dan daar?

Participant 1 Hierzo?

Patrick Nee als je gaat barbecueën of eten?

Participant 1 Eh, ik geloof met een stuk of 10 man.

Patrick Beschouwd u de mensen hier dan ook echt als vrienden?

Participant 1 Ja, ja, ja! Wij zijn echt vrienden.

Patrick En dat komt door dit initiatief?

Participant 1 Ja, dat komt zeker door dit initiatief.

Patrick Dat klinkt erg positief.

Participant 1 Ja je moet ook geen vijanden hebben he, dan heb je alles tegen je.

Patrick Nee precies, maar je had ze ook als collega's of bekenden kunnen aanduiden, maar u noemt ze dus echt vrienden.

Participant 1 Ja, ja.

Patrick Dus dat betekent toch dat er een band is tussen jullie.

Participant 1 Ja, ja. Net zoals die man in die rolstoel, die heb je net ook al wel gezien, daar kan ik heel goed mee. Laatst zaten we hier met iemand van de woningbouw. Toen zei ik nog tegen hem: "dan ga ik bij jou op schoot zitten, dan hoef ik ook niet te lopen". Het is leuk om zo met elkaar om te gaan. En die man van de woningbouw zei nog: "wat zeggen jullie nou tegen elkaar dan".

Patrick En denk je ook dat de betrokkenheid van de mensen toeneemt door dat de activiteiten die het Groenhuis onderneemt?

Participant 1 Ja dat is denk ik wel heel goed mogelijk.

Patrick In hoeverre vindt u zelf dat u betrokken bent in deze buurt?

Participant 1 Ik ben verder niet heel erg betrokken hier in de wijk. Ik zit dus bij het Groenhuis, waar ik 2,5 dag ben.

Patrick En bent u verder nog ergens bij betrokken hier in de buurt?

Participant 1 1 keer in het jaar hebben wij hier een timmerdorp. Daar heb ik de afgelopen 3 jaar mee geholpen en dat zal dit jaar ook wel weer worden. Verder ben ik niet echt betrokken bij activiteiten hier in de buurt, maar heel veel mensen kennen mij wel, dus wat dat aangaat ben ik wel aardig betrokken.

Patrick Bent u dan voornamelijk betrokken wat er gebeurt in de wijk en de mensen?

Participant 1 Ja! Ik geef veel om deze wijk. Ik ben hier opgegroeid.

Patrick
Participant 1
Patrick
Participant 1
Patrick
Participant 1
Patrick
Participant 1
Patrick
Participant 1
Patrick
Participant 1
Patrick
Participant 1
Patrick
Participant 1
Patrick
Participant 1
Patrick
Participant 1
Patrick
Participant 1
Patrick
Participant 1
Patrick

Is dat dan ook een reden voor u om bij dit initiatief aangesloten te zijn?
Onder andere wel natuurlijk. Ik ben hier ook omdat ik dan een steentje bij kan dragen aan de wijk. Via deze weg kan ik het ontmoeten van mensen en stukje van huis zijn combineren met het helpen van andere mensen die mijn hulp kunt gebruiken.

Is dat dan nu ook toegenomen, dat gevoel dat dat ook echt belangrijk is wat je doet voor de wijk? Zeg maar dat je het daardoor ook belangrijk vindt om hierbij te blijven.

Jazeker, zo lang als ik het doen kan, doe ik het.

Merkt u dan ook dan mensen hier ook echt baat bij hebben in de wijk?

Jazeker wel. Je hebt steeds dat mensen hier terugkomen met de vraag om wat dingetjes voor hen te doen. Of dat ze vragen of je even bij hen kunt komen om ergens mee te helpen. In dat geval neem ik iemand mee, want ik ga nooit ergens alleen heen. Dat is ook de afspraak hier; als we ergens bij iemand thuis moeten wezen, dan gaan we altijd met 2 man.

Ja precies, oké. En worden er hier in de buurt dan ook nog andere activiteiten, ja u noemde net al dat timmerdorp, die hier georganiseerd worden hier in de wijk waarvan u weet?

Nee, nee. Er zijn wel activiteiten natuurlijk in de wijk die buiten ons om gaan, bijvoorbeeld georganiseerd door het wijkteam of het Floreshuis.

U doet dus voornamelijk de reparaties van die spullen en het grofvuilteam waar u af en toe mee helpt.

Ja

En heeft u dan ook nog ambities om nog bij een ander team te helpen, of is het voor nu

Nee, dat doe ik al Dipp he, dat is die speeltuin hiernaast he. Daar help ik dan mee met dat timmerdorp. Ja.

En voor de rest is het dan wel prima?

Ja, en ik repareer nog speelgoed voor speeltuin de Hoogte. Skelters repareren, fietsjes repareren. Dan bellen ze ons weer op dat er wat fietsjes stuk zijn of iets dergelijks, en dan ga ik daar weer heen.

Bent u ook. We hebben het er net over gehad hoe betrokken u bent in deze buurt natuurlijk, maar voel je je ook gehecht aan deze buurt.

Eh, ja.

En wat maakt deze buurt dan speciaal.

Ten eerste natuurlijk omdat ik er ben opgegroeid. Ik heb zelf 3 jaar in Hamburg gewoond, 10 jaar in Friesland gewoond, maar op een gegeven moment, ja, je moet toch de Martinitoren zien kunnen.

Dus u bent echt gehecht aan de buurt, omdat u hier opgegroeid bent.

Ja, ja.

Al uw kennissen en vrienden, wonen die ook in deze wijk.

Participant 1 Ja, ja, voornamelijk wel.

Patrick Dus uw sociale kring bevindt zich toch wel vooral in deze wijk.

Participant 1 Ja, ja.

Patrick Hoe zou u de sociale interacties in deze wijk beschrijven?

Participant 1 Nou, ze gaan vrij goed met elkaar om. Het is een vrij gemoedelijke wijk. Er wordt wel gezegd dat er moeilijkheden zijn in de wijk, maar die zich ik niet echt verschijnen. Die zijn wat verstopt. Ik zie dat niet echt.

Patrick Denkt u dat het gemoedelijk is omdat de mensen toch wel redelijk dezelfde normen en waarden heeft, of is het wat anders?

Participant 1 Ja, allemaal dezelfde normen en waarden. Mensen in deze wijk zijn origine allemaal arbeiders, 1 pot nat. De mensen die hier van origine nog wonen kennen elkaar door en door.

Patrick Denkt u dat het initiatief helpt om dit nog meer op 1 lijn te krijgen? Dat mensen bijvoorbeeld hetzelfde over dingen gaan denken?

Participant 1 Dat denk ik wel ja. Hier is een lage drempel, iedereen is welkom.

Patrick Dan heb ik nog een laatste vraag die meer gaat over sociale inclusiviteit. Dat houdt in hoeverre mensen van andere afkomsten en inkomstniveaus welkom zijn binnen deze wijk en het initiatief. Wonen er in deze wijk ook buitenlanders.

Participant 1 Ja, ja, vanzelfsprekend. Ik heb zelf iemand bij mij gehad, die hier ook werkte. Dat was een asielzoeker, maar met een status. Die is toen helaas verhuisd naar Sneek, die woont nu in Sneek. Die heeft nu inmiddels een baan gekregen bij de gemeente in Sneek.

Patrick Dus u heeft hier met iemand gewerkt die een asielzoeker was?

Participant 1 Ja.

Patrick En wat vond u ervan dat hij hier was?

Participant 1 Deze jongen had een hele andere achtergrond. Hij is hier met zijn gezin gekomen. Die kwam uit Turkije.

Patrick Maar wat vond u dat hij hier zelf was?

Participant 1 Eh, ik vond het heel goed. Hij was heel leergierig. Hij vroeg vaak wat dingen in het Nederlands betekende, en dan schreef hij dat ook altijd op. Je hebt ook sommige erbij die dat helemaal niet interesseert, maar hij was heel leergierig.

Patrick En wat vond u in de algemene zin dat hij hier was? Vond u het dan goed dat hier een asielzoeker kwam, of dacht u misschien van dat had niet gehoeven?

Participant 1 Nee, zijn achtergrond heeft hij verteld. Hij had een hele goede baan; hij was ingenieur. Hij werkte daar in een ziekenhuis. En zijn vrouw was geloof ik verpleegkundige ofzo.

Patrick En vind u het dan goed dat zo iemand hier komt?

Participant 1 Ja ik vind het goed dat hij hier kon opstarten. Hij sprak gebrekkig Nederlands, maar hij schreef alles op in het Nederlands. Dat had hij wel geleerd. Hij wilde ook graag alles goed uitspreken.

Patrick En denkt u dat de Nederlandse mensen hier ook daar wat van kunnen opsteken?

Participant 1 Ja zeker. Hij sprak mij zelfs aan met u.

Patrick Dus het helpt misschien wel door die kloof te verminderen tussen de allochtonen en autochtonen?

Participant 1 Ja, ja. Er wonen hier heel veel buitenlandse mensen. Er zijn toch wel eilandjes ontstaan tussen de buitenlandse mensen en de Nederlandse mensen. Ze gaan vaak in een kluitje bij elkaar staan. Niet even een beetje switchen ofzo.

Patrick En denkt u dat een initiatief als deze die kloof een beetje kan verminderen?

Participant 1 Ja! Doordat ze hier bijvoorbeeld komen werken en een beetje integreren zeg maar.

Patrick Zou u daar wel voor open staan? Dat er meer buitenlanders hier komen werken.

Participant 1 Ja, waarom niet? Ja!

Patrick U vertelde ook al over de mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, de mensen met een laag inkomen ook, wat vindt u er dan van dat zij hier zijn?

Participant 1 Ja die heb je ook. Heel goed.

Patrick Dat was het voor nu wel. Denkt u dat er nog onderwerpen zijn of dingen zijn nu u de onderwerpen gehoord hebt, die voor mij interessant kunnen zijn?

Participant 1 Nee, nee, je hebt alles wel zo'n beetje aangesneden. Je hebt je werk goed voorbereid haha.

Patrick Haha, ja. U snapt natuurlijk door mijn vragen en introductie wel een beetje waar ik met dit interview naar toe wil. Ik probeer te onderzoeken of de sociale cohesie wordt versterkt door burgerinitiatieven als deze. En denkt u, als u naar uzelf kijkt, dat dat het geval is?

Participant 1 Ja, dat denk ik wel. Als dit initiatief er niet was, dan was ik veel minder betrokken geweest in de wijk. Dan had ik mijn eigen bezigheden wel weer gevonden, maar dat is meer op mijzelf. Dan had ik veel minder mensen ontmoet.

Patrick Oké! Nou super bedankt voor je bijdrage en dat je geïnterviewd wilde worden. Mocht je naderhand nog vragen krijgen kan je mij altijd bereiken. Mijn gegevens staan op het formulier.

Participant 2

Patrick Hij neemt nu alvast op. Ik heb hier mijn vragen liggen. Het lijkt veel, maar het valt wel mee. Ja, ik heb me dus net geïntroduceerd en mijn eerste vraag is eigenlijk. Kunt u mij misschien eh vanuit uw oogpunt wat vertellen over dit initiatief?

Participant 2 Nou wij hebben dit opgebouwd als een wijkbedrijf zeg maar ehm dat wij dus de mensen kunnen helpen uit de wijk. Dat gaat natuurlijk wel met een lichte, kleine vergoeding natuurlijk ehm, maar ja, we hebben dus eh het Fix'm Café eh we hebben de kringloop ehm nou ja, die timmerafdeling hebben we. Dat houdt dus in: bankjes eh bloembakken eh nou eigenlijk wat een beetje voor handen komt, wat de mensen bestellen. En dan hebben we een tuinteam die de tuintjes bij mensen, dus ehm nou ja, als het echt een puinhoop is dat zij daarheen kunnen, om dat te herstellen. En verder hebben wij eigenlijk ehm ja, het bedrijf opgezet voor de wijk eh met de bedoeling, omdat hier toch wel eh veel armoede heerst en eh nou ja, goed mensen die weinig geld hebben die hier dan eh terecht kunnen om iets te repareren. Eh ja, we hebben nog een ehm uitleen voor tuingereedschappen dat de mensen het zelf kunnen doen. Ja en verder. Ja het is eigenlijk heel groot. Ik heb meestal de, ehm want ik mag op dit moment niet met machines werken, maar onderhoud aan het gebouw, zorgen dat het om er gebouw redelijk goed is. Dus ja, het is eigenlijk heel groot.

Patrick Ja en wat doet u verder binnen dat initiatief zelf?

Participant 2 Eh nou ja, ik ben eigenlijk manager van alles eh eigenlijk onderhoudsman. Eh nou ja, timmerman, noem maar op. Eigenlijk doe ik alles.

Patrick En hoe vaak bent u hier?

Participant 2 Vijf dagen in de week.

Patrick En wat zijn uw eigen redenen om hier te zijn?

Participant 2 Ehm, nou eigenlijk is dat gekomen door de vorige conciërge die we hadden, omdat dit pand van Lefier, die van leeg. Toen hoorde ik dus dat ze hier iets mee wouden doen voor de wijk. Ehm, nou, toen ben ik een keer mee geweest hierheen om te kijken. En ehm toen heb ik contact gekregen met [...] en dat is nu eigenlijk mijn begeleidster zeg maar hier. Nou ja, toen ben ik hier begonnen als vrijwilliger. En eigenlijk vrij snel kreeg ik al een participatiebaan. Ik zit nu voor 2e jaar in de basisbaan.

Patrick En wat houdt dat in?

Participant 2 Dat houdt in dat je in principe werkt eh voor het bedrijf eh waarvan je iets meer krijgt als de bijstand. Dus je wordt er goed in beloond. Je moet een geld aan overhouden. Je mag geen verlies hebben. Dus. Nou

ja. Tot nu toe kan ik zeggen dat het allemaal goed gaat. 1 juli krijg ik dan mijn vast contract. Dus dan kom ik hier in vaste dienst tot mijn 67ste, als het allemaal lukt met het bedrijf.

Patrick En werkt u dan voor de gemeente of het wijkbedrijf?

Participant 2 Ik werk voor de gemeente. Er zijn een aantal die voor WerkPro werken.

Patrick En zijn hier dan ook nog vrijwilligers?

Participant 2 Hier zijn ook nog vrijwilligers aanwezig. Ik weet op dit moment niet hoeveel. Ik kan wel klein beetje een berekening maken. Er zijn 4 voor het Fix'm cafe. Dan hebben we volgens mij 6 voor de kringloopwinkel, als vrijwilligers. Dan hebben wij wat basisbanen betreft op dit moment, [...] dan, en 5/6 die straks in vaste dienst zijn.

Patrick En waarom komen zij hier? Weet u dat? Die vrijwilligers.

Participant 2 Eh. Naja eigenlijk ook een beetje om uit huis te zijn. Toch weer wat kennis opbrengen zeg maar, van wat kan ik eventueel gaan doen. En de kans zit er daarentegen ook nog in, mits alles goed gaat, dat ze een participatiebaan kunnen krijgen. Dat is natuurlijk ook wel het streven van bepaalde vrijwilligers die hier zijn die wel zoiets hebben van "ik wil wel een participatiebaan". En dat is dan voor een jaar en een basisbaan is dan voor 2 jaar, dus in totaal 3 jaar en dan heb je kans op een vast contract.

Patrick En heeft u dat dan ook nog als reden; dat u mensen ontmoet? Toen u zich aansloot bij dit initiatief zeg maar? Of niet.

Participant 2 Ja! Ja sowieso voor mij ook met oog op mijn gezondheid zeg maar. Eh wat ik ben in 2019 ben ik hier begonnen. En 2018 kreeg ik dus een hersenbloeding. Toen ben ik hier in 2019 gekomen, ook voor de afleiding. In huis is ook niks, want ik kwam alleen nog maar buiten met de hond. Toen dit dan. Hier kon ik dan ook weer nieuwe mensen ontmoeten, ook van verschillende culturen. Opzich wat het personeel betreft en de vrijwilligers, ja, ik heb daar nooit geen problemen mee. We accepteren elkaar zoals het is zeg maar. Of je nou buitenlander bent, of niet. Het zit allemaal een beetje door elkaar. En eh, we hebben hier een heel mooi team. Wat vrijwilligers betreft en vaste baan. Dus eigenlijk is er nooit geen onenigheid ofzo. En als er wel wat is, nou goed, dan kunnen we daar over praten. We hebben goede begeleiding, dat moet ik er ook wel bij zeggen. Dus ja, het hele bedrijf eigenlijk, tot nu toe, vind ik dat het goed draait. Alleen natuurlijk, er kan wel wat meer bij, als vrijwilligers. Voor de tuin kunnen we nog wel wat hebben, en voor hier in het gebouw kunnen we nog wel wat hebben. Ik zit nou dan hier, maar straks ga ik met die jongens mee de tuintjes in. Naja tegels leggen, schuttings zetten, noem maar op. En dat doe ik dan allemaal in mijn rolstoelletje.

Patrick Ja knap, dat vind ik heel knap. Daar heb ik wel respect voor!

Participant 2 En ik heb in 2021 ook weer een beroerte gehad. Ik ben daar 1 jaar en 3 maanden mee uit geweest. En ik ben sinds 1 maart ben ik weer voor 100% begonnen.

Patrick Ja knap hoor, echt respect voor.

Participant 2 Ja ik voel me er goed bij. Ja ze hebben me een hele verkeerde diagnose gesteld. Ik kreeg andere medicatie en naja, toen ging het hartstikke goed. Ik had een enorme druk op het hoofd. Ik kon niks meer verdragen. Nou, ik was al bezig om euthanasie aan te vragen. Zo erg was het.

Patrick Nee joh.

Participant 2 Ja, ja, ja. Ik had ze hier op het werk ingelicht. Ik had mijn kinderen ingelicht. Gesprekken gehad met mijn vrouw, want ik zeg: "ik kan zo niet verder". En toen kreeg ik andere medicatie. Ja, en dat ging goed.

Patrick Ongekend joh, wat een verhaal.

Participant 2 Ja, dus toen ben ik eerst weer met halve dagen begonnen. En vanaf 1 maart dus weer met hele dagen.

Patrick Goh, wat een ommekeer.

Participant 2 Ja, ja, een hele ommekeer.

Patrick En waarin helpt dan zeg maar het Groenhuis u denkt u?

Participant 2 Ja voor de afleiding. **Toch ook kennismaken weer met nieuwe mensen**, want vaak is het namelijk wel zo dat ze mij of [...] vragen van hoe of wat. Ja, ik werk hier natuurlijk het langst. En eh ja, dan krijg je toch al gauw dat ze naar mij worden gestuurd, want ik heb dit hele spul in 2019 helemaal mee opgebouwd.

Patrick Ja, mooi zeg!

Participant 2 We waren hier met 5 man bezig, naja en toen hadden we nog vrijwilligers wat een beetje verfdde en zo. Maar [participant 1] en ik, dat zijn de enigste die hier nog vanaf het eerste moment zijn.

Patrick Oh joh

Participant 2 Ja

Patrick En wat levert het u verder nog op? U noemde al dat u daardoor nieuwe contacten op doet, uw kennis kan delen en afleiding. Zijn er nog andere dingen wat het Groenhuis u oplevert?

Participant 2 Ehm. Geld hè.

Patrick Maar ik heb nu niet zo het gevoel dat dat het belangrijkste punt is waarom u hier bent. Dat geldt niet de meest belangrijkste drijfveer is om hier te zijn.

Participant 2 Nee inderdaad, want stel je voor dat mijn verlenging niet komt zeg maar, voor een vast contract. Dan blijf ik hier als vrijwilliger. Ik ben ook als vrijwilliger begonnen.

Patrick Ja precies, u bent hier niet voor het geld. Het is een leuke bijkomstigheid.

- Participant 2 Ja het is mooi meegenomen natuurlijk, maar ik was hier als vrijwilliger. Ja, dan krijg ik te horen van “dit kan, dat kan”, weet je. Naja, wat doe je dan.
- Patrick Nee tuurlijk, logisch.
- Participant 2 Net wat ik zeg. Qua gezondheid, zolang ik het kan doen, doe ik het.
- Patrick En wat levert het Groenhuis de wijk op?
- Participant 2 Ik denk heel veel. Als je kijkt met de tuintjes die onderhouden worden. Mensen die de woning geveerd willen hebben. Dan gaan er 2 of 3 jongens heen om te schilderen, of te verven dan. Daar zijn de mensen blij mee. Ik denk wel dat het heel veel oplevert voor de wijk. Zowel met de uitleen. Je hebt nu de periode dat mensen veel gaan lenen. Moeten ze een borg betalen van 10 euro en dan kunnen ze het gereedschap meekrijgen. Elektrische apparatuur. Ze zijn er altijd heel blij mee.
- Patrick Is dat dan voornamelijk voor de mensen die een laag inkomen hebben. Die dan voor goedkoop spullen laten repareren of lenen. Of heeft u ook het gevoel dat mensen meer met elkaar omgaan hier.
- Participant 2 Ja, ook! Net wat ik zeg. Mensen vanuit de flat, ouderen, kwamen vaak naar mij toe om een praatje te maken. Ik stond soms wel 1,5 tot 2 uur te praten met die oude mensjes. Die voelen zich vaak ook eenzaam. Naja, dan gaan we een gesprekje aan. Af en toe een beetje humor ertussendoor, dat vinden ze ook wel leuk. Die kwamen regelmatig bij me. Er zijn een aantal die weten dat ik weer terug ben en die weten mij nu weer te vinden.
- Patrick Die komen dan om een praatje te maken.
- Participant 2 Ja om een praatje te maken, of als ze iets hebben van “nou Participant 2, wanneer kunnen ze bij mijn komen om een plankje op te hangen” bij wijze van. Dan stuur ik ze door naar de mensen die daarover gaan. Ik kan niet op hoogte boren zeg maar, maar dan stuur ik gewoon andere mensen daarheen. Meestal komen ze al bij mij van “Participant 2, jij weet veel, kun jij dat regelen”. Ja tuurlijk kan ik dat regelen, maar ik weet niet hoelang dat dingen duren. Heel veel mensen willen dingen op stel en sprong.
- Patrick En woont u hier in de wijk?
- Participant 2 Ja, ja. Ik heb 15 jaar hier in de Soemarastraat gewoond en daar deed ik ook altijd al vrijwilligers werk. Fietsen repareren, auto’s repareren, brommers, noem het maar op. Ik was altijd bezig in de wijk. Mensen die op dat moment ook met tuinen enzo zaten. Nou, dan ging ik daarheen met mijn vrouw en dan gingen we die tuin daar doen. Ik heb complete achterplekken voorgelegd met tegels, of graszaad zaaien, of wat dan ook.
- Patrick En hoe denkt u dat de sociale cohesie is in deze wijk?

Participant 2 Nou, ja, dat verschilt. De ene keer is het wat beter dan de andere. Je hebt ook wel momenten dat het hier met schietpartijen enzo. Dat is op dit moment wel een beetje aan de orde heit. Criminaliteit, drugsgebruik, dan heb je toch wel dat mensen afstand nemen. Die amper nog het park in durven, weet je wel. Jaren geleden hebben wij daar ook overlast van gehad. Toen heb wij in samenwerking met de woningbouw en de gemeente, hebben wij in 2 weken tijd dat de kop in weten te drukken. Toen zaten ze altijd in het Molukkerpark zeg maar. Daar weet ook gespoten en gesnoven. Dan sprak ik de mensen aan. Naja dan krijg je van die grote bekjes natuurlijk. "Nou ja jongens, jullie willen dat zo, dan ga ik dat melden, en dan gaan we zien wat er gaat gebeuren". Dus toen hebben we dat in 2 weken tijd vrij snel opgelost. In samenwerking met. En je hebt natuurlijk veel mensen die toch wel armoede hebben, die bij de voedselbank zijn, die soms leven. Van 40 euro in de week tot en met een 130/140 euro. Dat ligt er net even aan wat voor situatie. Kijk als ze net een baan hebben gehad, ze liggen eruit, dan krijg je toch weer van die dingen. Er heerst hier toch wel veel armoede.

Patrick Best wel veel problemen dus hier?

Participant 2 Ja, ja, ja.

Patrick Denkt u dat het Groenhuis ook kan bijdragen om dit soort problemen zou kunnen oplossen of te verzachten?

Participant 2 Ja dat denk ik wel.

Patrick En dan in welke mate zou dat kunnen?

Participant 2 Nou, dingen die wij organiseren zeg maar, zoals aankomende week hebben wij dan die Fix'm cafe, dat die mensen langs kunnen komen om te kijken hoe het allemaal gaat. Kledingbeurs, weet je. En naja dat heb je natuurlijk automatisch wel gesprekken met mensen. Dan wordt dat een beetje naar buiten gebracht. Dan praat ik even met [...] of met [...], van "dat en dat is er aan de hand, wat kunnen wij daarmee?" Nou, en als dat te gek wordt, dan roepen wij ook Stichting WIJ. Die spreken wij aan van "nou, kunnen jullie ons hierbij bijstaan". Wij kunnen natuurlijk niet alles opnemen, want daar is Stichting WIJ dan weer voor.

Patrick Dus jullie werken wel samen met andere organisaties?

Participant 2 Ja, ja, ja, wij werken heel veel samen met andere instanties. Met de gemeente, Stichting WIJ, even kijken, WMO. Dat is voor mensen die iets nodig hebben voor de handicap die ze hebben. Dat wordt allemaal met mekaar besproken.

Patrick En doet u dat ook onder andere of?

Participant 2 Nee, nee, nee. Ik heb gewoon mijn werk hier. EN als wij hier een vergadering hebben, dan zit ik er wel bij natuurlijk. Maar ik ben niet zo'n vergadermens, maar goed. Vaak gebeurt het nog wel dat ik denk van

“nou ben ik er een beetje flauw van, er moet wat humor in”, en dan komt het wel goed.

Patrick En zou u dat wel willen?

Participant 2 Dat contact met Stichting WIJ bedoel je?

Patrick Ja bijvoorbeeld, of de gemeente.

Participant 2 Ja daar heb ik ook wel contact mee. Ja, de meeste kennen mij wel. De meeste mensen van de week kennen mij wel. Van die kant, naar die kant zeg maar. Op de Hoogte kennen mensen mij wel, ja. Het is eigenlijk vrij groot. Maar eh, net wat ik zeg, ik ben geen mens voor een vergadering of wat dan ook. Vaak hebben ze dan van die hele dure woorden weet je wel. Dan zeg ik van: “nou kunnen we even normaal doen, want daar snap ik dus niks van”. Ik ben ook een mens van met mijn handen, en een klein beetje van mijn verstand gebruiken. Maar goed, eigenlijk werk ik aan alle dingen wel mee. Ook wat gesprekken betreft. Eh, ja, nou, grofvuilteam bij wijze van. Dan hebben wij eens in de zoveel tijd, dan hebben wij een milieustraat. Dan kunnen mensen grofvuil inleveren, dan komen er hier containers te staan. Aan de andere kant van dinges zeg maar, bij de Builtonstraat. Daar komen dan containers te staan en dan helpen wij daar ook. Maar ook heel veel mensen die dingen hebben zeg maar, wat nog hartstikke goed is, wat ze ons schenken voor het bedrijf. Dat kunnen wij dan weer inzetten met het oog op dat mensen wat nodig zijn. Ze kunnen hier van alles lenen zeg maar. Kijk als ze een boormachine nodig hebben, nou, dan kunnen ze bij ons terecht.

Patrick En is dat ook belangrijk voor u, die duurzaamheid?

Participant 2 Ja vind ik wel.

Patrick Ja

Participant 2 Ja. Ik bedoel, kijk, je zet hier een bedrijf op. Als dat voor de wijk is, ja, dan denk je toch ook van “he jongens”, we moeten hier wel mee verder. Het is voor de wijk belangrijk. We hebben ook heel veel wat nou vanuit Huismeesters naar ons toe wordt gebracht, zoals grasmaaien, bomen snoeien, dat soort dingen. Dat gaat dan via de woningbouw, of de gemeente neemt contact met ons doen van “kunnen jullie dat en dat even gaan doen”. Ja, het is heel groot. En het wordt al groter. Net wat ik zeg, eigenlijk komen we al mensen te kort he. In de tuintjes, bij Fix’ m zitten ze met 4 personen, dus daar kan ook wel wat bij. De sociale contacten met hun is toch wat kleiner als wat wij buiten hebben zeg maar. Mensen komen hier binnen, leveren het spul af, naam wordt genoteerd. Als het klaar is worden ze gebeld. Als het niet gerepareerd kan worden, dan houdt het op. Het kost verder ook niks. Alleen als er nieuwe onderdeeljes in gezet moeten worden, van een paar euro of wat dan ook. Dat moeten ze wel betalen. Verder wordt er helemaal niks

gerepareerd voor de reparaties van machines. En net wat ik zeg. De bankjes die ik maak. Ik heb nu vorige week een klaar gemaakt, die is vandaag weggebracht naar een klant. Dus af en toe krijg ik dus opdracht. Zoals nu ook weer, moet ik weer 2 van die kweekbakken maken. Die maak ik dan.

Patrick Dat is voor u ook leuk denk ik?

Participant 2 Ja joh! Het is dankbaar, dankbaar werk. Ik wou ook wel graag met fietsen, maar dat mag weer niet. Je zit namelijk met de fietsmakers, want dan ben je weer concurrentie voor de fietsmakers. Dat mag niet binnen ons bedrijf. Af en toe een kettinkje spannen, bandje lappen, doe ik wel hoor. Mensen komen toch wel bij mij. Dus eh.

Patrick En mensen komen hier dan wel met de vraag of je wat voor ze kan doen?

Participant 2 Ja, ja, ja, ja. De mensen komen wel uit zichzelf. Maar goed, ik moet natuurlijk ook wel dingen afwijzen of doorschuiven naar andere mensen. Dat is dan ook geen probleem, als het maar gebeurt. Maar goed, dan regelen ze het niet zelf en dan zeggen ze van "Participant 2 kunt u dat voor mij regelen". Dat is prima. Anders kunnen ze wel meelopen om een afspraak te maken. Zo gaat het hier. Net wat ik zeg. De wijk is heel groot en we komen al verder van huis. We hebben zelfs mensen in de Wijert waar we heen moeten, Beijem, Lewenborg. Dat gaat allemaal via Lefier zeg maar, of via de Huismeesters. Zo krijgen we opdrachten. Net zoals 2 jaar geleden heb ik dus allemaal egelhuisjes gemaakt. Die gingen als een trein. Maar ik had dus wel echt een hotel he, voor die egels. Daar hebben wij dus, even kijken, 10 of 15 hebben we daarvan verkocht. Dat is allemaal via de woningbouw gegaan, want die heeft ze van ons gekocht. Die heeft ze in bepaalde plekken gezet in de wijk.

Patrick Leuk die samenwerking dan ook!

Participant 2 Ja, ja, ja, ja, ja, ja! En je krijgt er natuurlijk ook veel kennis mee. Zo'n woningbouw ook. Ik heb heel veel contacten met de woningbouw.

Patrick En wat vindt u daarvan, om daar contact mee te hebben?

Participant 2 Ja heerlijk

Patrick Ja he.

Participant 2 Ja, ja! [...] dan, die is ook van de woningbouw, die ken ik al jaren. [...], die zit nou in Hoogezand. Die is hier gestopt. Daar hebben we nou een nieuwe voor. Daar heb ik net vorige week kennis mee gemaakt. Ja en dat is het weer even wennen en aftasten natuurlijk; van hoe ver je kan gaan. Ik ben natuurlijk soms wel brandbaar hoor. Als het mij echt eh, dingetjes, zo bij ons in de wijk op dit moment. De groenvoorziening. Bartels is degene die de rommel moet onderhouden, maar dan mogen ze alleen nog maar de heg doen bij ons, maar ze mogen het gras niet meer maaien. Wie doet dat dan? Daar ga ik dus mee in overleg dan met de

woningbouw van: “he jongens, als daar niks aan die groenvoorziening gebeurt, dan trek ik de groenvoorziening in op de huur”. Dan ga ik het natuurlijk wel keihard spelen, van, zorg dat er iemand komt. Als ze iedere keer dingen afschuiven op ons, kijk, wij moeten het ook waarmaken he. Je zit ook met mensen die al een afspraak hebben lopen en dan moeten wij tussentijds daar ook nog heen. Zo werkt dat natuurlijk niet. Je moet eerst het ene afwerken, voordat je met het andere begint. Dat wordt dan wel eens een probleem.

- Patrick En komen hier mensen ook van verschillende expertises of?
- Participant 2 Hoe bedoel je?
- Patrick De mensen die hier werken zeg maar, zijn dat mensen met diverse achtergronden?
- Participant 2 Ja ik denk dat het allemaal divers is inderdaad. De ene heeft hier verstand van, de andere daar. Als er nieuwe komen, moeten we die vaak wel opleiden. Ik mag op dit moment dus helaas niet met elektrische machines werken, dus daar is nou iemand anders voor die daar. Lennart is de begeleider hier, die de mensen dan daarmee aanspoort zeg maar, van, hoe ga je met machines om. Daar moet je wel een beetje voorzichtig mee zijn natuurlijk he. Kijk, ik heb ook geen papieren, maar ik werk al jaren met dat soort dingen. Ik ga daar ook geen cursussen voor volgen hoor, dat heb ik ook hier gezegd. Ik ben geen mannetje voor cursussen of wat dan ook. Ik moet het gewoon met dit doen en met mijn kleine verstand.
- Patrick Kent u ook alle mensen die hier werken en lid zijn?
- Participant 2 Eh. De meesten wel.
- Patrick Ja precies, en zijn er ook mensen die u kent door het Groenhuis of kende u alle mensen daarvoor ook al?
- Participant 2 Heel veel mensen die hier zijn die ken ik ook wel van voordat ik hier kwam en dat zij hier kwamen. Gewoon van de wijk al.
- Patrick Zijn er ook mensen die u alleen kent door het Groenhuis?
- Participant 2 Er zijn zeker een aantal waar ik net kennis mee heb gemaakt, die ik in de wijk nog nooit had gezien. Dat kunnen dus nieuwe mensen zijn, weet je. Ik heb daar wel vrij snel contact mee.
- Patrick Vindt u dat dan leuk, dat u af en toe nieuwe mensen leert kennen?
- Participant 2 Ja, tuurlijk! Altijd!
- Patrick En zou dat voor u dan ook een reden zijn om hier te blijven bijvoorbeeld?
- Participant 2 Ja, ja. Ik blijf hier sowieso. Als mijn gezondheid dat allemaal toelaat, dan blijf ik hier.
- Patrick En wat maakt u dan zo enthousiast hierover? Als u een paar dingen zou moeten noemen?

Participant 2 **Nou in ieder geval uit huis zijn.** Je hebt weer een doel, want kijk. Ik was dus een zwaar alcoholist. Ik ben in 2017 ben ik gestopt met drinken. Dat moest ook wel, want anders had ik de kerst niet eens gehaald, dus ik was al heel ver heen.

Patrick Jeetje, ja.

Participant 2 Mijn leverwaarde moet 50 zijn, maar die was dik over de 600, dus dat was niet goed. Toen ben ik opgenomen in Eelde, in de kliniek, voor 8 dagen. En naja, ik viel al regelmatig zeg maar. Met een biertje op. Ik was stevige drinker hoor, ik dronk zo 1 a 1,5 krat per dag. Dan slinger je wel een keer, je valt wel een keer. Naderhand bleek dus dat mijn zenuwen toen al aangetast waren in de benen. Toen ben ik begin 2018 in een rolstoel gekomen. En ja, dat was het. Ik kon niet meer lopen. Het is natuurlijk niet alleen de benen, het zit in je hoofd ook, dat is ook aangetast. Ik heb dus niet meer de stabiliteit om te staan of te lopen. Maar goed, ik red mij overal mee. En ja, dan is dit heel mooi. **Want kijk, de eerste bloeding die ik kreeg, naja, toen zat ik meer binnen. Ik had helemaal geen zin meer om naar buiten te gaan. Ik ontmoette geen mensen. Ik dacht vaak van "nou ja, laat maar zitten". Ja naja, en dan heb je dit, en je leeft eigenlijk wel weer op.** Ik bedoel, ik heb hier ook voor geknokt, om hier ook weer terug te komen en hier te blijven. **Ik ben hier heel blij mee. En de wijk ook hoor, ik ben ook blij met de wijk. Alhoewel hier wel eens van die rare dingen gebeuren, maar ik ben ook wel zo iemand die als ik iets zie wat niet door de beugel kan, dan grijp ik ook nog wel in hoor.**

Patrick **Is dat dan ook een reden om hier bij te komen? Dat u zoiets heeft van: ik vind die wijk zo belangrijk, ik wil via dit initiatief iets terug doen.**

Participant 2 **Nou ja, net wat ik zeg. In principe doe ik nog steeds heel veel voor de wijk. Ik bedoel als ze bij mij thuis komen, nou heb ik niet echt de ruimte meer, van "[Participant 2], kan ik even wat gereedschap lenen?" Dan komen ze bij mij thuis, want daar heb ik ook nog de wereld aan gereedschappen wat hier nog heen moet, want daar doe ik eigenlijk niks meer mee. Ik ben nou hier. Vaak laat ik de mensen ook hier heen komen. Dan zeg ik ze ook van: "kom morgen maar even langs op het werk, dan help ik je wel even". Nou, en anders komen ze wel bij mijn thuis.**

Patrick Dat vindt u ook belangrijk? Om andere mensen te helpen.

Participant 2 Ja, natuurlijk. Dat doe ik mijn hele leven al. Vroeger toen ik in Vinkhuizen woonde was ik altijd bezig voor de wijk, net wat ik zeg, schutting zetten, tuinen doen of ik had achter het huis bij mij had ik een hele constructie met ijzeren buizen zeg maar waar takels aan hingen. Om motoren uit auto's te trekken en nieuwe er weer in te zetten. En ik heb geen studie gehad he. Ik ben zo van de lagere school ben ik begonnen in een bakkerij.

Door de jaren heen heb ik me dat allemaal aangeleerd. Ja, en veel kijken naar de mensen he. Die in een garage werken of die doet dit en dit doet dat, mijn ogen goed de kost geven. Wat hij kan, kan ik dan natuurlijk later ook. Maar ik probeer het altijd eerst bij mijn eigen. Als dat lukt, dan durf ik dat van een klant ook wel.

Patrick En wat zijn dat etnische achtergronden van mensen in uw buurt
Participant 2 Er is toch wel veel discriminatie hier hoor, in de wijk. Daar baal ik zelf ook heel erg van. Dan denk ik echt van: "we zijn hier met elkaar jongens en ja, zet zitten hier. Je moet mekaar wel accepteren". Ik woon nu in een stuk waar echt veel buitenlanders zitten: Turken, Marokkanen, noem maar op. Maar in principe heb ik met iedereen wel contact. Ofwel voor een praatje, niet dat we elkaar de deuren plat lopen, maar buiten altijd wel even een praatje. Met de hond lopen kom je mekaar vaak wel tegen. Altijd even een praatje, de honden even laten spelen. Ik heb heel veel contact hier in de wijk.

Patrick Helpt het Groenhuis ook denkt u, om die kloof te verminderen? Of zou het Groenhuis daaraan kunnen bijdragen?

Participant 2 Nou ja, dat proberen we dus wel. Om toch wat meer cultuur ook hierbinnen te kunnen krijgen.

Patrick En hoe doen jullie dat?

Participant 2 Toch door meer vrijwilligers erbij te kunnen krijgen, participatiebanen, basisbanen. Om dat dan een beetje te stimuleren.

Patrick Ook voor de buitenlandse mensen dan?

Participant 2 Ja, ja, ja, ja. Want Elfrin, die komt uit Curacao geloof ik. En die heeft hier ook een vaste baan. En Abdel heeft hier een vaste baan. Maar wij werken hier dan zeg maar voor de gemeente en die anderen werken dus voor WerkPro. Dus dat is zo verdeeld. Als er buitenlanders zijn die hier wat willen doen, prima. Loop maar binnen. Dat hopen we in ieder geval wel.

Patrick En ook bijvoorbeeld dan buitenlandse studenten? Komen die hier ook wel?

Participant 2 Nou ja, hier komen wel eens buitenlandse studenten voor een interview met mij. Kortgeleden heb ik ook weer een interview gehad. Die vroeg mij dan ook om mijn telefoonnummer. Nou ja, als je mij wil bellen, dan bel je mij. Heb je mij nodig, even een telefoontje.

Patrick Vindt u dat ook iets leuks om te doen?

Participant 2 Ja tuurlijk!

Patrick Want wat maakt dat dan leuk?

Participant 2 Nou, kijk, het contact met studenten. Want daar wordt natuurlijk altijd wel raar over gepraat. Maar weet je, ik ga met iedereen om. Kijk, voor mij, ik vind dat wel leuk. En een beetje dollen met die gasten. Ik heb met voetbal heb ik leiding gehad over een voetbalteam van de

Knickerbockers. Dat was bij ons eerst het 4de elftal en dat werd toen het 1ste elftal, want ze wonnen achter elkaar. En dan met die jongens op stap he. De kroeg in, stuurde ze een taxi naar mijn huis en ook weer terugbrengen he. Kostte mij allemaal niks. Ik ging mee naar de kachel. We hebben daar wel feesten gehad, bij ons op de club ook wel. Dan werden er 4/5 kratten bier besteld en zaten we daarbuiten, met die kampioenschappen.

Patrick U vertelde ook dat hier heel veel armoede is, hoe helpt het Groenhuis die mensen?

Participant 2 Nou ja goed, over het algemeen zeggen we: even contact opnemen met Stichting WIJ voor de voedselbank. Dat gaat meer over de financiën. Dat gaat allemaal via de gemeente, via Stichting WIJ he. Als de mensen hier dan komen met dat soort dingen, dan maken wij ze wegwijs. Dan nemen wij even contact op met iemand van WIJ. Die sturen wij dan naar hen op zodat zij hun vragen over de financiën, voedselbank, of wat dan ook bij hen kwijt kunnen. Dat wordt dan wel doorverwezen. Bij Stichting WIJ ken ik heel veel mensen.

Patrick Oké, maar wat doen jullie dan zelf verder?

Participant 2 Mensen kunnen natuurlijk bij ons terecht voor onder andere de kringloop. De reparatie van spullen is over het algemeen gratis, alleen dus soms voor een onderdeelje hier en daar. Dat soort dingen.

Patrick En merkt u ook wel dat hier mensen alleen voor het sociale aspect komen, gewoon om een praatje te maken bijvoorbeeld?

Participant 2 Ja, ja. Inderdaad zoals ik zei. Er komen geregeld wel mensen vanuit de flat, voornamelijk oudere mensjes. Maar ook mensen die daar boven de Albert Heijn wonen, die komen dan ook hierheen voor een praatje. Dan probeer ik ook wel weer anderen daarbij te betrekken van: "Nou jongens, kom er ook even bij". Dan gaan we met elkaar even in gesprek. Die heeft dit te vertellen en die heeft dat te vertellen. Ik sta er altijd wel voor open en ik vind het ook nog wel mooi met die oudjes hoor. Ik voel mezelf niet oud he, haha.

Patrick Dat moet je ook zeker niet doen, haha.

Participant 2 Ik ben net een kwajongen hoor, haha.

Patrick Mooi, houden zo, haha. En op welke manier leert u nieuwe mensen kennen hier? U vertelde dat hier wel eens mensen langskwamen die hier verder niet lid zijn. Zijn dat dat vaak dezelfde mensen of verschilt dat ook wel?

Participant 2 Ja ook. Mensen die ik nog nooit tegen ben gekomen, komen hier ook wel. Nou, dan maak ik daar even kennis mee. Dan hebben we een klein gesprekje. Dan ben ik wel zo van, leer me gelijk maar een beetje kennen, weet je wel.

Patrick En heeft u ook echt vrienden gemaakt sinds dat u hier werkt?

Participant 2 Ja wat zijn vrienden he?

Patrick Ja dat mag u bepalen of u dat vindt.

Participant 2 Ja, ja, ja.

Patrick Zeg maar, zijn er bepaalde collega's, dat u zegt van: dat zijn inmiddels mijn vrienden geworden.

Participant 2 Eh wij zijn als team echt vrienden. Ja, zijn we echt vrienden. Net wat ik zeg, ik heb hier nooit geen onenigheid of wat dan ook. Het gaat allemaal gemoedelijk. De een heeft dit te vertellen, de ander heeft dat te vertellen en onderling hebben ze natuurlijk ook wel eens wat. Dat wordt er wat gemopperd. Dan heb ik echt zoiets van: "jongens, dat is jullie pakkie aan", ik luister er wel naar, maar ik doe daar verder niks mee. Dat is niet mijn pakkie aan. Ik ga gewoon bezig met mijn werk en zij zoeken het onderling maar uit. Daar ga ik echt niet mee bemoeien.

Patrick Dus de mensen die hier werken ziet u wel echt al vrienden?

Participant 2 Ja, ja, ja. En de een is wat meer als de andere. Het zijn voor mij allemaal vrienden.

Patrick Heeft u dan ook nog allemaal contacten met de mensen die hier langskomen. Dus u kan wel zeggen dat u veel sociaal contact heeft hier?

Participant 2 Ja, ja, ja. En ook wel in de wijk.

Patrick Als u bij mensen langsgaat of?

Participant 2 Ja ook. Maar ook wel gewoon zo hoor. Net wat ik zeg, heel veel mensen kennen mij ook. Van die kant, dat is dan de elitebuurt zeg ik altijd, daar heb ik mensen leren kennen. Die in het pand hiernaast, dat we 1 keer in de maand, dat we daar een etentje zeg maar hadden met mensen. Dat waren dan ook weer vreemde mensen die daar binnenkwamen, maar daar had ik zo contact mee. En natuurlijk, de een ligt je wat beter als de ander. Maar dat ging allemaal gemoedelijk en het eten was altijd heerlijk. Alleen in het begin heb ik wel veel contact gehad in het Floreshuis. Daar hadden wij een koffieochtend, donderdag s' ochtends, maar toen kwam daar wel weer wat aan de orde aan financiën. Dat werd altijd betaald voor de buurt zeg maar. Toen op de duur kwam de eigenaar met oog op verhoging van koffieprijsen. Dat wij dan per persoon 0.50 cent moesten betalen voor de koffie. Toen zei ik ook: "daar ga ik niet aan meewerken, jij bent hier alleen maar voor het geld en voor de rest interesseert je het gewoon helemaal niet". Ik zei: "dit wordt allemaal betaald door goede buurt. En dat jij dan voor een kan koffie 15 euro gaat vragen en dan moeten wij daar ook nog eens 50 cent overheen gaan betalen. Daar pas ik voor. Ik zei: "dan kom ik hier niet meer". Nou, mijn vrouw en ik zijn er ook niet meer geweest. Dus die klik heb ik niet daar.

Patrick Wat doet het Floreshuis dan anders dan hier?

Participant 2 Ja jongen, ja, ja, ja. Hier gaat alles gemoedelijk. Daar was het allemaal, ja. Hoeveel vrijwilligers daar wel niet geweest zijn die weg zijn gegaan. Het is gewoon een minne lul. Ik snap gewoon niet dat de gemeente daar nog steeds mee in zee gaat als beheerder.

Patrick Voor de rest qua activiteiten, wat doen zij anders dan hier?

Participant 2 Ehm. Nou, weinig activiteiten geloof ik. De mensen zijn er meer voor gesprekken met Stichting WIJ enzo. Maar verder wordt daar weinig georganiseerd. Het enigste wat wel opvalt bij het Floreshuis is de zaalverhuur en heel veel feesten van buitenlandse mensen. Het is altijd Antillianen, Marokkanen, die daar dan een zaal huren en die kunnen daar feesten. Dat zie je praktisch niet met de Nederlanders. En dan denk ik van, ja, jij doet het alleen voor het geld. De mensen interesseert je niet. Ik vind het een dikke eikel, maar dat was vroeger al toen hij met de kroegen bezig was enzo. Toen was het al een eikel. Daar ben ik gewoon heel kort in. Dan hoef ik daar niet te zijn weet je. Als ik er moet zijn, dan is dat voor Stichting WIJ, verder niet. Verder kom ik daar niet. Het trekt mij niet meer. Maar die mensen die daar zitten zeg maar donderdags en dinsdag s'middag geloof ik, als die buiten zitten voor het Floreshuis. Dan ga ik altijd wel even naar die mensen om een praatje te maken. Maar ik kom daar niet meer binnen. Nee, dat trekt mij niet.

Patrick En worden er voor de vrijwilligers hier ook activiteiten georganiseerd?

Participant 2 Als ze met ideeën komen, dan kan dat georganiseerd worden.

Patrick En is dat al wel eens gebeurd?

Participant 2 Nou wat wij nu dus gaan organiseren is een kledingbeurs. Straks weer met de bloembakken. Dat er wel weer vrij veel mensen komen. Dat wij ook weer een open dag hebben en dan zie je toch ook wel weer veel vreemde mensen. De opening konden wij toen niet doen, dus die is wat later geweest. Nou toen hadden wij toch wel een hele grote klandizie. Daar waren er heel veel, heel veel, mensen hier.

Patrick En ook nog activiteiten met alleen de vrijwilligers?

Participant 2 Ook. Ja, ja, ja. Dat moeten we bijhouden he.

Patrick En waar moet ik dan aan denken?

Participant 2 Chinees. Wok. Hier hebben we dan een feestje, dan gaat het natuurlijk met een barbecue.

Patrick En dat is dan alleen met de vrijwilligers die hier werkzaam zijn?

Participant 2 Dat is dan met de vrijwilligers en af en toe dan hebben wij ook zeg maar met mensen uit de wijk die daar belangstelling voor hebben, dat we hier dus ook een dingjes organiseren.

Patrick Ook een barbecue dan, waar inwoners bij aan mogen sluiten?

Participant 2 Ja, ja, ja, ja. Nee dat gaat allemaal zo gemoedelijk hier.

Patrick En denkt u dat dit soort activiteiten de betrokkenheid in de wijk ook verhoogd?

Participant 2 Ehm. Dat denk ik wel. Want in de wijk zelf heb je ook wel vaak dat de mensen onderling elkaar uitnodigen voor een barbecuetje. Naja die neemt dit mee, die neemt dat mee, weet je.

Patrick Sommige mensen hebben daar behoefte bij, maar misschien de contacten niet. En die kunnen dat bijvoorbeeld hier wel krijgen.

Participant 2 Ja, ja, ja, ja. Maar goed, wat ik zeg, in de wijk zelf hebben ze ook dingen. Hier bij de Floresvijver hebben ze ook 1 keer in het jaar. Dat is dan ook voor de wijk. Hebben ze hier ook een barbecuemiddag. Dat gaat allemaal via Goede Buurt, die dat regelen. Dat is dan ook gratis. Dat kost niks.

Patrick Goede Buurt is ook een organisatie?

Participant 2 Ja dat is ook een organisatie. Het Pand is nog een organisatie, Dipp, dat is een speeltuin, dat is ook een organisatie zeg maar.

Patrick Ik hoorde net van [participant 1] inderdaad, dat hij daar af en toe wel getimmerd heeft.

Participant 2 Ja, ja, ja. Zoals met de timmermiddag zeg maar voor huttenbouwen met de jeugd. Daar ben ik dan ook bij en [participant 1], [...]. Daar gaan we ook altijd heen. Ze misten mij de afgelopen jaren natuurlijk ook al. Toen kon het niet anders.

Patrick In hoeverre bent u sociaal betrokken in de buurt. Ik heb natuurlijk het een en ander al wel gehoord, dat u aardig betrokken bent. Denk ik toch?

Participant 2 Heel veel?

Patrick En in welke zin? Wat doet u allemaal zoals, of hoe merkt u dat u zo sociaal betrokken bent hier?

Participant 2 Nou dat mensen automatisch wel bij mij komen van: "he Participant 2, kun je even komen". Mensen weten mij te vinden als ze hulp nodig hebben. Mensen die mijn hulp nodig hebben zijn altijd welkom bij mij thuis. De meeste mensen die dan komen, die stuur ik achterom. Onze voordeur die gaat nooit open. Allemaal gaan ze achterlangs, daar kunnen ze zich melden. Anders moeten we de hele gang door. De voordeur gebruiken we alleen voor de brievenbus of de postbode. Verder gebruiken we die nooit. En dan gaan we even op het bankje zitten bij ons. Voor de deur hebben we daar een veldje zeg maar, daar hebben we een paar bankjes. Dan gaan we daar even zitten met mekaar. We hebben vaak wel wat aanloop van bepaalde mensen. Maar ja, wat aanschuift, schuift aan. En dan kan je daar weer kennis mee maken. Dat is wel erg leuk. Maar mensen vinden mij ook wel belangrijk hoor, in de wijk. Ik heb dus een hele vervelende situatie toen gehad met de sociale dienst. Dat ze mijn uitkering hadden stopgezet, omdat ze dus dachten dat ik fraude pleegde, wat niet zo was. Ik heb ook een handtekeningenactie

gehouden, toen in die tijd, met het oog op dat ze toen mijn uitkering hadden stopgezet. Dus ik ben met een advocaat bezig geweest, die ook nog vrijwillig zijn functie deed, kostte ons niks. Het grootste deel hebben wij ook gewonnen. Alleen ja, met dat fietsen repareren, toen was ik met geld waardeerbare arbeid bezig. Dus ik had daar geld voor moeten vragen. Dat deed ik nooit. Maar ja, mensen kwamen wel eens langs en brachten ze mij een kratje bier. Dat mocht niet eens. En een kratje bier kost hier 5 euro en zij maakten er 15 euro van. Ja ik heb een hele trammelant gehad hoor. Ik heb toen ook heel veel steun gehad van de burens. Van mensen uit de wijk. Financieel gezien. Jongens zoek het maar uit, wij moesten ons redden van 20 euro in de week, met ons gezinnetje. Dan had ik geen kinderen meer in huis, maar ik wel dieren he, dat zijn ook onze kinderen. Maar ja, wij hadden heel veel hulp van de burens, van de wijk.

- Patrick: Wie goed doet, goed ontmoet. Dat gaat dan toch altijd weer op he.
- Participant 2: Ja jongen, en wat ik zeg, als we elkaar ook tegenkomen. Al hebben we elkaar tijden niet gezien. Het is altijd goed. Even een knuffel, altijd. Altijd.
- Patrick: Bent u ook nog meer betrokken geraakt in de buurt, sinds dat u hier bent aangesloten?
- Participant 2: Dat idee heb ik zeker wel ja.
- Patrick: En waar komt dat dan door?
- Participant 2: Nou ik denk door mijn enthousiasme. Het werk wat ik dan hier allemaal doe zeg maar, wat goed gewaardeerd wordt. Niet alleen door het bedrijf, maar ook door de mensen. Ik voel mij hier ook heel erg betrokken.
- Patrick: En heb je ook veel nieuwe mensen leren kennen hierdoor?
- Participant 2: Ja, ja, ja, ja, ja. Je komt hier echt wel mensen tegen. Ook veel mensen die ik nog nooit heb gezien. En ja, automatisch komen ze mij tegen natuurlijk en dan maken ze even een praatje. En dat kan dan 5 minuten duren, maar dat kan ook een half uurtje of driekwartier duren. En dat gaat dan over van alles. Nou ja, een beetje uitleg hoe dat het allemaal werkt binnen het bedrijf. Wat we allemaal doen voor de wijk.
- Patrick: En in hoeverre bent u gehecht aan deze wijk? Wat betekent deze wijk voor u zeg maar?
- Participant 2: Heel veel. Heel veel. Ik bedoel, kijk, ik ben verhuisd, maar ik heb gelijk gezegd: "ik wil deze wijk niet uit". Ik wil hier blijven. En dat is ons ook gelukt.
- Patrick: En wat maakt dan dat u hier zo graag wilt blijven?
- Participant 2: Ehm, nou de mensen opzich, tenminste voor mij dan. Het gaat allemaal gemoedelijk. Je hebt ook vrij snel wel contacten. De een komt met dit en de ander komt met dat. Maar ik voel mij voor de wijk ook wel heel erg

betrokken. Ook voor de bewoners zeg maar. En de bewoners ook naar mij. Ik ben wel een sociaal mens.

Patrick Is dat ook een belangrijke reden geweest waarom u aan dit initiatief meedoet? Dat u denkt: de wijk gaat me naar het hart. Ik wil wat terug doen.

Participant 2 Ook. Ook. Ja, tuurlijk wil ik wat terug doen. Ik bedoel als ze vanaf het bedrijf zeggen van: “[Participant 2] we moeten dat en dat even doen, heb je zin om daarin mee te gaan”. Nou, dan ga ik mee. Ja, je leert er weer van. En je maakt weer kennis met vreemde mensen. Kijk, het is niet alleen dat je kennismaakt met mensen met een uitkering. Je maakt ook kennis met mensen met veel geld. Dat boeit mij helemaal niet. Neu, ik ga net zo met die mensen om als ik met iemand om ga die geen geld heeft. Ik bedoel, ik zie dat verschil niet.

Patrick En is deze wijk nog meer voor u gaan betekenen sinds dat u hier actief bent?

Participant 2 Eh. Nou sinds dat ik hier ben, en sinds dat ik verhuisd ben, is het toch anders als toen ik aan de [...] woonde. Want ik was altijd buiten he daar. Ik was altijd bezig. Mensen die hoefde maar wat te hebben, ze kwamen gelijk naar mij toe. Stel je voor, een ontstopping van een aanrecht. Dan kwamen ze bij mij. “[Participant 2] heb je dit of heb je dat”. Nou ik had altijd van die trekveren weet je wel, voor leidingen trekken”. Die trok ik dan door de afvoer heen om hem te ontstoppen. Ja dat soort dingen deed ik ook allemaal. Ja.

Patrick Is het misschien een beetje zo dat het het gevoel heeft versterkt omdat u een tijdje thuis heeft gezeten na uw beroerte, dat het Groenhuis het weer een nieuw leven heeft geholpen?

Participant 2 Ja ik voel me opnieuw herboren.

Patrick Maar ook dat alle contacten die u heeft gehad en de passie die u heeft gehad, dat dat weer herboren is door het Groenhuis zeg maar. Dat u uzelf weer een beetje terug heeft kunnen vinden.

Participant 2 Ja, het leren omgaan met. Ik heb natuurlijk nog steeds wel een handicap. Mijn linkerarm wil nog niet zoals het moet zijn, weet je wel. Ik heb nog een bepaalde druk op het hoofd, maar ja, daar kan ik mee leven. Tot nu toe. En ik hoop ook niet dat het erger gaat worden. Want mocht het erger worden, ja dan is het toch weer een kwestie van euthanasie. Want dan ga ik echt niet verder.

Patrick Ja, zo heftig?

Participant 2 Ja dat was zo heftig. Ja. Ik heb hier ook heel veel mensen wel verdriet gedaan toen hoor. Ja, ik bedoel: ik ben er heel open in geweest. Ik ben gewoon blij dat ik er weer ben. Iedereen miste mij toen ook.

Patrick Hoe zou u de sociale interacties en de relaties die mensen onderling hebben beschrijven hier in de buurt? Hoe gaan mensen met elkaar om?

Participant 2 Dat is erg verschillend. Je ziet toch wel een verschil tussen buitenlanders en Nederlanders. Weet je. Die trekken meer met elkaar op, wat de buitenlanders betreft. Onder de Nederlanders is er toch ook wel hier en daar discriminatie. Dat speelt hier toch wel behoorlijk hoor. Net wat ik zeg; daar baal ik gewoon van. Want dan denk ik "jongens, we zijn allemaal mensen onder elkaar". Wat zou het mij nou een zorg zijn als ze de overhand krijgen of niet de overhand krijgen? Dat maakt mij allemaal niet uit. Daar lig ik niet wakker van.

Patrick En denkt u ook dat het Groenhuis een rol zou kunnen spelen om dat te kunnen verminderen?

Participant 2 Dat weet ik niet. Dat is lastig. Ik denk dat je dan toch weer terecht komt bij een stichting WIJ. En dat die dan zou proberen om met ons samen een oplossing te vinden.

Patrick En wat zouden jullie kunnen doen zeg maar, als Groenhuis?

Participant 2 Nou in ieder geval om mensen hierin te betrekken. Om te kijken of ze zin zouden hebben om bij ons te komen als vrijwilliger, met een participatiebaan bij wijze van.

Patrick Het kan natuurlijk ook wat makkelijker nog; al kwamen ze een keer langs om een bakje koffie te doen. Denkt u niet?

Participant 2 Ja, ja. Ja dat hebben we ook wel hoor. Bij Fix'm krijgen we ook vreemde mensen, die bieden we ook een bakje koffie aan.

Patrick Hebben jullie ook Engelstalige mensen hier werken?

Participant 2 Oh ja wel. Die hebben wij hier wel genoeg. Echt genoeg. Alleen moeten ze niet bij mij komen haha. Nederlands en Grunnigs, dat is het enigste wat ik kan verstaan. Dat Engels en Duits en al dat buitenlandse spul, nee.

Patrick En ten slotte: de normen en waarden, de cultuur, die hier in de wijk leeft. Denkt u dat dat over het algemeen onder de wijkbewoners hetzelfde is?

Participant 2 Ik denk dat dat wel goed zit. Daar hoor je eigenlijk weinig over. Alles gaat hier eigenlijk redelijk goed en mensen denken redelijk hetzelfde. Maar dat ligt er natuurlijk ook aan hoe je de mensen betreft en hoe zij ons betrekken.

Patrick En dat loopt goed?

Participant 2 Bij mij in de wijk wel. Tenminste, waar ik woon. Tuurlijk, toen ik daar kwam wonen heb ik in het begin daar ook wel problemen gehad met die mensen die hier voetballen weet je wel. Die jeugd. De planten kapot in de tuin bijvoorbeeld. Dat kan je 2 of 3 keer accepteren en dan is het afgelopen. Dan spreek ik die jeugd even aan. En als dat niet helpt en ik ga dan naar de ouders en die doen daar niks mee, ja dan doe ik het op mijn manier. Dan neem ik de bal in beslag en zeg ik: "kom hem maar

halen, bel de politie desnoods maar en kom je met hen aan de deur". Dan halen ze die bal maar op, maar er gaat wel eerst even een gesprekje aan vooraf, voordat wij de bal afgeven. Nou dat werkt perfect. Wij hebben ook geen last meer gehad van die mensen. Maar over het algemeen waren het ook mensen uit een andere wijk he. Die zoeken dan vriendjes hierop en dan gaan ze hier de grote man uithangen. Want opzich, de jongens en de meisjes hier uit onze buurt, hebben wij weinig problemen mee. Gaat allemaal gemoedelijk. We praten wel hoor, dan zitten we op een bankje met de jeugd. Beetje droog ouwehoeren. Een gesprekje met de jeugd weet je wel. Dat gaat allemaal perfect. Nou, de ouders komen er af en toe even een keer weer bij. Voor ons gaat dat goed. Dus. Ja. Ik ben wat dat betreft heel erg tevreden hier in de wijk. En hier op mijn werk ook.

Patrick

Participant 2

Heb je nog andere zaken waarvan je denkt dat ik dat wel kan gebruiken? Net wat ik zeg, ik zou graag meer mensen deze kant op krijgen voor een baan of eventueel vrijwillig, om dingen te gaan doen. En daar zijn we natuurlijk wel mee bezig. Maar goed, de mensen moeten ook willen he. En het probleem is natuurlijk ook: je krijgt hier geen vergoeding. Het is een participatiebaan, dan krijg je een vergoeding zeg maar. Dat is dan 1200 euro op jaarbasis. En dat houd je dan een jaar vol. En dan ga je dus naar een basisbaan, dan word je betaald. En dan krijg je iets meer loon dan de participatiebaan. Alleen ja goed, dan zit je ook met bepaalde dingen wat je dan moet inleveren. Een deel van de huursubsidie, dat soort dingen. En daar zijn mensen heel bang voor. Dat blijkt wel in deze wijk. Kijk, ik werk hier straks dan eh 4 jaar en in die 4 jaar kan ik zeggen dat ik mee opgebouwd heb. Dus ik heb daar geen schade van. Dus ja, nou heeft mijn vrouw natuurlijk ook nog inkomen. Dus wij zijn dan toch wel tweeverdieners. Maar dan wel op iets hoger dan het minimum zeg maar. Ja nou, dat boeit mij nou verder helemaal niet hoor. Of hier nou iemand zit zonder geld en ik kan ze helpen, dan doe ik dat.

"Ik heb natuurlijk nog wel zo mijn frustraties door mijn handicap, dingen die ik daardoor niet meer kan. Als ik daar mee zit ga ik even naar het kantoor, dan heb ik het erover. Dan praten we het uit en dan is dat ook weer klaar. Zo'n plek is dit ook"

Participant 3

Patrick Nou zoals je weet studeer ik sociale planologie aan de Rijksuniversiteit van Groningen. Dat gaat in hele korte lijnen erover hoe mensen interacteren met hun omgeving en met veranderingen daarin. Daarvoor schrijf ik een scriptie over burgerinitiatieven en hoe dat sociale cohesie kan versterken. Vandaar dat ik onder andere hier ben gekomen, want zou jij mij misschien wat meer kunnen vertellen over het initiatief en wat jullie doen.

Participant 3 Jazeker. Het is een wijkbedrijf. Dat heeft [...] opgericht. Ik was net toevallig bij wijkbedrijf Selwerd die hoorde ik net, was het eerste wijkbedrijf hier in Groningen. Wij hebben hier bij het Groenhuis ook veel afgekeken bij hun. En [...] werkte eerst bij Stee in Stad, ook een wijkbedrijf, en kreeg toen allemaal ideeën om dit op te richten. En dat heeft ze toen gedaan. Met buurtbewoners hebben ze dit toen opgeknapt, bewerkt en zo opgestart.

Patrick En wat zijn de activiteiten die vanuit hier worden georganiseerd?

Participant 3 Een kringloopwinkel, waar kringloopmedewerkers werken. Een reparatiecafé is er. Houtbewerking. We hebben ook een tuingereedschapuitleen. We hebben hier de moestuin. En mensen kunnen hier ook bijvoorbeeld een elektrische bakfiets lenen.

Patrick En wat doe jij zelf hier?

Participant 3 Eh, ik loop hier stage. Vanuit social work, 10 maanden. Dan ga ik een beetje de begeleidingskant op, de hulpverleningskant.

Patrick Leuk! En waarom heb je gekozen om dat hier te doen?

Participant 3 Ja, ik was eerst bij een andere WerkPro locatie terechtgekomen, 12^e huis. En ik had daar een gesprek, maar die locatie paste niet echt bij mij en toen vertelde ze over het Groenhuis. Ik wist nog niet dat het bestond en ging ik me inlezen en toen werd ik vet enthousiast over het Groenhuis.

Patrick En wat maakt je dan enthousiast hierover?

Participant 3 Ja, ik houd van natuurdingen. Ook toen ik hier destijds binnenliep, kringloopwinkels vind ik ook altijd heel leuk. Mensen zijn hier ook gewoon heel gezellig.

Patrick De mensen die hier komen werken, waarom komen zij hier?

Participant 3 **Vooral voor dagbesteding. Even uit huis komen.**

Patrick En zijn dat dan allemaal werklozen of gepensioneerden of...?

Participant 3 **Dat verschilt heel erg. We hebben inderdaad een aantal mensen die gepensioneerd zijn of mensen die weer willen beginnen met dagbesteding opbouwen of die ergens naartoe willen werken, bijvoorbeeld een reguliere baan. We hebben ook vrijwilligers bijvoorbeeld.**

Patrick Hoelang zijn die mensen hier? Wat zijn een beetje de 'normale' werkuren van die mensen?

Participant 3 Ehm. Ja dat verschilt heel erg. We hebben mensen die hier de hele dag zijn van 9 tot 5. Mensen die 1 keer in de week komen, een middagje. Dat verschilt. Er wordt echt per persoon gekeken van "waar heb jij behoefte aan?" Wat wil je ook bereiken.

Patrick Krijgen jullie positieve verhalen terug van de mensen?

Participant 3 Zeker. Ja zeker, omdat het helemaal op maat gericht is.

Patrick En wat voor dingen krijg je nog meer terug van hun?

Participant 3 **Vaak dat ze het fijn zijn dat ze weer onder de mensen zijn. Weer structuur in het leven te hebben. Dat ze zich weer nuttig voelen.**

Patrick Kom je hier zelf ook uit de buurt?

Participant 3 Ehm, nee. Ik woon in Beijum.

Patrick De meeste mensen die hier werken, komen die hier wel uit de buurt?

Participant 3 Ja. Volgens mij komt, ja. Sowieso de meerderheid komt uit de Korrewegwijk. Het is daar ook wel voor bedoelt, dat je in je eigen wijk naar het wijkbedrijf toe gaat, om daar dan te werken.

Patrick Er worden ook nog dingen verkocht geloof ik hier.

Participant 3 Ja, de kringloopwinkel onder andere.

Patrick Wat wordt er dan met het geld gedaan.

Participant 3 Dat doen we in de kas. Wij worden namelijk gesubsidieerd door de gemeente. We zijn nu aan het kijken of we bijvoorbeeld ons eigen huur kunnen betalen van dat geld. Of dat we het dan meer gaan besteden aan andere dingen.

Patrick Heb jij dan zelf contact met de gemeente en met Lefier bijvoorbeeld?

Participant 3 Nee, niet echt.

Patrick Want wie doet dat eigenlijk wel hier?

Participant 3 [...], maar misschien dat ik ook wel wat vragen kan beantwoorden, want ik word er wel veel bij betrokken ook.

Patrick **Jij hebt dus zelf geen contact, maar vanochtend was je dus bij een. Ander wijkbedrijf. Wat is daar dan het doel van?**

Participant 3 **Ehm. Van vanmiddag was vooral het doel om een kijkje te nemen en kijken hoe andere wijkbedrijven werken. Hoe dat bij hen allemaal gaat zeg maar.**

Patrick Hoe zit de organisatie hier eigenlijk in elkaar? Is er 1 iemand die een beetje de leiding heeft en wie zitten daar dan een beetje onder?

Participant 3 Ja, we hebben vooral werkbegeleiders. [...] is dan de werkleider. Boven haar, haar baas zeg maar, die is wat meer overkoepelend. Die komt hier eigenlijk niet echt.

Patrick Die is van alle wijkbedrijven een beetje zeg maar? Of hoe moet ik dat zien?

Participant 3 Nee, niet per se. Ik weet even niet goed wat haar functie is, maar zij is wel de eindverantwoordelijke zeg maar.

Patrick Ja, oké. En [...] zit daar dan onder, en wie zitten daar dan weer onder zeg maar?

Participant 3 Ehm, ja. [...] en [...], die zijn werkbegeleiders.

Patrick Sturen die dan de rest van de mensen aan?

Participant 3 Ehm. Ja eigenlijk gebeurt dat meer in overleg.

Patrick Van wie komen de opdrachten hier, om dingen te maken zeg maar?

Participant 3 Ja, van alles eigenlijk. We hebben dan nu dat het wel loopt bijvoorbeeld. We maken nu egelhuisjes en dan kan het zo zijn dat hier iemand komt die zegt: "Goh, het lijkt me leuk om zo'n egelhuisje te hebben en dan vragen ze dat gewoon hier". Dat kan je bij iedereen vragen eigenlijk, als je hier binnenloopt.

Patrick En wat voor mensen lopen hier dan eigenlijk binnen?

Participant 3 Ehm. Iedereen wel. Ja. Vaak wel de mensen die wat meer betrokken zijn bij de wijk. Dus die dan ook wat willen investeren in de wijk. Bijvoorbeeld dat iemand dan bij een organisatie werkt in de wijk en denkt van: "Oh het is leuk om hier 10 egelhuisjes te plaatsen". Maar ook mensen die hier komen voor zichzelf, een egelhuisje in hun eigen tuin.

Patrick En denk je dat het Groenhuis ook kan helpen om mensen meer betrokken te maken in de wijk?

Participant 3 Zeker. Sowieso alleen al voor de mensen die hier werken. Ja.

Patrick Werken hier alleen maar mensen die hier uit de wijk komen?

Participant 3 Meeste wel, ja.

Patrick En de mensen die hier komen, zijn dat dan ook wel eens mensen uit andere wijken?

Participant 3 Jawel. Jawel, zeker.

Patrick Dus het is niet alleen maar uit deze wijk?

Participant 3 Nee. Nee in principe is het zeg maar gemeentelijk geregeld dat als je dan wilt werken, dat er dan naar je wijk gekeken wordt. Of daar een oplossing is. Maar het kan natuurlijk ook wel gebeuren dat iemand zegt: "Ik heb niet zoveel met dit bedrijf, ik wil naar Het Groenhuis". Dan is dat ook mogelijk natuurlijk.

Patrick Oh ja. Dus de gemeente regelt dat in principe.

Participant 3 Ehm. Dat zeg ik wel, maar dat weet ik niet zeker.

Patrick En hoe draagt het Groenhuis bij denk je aan de sociale cohesie in deze wijk?

Participant 3 Ehm. Ja het is heel laagdrempelig. Je kan hier bijvoorbeeld alleen al voor de kringloopwinkel even binnenkomen en dan ben je er even uit geweest en heb je gelijk contact gemaakt met andere mensen. Bijvoorbeeld bij de

box zie je al mensen. Vaak zitten daar dan ook weer andere mensen. In de kringloopwinkel heb je werknemers en klanten.

Patrick En komen hier ook wel eens mensen die alleen maar een praatje willen maken of komen ze hier eigenlijk alleen maar om iets te doen?

Participant 3 Nee ook zeker wel voor een praatje. Ja.

Patrick De mensen die hier werken en de vrijwilligers, vind je dat een hechte groep?

Participant 3 Ehm.

Patrick Zouden ze elkaar vrienden noemen denk je?

Participant 3 Ja. Er zijn best wel veel vriendschappen onderling ontstaan. Niet iedereen kan met iedereen, maar dat houd je toch. Maar er zijn zeker wel hechte banden ontstaan.

Patrick Worden er ook activiteiten georganiseerd voor de mensen onderling zelf?

Participant 3 Ehm, hoe bedoel je dat?

Patrick Zeg maar, de vrijwilligers en werknemers, hebben die ook onderling activiteiten met elkaar.

Participant 3 Ja, ja.

Patrick Wat voor activiteiten zijn dat?

Participant 3 Nou, ik weet dat 2 personen een keer naar een sauna zijn geweest of samen eten, of ook elkaar helpen in huis. Als iemand niet weet hoe een lamp opgehangen moet worden. Dan helpen ze elkaar ook weer.

Patrick En ook met bijvoorbeeld een etentje, met alle vrijwilligers. Wordt dat ook gedaan?

Participant 3 We hebben wel een personeelsfeest. 3 mensen zitten dan in een commissie eigenlijk en die organiseren dan personeelsfeest. Die kijken bijvoorbeeld ook naar wanneer iemand jarig is. Dan sturen ze ook een kaartje. Dat iedereen dan zeg maar ook een kaartje krijgt en niet alleen een aantal personen.

Patrick En hoe divers zijn de achtergronden van de mensen die hier werken? Werken hier ook buitenlandse mensen? Hoe open is het?

Participant 3 Het is zeker wel open. Ik had het er vanmiddag nog over met [...] en [...], die ook bij het wijkbedrijf waren in Selwerd. En zij hebben bijvoorbeeld op al hun posters en promotie hebben ze naast Nederlands ook Arabisch erin. Dus wij hadden toen ook zoiets van: "Goh, als wij ook zoiets zouden doen, dan zouden we het ook wat toegankelijker maken voor mensen die Nederlands een lastige taal vinden".

Patrick Nu is dus nog wel alles in het Nederlands?

Participant 3 Ja. Ja.

Patrick Want wat voor buitenlandse mensen wonen hier in de wijk? Want zijn dat dan voornamelijk studenten of zijn dat ook andere groepen?

Participant 3 Ja je hebt ook zeker internationale studenten, maar ook wel veel mensen die niet uit Nederland komen en ook geen student zijn.

Patrick En komen die ook wel hier?

Participant 3 Ja, ja. Die zie je hier wel vaak.

Patrick En dan nog niet met het werken hier?

Participant 3 Nee. Nee.

Patrick Is dat wel iets wat jullie meer zouden willen bijvoorbeeld?

Participant 3 Ja, zeker. Ja. Denk alleen dat het nog niet zo heel hoog op ons lijstje staat, omdat we nog maar 3 jaar jong zijn. We zijn nog redelijk veel in ontwikkeling. Maar zoals vanmiddag zagen we dat bij het wijkbedrijf en toen vonden we dat wel een mooie manier om ook weer meer mensen te betrekken ook, mensen met andere achtergronden.

Patrick En zijn er ook veel mensen hier met verschillende inkomens of zijn het voornamelijk allemaal lage inkomens hier.

Participant 3 Nee, dat verschilt wel. Ja. We hebben hier bijvoorbeeld ook iemand die gepensioneerd is. Die hier wel vaak met dikke auto's komt.

Patrick Dat maakt in principe dus niet uit? Er is geen lijn voor wie wel of niet geaccepteerd wordt?

Participant 3 Nee, zeker niet.

Patrick Denk je ook dat Het Groenhuis kan helpen om die kloof te verminderen, tussen mensen met lage inkomens of mensen van andere achtergronden?

Participant 3 Ja dat wel. Het is wel echt een open sfeer en echt verbindend.

Patrick Ja, want Participant 2 vertelde mij bijvoorbeeld dat er in deze wijk wel eens wat discriminatie voorkomt. Dus dan ben ik benieuwd: denk je dat Het Groenhuis daarin kan bijdragen, om die mensen hier ook te krijgen?

Participant 3 Zeker. Ik denk ook: stel je hebt meer mensen achter de kassa die een andere huidskleur hebben. Dan raakt de wijk ook meer gewend aan een aanspreekpunt die niet wit is. Bijvoorbeeld.

Patrick Worden er hier ook activiteiten georganiseerd waar dan de hele buurt op af komt?

Participant 3 Ehm. We hebben wel veel activiteiten gericht op de duurzaamheid en we hebben binnenkort weer een activiteit met poëzie. Dus in principe kan iedereen gewoon daar naartoe komen, maar dat licht er wel aan of je daarin geïnteresseerd bent natuurlijk.

Patrick En die zijn wel gewoon toegankelijk dus voor iedereen?

Participant 3 Ja, zeker.

Patrick De mensen die hier komen: denk je dat die mensen ook gehecht zijn aan deze buurt of zouden ze hier meer komen voor zichzelf?

Participant 3 Nee. Vaak zijn de mensen die hier komen wel echt gehecht aan de buurt en zijn daarom ook betrokken hier.

Patrick En denk je dat de mensen die hier zijn, dat dat over het algemeen een beetje dezelfde mensen zijn. Die hier komen voor dezelfde doelen. Of is dat meer divers.

Participant 3 Dat verschilt wel. Je hebt mensen die hier komen voor een praatje of voor een dagbesteding of omdat ze alleen wat nodig hebben bijvoorbeeld de elektrische bakfiets of tuingereedschap. Dat verschilt wel.

Patrick We gaan er in een rap tempo doorheen. Ik heb wel veel vragen, maar de meeste vragen zijn natuurlijk ook gericht op de mensen die hier zelf werkzaam zijn. Maar we gaan er wel redelijk snel doorheen haha. Maar denk jij dat er nog wat dingen zijn die belangrijk zijn voor mij om te weten? Bepaalde activiteiten, bepaalde dingen die gebeurd zijn, bepaalde redenen van individuen om hier te komen. Wat dan ook. Zijn er nog dingen die we niet hebben besproken.

Participant 3 Mensen vinden het gewoon heel fijn om een plek te hebben waar ze zich nuttig voelen en waar het gezellig is.

Patrick Moet ik dit dan ook zien als een dagbesteding?

Participant 3 Het is ook best wel duurzaam wat wij doen. Eigenlijk is alles wel gericht op de duurzaamheid.

Patrick En denk je dat de mensen hier dat ook belangrijk vinden, of is dat meer een bijzaak?

Participant 3 Nee. Ik denk dat zeker de helft van de mensen dat wel belangrijk vinden hier. Dat ze dan toch een fijn gevoel krijgen van het niet weggooien maar het nieuw leven geven aan spullen.

Patrick En de mensen die hier dan komen om wat te laten repareren bijvoorbeeld, blijven zij dan ook plakken om even een praatje te maken of komen ze hier echt alleen voor hun dingen en gaan ze weer weg.

Participant 3 Ja dat verschilt heel erg. Veel hebben ze wel een concreet doel en gaan ze daarna weer weg, maar vaak ontstaat er wel een praatje of lopen ze door naar de kringloopwinkel en blijven ze daar hangen.

Patrick En zijn dat dan altijd dezelfde mensen of zie je ook wel vaak nieuwe mensen komen?

Participant 3 Ja zeker. Vaak toch wel nieuwe mensen.

Patrick Dus wel een groeiend iets?

Participant 3 Ja zeker. Ook steeds meer naamsbekendheid ook. Steeds meer mensen die ervan afweten. We zitten hier natuurlijk ook wel redelijk verborgen.

Patrick Ja.

Participant 3 En oh ja, en wat ik nog niet had gezegd. We hebben ook nog een klusteam, de buurtconciërge. Dat doet [...]. En dan helpt hij ook de mensen in de wijk met kleine klusjes en grofvuil wegbrengen.

Patrick Ja, want jullie komen ook bij mensen thuis toch? Om mensen hun tuin te doen bijvoorbeeld?

Participant 3 Ja klopt ja.

Patrick Is daar ook een inkomenstoets voor?

Participant 3 Nee dat niet. Vaak doen we wel een beroep op de verantwoordelijkheid van mensen. Dat ze het eerst in hun eigen kring proberen op te lossen en dat wij dan zeggen pas over een paar weken tijd te hebben.

Patrick Ja, want ik kan me ook zo voorstellen dat mensen makkelijk een hovenier kunnen betalen, dat die ook misbruik maken van jullie. Of maakt dat niet uit en gaat het meer om dat deze mensen aan het werk zijn.

Participant 3 Nou ja. De visie is wel dat we wel mensen helpen die het nodig hebben. Dan is het wel fijn dat de tijd dan ook gebruikt wordt voor iemand die onze hulp kan gebruiken. Iemand met genoeg geld kan dan wel iemand huren.

Patrick Ja. Win/win situatie lijkt mij. De mensen die geen geld hebben krijgen onderhoud aan hun tuin en de mensen die er werken hebben nut in het leven. Echt een mooi initiatief. Bedankt voor je tijd en ook nog bedankt voor het regelen van mensen die geïnterviewd willen worden.

Participant 3 Ja graag gedaan.

Participant 4

Patrick Wat is jouw functie binnen Het Groenhuis? Of wat doe jij binnen Het Groenhuis?

Participant 4 Ik heb alles beschilderd hier de afgelopen jaren. Dat kan je ook wel zien, van buiten is er heel wat geschilderd. Zo ben ik hier gekomen en ik zit nu ook 1 keer per week in het tuinteam. En ik rijd op de bus, dus voor het grofvuil ophalen bij mensen en naar de stort brengen. Dat soort dingen. En verwilderde tuinen doen. We doen ook wel eens in opdracht van Lefier bepaalde tuintjes of parkeerplekken.

Patrick En waarom doe je dat? Zeg maar: waarom ben je hier bij gekomen?

Participant 4 Nou. Ik werkte eerst bij Stee in Stad als vrijwilliger. Dat zit hier in de Floresstraat. Dat is een klein hotelletje, ook van WerkPro. Als vrijwilligerswerk, want ik kom daarvoor, in 2017/2018, uit een heel diep dal. Diepe crisis met depressie en verslavingen en dat soort dingen. Dat gaat sinds 2019 heel goed. Dus zo ben ik hier gekomen en dat bevalt gewoon heel goed. Je bent lekker bezig. Het is heel erg afwisselend allemaal. Ik kan mijn creativiteit erin kwijt. Niet te veel druk. Ik heb ook niks in mijn nek te hijgen van: "je moet nu aan het werk". Dus dat is heel fijn. Ik doe van alles.

Patrick Wat is verder je mening over dit initiatief?

Participant 4 Het Groenhuis is een hele fijne plek. Leuke groep mensen. Het is voor heel veel mensen weer een opstap. Ieder op zijn eigen niveau en zijn eigen tempo en ik vind dat heel fijn.

Patrick Ja, mooi. En verder; wat voor impact heeft het Groenhuis op jou, of op jou gehad?

Participant 4 Dat ik de kans heb gekregen om mijn schilderen te verbeteren. Ik schilderde hiervoor helemaal niet. Het is echt sinds 4 jaar dat ik dit heb opgepakt. Ik ben toen begonnen bij een soort schilderclubje van Verslavingszorg Noord-Nederland (VNN). Toen ben ik dus kikkertjes gaan kleien en gaan schilderen. Toen ik bij Stee in Stad dus werkte, vroeg [...] die hier dus leidinggevende is, die was dat daar eerst, van: "wil je wel eens de muren komen beschilderen?" En zo ben ik hier dus gekomen. De muren binnen en buiten heb ik dus allemaal beschilderd.

Patrick Ja, ik zag al die mooie beschilderingen al. Die heb jij dus gemaakt?

Participant 4 Ja.

Patrick Echt knap hoor. Ze hebben wel een talent ontdekt bij je.

Participant 4 Ja, ik heb er de rust voor. Ik wist altijd wel dat ik kon tekenen, maar omdat ik zo'n turbulent leven heb, had ik er niet altijd de rust voor. En nu wel. En toen kwam de coronaperiode, dat vond ik helemaal niet erg. Niemand kon iets, dus ik had ook niet de verleiding en prikkels.

Patrick En hoe vaak ben je hier dan ook alweer zei je?

Participant 4 In het begin, een paar jaar geleden, was ik hier wel 4/5 dagen per week. Maar nu is het alleen op dinsdag, maar dat kan ook wel weer wat meer worden. Maar ik ben op dit moment meer bij Stee in Stad.

Patrick Oh daar ben je ook nog steeds aan het werk?

Participant 4 Ja, daar ben ik juist meer. Daar doe ik ook ouderenwasjes, de was voor mensen. Dan brengen en halen we dat door de hele stad.

Patrick En wat voegt Het Groenhuis toe aan de buurt denkt u?

Participant 4 Ja, ehm. Ja, wat voegt het toe. Het is een geliefde kringloopwinkel. De sfeer is hier ook goed. Het is vooral voor de vrijwilligers en de mensen die hier graag aan het werk willen een goede en mooie plek.

Patrick En hoe ervaart u de sociale cohesie in deze wijk? Deze omgeving.

Participant 4 Daar heb ik niet echt goed zicht op.

Patrick En denkt u dat Het Groenhuis ook een initiatief zou kunnen zijn om sociale cohesie te versterken?

Participant 4 Ja, dat zeker. **Het is een plek waar mensen nieuwe mensen kunnen leren kennen en nieuwe contacten kunnen op doen.**

Patrick **En merkt u dat zelf ook?**

Participant 4 **Ehm, ja zeker. Ik heb zeker nieuwe mensen leren kennen hier.**

Patrick **En wat voor contacten zijn dat?**

Participant 4 **Ik ben toevallig vorige week met een collega, [...], naar de sauna geweest. En [...]. We eten wel eens samen, zoiets, maar niet heel vaak. En zij gaan ook wel eens samen naar een Reggeaconcert.**

Patrick **Dus er ontstaan wel vriendschappen hier?**

Participant 4 **Ja**

Patrick **En sta je daar ook voor open?**

Participant 4 **Ja zeker. Dat vind ik erg leuk**

Patrick **Dus er zijn wel mensen die je buiten dit initiatief nog wel ziet?**

Participant 4 **Ja. Niet heel vaak ofzo, maar ja toch wel geregeld. En dat vind ik ook het mooie van vrijwilligerswerk, want ik heb bijvoorbeeld een buurvrouw die dat helemaal niet doet. Die heeft alleen een poetsbaantje ergens en dan een beetje klaagt dat ze weinig mensen treft, maar die heeft dan niet de behoefte aan vrijwilligerswerk. Maar ga dat dan doen! Dan tref je zoveel meer mensen, het verbreedt je wereld.**

Patrick Wat voor mensen werken hier nog meer? Wat voor mensen komt u hier tegen zoal?

Participant 4 We hebben jongeren die al lange tijd thuis zitten en weer wat in beweging moeten komen. Bij mij was het zo dat ik verslaafd ben geweest en weer nuchter eh, ja.

Patrick En denk je dat Het Groenhuis je daarin ook geholpen heeft? In het proces daarna.

Participant 4 Ja. Het heeft me weer het contact met mensen gegeven. De deur uit gaan. Structuur. Je moet het allemaal natuurlijk wel zelf doen, maar ik heb die discipline gelukkig wel heel goed. En de wil. Het contact met mensen, de waardering. Dat je hoort dat je het goed en mooi doet, dat is ook erg stimulerend. De waardering voor alles wat je maakt. Maar ook de gezelligheid en de interactie met andere mensen.

Patrick En kende je al mensen die bij dit initiatief zitten voordat u hier kwam?

Participant 4 Eh, nee. [...] kende ik van Stee in Stad en die zei toen tegen mij van: "kom hier ook eens kijken". Die kende ik toen verder niet.

Patrick En nu heb je zelfs vriendschappen gemaakt?

Participant 4 Ja. Ja, zeker.

Patrick Want hoe lang ben je hier al?

Participant 4 Hier nu sinds 2020. Begin 2020. Toen ben ik begonnen.

Patrick En hoe ziet de toekomst met jou en Het Groenhuis eruit? Blijf je hier.

Participant 4 Ja dat vind ik een lastige, want aan de ene kant wel, maar aan de andere kant is het schilderen straks ook wel een keertje klaar. Maar ik blijf hier wel in het tuinteam ook. Ja. Soms spookt het nog wel eens door mijn hoofd. Ik heb in 2016 dan een BBL-opleiding gedaan, persoonlijke begeleiding gehandicaptenzorg. Dat is door allemaal verschillende redenen misgegaan en ook natuurlijk druk. Daarvoor was er nog heel veel gebeurt wat ik niet goed verwerkt had. En ik was heel erg aan het pleasen en mezelf constant een schop onder de kont aan het geven van: "niet piepen, gewoon doorgaan". En toen ben ik helemaal over de kop gegaan en dat maakt me nu soms wel eens wat huiverig om eventueel weer eens het werken/leren te doen. Nu is alles lekker in balans. Ik verveel me niet.

Patrick Ja je wilt het niet meer opzoeken?

Participant 4 Ja dat ook. Voor wie doe ik het. Omdat de maatschappij, omdat het een beetje zo hoort? Of, ja. Soms is het natuurlijk wel eens leuk van: "ik doe een opleiding". Nu vind ik het namelijk wel eens lastig als mensen vragen van: "wat doe je?" Dat ik dus eigenlijk van een uitkering leef. Ik doe het wel heel goed, maar soms voel ik me nog wel eens minderwaardig.

Patrick Ja dat snap ik wel, maar dat is helemaal niet nodig.

Participant 4 Nee.

Patrick Ja toch? Als je er zelf maar lekker bij voelt, dan blijft de rest toch andermans mening.

Participant 4 Ja precies, maar dit zit er toch nog een beetje in, terwijl het niet nodig is. Ik werk wel heel hard voor de uitkering die ik krijg. Ik zit zeker niet lui mijn handje op te houden.

Patrick Even kijken. Leert u dan ook mensen kennen waar u de tuinen doet?

Participant 4 Ja zeker.

Patrick En zou dat ook een reden voor jou zijn om het te doen?

Participant 4 Ja zeker. Ik vind het leuk om nieuwe mensen te ontmoeten. Ik vind het werk ook wel leuk natuurlijk. Dat je resultaat ziet als je in een hele verwilderde tuin een halve dag of een dag bezig gaat en het ziet er daarna weer strak uit. Maar ook zeker alles eromheen: het contact met de collega's, het geouwehoer, gezellig in de bus en serieuze praatjes, maar ook domme praatjes. Dat is natuurlijk ook leuk. Ik heb een collega die is moslim, hij is Marokkaans. Hij heeft hele andere opvattingen en cultuur enzo, en dat vind ik soms ook wel interessant.

Patrick Ja wat leuk, dus er werken hier ook wel mensen van andere afkomsten?

Participant 4 Ja, ja. Die collega heeft laatst weer de hele ramadan gedaan.

Patrick Oh. En jij werkt daar dus ook mee samen?

Participant 4 Ja, ja. Dat is heel leuk!

Patrick Denk je ook dat Het Groenhuis daar ook iets mee kan doen? Ik hoorde van Participant 2 bijvoorbeeld dat hier in de wijk veel buitenlanders wonen en er ook nog redelijk wat discriminatie voorkomt. Denk je dat Het Groenhuis kan helpen om de kloof tussen de allochtonen en de autochtonen te verminderen?

Participant 4 Ja, zeker. Hier werkt iedereen met elkaar samen. Zo leer je meer van elkaars achtergronden en opvattingen en dergelijke. Dat kan heel goed naast elkaar bestaan. Dan hoef je nog niet overal mee eens te zijn, dat is helemaal niet erg. Als je elkaar maar in elkaars waarde laat. Dat is ook het mooie aan dit initiatief. Er heeft hier ook een trans-persoon gewerkt en ik ben homo, dat maakt ook allemaal niks uit. Alle mensen komen hier gewoon bij elkaar. Het is echt wel een veilige plek hier, waar iedereen gewoon zichzelf kan zijn. Er werkt echt van alles. Bij Stee in Stad is dat ook zo.

Patrick Ja wat mooi zeg. En denk je dat dat dan vervolgens ook invloed kan hebben op de wijk?

Participant 4 Dat hoop ik wel. Dat mensen die hier komen toch zien dat hier van alles werkt. Dat dat allemaal gewoon kan en heel normaal is.

Patrick En ben je ook gehecht aan deze buurt?

Participant 4 Ja. Ja sowieso wel aan Groningen. Ik ken deze buurt natuurlijk wel erg goed. Ik ken de mensen in de Radijsstraat wel heel goed, daar ken ik inmiddels wel redelijk wat mensen. Ik zit meer hier dan daar. In dat buurthuis kom ik niet echt.

Patrick Is dat ook een reden om hier te komen?

Participant 4 Nee dat niet per se. Als dit initiatief in een andere wijk zou staan, dan zou ik alsnog komen. In mijn directe buurt doe ik ook wel dingen. Als dit in de Oosterparkwijk stond, dan was ik daar.

Patrick En is dat verandert sinds je hier actief bent? Heb je het gevoel dat je meer gebonden bent aan deze wijk sinds je hier werkt?

Participant 4 Ja. Ik ken veel mensen hier nu wel van gezicht en heb binnen dit initiatief ook echt mensen leren kennen.

Patrick Bent u verder nog sociaal betrokken hier in de buurt? Doet u nog andere dingen hiernaast, qua activiteiten?

Participant 4 Nou, niet echt. Ja soms sta ik wel bij de milieustraat, maar dat is ook vanuit dit geregeld.

Patrick Kan je hier eigenlijk alles doen wat je leuk vindt? Dat ze je dan daarmee helpen. Of moet je soms ook dingen doen die je niks aan vindt?

Participant 4 Ja. Tuurlijk, werk kan niet altijd leuk zijn. Soms is het wat minder, maar dat hoort erbij.

Patrick Voor de mensen die hier niet lid zijn of hier niks doen, zou je die ook aanraden om hier bij te komen?

Participant 4 Ja, ja. Zeker. Ik zeg heel vaak tegen mensen dat ze hier eens moeten kijken.

Patrick En wat maakt dit dan een leuke plek om te zijn?

Participant 4 Ja, veelzijdig ook. En de dingen die ik al heb opgenoemd. Gewoon een goede plek.

Patrick Ja, leuk! Goed dat je het zelf ook zo prettig vindt. Is het eigenlijk een hechte groep hier?

Participant 4 Ja, dat denk ik wel ja.

Patrick Worden er ook activiteiten georganiseerd onderling?

Participant 4 We hebben wel eens een uitje. We hebben volgende maand weer een activiteit. We zijn een half jaar geleden bij Ni Hao uiteten geweest, dus we hebben wel eens wat dingen. En natuurlijk de opening, die kwam pas omdat er corona was een paar jaar later. We hebben hier een grote opening gehad met een podium, heb ik ook opgetreden. Opening van de kas, heb ik ook opgetreden. Ik speel namelijk ook nog gitaar.

Patrick En zou je dat nog meer willen. Dat je wat meer met elkaar doet?

Participant 4 Zo is het goed. Af en toe iets. Er is een commissie die dat soort dingen regelt.

Patrick Leuk! Ik ben er opzich wel doorheen. Ik weet niet of jij nog dingen hebt die je graag zou willen vertellen.

Participant 4 Nee niet echt. Dat gitaar spelen en zingen, dat dat ook allemaal kan. Ik deed dat vroeger ook al, maar het is meer naar de achtergrond gegaan. Nu doe ik meer het schilderen. Maar dat dat soort dingen ook mogelijk zijn hier, dat is wel heel erg leuk.

Participant 5 en participant 6

- Patrick Hoe ben jij zo bij dit initiatief gekomen?
- Participant 5 Omdat ik een buurtgenoot ben en omdat ik op een gegeven moment benaderd werd. Eerst voor iets heel anders hoor, voor studiebegeleiding van een nieuwe Nederlander of een vluchteling. Zodoende kwam ik in contact met het Floreshuis, hier iets verderop. Toen dat zeg maar ophield, toen noemde iemand eh, waarschijnlijk ook omdat ik bioloog ben, het Groenhuis. Dat ze daar wel wat versterking konden gebruiken bij het moestuinbakkenteam. En zo heb ik [participant 6] leren kennen. En nu ben ik al 2 jaar, of ben ik 3 jaar bezig.
- Patrick Want waarom zit jij hierbij?
- Participant 6 Ik woon hier ook in de buurt en ze zochten een moestuincoach, want eerst wilde degene die dit op heeft gezet iets doen met kinderen en ook voor de productie om er dingen mee te koken. Ook om kinderen uit de buurt wat in aanraking te laten komen met tuinieren enzo. Alleen dat is iets te ambitieus blijkt in deze wijk en dan moet je er ook nog meer werk van maken, want zij had dan een participatiebaan en ik doe dit puur vrijwillig. 1 dag in de week is meer dan genoeg.
- Patrick En doen jullie dit dan omdat jullie het leuk vinden of?
- Participant 6 Inmiddels doen wij dit meer voor onszelf dan voor iemand anders haha.
- Participant 5 Het is een soort therapie geworden.
- Participant 6 Ook al hebben we beide eigen tuinen thuis, we doen het ook hier. Ook om het stukje een beetje op te fleuren. Je kunt wel hele hoge ambities hebben, maar dan moet je er ook meer tijd in steken. Dan moet je iemand hebben die hier permanent is, of 3 dagen in de week hier mee bezig is.
- Patrick Doen jullie dit dan altijd samen of zijn er dan ook nog andere mensen bij?
- Participant 5 Op dit moment zijn we hevig op zoek naar een student planologie die heel enthousiast is geworden en die hier dagelijks dus komt.
- Patrick Haha, ja precies ja.
- Participant 6 Of 1 keer in de week, dat doen wij ook. Je zou hier ook nog veel meer kunnen doen. Dit is niet echt moestuinieren natuurlijk, niks gaat in de volle grond.
- Participant 5 Dat zou voor studenten planologie natuurlijk wel interessant kunnen zijn. Hoe krijg je mensen specifiek uit deze buurt hiernaartoe. Dan heb ik het over de Indische buurt, de Oosterparkwijk, dat soort sociaal zwakkere buurten. Hoe krijg je die actief hierbij betrokken. Hoe krijg je die betrokken?

Participant 6 Waarom kunnen 2 witte Nederlandse hoogopgeleide mannen dit bijvoorbeeld.

Patrick Ja hoe komt dat dan. Het lijkt mij een goede plek om mensen uit de wijk bij te betrekken lijkt mij.

Participant 6 Ja klopt. Om mensen te leuren in de wijk, enthousiast te maken, daar hebben wij geen zin in en tijd voor.

Patrick Dat zou Het Groenhuis eigenlijk dan moeten doen.

Participant 6 Ja, ja. Maar ook binnen Het Groenhuis zijn er niet heel veel mensen die van tuinieren houden heb ik de indruk. De meeste mensen gaan toch liever houtbewerken of weet ik veel.

Participant 5 Misschien zien die er ook wel tegenop he, van: "oh god, plantjes, levende dingen, ze gaan dood, het blaadje wordt bruin". Dat soort dingen.

Patrick Een beetje het ondergeschoven kindje geworden dan, dit? Voelt dat dan zo?

Participant 5 Nee, nee.

Participant 6 Nee, wij krijgen ook gewoon budget enzo. We mogen eigenlijk doen wat we willen. Dat is ook wel prettig. Je moet gewoon niet te hoge ambities hebben.

Patrick Maar jullie doen dit allebei 1 keer per week, maar het zou wel iets kunnen zijn wat anderen dan ook doen of overnemen?

Participant 6 Ja. Maar kijk, zoals nu is er ook veel te doen, maar straks als alles bloeit, in de zomer. Dan kun je een beetje onderhoud doen, maar het is niet dat je hier 5 mensen permanent nodig hebt.

Participant 5 Nee, nee, nee. Het punt is ook wel een beetje, stel dat je mensen hier bij betreft die dan nog enige ondersteuning nodig zouden hebben, dan, ja, zoveel valt er nou ook weer niet te doen.

Patrick Maar ze zouden natuurlijk ook een uurtje kunnen helpen als ze hier zijn.

Participant 6 Ja tuurlijk, dat zou wel kunnen.

Participant 5 Oh, ja. Dat kan ook ja.

Patrick Maar dat zou dan meer vanuit Het Groenhuis zelf moeten komen dan vanuit jullie zelf?

Participant 6 Ja, wij zijn natuurlijk hier niet om mensen te begeleiden. Aan de andere kant, mensen met interesse en een beetje motivatie die kun je natuurlijk wel gewoon een beetje bij de hand nemen en wat taakjes geven. Dat is het probleem niet.

Participant 5 Er zou natuurlijk ook nog iets anders kunnen gebeuren, dat zou Het Groenhuis ook wel leuk vinden denk ik, is dat mensen denken van: "Verrek zo'n bakje in de tuin of op het balkon". Dan kunnen die jongens dat weer maken.

Patrick Ja precies, want ik hoorde [participant 2] net ook al zeggen van: “ik heb vorige week nog 2 van die vierkante meter bakken gemaakt voor bij mensen thuis”. Op die manier kan het natuurlijk ook inderdaad.

Participant 5 Ja, dus dit is dan ook een reclame van “he jongens, kijk, dit kan je doen. Dit kan je ook doen, of je kan meehelpen of je kan ook zo’n bak kopen”.

Patrick Maar uiteindelijk zien jullie dit meer als iets wat jullie leuk vinden om naast jullie dagelijks leven te doen.

Participant 6 Ja

Participant 5 Ik vind het gewoon leuk om hier mee te klooiën.

Participant 6 We hebben thuis ook wel tuinen, maar daar ga ik liever niet in moestuinieren. Dat is meer voor de sier enzo.

Patrick Ja precies, dus hier kunnen jullie gewoon je hobby kwijt.

Participant 5 Ja zoiets haha.

Participant 6 Aan de andere kant is het ook vrij makkelijk te behappen, omdat we hier gewoon werken in van die bakken. Kijk, hiernaast is ook een veldje die ideaal zou zijn voor het moestuinieren, maar dan moet je het veel grootschaliger aanpakken.

Participant 5 Ja precies. Kijk, ik woon hier vlakbij, dus als ik denk van “ik ga er ff heen om nog ff wat te doen”. Het is niet strak 1 keer in de week ofzo.

Patrick Want u werkt ook niet meer dan of?

Participant 6 Ja haha, ik moet wel. Ik werk in de horeca, parttime, 3 dagen. Daarom heb ik ook tijd om dit te doen.

Patrick Ja, precies, maar je had natuurlijk ook wat anders kunnen doen, dus waarom dan dit?

Participant 6 Ja, omdat ik gewoon wat met tuinieren heb. Ik werk ook in de horeca, dus heb ook veel met voedsel.

Participant 5 Ja, hij werkt niet in de horeca als in bier rondbrengen, maar echt koken, bakken en braden.

Patrick En gebruik je dan ook wel eens producten van hier.

Participant 6 Nee. Ik heb hier wel eens gekookt met wat pompoenen enzo. Kijk, het is dat we hier in bakken kweken, daar haal je niet heel veel vanaf. Je kan hier niet de hele zomer de lunch van bereiden voor Het Groenhuis.

Participant 5 Kijk dat is wel het idee he. Wij kweken hier dingen die daar tijdens de lunch worden geserveerd.

Participant 6 Nou ja, de opbrengst is gewoon laag in dit soort bakken. In de volle grond werkt gewoon beter. Zo simpel is het ook gewoon.

Participant 5 Ja

Patrick Maar zou je hier dan wel wat meer mee willen doen zeg maar, als Het Groenhuis er mee zou komen? Of zeg je van

Participant 6 Nee, want dan moet ik er meer tijd in steken. Ik vind een middag of nu dan een hele dag prima, maar ik heb ook andere hobby's en een leven, dus nee.

Patrick Het zijn natuurlijk wel van die dingen wat mogelijk is. Dat je bijvoorbeeld 1 keer in het jaar hier kookt met de producten die hier zijn gekweekt of iets met kinderen organiseren, maar dat gebeurt dus op dit moment niet?

Participant 5 Nee.

Participant 6 We hebben ook niet meer iemand. We hebben hier in de zomer wel een projectje gehad, maar dat was met [...], misschien heb je die al wel ontmoet.

Patrick Nee dat niet.

Participant 6 Zij is dus goed met kinderen. Je hebt dus wel iemand nodig die dat kan begeleiden. Je moet mij niet voor 5 tot 10 kinderen zetten, zeker niet als ze ook nog eens heel druk zijn. Dat hebben we toen een paar woensdagmiddagen gedaan. Die kinderen kwamen hier ook vooral omdat hun moeders hun dan dumpte en dan dachten: "goh dan hebben wij weer een middag vrij".

Patrick En wat vinden jullie zeg maar van Het Groenhuis in het algemeen?

Participant 6 Kijk, ik vind het wel een gezellige plek om 1 keer in de week te zijn, maar dat is het ook. Ik zou hier niet veel vaker hoeven zijn.

Participant 5 Nee, nee, nee.

Participant 6 Ja, ik weet niet of ik dit soort dingen moet zeggen.

Patrick Nee, maar er werken hier natuurlijk ook andere mensen: mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of gepensioneerden. Denken jullie dat een initiatief als deze dan alleen is voor die type mensen?

Participant 6 Ja, ja denk het wel.

Participant 5 Ja denk het wel

Participant 6 Sommige mensen kunnen hier ook echt weer hun nut vinden. Hun schuld inlossen bij de maatschappij.

Patrick Ja precies. Mensen die hier wel echt hun ei kwijt kunnen.

Participant 6 Ja. Een deel is natuurlijk wel heel ver verwijderd van de arbeidsmarkt en die zie ik de arbeidsmarkt ook niet meer betreden denk ik. Daar moet ook een plek voor zijn en dan is dit wel perfect denk ik.

Patrick Ja

Participant 5 Ja en voor anderen geldt misschien ook dat ze behoefte hebben aan enige regelmaat. Dat ze weer elke ochtend uit bed komen. En als je daar een keer in zit en dat je merkt dat het ook leuk is dat er iets uit je handen komt, dan kan ik het me wel voorstellen dat ze eventueel nog een volgende stap maken bij Het Groenhuis weg.

Patrick Dus jullie zien dit wel echt als een positieve plek?

Participant 5 Ja

Participant 6 Ja, zeker. Voor dat soort mensen zeker.

Patrick En denken jullie ook dat dat de sociale cohesie in de wijk zou kunnen versterken?

Participant 5 **Nou, voor de mensen die hier nu rondlopen wel ja. Die komen hier elke dag, hebben een daginvulling, hebben lol met elkaar. Misschien niet alleen maar lol, ook hulp. Als het alternatief is dat ze de hele dag thuis zitten met een pilsje op de bank, dan is dit toch echt heel veel beter. Mensen komen hierdoor wel echt uit hun huis.** En wij pogen ze hier en daar ook om wat groenigheid op de boterham te doen, tuinkers of radijsjes weet je wel. Er zitten wel mensen bij die dat per se niet willen.

Patrick En verser dan hier ga je het niet krijgen natuurlijk.

Participant 5 Nee, nee.

Patrick **En komen hier ook wel eens buitenlandse mensen bij Het Groenhuis?**

Participant 5 **Ja, jawel.**

Participant 6 **Best wel veel. Niet iedereen hier spreekt het Nederlands even goed**

Patrick **En is daar allemaal ruimte voor hier bij Het Groenhuis?**

Participant 5 **Ja**

Participant 6 **Ja, ja denk het wel. Hoe beter je taal is, hoe makkelijker het is om te integreren en mee te komen denk ik. Ik heb wel eens de indruk dat de mensen die het minst Nederlands spreken, ook het meest aan de zijlijn staan. Ik heb daar ook niet echt een kijk op, want zo vaak ben ik hier niet. Maar dat idee heb ik wel. Toch denk ik ook dat het nog wat diverser zou kunnen, zeker uit deze wijk. Je ziet wel heel veel verschillende culturen hier in de wijk.**

Patrick **En denk je dat Het Groenhuis een goed middel hiervoor zou kunnen zijn? Om die kloof te kunnen overbruggen tussen autochtoon en allochtoon.**

Participant 6 **Ja, ja, denk het wel. Dit is wel een plek waar je bij elkaar kan komen.**

Participant 5 **Het punt is natuurlijk: de mensen die daar al positief in staan, het contact met allochtonen, die komen hier wel. Maar hoe krijg je eventueel mensen hier die wat verder daarvan af staan. Die zullen dat toch mijden. Of misschien niet mijden, maar die zoeken het ook niet op ofzo.**

Patrick **Dus eigenlijk denkt u dat die mensen hier sowieso al niet komen?**

Participant 5 **Nee, dat denk ik niet. Ja dat weet je eigenlijk ook niet. Kijk, als ze hier niet verschijnen, dan weet je ook niet dat ze er zijn.**

Participant 6 **Ik heb wel het idee dat een nieuwkomer, een immigrant, zich wel goed thuis zou kunnen voelen hier.**

Participant 5 **Ja, ik denk wel dat dit open genoeg is.**

Participant 6 **Ja, inderdaad. Er is wel veel betrokkenheid en interesse vanuit de mensen die hier zijn. Die staan er ook wel open voor,**

Participant 5 **Ja**

Patrick Het is wel een open plek hier?

Participant 5 Ja

Participant 6 Dat denk ik wel ja. Ik denk dat de drempel vrij laag is om hier binnen te komen. Aan de andere kant, als je hier bent, moet je wel wat te doen hebben.

Patrick Ja precies ja

Participant 6 Iedereen heeft hier wel zo zijn taakjes en dingen, dus.

Participant 5 Ja, je hebt natuurlijk die winkel zeg maar he, die tweedehands winkel.

Participant 6 Ja daar komen verreweg de meeste mensen voor.

Patrick De kringloop

Participant 5 Ja, de kringloop. Als we mazzel hebben kijken ze links om de hoek en dan zien ze dit. Vervolgens horen ze misschien iets van dat reparatiecafé en denken ze van "oh ik heb ook nog een kapot koffiezetapparaat, die kan ik misschien eens laten repareren". Zo werkt het wel. Vaak werkt het wel zo.

Patrick Gezien worden

Participant 5 Ja

Participant 6 Ja

Patrick Denken jullie dat die duurzaamheidsfactor ook echt belangrijk is voor de mensen die hier komen?

Participant 5 Wat bedoel je met duurzaamheid dan?

Patrick Nou dus inderdaad dat je hier een moestuin hebt, maar ook zeker de circulaire gedachtes bij het reparatiecafé en met afvalhout vogelhuisjes maken.

Participant 6 Ik weet niet of dat echt leeft in deze wijk.

Patrick Of zou het voornamelijk aantrekkelijk zijn omdat het goedkoop is?

Participant 5 Ik denk dat de prijs belangrijker is dan de duurzaamheid.

Participant 6 Bij duurzaamheid zit er toch vaak meer een ideologie achter en Het Groenhuis, ja. Groen zit in de naam, maar ik weet niet in hoeverre, ja.

Patrick Meer prijs-technisch dan?

Participant 5 Nou, wel voor de mensen die hier komen. Die komen hier vooral omdat de kleren hartstikke goedkoop zijn en de tweedehands speelgoedjes enzo. Niet omdat ze nou zo begaan zijn met het milieu of wat dan ook.

Participant 6 Maar ja, kringloopwinkels zijn populairder dan ooit natuurlijk. Dat is wel zo. Dat zie je overal. Dat is opzich wel een goed teken.

Participant 5 Ja

Patrick En jullie komen hier allebei uit de buurt, hoe zouden jullie de sociale cohesie hier omschrijven?

Participant 6 In deze hele wijk bedoel je?

Patrick Ja in deze wijk uberhaupt ja.

Participant 6 Dat weet ik niet zo goed

Participant 5 Nou

Participant 6 Dat weet ik niet heel goed. Het is heel divers met heel veel studenten. Ik woon zelf op een hofje in de Serumstraat. Kijk daar is de cohesie heel groot zeg maar, maar dat komt omdat je nauw op elkaar leeft en best wel afgesloten zit.

Participant 5 De cohesie is heel groot tussen de groep witte mensen, of niet?

Participant 6 Ja, nou ja. We hebben daar een jongen wonen uit Oost-Afrika, maar hij zit vooral binnen en gaat naar de moskee.

Patrick Heb je het gevoel dat er een kloof is tussen de buitenlandse mensen en de Nederlandse mensen hier?

Participant 6 Eh. Hier bij Het Groenhuis niet denk ik.

Patrick Maar in de wijk?

Participant 6 Ja daar waarschijnlijk wel een beetje. Deze wijk schijnt ook best wel redelijk gesegregeerd te zijn heb ik gehoord. Vooral op scholen zie je dat. Hier heb jij bijvoorbeeld De Kleine Wereld, dat is vooral een zwarte school. De school aan de overkant is vooral wit. Je hebt het Karrepad, dat schijnt dan wel iets meer gemengd te zijn. Dat zie je dus wel terug denk ik. Ik woon hier echter nog niet heel lang, dus ik kan het ook niet helemaal inschatten.

Patrick Denk je dat een initiatief zoals dit zou kunnen uitbreiden, denk je dat daar draagvlak voor is?

Participant 6 Wat ik in de afgelopen 3 jaar heb gemerkt, valt dat wel een beetje tegen. Alleen de moestuin bedoel ik dan he.

Patrick En met de rest van Het Groenhuis?

Participant 5 Of dat nog uit te breiden valt?

Patrick Ja, zeg maar, denk je dat daar draagvlak voor is. Is het groter aan het worden?

Participant 6 Ja kijk, ik weet ook helemaal niet hoeveel mensen zoals [participant 5] en ik hier vrijwillig zijn. Er is hier ook een groot gedeelte volgens mij met basisbanen of participatiebanen. Die zijn natuurlijk een beetje verplicht om hier te zijn. Ik weet zeg maar niet eh, kijk, als je daar op teert, moet je ook mensen hebben die daarvoor in aanmerking komen. Voor echt puur de vrijwilligers, ik weet het niet zo goed.

Patrick En kende jullie elkaar al voordat jullie hier kwamen?

Participant 6 Half, haha. Nee, we hebben elkaar hier wel echt ontmoet.

Participant 5 Ik ken hem, kwam ik later achter, toen die nog maar zo groot was. Maar ik kende hem wat dat betreft hiervoor nog niet nee.

Participant 6 Nee, paar keer op een verjaardag gezien misschien.

Patrick En nu doen jullie dit samen, hoelang doen jullie dit al samen dan?

Participant 6 Sinds vorig jaar.

Participant 5 Ja nu 1 jaar he. Vorig jaar ben ik hier begonnen.

Patrick En zien jullie elkaar ook nog buiten dit om?

Participant 5 Eh, nee.

Participant 6 Nee.

Participant 5 Ik had een keer willen eten bij hem in het restaurant, omdat hij zegt dat hij zo lekker kookt, maar dat is er nog niet van gekomen.

Participant 6 Nee

Patrick Maar jullie komen hier dus 1 a 2 keer in de week?

Participant 5 Ja. Nu wat meer vanwege het poten en zaaien en weet ik het wat allemaal.

Patrick Ja precies. En hebben jullie ook nog andere mensen leren kennen hier binnen het Groenhuis?

Participant 6 Nou ja, Roos heeft hier gewerkt. Die heeft ook een tijdje met dit project meegedaan. [...] kende ik al.

Participant 5 Kende jij [...] al?

Participant 6 Ja, want [...] is goed bevriend met een vriend van mij.

Participant 5 Oke.

Participant 6 Maar dat is meer de begeleiding enzo he.

Patrick En nu is dat dan allemaal een beetje verwaterd, of?

Participant 6 Nou ja. [...] is gewoon weg en [...] werkt hier nog steeds. Die zie ik nog wel eens, maar niet dat we vrienden zijn ofzo. We kennen elkaar en we kenden elkaar dus ook al. Dat was meer toeval hoor. Maar [...] bijvoorbeeld, die dit project heeft opgezet, ja die heb ik hier natuurlijk wel leren kennen. Zij komt hier uit de wijk.

Patrick Eigenlijk ben ik er wel redelijk doorheen. Het gevoel overheerst mij toch wel dat ik het zonde vindt dat dit niet meer in zijn potentie benut wordt ofzo. Ook voor

Participant 6 Ja ook voor anderen.

Patrick Ja precies, niet dat ik jullie de schuld geef ofzo, maar er zit nog zoveel meer potentie in denk ik.

Participant 5 Ja, maar dan moet je er echt moeite in gaan stoppen. In andere dingen ook he. Ik vind het leuk om in de grond een beetje te klooiën. Kijk en als je mensen in de buurt enthousiast zou willen maken, moet je weer de buurt in, aan de belletjes gaan trekken. Dan zou een actie vanuit hier, of het bestuur, of de begeleiding moeten.

Patrick Ja precies, en jullie zien dat niet zitten.

Participant 5 Nee dat kost gewoon echt veel tijd. Dat gaat om andere krachten dan waar ik

Patrick Dan verlies je eigenlijk datgene waarom je hier juist komt en wat je plezier geeft

Participant 5 Ja

Participant 6 Mensen moeten het ook zelf leuk vinden, het tuinieren

- Participant 5 Daardoor heb ik wel eens gedacht. Mensen komen hier het terrein op en zien dat open bord staan richting de winkel. Ik denk dat de meeste mensen niet eens in de gaten hebben dat dit hier is. Dus daarom hebben we wel eens gedacht om daar een poort te maken met iets van “moestuinbakkenclub” of weet ik veel wat. Dat mensen dan denken van “he wat is dat”. Dat ze hun hoofd dan naar links doen en dan ineens dit zien.
- Patrick Ja precies, want ik denk wel dat er echt veel mensen zijn die dit leuk zouden vinden, maar je moet ook maar net weten dat het er is.
- Participant 5 Ja dat is het. Als ik het dan aan mensen vertel, dan zeggen ze: “oh joh, wat is dat dan en waar is het dan?” Het ligt hier natuurlijk ook in een afgelegen hoek he. Je ziet het niet. Ze hebben er dan wel een plantenbak neergezet met een dikke pijp en wat witte voetjes, maar het adverteert niet vanuit zichzelf omdat je het ziet liggen. Dat is wel iets wat aandacht behoeft. Er wordt wel geadverteerd natuurlijk in het Korrewegkrantje natuurlijk, maar dat is alleen nog maar papier en tekst. Mensen flikkeren dat gewoon weg. We moeten denk ik op Primetime op RTL4 met dit.
- Patrick Ja het zou wel voor buitenlanders ook wat kunnen zijn, die tuinieren vaak ook wel. Dan zou je wel denken dat die bijvoorbeeld op een plek als dit zouden kunnen samenkomen.
- Participant 5 Ja
- Patrick En studenten, maar je moet dat ook maar.
- Participant 5 Nee geen studenten zeg, gadver.
- Patrick Haha ja, irritant volk is dat.
- Participant 6 Alleen met groene vingers
- Patrick Maar die potentie heeft het dus wel, maar dat zou dan meer iets zijn voor Het Groenhuis om op te pakken?
- Participant 5 Ja, dat is natuurlijk een strategie. Ze zijn destijds hier gekomen omdat hier natuurlijk ook een ruimte beschikbaar kwam. Ik neem aan dat ze toen ook wel een strategie hadden van “hoe gaan we hier nou iets heel groots bouwen”. Ik heb dat hele strategische plan nooit gezien of gelezen of wat dan ook, maar ik ben wel benieuwd hoe ze gedacht hadden om dit groter of groot te maken.
- Participant 6 Maar is het nog veel mogelijk op deze plek, dat vraag ik me af hoor. Qua ruimte is alles redelijk benut. Je kunt hier denk ik niet heel veel dingen meer ontplooiën die ruimte vereisen.
- Patrick Nee
- Participant 5 Ja precies, dit is het gewoon.

Participant 7

- Patrick Om te beginnen; kun je mij misschien iets meer vertellen over WelMobiel?
- Participant 7 Nou, ehm. Het is een goede stichting tot nu toe. Dat is niet omdat ik zelf meedoe, maar de manier van doen waarvoor het bestaat vind ik heel goed.
- Patrick Want wat doen jullie allemaal?
- Participant 7 We helpen mensen die het een beetje moeilijk hebben. Wat ik ook gemerkt heb is dat er ook mensen zijn die niet helemaal in de samenleving passen. Dat ze zich niet goed voelen in een bus, met meerdere mensen, dat ze liever alleen zitten in de auto. Die rijden wij rond in de auto. Sinds kort hebben wij een initiatief van Stichting WelMobiel AnAan (?). Dat gaat echt over het brengen van mensen naar instanties als fysio, ziekenhuis. Mensen die krap bij kas zitten en het niet kan betalen, die daarmee te helpen. We helpen mensen die echt in nood zijn, om ze rond te brengen.
- Patrick Want jij brengt ze zelf weg?
- Participant 7 Ja. Ik werk op kantoor en ik ben ook een chauffeur.
- Patrick En waar brengen jullie de mensen het vaakt heen, of wat zijn de veelvoorkomende locaties?
- Participant 7 Momenteel is het erg veel ziekenhuis. Heel veel gaan naar het Martini Ziekenhuis. Ook naar de fysio. Medische instanties. We hebben ook wel bejaarden die rijper in de leeftijd zijn, die gaan boodschappen doen en al die dingen. Die brengen we ook rond. We hebben ook Stichting Factor 5. We hebben ook Prinsessenweg. Ook mensen die dementerend zijn, bij het Odensehuis. Daar brengen we ook mensen rond, ook aan de Prinsessenweg die zich een beetje meer in de samenleving willen mengen. Die voornamelijk thuis zitten nu, maar graag iets willen tegen de verveling.
- Patrick Ja precies. En waar brengen jullie die mensen dan naartoe?
- Participant 7 Ja. Naar de stichting ook vaak. Sommige houden zich daar de hele dag actief, sommige gaan daar heen voor de halve dag.
- Patrick Oh het is een soort dagbesteding?
- Participant 7 Ja, het is een dagbesteding ja.
- Patrick En waarom werk jij hier bij WelMobiel? Wat is je motivatie om hier te zijn?
- Participant 7 Nou, ik ben hier via/via een kennis gekomen. Ikzelf houd ook van autorijden. En bij Stichting WelMobiel kan ik autorijden. Ik werk ook op kantoor. Ik houd ervan om met mensen om te gaan. En om te leren. Je komt verschillende mensen tegen. Dat heb je hier ook bij WelMobiel.

Daarvoor werkte ik bij Het Floreshuis, daar kom ik ook verschillende type mensen tegen. Dat bevalt mij. Dat vind ik ook leuk. Dan leer je de cultuur ook, en hoe Nederland zich ontwikkelt als multiculturele samenleving. Het is echt leuk om te doen. Bij Stichting WelMobiel kom je ook heel veel van dit soort type mensen tegen.

- Patrick En wat vind je dan het allerleukste hier?
- Participant 7 Het allerleukste van Stichting WelMobiel zijn de medewerkers. Ja dat zijn de medewerkers echt.
- Patrick En hoe vaak ben je hier?
- Participant 7 Ehm. Ja. Ik werk van maandag tot donderdag en af en toe vrijdag, hangt af van de wisseling van het rooster. Wie een keer weg wilt op vrijdag, dan val ik in.
- Patrick En doe je dit vrijwillig, of?
- Participant 7 Nee, ik doe dit momenteel als een basisbaan. Ik begon wel op vrijwillige basis, maar [participant 9] heeft er voor mij voor gezorgd dat ik een basisbaan heb gekregen.
- Patrick En was dat ook een doel voor u, die basisbaan, of was het nu meer een meevaller omdat [participant 9] dat voor je geregeld had? Of wist je van tevoren ook dat dat erin zat misschien?
- Participant 7 Nee, dat wist ik niet van tevoren. Ik stapte gewoon in als vrijwilliger, gewoon om auto te rijden.
- Patrick Leuk, ja. Dus je bent hier wel echt voor het initiatief gekomen.
- Participant 7 Ja, zeker. Daarna heeft [participant 9] voor mij verder geregeld.
- Patrick En wat denk je dat het impact is van dit initiatief op de mensen?
- Participant 7 Heel groot. Heel groot.
- Patrick En waaraan merk je dat?
- Participant 7 Ja, omdat als ik de telefoon soms opneem, dan vragen ze voor het weekend en ook dan wat later in de avond. De tevredenheid van de mensen is over het algemeen echt hoog. We redden ze in nood. Bij ander vervoer moeten ze vaak te lang wachten. Wij kunnen ze aannemen op het laatste moment en dan hoeven ze ook niet lang te wachten. We zwiepen ons er een beetje doorheen. En dat vinden de meesten mensen hartstikke leuk.
- Patrick Denk je ook dat je met WelMobiel mensen uit huizen krijgt, die anders thuis zouden blijven?
- Participant 7 Met de Stichting WelMobiel? Ja! Maar de mensen moeten zelf ook willen he. Als ze uit huis willen, een initiatief om weer buiten te komen, dan zijn wij daar heel geschikt daarvoor. Dan voelen ze zich ook meer 1 op 1, in plaats van 1 op 10. Die mensen leren vervolgens ook mensen kennen op de dagbesteding. En zo worden ze iets lossier.
- Patrick En kom je zelf ook uit deze wijk?

Participant 7 Nee.

Patrick Want jullie rijden alleen in deze buurt? Of ook andere?

Participant 7 Nee, we hebben 6 initiatieven. Bijna heel Groningen. Midden-Groningen, Vinkmobiel, Beijum, Oosterpark, Korrewegwijk-De Hoogte, en nog 1.

Patrick En in je eigen wijk rijd je daar ook veel?

Participant 7 Nee, niet zo veel. Af en toe hier en daar eentje, maar dat hangt af van het rooster waar ik naar toe moet.

Patrick Nee, precies. En zijn het vaak ouderen die je rondrijdt of verschilt dat?

Participant 7 Qua leeftijd het varieert. Hangt af van de situatie hoe ze zijn, maar een groot deel zitten we wel met mensen in ietsje rijpere leeftijd. Maar het varieert toch zoals ik zeg. De situatie van de persoon of hoe of wat het is.

Patrick En vertellen ze u wel eens over persoonlijke verhalen? Zeg maar, wat zeggen die verhalen overheen. Zijn het vaak eenzame ouderen, of juist niet.

Participant 7 In het begin denk ik wel, maar sinds dat ze met WelMobiel naar hun dagbesteding gaan, zijn ze nou niet meer eenzaam. Als ze dan weer terug naar huis gaan zijn ze natuurlijk wel weer alleen, maar dankzij WelMobiel gaan ze wel veel vaker uit huis. En dan zijn ze echt veel minder eenzaam.

Patrick Dus je hebt wel het gevoel dat dat soort mensen door WelMobiel meer sociaal betrokken kunnen raken?

Participant 7 Ja. We zorgen er echt voor dat ze vaker uit huis komen, om naar de dagbesteding te gaan bijvoorbeeld. We zien ook dat daar meer en meer mensen bijkomen, die ook naar de dagbesteding gaan.

Patrick Ja precies. En wat voor soort mensen werken hier?

Participant 7 Het is een stichting. Wij hebben hier echt van alles en nog wat, maar we omarmen iedereen. We hebben respect voor elkaar, we zien elkaar hoe we zijn. Het is 1 hele grote familie. Je leert veel van alle collega's. Je hoort dingen waar je op moet letten, waar je aan moet werken, we leren van allemaal. We zijn met onderling echt 4 handen op 1 buik.

Patrick Je zei ook net dat je hier dan ook bent om de Nederlandse cultuur te leren kennen toch, of?

Participant 7 Mijn cultuur zelf is een beetje, ja wat kan ik zeggen. Qua Nederlands wordt het voor mij sowieso een beetje moeilijk, want ik praat niet alleen Nederlands. Ja, mijn cultuur is anders. Tot nu toe heb ik gemerkt dat het niet in mijn cultuur zit, dat je gaat vragen voor hulp of gebruik maken van een stichting.

Patrick Nee precies, dus wil je daar dan ook andere mensen mee helpen die dat ook lastig vinden, of?

Participant 7 Ja, dat wel. Sommige mensen in mijn wijk zelf weten nu ook wie ik ben en wat ik allemaal doe en ja, sommige sluiten zich wel aan. Ze vragen nu

meer hulp. Ze weten bijvoorbeeld ook wat ik heb meegemaakt en altijd ben van “keep on going”, ongeacht wat er ook gebeurt. Altijd lachen. Ik merk ook de positieve impact van mijn doorzettingsvermogen, waardoor andere mensen ook een beetje verder kunnen gaan.

Patrick Ja precies, dus je helpt ook mensen in de wijk die misschien ook struggles hebben?

Participant 7 Altijd.

Patrick En stuurt u ze dan ook naar WelMobiel?

Participant 7 Ja ik stuur ze rechtstreeks naar WelMobiel. En dan weten ze ook direct ervan. Mensen vragen vaak wat ik doe en dan zeg ik ze dat ik graag autorijdt en dat ik dus mensen rondrijdt voor WelMobiel. Dan vragen ze “wie of wat, enzo” en dan zeg ik dat ze het aanvraagformulier moeten invullen. We krijgen zo wel mensen binnen.

Patrick En denk je ook dat zo’n initiatief als WelMobiel de sociale cohesie in zo’n stad of zo’n wijk, waar ze ook zitten, zou kunnen verbeteren?

Participant 7 Ja, dat denk ik wel. Tot nu toe wat ik heb gezien is dat WelMobiel echt komt op plekken waar ander vervoer niet kan komen. Daar komt WelMobiel wel met de auto, dus je haalt ze daaruit. Ze vragen ons ook vaak: “oh komen jullie ook bij ons in de buurt” en dan zeg ik ook “ja als je het adres geeft, komen wij jou halen. We komen bij jouw deur en we brengen je naar jouw bestemming. En we halen je weer op bij je bestemming en brengen je weer terug”.

Patrick En hoe precies versterkt WelMobiel dan de sociale cohesie?

Participant 7 Wij brengen mensen ook bij familieleden. Dan gaan ze op bezoek bij hun thuis of in het ziekenhuis. Soms willen mensen voor een operatie ook naar het ziekenhuis gebracht worden. Dan willen ze vaak ook niet met het andere vervoer, want met ons zijn ze er sneller doorheen. Dan helpen we ze ook met de wachttijd, die is dan ietsje minder voor hun dan ander taxivervoer.

Patrick U werkt hier ook op kantoor zei je, wat zijn dan je werkzaamheden?

Participant 7 Ik doe dan het inboeken van de ritten van de mensen en ook het registreren van de mensen. Ik help onderling met collega’s die vragen heeft, help ik soms ook. Ik krijg wel eens de vraag dan om bepaalde dingen te activeren, in het dossier te zetten, enzo.

Patrick Heb je dan ook contact met andere bedrijven of andere organisaties.

Participant 7 Eigenlijk alleen met inwoners, voor het inboeken. Maar qua bedrijven dat doet Participant 9.

Patrick En de mensen die hier werken, zijn dat dan ook mensen zoals u die dan van een andere cultuur komen of werken hier ook veel Nederlanders of is dat echt een mix?

Participant 7 Het is echt een mix.

Patrick Maar het voelt dus wel echt als een familie zoals u zegt?

Participant 7 Echt.

Patrick Ja. En de mensen die in de auto zitten je in de auto dan tegenkomt, zijn dat dan ook vaak Nederlanders of is dat ook gemixt?

Participant 7 Ook gemixt. Ja.

Patrick Denkt u dat WelMobiel ook kan helpen om het contact tussen de Nederlandse (van origine) en mensen van andere afkomsten te stimuleren?

Participant 7 Dat gebeurt al. Gelijk door WelMobiel.

Patrick Ja? En hoe doen ze dat?

Participant 7 Ja weet je wat het is met Stichting WelMobiel? Wij rijden iedereen rond. Turken, Marokkanen, noem maar op. Zelf Oekraïners. Kijk die is er al. Buitenlanders, Syriërs, Eritreeërs, Oekraïners, Nederlanders, wij komen overal.

Patrick Mooi, ja. En denk je ook dat het zorgt, ehm. Kijk, er zijn nog wel wijken waar er, helaas, hier en daar nog wat discriminatie bestaat. Denkt u dat WelMobiel daarin ook zou kunnen helpen, of?

Participant 7 Het is moeilijk. Kijk zoals ik zeg, als iemand niks wil, dan is het moeilijk. Dan kan WelMobiel 10 miljoen initiatieven daarin stoppen, maar als ze niet los willen gaan, dat is trekken aan een dood paard. Dus het is echt moeilijk om dat te kunnen zeggen. Kijk iemand zijn mentaliteit van doen en denken, daar heeft niemand impact op. Het is zo; als je losjes wilt worden en je wilt meer leren kennen over mensen, je ziet een mens als mens zoals bij WelMobiel. Wij zien hier namelijk mensen als mens, niet op de achtergrond, de cultuur, al die dingen meer. Het is mens op mens. Dat is een goede stichting. Ik ben in Curaçao opgegroeid, als achtergrond. Ik ga niet zeggen van ja: "alleen nog mensen van Caribisch Nederland". Nee. Het is echt mens op mens. We gaan niet kijken per cultuur. We zien mens als mens. Dat is het mooiste van een stichting om te hebben en dat heeft Stichting WelMobiel. Ik heb me tot nu toe nergens zo thuis gevoeld, als bij Stichting WelMobiel.

Patrick Echt mooi, en hoe komt dat dan?

Participant 7 Ja, omdat iedereen hier gewoon gelijk is. En er wordt ook naar je geluisterd, er wordt ook met je gepraat over wat je kan veranderen enzo, echt met je meegaan en meedenken en daarmee helpen. Wat kan wel en wat kan beter worden. Mijn Nederlands is ook niet heel goed, maar toch, ze helpen mij daarbij.

Patrick Je Nederlands is goed toch?

Participant 7 Pff ja voor nu. Maar dat is Stichting WelMobiel. Ik heb hier en daar gewerkt, ook bij andere stichtingen, maar bij Stichting WelMobiel voel ik me echt thuis. We zijn echt een gezin.

Patrick En wat brengt dat dan voor uzelf?

Participant 7 Voor mijzelf?

Patrick Ja dat u hier werkt en dat dat blijkbaar zo goed voelt. Wat geeft u dat?

Participant 7 Gewoon rust. Voorheen toen ik moest opstaan twijfelde ik nog tientallen keren voordat ik er uit ging en naar buiten ging. En nu, ja, dan ga ik gelijk. Ik heb weer plezier. Als er iets nodig is en ze hebben mijn hulp erbij nodig, dan zeg ik uit volle borst ja, geen probleem. **Het is een goede multiculturele, echt een sterke stichting.**

Patrick Ja precies, en wat deed u hiervoor, voordat u hierbij kwam?

Participant 7 Ja bij Floreshuis. Ik heb bij Connexion gewerkt, paar weken, niet zoveel. Ook in de centrale.

Patrick En dat vond u eigenlijk niks zo leuk vergeleken met hier?

Participant 7 Nee

Patrick En heeft u ook nog een tijdje niks gedaan daartussen?

Participant 7 Ja, ik heb best wel een tijdje niks gedaan. Ik heb ook nog bij een andere stichting gewerkt, stichting Humanitas. In de tussentijd wel zitten kijken van, wanneer komen de goede dingen je kant op.

Patrick Eigenlijk zat je dus te wachten op dit?

Participant 7 Eigenlijk wist ik eerst niet eens van het bestaan af, van Stichting WelMobiel. En ik kwam via/via binnen. Ik kwam een kennis na heel veel jaar weer tegen in het ziekenhuis. Toen vroeg ik aan haar van: "wat doe je nou?" Toen zei ze: "ja ik doe dat", waarop ik zei: "hè, bestaat dat?" Nou, toen kreeg ik het telefoonnummer. Ik heb er 2 dagen over nagedacht en toen dacht ik van "weet je, gewoon doen".

Patrick Door WelMobiel ben je eigenlijk nu weer full-time bezig?

Participant 7 Ja, echt weer full-time actief.

Patrick En ook dus dat je er echt zin in hebt, in vergelijking met hoe het daarvoor was?

Participant 7 Ja, ja.

Patrick **En hoe sociaal betrokken ben je verder in jouw buurt?**

Participant 7 **De kennissen die ik had in de buurt zijn allemaal verhuisd. De meeste mensen uit mijn jongere jaren, van vroeger, die ik nog kende door het folders verspreiden. Die zijn allemaal weg.**

Patrick **En zit je ook nog bij andere initiatieven dan WelMobiel, of is dit de enige?**

Participant 7 **Nee, niks meer.**

Patrick **Hiervoor deed je ook Humanitas toch?**

Participant 7 **Ja, maar dat is klaar. Ik ging van Humanitas naar het Floreshuis, van daar naar Connexion en daarna hiernaartoe. Daarvoor heb ik wel andere dingen gedaan.**

Patrick Toen u hier kwam, en nog helemaal niks wist van WelMobiel, wat is toen je reden geweest om hier te komen?

Participant 7 Die auto onder andere en ook zodat ik andere mensen kan helpen.

Patrick En waarom vindt u dat zo belangrijk, om mensen te helpen?

Participant 7 Als ik mensen kan helpen, dan help ik. Als mensen geen hulp nodig hebben, dan vragen ze geen hulp. De meeste mensen die bij WelMobiel aankloppen, hebben hulp nodig. En dat vind ik leuk, om mensen te helpen.

Patrick Vind je zelf dat je gehecht bent aan de buurt waarin je woont?

Participant 7 Nee.

Patrick Helemaal niet? Want hoelang woon je daar al?

Participant 7 Bijna 32 jaar

Patrick Dat is wel lang, maar het zal dus niet uitmaken als je zou moeten verhuizen of niet?

Participant 7 Nee.

Patrick En nu je bij WelMobiel zit, verandert dat de zaak nog? Is de buurt belangrijker voor je geworden?

Participant 7 Ja, door WelMobiel heb ik wel een hele andere omgeving leren kennen hoor.

Patrick Dus nu vind je dat dus eigenlijk wel heel belangrijk?

Participant 7 Ja! En dat groeit ook he, hoe meer erbij komen, hoe meer mensen ik leer kennen, hoe belangrijker de buurt wordt. Mijn bubbel is ook niet meer die kleine bubbel die het was he. Dankzij WelMobiel is het nu echt een grote bubbel geworden. Ik kom nu echt bijna overal, ook op plekken waar ik niks van wist. Je hoort er wel van, maar je wist niet dat het net om de hoek is.

Patrick Dus je hebt nu zoveel mensen leren kennen, dat het wel belangrijk is geworden.

Participant 7 Ja en zoveel plekken! Ik kom ook wel eens buiten Groningen, bijvoorbeeld Ten Boer, Delfzijl. Ik sta helemaal verbaasd. Ik kom op plekken waar ik niet eens van wist dat die bestaan en die bestaan gelukkig wel. Je komt overal met WelMobiel, dankzij WelMobiel.

Patrick In de wijk waar je woont; wat voor mensen wonen daar? Wat voor buurt is dat?

Participant 7 Oosterpark.

Patrick Volgens mij redelijk gemixt ook.

Participant 7 Ja, redelijk gemixt.

Patrick En hoe gaan mensen met elkaar om.

Participant 7 Nou ja, Oosterpark is echt Oosterpark. Ja Oosterpark is echt zo van, heb je bonje met iemand uit Oosterpark, dan krijg je heel Oosterpark op je. Ze kennen je misschien ook niet, maar ze weten dat je in Oosterpark woont. Oosterpark ik ook wel gehecht. En inderdaad ook best wel redelijk gemixt, zoals je zegt. Ja, Oosterpark, Oosterpark is heel erg veranderd.

Patrick Dus eigenlijk is daar de sociale cohesie best sterk?

Participant 7 Ja, ze zijn heel hecht met elkaar. Sociaal weet ik niet zo goed, want ik observeer meer, dan dat ik meedoe met dingen. Dat is wat ik zie.

Patrick En waarom doe je dan niet mee met dingen in de wijk?

Participant 7 Er is ook niet zoveel te doen in de wijk. Vroeger wel, maar nu niet echt meer.

Patrick En zou je daar behoefte aan hebben of niet?

Participant 7 Als het terugkomt misschien wel.

Patrick Of denk je van, aan WelMobiel heb ik genoeg?

Participant 7 Ja! Dat is prima! Via hier kan ik ook mensen helpen. Want dat is het ook he, als ze in de auto zitten van WelMobiel durven ze toch net meer te zeggen dan bij een instantie als het wijkteam. Via WelMobiel komen ze dan toch weer uit bij een team als wijkteam en al die dingen. Dus het is ook een soort maatschappelijk werk. Soms zitten ze nergens bij en dan duw je ze net een beetje die kant op. Dan is het van "wat je mij net hebt verteld, dat ga je dan daar verder vertellen. Vanaf dat punt kunnen ze je dan helpen". Maar als luisterend oor, want ze willen vaak hun verhaaltje kwijt, is wel goed. Uit hun verhalen leer je ook heel veel, dus je leert hun levenswijze, hun manier van leven, dingen die ze hebben meegemaakt. Dus het is niet alleen mensen rondrijden, het is ook lichtjes maatschappelijk werk, socialiseren en een beetje iemand duwen naar de juiste instantie om hulp te zoeken. Maar het begint meestal allemaal in de auto van WelMobiel.

Patrick De wijk waarin je woont, om even daarop terug te keren. Hij is dan wel erg gemixt, maar denk je dat de normen en waarden wel overeenkomen.

Participant 7 Dat is wel erg veranderd. Ik woon daar meer dan 31 jaar he, dus ik heb het hele Oosterpark zien veranderen van komen en gaan. Van plekken waar geen huizen staan, naar waar nu huizen staan. Qua bewoners zie je ook andere type mensen binnenkomen. Mensen die allemaal koophuizen hebben, die doktoren zijn, mensen die verpleegster zijn, advocaten. Mensen met meer geld en met een hele andere mentaliteit. Vroeger was het in de Oosterpark veel meer van "laten we samen zijn en samen dingen doen en regelen", nu is het meer "money talks". Dan betekent dat ze meer kunnen doen dan anderen. Dus in de Oosterpark heb je nu toch wel dat die balans niet gelijk is. Waar vroeger iedereen gelijk was, want iedereen was hetzelfde, maar nu is dat toch anders. Je voelt het.

Patrick Dus er is eigenlijk een kloof ontstaan tussen mensen met veel geld en mensen met weinig geld?

Participant 7 Oosterpark is half ghetto, half rijk. Maar dat heb je tegenwoordig denk ik wel in alle wijken waar ik kom. Je ziet het ook als je de wijk

binnenkomt, aan de woningen die gebouwd worden. Je ziet ook hoe ze zijn.

Patrick Dus het is wel erg veranderd over de laatste jaren heen?

Participant 7 Ja, heel erg veranderd. De laatste 20 jaar sowieso.

Patrick Denk je dat een WelMobiel daar misschien toch in zou kunnen helpen?

Participant 7 Ja, toch wel. Kijk, zoals ik zeg, de kloof van meer geld en minder geld. Die met meer geld redden zichzelf of met hun eigen vervoer. Tot wanneer ze vastzitten, dan zien ze dat ze van hoog toch weer naar beneden moeten komen. Daar beneden zitten dan de mensen die het zelf niet redden en echt hulp nodig hebben van WelMobiel. Wij zijn echt losjes. Wij zijn niet een stichting die denkt van: "jij hebt meer dan een miljoen op je rekening, dus wij helpen jou niet". WelMobiel is van, we helpen jou, omdat je hulp nodig hebt. Van mens tot mens. Als Nederland vooruit wil gaan, moeten ze echt een voorbeeld nemen aan WelMobiel.

Patrick En dat dan omdat WelMobiel iedereen als gelijke behandelt?

Participant 7 Gelijk behandeld inderdaad

Patrick En je hoopt dat je die normen dan over kan brengen op de mensen in de wijk?

Participant 7 Ja, ja. En de mensen die WelMobiel ook gebruiken weten ook dat bij ons een mens een mens is. Ze moeten zich niet meer gaan voelen dan de anderen. Af en toe heb je wel sommigen die dat denken, maar op dat moment worden ze er ook op geattendeerd. Kijk, je moet je tijd van tevoren inboeken en plannen. Maar we kunnen niet net zoals vroeger een half uurtje wachten. Je moet je retour boeken, zodat we je kunnen helpen. Sommige mensen beginnen dan wel te klagen, maar dan zeg ik ook "ja, maar de agenda is nu vol". Weet je, het is ook jammer als chauffeur, of hier bij de backoffice, om nee te verkopen aan mensen. Dan denk je wel eens van "shit, die heeft mijn hulp nodig, maar ik kan geen kant op"

Patrick Nee snap ik, want die ander heeft ook jullie hulp nodig.

Participant 7 Ja, de ander heeft ook hulp nodig, maar die was dan voor diegene. Het denken en de mentaliteit moet best wel veranderen, dat kan door WelMobiel. Als je wilt veranderen, dan kan je veranderen. Als je niet wilt veranderen, dan blijf je in hetzelfde systeem. Die type mensen trekken uiteindelijk alsnog wel naar Stichting WelMobiel, of ze nou willen of niet, omdat ze zien dat de manier van doen en laten, hoe WelMobiel werkt. Wij hebben geen grenzen, we kennen geen verschil tussen de rijken en de minder rijken of de armen. Je kan rijk zijn, maar als je geen vervoer hebt om jou te brengen naar een ziekenhuis of zo, dan heb je ons wel nodig. Of ze kunnen de normale taxi nemen, maar dat is het ook nog eens, de rijkere zijn meer krenterig dan de mensen die niet zo rijk zijn.

Dan bellen ze alsnog Stichting WelMobiel en dan brengen we je alsnog naar je bestemming. Stichting WelMobiel is ook een kwestie van overleggen met alles, als je overlegt, dan krijg je. We proberen niet zovaak nee te verkopen en vaak lukt dat, maar we overleggen. We kijken hoe of wat. We proberen iedereen blij te houden.

Patrick En denk je dat WelMobiel ook kan helpen om het contact tussen de rijkere mensen en de minder rijkere mensen te verbeteren.

Participant 7 Daar zijn we mee bezig al, maar zoals ik al zeg, het moet van de rijke kant komen. Kijk, de mentaliteit van de rijken is al dat zij "high society" zijn en ze kijken zo naar beneden naar mensen met minder geld zoals jij en ik. Kijk dan denken ze van: "wij zijn rijk en wij kunnen meer", maar zij zien niet de mens als mens. Zo werkt het. Zodra er veel geld is binnengekomen, is die hele mentaliteit en noem maar op is overgenomen door de dollartekens. Ze zien niemand meer van mens tot mens. Bij Stichting WelMobiel denken we van: "je kan alles hebben, maar we zijn er voor iedereen om te helpen".

Patrick En wat doen jullie dan zeg maar weg om ervoor te zorgen dat die kloof verminderd?

Participant 7 Ja, dat moeten mensen zelf ook doen. In de auto wordt er heel veel gepraat, over de tevredenheid en de ontevredenheid. We horen en zien ook wel wat er gebeurt in de auto. Maar als je echt voelt dat iemand de hulp nodig heeft, dan sturen we de personen naar de juiste mensen toe. Ik zeg dan ook vaak: "daar moet je naar toe, daar kunnen ze jou meer helpen". De eerste plek om zich een beetje losjes te voelen, dat gebeurt in de auto van WelMobiel. Ze krijgen daar al een beetje vertrouwen. Voelen zich daar al een beetje op hun plek. Alles is bij ons 1 op 1. De uitstraling van de chauffeur en de stichting geeft mensen al meer vertrouwen om meer dingen voor zichzelf te doen.

Patrick Dus eigenlijk helpen jullie mensen in hun eerste stap om het huis weer uit te komen?

Participant 7 Ja, zeker weten. Dat is zeker het belangrijkste. Sowieso mensen die moeilijk ter been zijn, echt met de handen in hun haar zitten, die niet met het openbaar vervoer zitten en niet weten hoe ze op bepaalde plekken moeten komen, die komen bij ons. Dan weten wij al dat er met zo'n persoon iets mis is, als ze niet met het openbaar vervoer durven gaan. Er is iets waar ze achter gaan schuilen. En meestal laten ze het vallen wat het probleem is, maar meestal ook niet. Maar ze kunnen er met jou als chauffeur over hebben, en dan voelen ze zich vaak een stuk beter. Wij kunnen wat daarvan afnemen. We dragen oplossingen voor aan hen ook, waar ze naartoe kunnen gaan en wij brengen en halen ze ook. Wij kunnen het probleem niet voor hen oplossen, maar we kunnen

ze wel helpen. De eerste stress kunnen wij al bij hen weghalen door ze op te halen, te brengen en weer te halen, maar ook door ze informatie te geven.

Patrick Dus als ik u goed begrijp denkt u dat WelMobiel de sociale cohesie kan versterken door ten eerste mensen uit hun isolement thuis te kunnen halen en ze vanuit daar ook weer dingen gaan doen. En ten tweede omdat jullie ze brengen naar dagbesteding en dergelijke, waar ze dan ook weer mensen zien.

Participant 7 Ja, zeker.

Patrick Kende je alle collega's al voordat je hier kwam, of kende je helemaal niemand?

Participant 7 Nee, niemand. Alleen maar eentje, maar zij is er niet meer. Zij is ergens anders gaan werken. Ik kende alleen die persoon. En nog steeds ken ik ze niet allemaal, want ik haal de namen nog steeds wel door elkaar. Ik zie ze wel wie of wat, maar respect geven of krijgen is iets wat je moet opbouwen. Maar zoals ik zeg, we zijn allemaal 1 grote familie. We hebben hier ook wel een beetje teruggetrokken types, maar ja het is aan die persoon of die er meer bij wil komen of meer in zijn eigen bubbel wil blijven. Maar dat is aan die persoon, niet aan mij.

Patrick En denk je dat je op dat vlak misschien ook de sociale cohesie zou kunnen versterken? Niet alleen dus voor de mensen in de auto, maar ook voor de mensen die hier werken?

Participant 7 Ja, dat denk ik wel, want bij heel veel dingen dan vinden ze het toch wel fijn om hier te zijn. Je spreekt hier altijd met collega's, die ook vragen aan je hoe het gaat. Die zijn er ook voor je als je ergens over wilt praten, zeker met [participant 9]. Die vraagt altijd hoe het gaat en waar je mee zit. Hij helpt je ook met dingen. Ook voor mijzelf heeft hij heel veel gedaan. Hij toont echt belang in al zijn medewerkers.

Patrick En de mensen die je hier hebt leren kennen, zie je die ook echt als vrienden, of blijven dat dan collega's?

Participant 7 Af en toe kan ik ze wel de nek omdraaien, haha. Maar we zijn wel echt als een hechte familie. Wie als collega's wil blijven, die blijft collega. Wie ook als vrienden wil gaan, dat is mooi meegenomen. Dan weet je ook de grenzen daartussen te leggen. Dat moet je ook respecteren. Daar leg ik me ook heel snel bij neer.

Patrick Want spreek je ook mensen/collega's ook wel eens in je privetijd?

Participant 7 Nee, dat vind ik jammer hoor. Ik kom ze heel zelden tegen. Hier ontmoeten we elkaar. Dat is ook al meer dan 5 dagen in de week. Maar buiten zie je ze niet. Verdomme. Ik zie ze nergens. Dat is echt jammer. Al zitten er 2 of 3 mensen in dezelfde wijk, in Oosterpark, ik zie ze nooit. Echt jammer.

Patrick Zonde ja, want dat zou misschien nog wel leuk zijn?

Participant 7 Ja, ja.

Patrick En doen jullie ook nog activiteiten met elkaar?

Participant 7 De laatste tijd zijn we meer geconcentreerd met het helpen van anderen. We zijn ons een beetje vergeten. Maar dat gaan we nog wel doen, we zijn erg geduldig. Nu moeten we wel wat gaan doen. Het is een kwestie wie best wel handig is, en wie niet.

Patrick Hebben jullie al wel eens wat gedaan met zijn allen of niet?

Participant 7 Tot nu toe sinds dat ik er ben gekomen nog niet. Er zijn wel veel plannen geweest hoor, maar we zijn er nooit echt mee begonnen aan te werken. We hebben nog niet echt de tijd gevonden om daar mee bezig te zijn. De mensen van WelMobiel zijn altijd voor anderen bezig, maar nooit voor de mensen van Stichting WelMobiel zelf. Geen tijd voor gekregen nog, maar dat komt wel. Ik zit ook in dat initiatief daarvoor. We moeten tijd daarvoor maken he.

Patrick Ik ben er wel redelijk doorheen, mijn vragenvuur is wel redelijk klaar.

Participant 7 Pfoeh.

Patrick Haha, blij mee?

Participant 7 Ja wel.

Patrick Heb jij misschien nog dingen die interessant zijn voor mij. We hebben de onderwerpen natuurlijk wel behandeld, maar misschien heb jij nog iets.

Participant 7 Nee, niet echt. Dit is Stichting WelMobiel tot nu toe. Het is geen baby meer zei ik laatst tegen [participant 9], het is een peutertje aan het worden.

Participant 8

- Patrick Kun je mij misschien wat meer vertellen over het initiatief. Hoe je het ervaart, wat jullie doen, wat jij doet.
- Participant 8 Ik vind het leuk werk. Het is anders als gewoon werk zeg maar. Ik werk ook maar 12 uur in de week hier.
- Patrick En wat doe je dan?
- Participant 8 Ik chauffeur.
- Patrick **Oké. En waarom doe je dit werk?**
- Participant 8 **Is leuk en je bent onder andere mensen. Ander praat.**
- Patrick Wat brengt dat jou?
- Participant 8 Fijn gevoel
- Patrick Toen je hier kwam, had je dat ook nodig?
- Participant 8 Ik ben hier als vrijwilliger. Vervroegd pensioen heet dat, zo'n idee kan je erbij zetten. Thuis heb ik nog een invalide vrouw. Dan is dit wel een mooie uitlaatklep.
- Patrick Zat je hiervoor ook wel veel thuis dan? Voordat je hier kwam.
- Participant 8 Ik ben in januari ontslagen en in april ben ik zo'n beetje begonnen.
- Patrick En daartussen was je veel thuis geweest dan?
- Participant 8 Voornamelijk thuis geweest en het gevoel dat je steeds minder doet zeg maar.
- Patrick En hoe ben je dan hier terecht gekomen?
- Participant 8 Dat is een goede vraag. Volgens mij via Wijk, die gaf dat aan zeg maar. We hadden een keukentafelgesprek en die gaf het aan.
- Patrick **En nu heb je wel weer het gevoel dat je onder de mensen bent en dat je ook weer met mensen contact hebt, en wellicht ook weer een doel in je leven hebt. Moet ik dat zo zien?**
- Participant 8 **Nou, een beetje stimulans zeg maar. Je hebt weer een vast ritme.**
- Patrick En doe je verder hier ook nog wat naast of ben je alleen hier voor 12 uur?
- Participant 8 Ik ben hier gewoon voor 12 uur.
- Patrick **De enige motivatie die u destijds had, begin dit jaar, toen u erbij kwam is om weer onder de mensen te komen?**
- Participant 8 **Ja**
- Patrick En is dat goed gelukt, op de manier dat je gedacht had?
- Participant 8 **Ja, dat is wel goed gelukt, ja. Je hebt een hele boel leuke klanten in de auto, maar je hebt ook altijd een paar die iets minder zijn zeg maar. Maar ja, dat houdt je.**
- Patrick En die gesprekken die je in de auto hebt, wat moet ik me daarbij voorstellen?

Participant 8 Bij heel veel mensen geven ze gewoon alles bloot zeg maar. Dit stappen in de auto en die hebben het over alles wat je maar kan bedenken. Daar zeg je dan ja en amen op en voor de rest is ja. Je hebt ook wel gewoon, als je ze vaker in de auto hebt, dan wordt het ook wel meer prive gericht.

Patrick Bouw je dan ook echt een band op, of blijf je dat zien als klanten van WelMobiel.

Participant 8 Nou. De ene klanten zijn dan toch wel anders dan andere klanten die je in de auto hebt. Het is wel anders zeg maar.

Patrick Er zit wel een vertrouwensband bij.

Participant 8 Een vertrouwensband ja.

Patrick En denk je dat die mensen die in de auto zitten dat dan nodig hebben?

Participant 8 Ehm. De meeste, ja. Bij mannen heb je dat minder, maar bij vrouwen heb je dat meer. Zitten ze vaak alleen thuis en gooien ze hun hele hart eruit, zeg maar.

Patrick Hoor je dat vaak? Dat mensen toch veel eenzaam zijn die bij u in de auto zitten?

Participant 8 Mwah, eigenlijk best wel vaak zeg maar. En als ik dan aangeef dat ze naar een biljartclubje of een klaverjasclubje kunnen gaan, kijken ze je aan met een blik van: "ja, maar daar ben ik nog niet oud genoeg voor". Maar in principe zouden ze dat kunnen gaan doen zeg maar.

Patrick Ja precies. En denk je dat WelMobiel daarin zou kunnen helpen om die mensen uit huis te krijgen?

Participant 8 Nou ik moet eigenlijk wel zeggen dat dat redelijk lukt zeg maar.

Patrick En wat is verder uw mening over WelMobiel?

Participant 8 Nou, een goede organisatie denk ik. Anders was ik allang weg.

Patrick En wat doet het voor de wijk? Wat betekent het voor de wijk?

Participant 8 Nou wij zitten niet echt meer in 1 wijk he, we zitten meer door de hele stad hen.

Patrick De wijken inmiddels.

Participant 8 De wijken, ja. Nou ik denk dat dat voor de minder betaalden wel heel goed is, zeg maar.

Patrick En tot hoe ver gaat die impact en op welke fronten speelt dat zich af, behalve op financieel vlak dan?

Participant 8 Ja, dan kan ik op meerdere dingen ingaan. Wat bedoel je precies?

Patrick Ja, ik wil je niet een richting induwen, maar het kan bijvoorbeeld ook op sociaal niveau. Dat de mensen meer uit huis komen, dat jullie ze naar de dagbesteding toebrengen, dat soort dingen.

Participant 8 **Nou, voor het sociale gedeelte is het helemaal goed voor hen zeg maar, want dan heb ze ook weer eens ander praat. Meestal als je ze ophaalt zijn ze wat stiller dan als ik ze op hun bestemming afzet.**

Patrick Ja precies, dat sociale vlak is natuurlijk wel waar mijn interesse naar uitgaat vanuit mijn scriptie. Wat kan WelMobiel dan op sociaal vlak brengen voor de mensen?

Participant 8 Nou, dat is wel heel positief zeg maar voor hun: dat zij de deur uitkomen, dat ze op verschillende plekken zouden komen waar ze anders niet zouden komen zeg maar, dus dat is wel heel erg positief. En ze kunnen op visitie bij anderen zeg maar. En we brengen ze van de voordeur naar de voordeur zeg maar, dus dat is wel heel prettig, als ze slecht ter been zijn.

Patrick Ja. Want in welke wijk woon je zelf?

Participant 8 Hoogkerk, officieel

Patrick En rijdt WelMobiel daar ook?

Participant 8 Eh, ja!

Patrick En hoe ervaart u de sociale cohesie in uw wijk?

Participant 8 Die is in mijn omgeving wel vrij goed. Als een van de ouders ergens heen moet, is er altijd een kind die vrij neemt zeg maar. Zo gauw als ze WelMobiel in de picture hebben, dan is dat klaar, maar dat kan wel even duren.

Patrick En denk je zodra de sociale cohesie in een wijk niet echt groot is, dat WelMobiel daarin kan bijdragen?

Participant 8 Ja dat denk ik wel, als ze erachter komen dat WelMobiel dan wel. Niet iedereen weet er nog van.

Patrick Kent u alle mensen die hier chauffeur zijn of werken bij WelMobiel?

Participant 8 Nou, niet allemaal. Ik heb ze wel allemaal voorbij zien komen, maar dan ken je ze nog niet natuurlijk.

Patrick En toen je hier kwam, kende je toen al mensen?

Participant 8 Nee, nee.

Patrick En nu inmiddels wel een paar?

Participant 8 Ja, het grote gros die op mijn dagen ook meestal werken, die ken ik wel.

Patrick En zou je die mensen dan beschouwen als vrienden of nog steeds als collega's?

Participant 8 Ja, je beschouwt ze meestal een beetje als beide.

Patrick En heeft u zeg maar ook contact nog met een paar van uw collega's hier buiten werktijd om?

Participant 8 Ehm, nee. Maar ik heb 40 jaar bij Niemeyer gewerkt en dat waren er ook maar een handjevol zeg maar.

Patrick Dus collega's blijven hier nog wel steeds collega's?

Participant 8 Ja

Patrick Je gaat gewoon op vriendschappelijke basis met elkaar om, maar binnen werktijd?

Participant 8 Nou, ook wel als ik ze buiten werktijd tegenkom hoor, dan is het ook gezellig. Dan kunnen we ook wel even een pilsje gaan drinken bij wijze van spreken. Als ik nou collega's buiten werk nog tegenkom en ik niet m'n hesje aan heb van WelMobiel, dan meestal wel even een babbeltje, kop koffie, gebakje.

Patrick Ja precies, dus dat wel.

Participant 8 Ja, als we elkaar tegenkomen ja.

Patrick En leert u ook echt mensen kennen in de auto die je daarvoor dan nog niet kende.

Participant 8 Nou, bijna iedereen die ik in de auto krijg kende ik daarvoor niet.

Patrick En soms mensen die vaker komen dan...

Participant 8 Als je ze vaker in de auto krijgt, dan heb je toch een bepaalde band. Dan bouw je dat op zeg maar. In begin was het allemaal nieuw, ja.

Patrick En zijn dat ook mensen waar je dan vriendschap mee op zou bouwen?

Participant 8 Nou, ik weet niet of dat wel verstandig is, als je dat doet. Dat weet ik eigenlijk niet.

Patrick Daar zou je wat terughoudender in zijn.

Participant 8 Daar ben ik wat terughoudender in, want het is wel een klant van WelMobiel zeg maar. En als [participant 9] telefoontjes krijgt, ja maar dat is wel een hele aardige vent, dan wordt het ook verkeerd zeg maar. Haha.

Patrick En worden er binnen WelMobiel ook activiteiten georganiseerd met werknemers?

Participant 8 Nou, daar zijn we mee bezig geloof ik. Daar is de denktank voor bedacht zeg maar. Die gaan dingen bedenken die we met z'n allen kunnen ondernemen zeg maar.

Patrick Maar tot nu toe nog niet gebeurt dus?

Participant 8 Nou, we hebben regelmatig zo'n vergadering. Daar zijn de meeste dan ook aanwezig.

Patrick En zou u dat leuk vinden, als dat georganiseerd zou worden door die denktank?

Participant 8 Nou, het is toch wel leuk dat je al je collega's een keer samen ziet zeg maar.

Patrick En wat voor collega's heeft u hier? Wat voor mensen werken hier?

Participant 8 Nou, volgens mij alle nationaliteiten en mensen met gebreken en zonder gebreken zeg maar.

Patrick En wat vindt u daarvan?

Participant 8 Nou, dat vind ik wel positief. Ja. Dat vind ik wel positief.

Patrick De mensen in uw buurt, waar uw woont, in uw wijk, zijn daar ook mensen met andere etnische achtergronden dan de Nederlandse?

Participant 8 Ja, wat is etnisch. Ik heb kampers voor mij wonen. Dat is toch een ander slag volk. Wel allemaal Nederlanders intussen denk ik. Maar dat is toch

een ander slag volk. En daar kan ik prima mee door de bocht. Het maakt mij niet echt wat aan. Nee, ik pas me overal wel op aan. Nou, dat zeg ik verkeerd. Ik pas me niet aan, ik ben wie ik ben, en dat accepteren zij en ik accepteer wie zij zijn en waar ze vandaan komen. Als ze er niet over willen praten, praten ze er niet over. Nee, die kampers hebben ook wel een bepaalde manier van leven zeg maar.

Patrick En denk je dat WelMobiel de kloof tussen bijvoorbeeld kampers en niet kampers, maar ook Nederlanders en geen Nederlanders, armen en rijken. Denk je dat WelMobiel, hoe klein misschien ook, die kloof eventueel zou kunnen verkleinen tussen die groepen.

Participant 8 Nou zoals ik zo kijk, hebben we hier toch wel redelijk wat groepen lopen. En we kunnen allemaal met elkaar door de bocht heen. Dat gaat wel goed denk ik.

Patrick En als je kijkt naar de mensen die in de auto komen, zou het ook via die manier kunnen helpen?

Participant 8 Nou, ik kan niet voor elke Nederlander spreken zeg maar. Maar zoals ik het allemaal kan bekijken, gaat het meeste wel heel goed zeg maar. Je hebt altijd wel een uitzondering.

Patrick En denk je ook bijvoorbeeld dat personen die toch nog wel ergens wat discriminatie in hun gedachtegang hebben, dat voor zulke mensen WelMobiel een kleinschalige manier zou kunnen zijn om die te verminderen, die gedachtes? Bijvoorbeeld als ze iemand met een buitenlands uiterlijk als chauffeur hebben, of noem maar op.

Participant 8 Nou, ik denk dat ze dan geen keus hebben zeg maar, want een chauffeur die komt. Tenminste daar ga ik wel van uit en ik neem aan dat ze dan niet die chauffeur in de auto uit zitten te kaffen zeg maar. Daar ga ik niet vanuit. En dan zou ik, als ik chauffeur was, zeggen van: "zoek een andere manier om te reizen".

Patrick Dus op die manier zou het wel kunnen helpen om die mensen met elkaar in contact te kunnen krijgen?

Participant 8 Ja. Ja. Op die manier wel ja. Ja.

Patrick En voor de rest binnen het team gaat het ook goed?

Participant 8 Ja zeker. Ik hoor geen wanklank. Nou ben ik hier ook niet alle dagen zeg maar.

Patrick En in hoeverre bent u sociaal betrokken in uw buurt, in uw eigen wijk?

Participant 8 Nou. Als ik zo zie wel redelijk goed. Als er een buurtfeestje of wat dan ook is, dan ben ik erbij. En als ik het vergeet, dan komen ze mij halen.

Patrick Dus u bent redelijk sociaal betrokken in de wijk?

Participant 8 Ja. Ja, vooral in het groepje van onze straat. Meer in de buurt zeg maar.

Patrick Denk je dat, omdat u zeg maar een sociaal betrokken persoon bent, dat dat ook een reden is dat je uiteindelijk hier bent terecht gekomen?

Participant 8 Nou, je wilt wat doen voor de samenleving. Ik denk dat dat wel belangrijk is.

Patrick Ja precies. En u wilt ook graag sociaal bezig zijn?

Participant 8 Ja.

Patrick En waarom wilt u dan graag wat terugdoen voor de samenleving?

Participant 8 Nou, ik vind dat als we allemaal voor onszelf gaan denken, dan gaat de wereld helemaal stuk zeg maar.

Patrick En waar komen die idealen dan vandaan?

Participant 8 Nou, dat heb ik meegekregen van mijn moeder denk ik. Tenminste daar ga ik vanuit. Ja of mijn vader, dat weet ik niet.

Patrick En in hoeverre bent u gehecht aan uw buurt?

Participant 8 Nou, als ik een ander huis zou krijgen, dan ben ik wel weer vertrokken zeg maar. Dus in dat opzicht niet echt. Ik zou misschien dan nog wel een keer terugkomen voor de directe burens zeg maar, maar dan houdt het toch wel op.

Patrick En hoe komt dat denkt u?

Participant 8 Nou, ik denk dat je op dat punt toch een keuze moet maken. En alle tijd dat ik hier weer heen zou gaan om het sociale gedeelte weer op te pakken, dan heb ik tijd te kort.

Patrick En heeft u het gevoel dat dat versterkt is, de mate dat je gehecht bent aan de buurt, sinds dat u hier actief bent?

Participant 8 Nou, dat weet ik eigenlijk niet. Nee, volgens mij is dat hetzelfde gebleven. Ik heb nog wel meer gesprekken zeg maar, met de mensen om mij heen, die ook hulpbehoevend zijn zeg maar. Maar die hun zonen en dochters, die zijn er voor hen. Ik zeg dan altijd van: "ik wil ook wel komen hoor met de auto". Nee, dat moet eigenlijk op zo'n kamp, daar is dat heel strak geregeld zeg maar.

Patrick Dus eigenlijk in de wijk/buurt waar u woon, zijn de normen en waarden niet echt gelijk? Of wel?

Participant 8 Nou als jij dat als normen en waarden beschouwd en als iedere Nederlander zo was als die kampers, dan hadden wij heur bij WelMobiel geen bestaan. Dus in dat opzicht zijn de normen en waarden dus niet gelijk. Zij zijn gewoon veel meer met de gedachte dat de ouders alles zijn waar je alles voor over hebt. Als ik dan zeg: "Stichting WelMobiel brengt je voor een paar centen overal heen", maar dan zeggen ze "ja, maar ik snipper wel". Ja, dan houdt het op.

Patrick En denk je dat WelMobiel daarin zou kunnen helpen om dat meer gelijk te krijgen, of niet?

Participant 8 Als ze daarvoor open staan, dan wel. Denk ik. Maar als de kinderen en achterkleinkinderen alles gaan regelen zeg maar, dan wordt het lastig.

Patrick Nog even terug over naar de buurt waarin u woont, die sociale cohesie. Is die nou eigenlijk goed, slecht, matig, of?

Participant 8 Nou, ik vind die eigenlijk wel goed.

Patrick En waaraan merkt u dat?

Participant 8 De sociale controle is wel heel erg hoog zeg maar. Dus zo gauw als iemand ziek is zeg maar, dan springen ze allemaal in. Ze willen altijd wel helpen.

Patrick Dus de mensen gaan goed met elkaar om?

Participant 8 Ja! Ik had net ook al gezegd. Mijn vriendin is invalide. Als zij valt, dan krijg ik haar niet overeind, niet alleen zeg maar, maar dan bel ik iemand van het kamp. Die komt eigenlijk direct wel aanlopen zeg maar. Daar kan ik altijd op rekenen.

Patrick Stel je voor dat die sociale cohesie bij jullie niet goed was, of minder. Denk je dan dat WelMobiel zou kunnen helpen om die sociale cohesie meer te versterken?

Participant 8 Ja, ja. Dan zou het wel veel beter gaan ja. Via WelMobiel krijg je toch meer mensen uit huis. En die mensen kunnen dan bij andere kampen op visite gaan. Er zijn meerdere kampen in Groningen. 3 daarvan zijn familie van elkaar, eigenlijk heel close. En die andere 6/7 horen niet bij die familie zeg maar, maar het zou fijn zijn als die daar ook meer bij betrokken worden. Dan kunnen ze samen overal voor gaan.

Patrick En hoor je dan ook veel verhalen in de auto van mensen die naar familie gaan, of vrienden of dagbesteding? Mensen die voor sociale activiteiten weggaan.

Participant 8 Ja, zeker. Een hele hoop gaan ook op visite, bij oude burens bijvoorbeeld. Die zijn dan verhuisd en die gaan dan speciaal voor hen een dag of halve dag op bezoek. Dat gebeurt wel veel.

Patrick En waren dat dan mensen die anders thuis zouden blijven waarschijnlijk?

Participant 8 Ja zeker, want die zijn slecht ter been, dus die komen niet zo ver. Zonder ons waren ze hoogstwaarschijnlijk thuisgebleven.

Patrick Dus in principe zorgt WelMobiel er wel voor dat de sociale cohesie misschien op een bepaalde wijze verbeterd wordt.

Participant 8 Ja!

Patrick Doet u binnen dit initiatief ook nog wat anders dan alleen chauffeur zijn?

Participant 8 Ik zit nog in een groepje van denktank dan he, om activiteiten voor collega's te organiseren.

Patrick En wat is daar het doel van, van die activiteiten?

Participant 8 Nou om toch een beetje een band te krijgen met andere collega's die je niet ziet zeg maar. Er zijn collega's die alleen op maandag werken, of alleen op dinsdag, of woensdag en die komen elkaar nooit tegen zeg

maar. Die kunnen elkaar dan wel tegenkomen. Dat is voor de band onderling bij WelMobiel wel heel goed.

Patrick: Zou je daarvoor open staan?

Participant 8: Ja, daar sta ik voor open. Dat vind ik altijd wel prettig om te weten met wie je rijdt en degene die voor jou gereden heeft zeg maar.

Patrick: Voor de mensen die hier werken, die bijvoorbeeld een buitenlandse achtergrond hebben of op een of andere manier mindervalide zijn of wat dan ook, denk je dat die mensen zich hier meer thuis zouden kunnen voelen? En dat dit een mooie plek is voor die mensen?

Participant 8: Ja, ik denk het wel.

Patrick: En waarom dan?

Participant 8: We zijn allemaal wel vrij helpen. De groep is heel open naar elkaar toe.

Patrick: En kan het ook zo zijn dat het niet alleen de mensen in de auto's, maar ook de chauffeurs, je collega's, ook behoefte heeft aan contact? Aan meer sociale interactie?

Participant 8: Ja, nou, ja. Ja, want als je in de auto zit en je chauffeur en je zegt verder niks, dan is het ook niet leuks. Voor iedereen geldt denk ik wel dat het heel prettig is als ze een gesprek hebben onder het rijden door denk ik.

Patrick: Dus eigenlijk is het voor beide personen in de auto winst?

Participant 8: Ja, voor beide is het winst.

Patrick: En denk je dat mensen hier dan voornamelijk het werk doen om het werk of meer om die interactie te hebben met mensen in de wijk?

Participant 8: Nou, ik denk toch wel meer voor de interactie. En het werk is er dan bij zeg maar.

Patrick: En dat is voor u ook zo?

Participant 8: Ja.

Patrick: En die interactie, wat brengt dat u?

Participant 8: Nou, een ruimer denkvermogen. Ik denk dat dat uiteindelijk wel omhoog gaat. Wel positief.

Patrick: En ruimer denken in wat voor opzicht?

Participant 8: Als er mensen zijn bijvoorbeeld die in het ziekenhuis zijn geweest en het gesprek daar is niet zo goed gegaan, zeg maar. Dat vind ik toch wel iets dat je zegt van: "verdorie, dat had mij ook kunnen gebeuren".

Patrick: Een besef van het leven.

Participant 8: Een besef van het leven.

Patrick: En ook bijvoorbeeld; ook als er mensen met andere culturen binnenkomen dat je het gevoel hebt van: "goh, zo heb ik nog nooit naar bepaalde zaken gekeken". Komt dat wel eens voor?

Participant 8: Dat is nog niet zovaak voorgekomen denk ik.

Patrick: Zitten er wel eens mensen met andere achtergronden in de auto?

Participant 8 Ja, die zitten er wel eens. Het is natuurlijk wel een verschil als je een ritje hebt van de Albert Heijn naar huis, of je moet van het ziekenhuis naar huis. Daar zit wel een heel groot verschil is. Van de Albert Heijn is een minuut of 5, dan heb je het heel kort zeg maar. En als jij in de file komt met een vanaf het ziekenhuis, dan heb je veel diepgaandere gesprekken zeg maar. En af en toe heb ik van die Polen weggebracht en daar kun je amper mee praten zeg maar. Die kunnen alleen Engels, wat ik nog niet eens begrijp dat Engels. Dat gaat niet heel lekker. En er zitten wel. Een keer heb ik er een tolk bij gehad en die gebruikt dan Duits zeg maar, dan Nederlands, dan Oekraïens. Dat spreek ik weer niet. Moest zij lachen. Toen vroeg ik wat er loos was en dan krijg je een beetje een raar verhaaltje zeg maar.

Patrick En zijn de gesprekken in de auto vaak dan eenzijdig vanaf de inwoners zelf, of heb je ook wel eens het gevoel...?

Participant 8 Nee, volgens mij niet.

Patrick Dat je zelf ook wel over dingen kan praten over dingen waar je wellicht behoefte aan hebt om over te praten.

Participant 8 Nou, bij verschillende personen doe je dat zeg maar. Maar ja, ik weet niet. Die roepen dat ook af ofzo. Dat zijn mensen die van zichzelf makkelijk praten. Mensen die zoal stug zijn, of heel boos op het ziekenhuis bijvoorbeeld, dan doe je dat niet zeg maar.

Patrick En wat brengt dat dan u, als u over bepaalde dingen kan praten waar u blijkbaar dan behoefte aan heeft, met mensen waar je dan ook veilig bij voelt?

Participant 8 Nou, ik vind dat toch wel prettig. Is toch een uitlaatklep zeg maar.

Patrick En heeft u die ook ergens anders of zoek je die echt specifiek hier?

Participant 8 Nee, die heb ik ook wel ergens anders. Ik heb een hele hoop vriendinnen zeg maar, daar doe ik het ook bij zeg maar.

Patrick Dat is een goede bijkomstigheid van WelMobiel?

Participant 8 Ja

Patrick Zou dat dan ook een reden zijn om hier te blijven?

Participant 8 Nou, zolang dat [participant 9] aardig tegen mij is wel. Hij zit er nou bij he. Haha. Nee, het is leuk werk. Echt leuk werk.

Patrick En stel je voor als ze tegen jou zouden zeggen van: "er is geen toekomst meer bij WelMobiel voor jou". Wat zou dat dan met jou doen?

Participant 8 Nou, dat zou ik heel jammer vinden.

Patrick En wat zou je dan het meest jammer vinden?

Participant 8 Nou, het doen zeg maar, het mensen van a naar b brengen. Het positieve van mensen die slecht ter been zijn. Dan kun je zeggen van: "je kunt op een taxi stappen en dan aanmelden", maar dan is het niet meer sociaal zeg maar. Dan ga je echt voor het geld, tenminste dat denk ik. En

aangezien ik dat niet nodig heb zeg maar, denk ik van, dit is heel mooi, heel prettig.

Patrick En ziet u dan echt dat WelMobiel zeg maar de sociale taxi is? Is dat dan een goed woord?

Participant 8 Ja. Nou ja, voor de minderbedeelden zeg maar. Daar is het naar mijn mening ook een beetje voor opgezet.

Patrick Toegankelijker

Participant 8 Toegankelijk voor iedereen. En ik hoop dat dat zo blijft, maar ja, dat hangt van de regering af zeg maar.

Patrick En denkt u uiteindelijk, behalve het financiële aspect, wat denkt u dat WelMobiel de mensen brengt?

Participant 8 De vrijheid die ze dan weer terug hebben, een gedeelte. Want als die te duur is, van de wijk en door de wijk heen, en nu 3 euro kwijt zijn. Dat is niet zoveel. Als je een taxi laat komen en die is de straat uit, dan ben je al 25 euro kwijt. Het sociale voor de mensen die gebruik maken van ons, die kunnen veel verder reiken zeg maar. Die kunnen iets verder wegrijden, zonder dat ze een hele hoge rekening krijgen zeg maar.

Patrick Ik ben er eigenlijk wel redelijk doorheen. Ehm. U vertelde dat u wel redelijk sociaal betrokken was in de buurt. Zou dat ook een reden zijn waarom u hier bent bijgekomen, dat u belangrijk vindt om betrokken te zijn bij de mensen in uw omgeving, of speelt dat geen rol?

Participant 8 Nou, de bedoeling was dat ik, tenminste voor mijn doen. Ik heb 40 jaar gewerkt bij Niemeyer zeg maar. Die hebben mij er uitgezet omdat ze de productie ergens anders konden doen, wat goedkoper was. Dus eigenlijk zat ik van: "ja en nu". Daar heb ik toen maanden over nagedacht. Mijn vriendin is invalide zeg maar. Dan leg je je steeds meer toe op haar zeg maar.

Patrick In die maanden?

Participant 8 In die maanden, ja. En eigenlijk doe je voor jezelf veel minder. De leuke dingen voor jezelf doe je op een gegeven moment niet meer. Daarom ben ik dit gaan doen. Om dat weer te doorbreken.

Patrick En lukt dat?

Participant 8 Ja, dat lukt. Ik doe de leuke dingen weer voor mijzelf. Ik kon begin vorige maand, even na Koningsdag, begin deze maand zeg maar, ben ik naar Duitsland geweest met de motor. Anders had ik dat niet gedaan zeg maar.

Patrick En dat komt echt omdat u hier weer bent begonnen?

Participant 8 Eh. Ja. Wel een heel prettig gevoel. Daar komt het inderdaad echt op neer. Want als je er alleen nog maar voor de verzorging bent, ga je jezelf steeds meer stappen terugzetten.

Patrick En wat komt hierna dan?

Participant 8 Nou ja, ik hoop dat ik dit nog wel vrij lang mag blijven doen zeg maar. En als ik 70 ben, dan hoop ik toch wel dat ze tegen mij zeggen dat het een keer tijd wordt om te stoppen zeg maar. Haha.

Patrick En dan?

Participant 8 Ja, en dan. Dan denk ik dat ik voor een kinderboerderij ofzoiets wat ga doen zeg maar.

Patrick En denk je dat je hier straks nog meer uren bent, of is het zo prima?

Participant 8 Nou, ik vind het zo wel prima. Ja, als ze me meer uren geven zeg maar, ik klaag er niet over. Ik doe het. Ik sta hier nu voor 12 of 8 uur, maar het moet niet veel meer worden hoor. Anders kom ik in tijdnood.

Patrick Ja, precies. Zou je hier ook nog wat anders naast willen doen?

Participant 8 Nou, ik ben voor 2 mantelzorger, dus eigenlijk is dat wel genoeg samen met dit. Het is veel.

Patrick Moet u dan nu wat taken van het mantelzorgen opgeven om hier te komen?

Participant 8 Ik zorg dat ze er goed bij zit, dan kan ik weg. En als de nood aan de man is belt ze mij. Als ik dan net een klant in de auto heb zitten, dan kan ik niet even heen. Dan belt ze de thuiszorg en die komt langs zeg maar. Maar als ik niemand in de auto heb zeggen, dan wip ik daar even langs zeg maar. Dat meld ik en dan weten ze dat hier en dan ga ik heen.

Patrick En dat is wel de vrijheid die je nodig hebt denk ik.

Participant 8 Ik denk dat dat voor de mantelzorg van mijn vriendin wel nodig is ja. En de mantelzorg voor mijn moeder is wat minder streng zeg maar. Dat is in de avonduren een uurtje zeg maar. Dan is dat weer klaar.

Patrick Dat zijn dan wel veel taken op uw schouders.

Participant 8 Ja.

Patrick Sinds dat u hier chauffeur, heeft u dan het gevoel dat u meer betrokken bent in de regio?

Participant 8 Nou, ja.

Patrick Natuurlijk door het initiatief, maar doet u door het initiatief ook nog andere dingen?

Participant 8 Nou, daar heb ik niet echt tijd voor zeg maar. Daar moet ik nee op zeggen.

Patrick Maar ben je wel meer sociaal betrokken doordat je weet wat er een beetje speelt in de wijk. Dat je het gevoel hebt dat je soms moet, naja niet moet...

Participant 8 Eh. Ja.

Patrick Door het initiatief ben je natuurlijk wel meer sociaal betrokken, dat is wel een feit.

Participant 8 Ja, inderdaad. Je bent wel veel meer sociaal betrokken. En als je dan. Ik heb 1 keer gehad met een buitenlander in de auto, volgens mij een

Turkse man, nee ik weet niet. Het zou wel een moslim geweest zijn, ik weet niet, volgens mij wel. Maar die was tegen vrouwen zeg maar. Die begon gelijk te mopperen over een vrouwelijke collega. Toen zei ik van: "maar ze doet haar best en dat moet je waarderen". "Ja maar", "nee, dat moet je gewoon waarderen. Je woont in Nederland, dus je moet nationaliteit, jullie wonen wel in Nederland, moet je wel een klein beetje bijschaven aan de Nederlandse omstandigheden". Je kunt niet wat je in Turkije of Marokko hebt, noem maar 2 landen, dat je dat doordrukt hier ook in Nederland. Dat gaat niet lukken. Ja dat kan wel lukken, maar dan moet je veel langer doordrukken. Dan gaat het wel veel meer fout denk ik. Ja ik weet het ook niet hoor, misschien is het wel een heel goed geloof. Iedereen in zijn waarde. Maar ik vind niet dat je iemand moet uitkaffen omdat dat een vrouw is. Dan kom ik wel voor haar op zeg maar. Al zou ik weten dat ze alles verkeerd doet, en alles, maar dan zal ik wel voor haar opkomen.

Patrick Dus uiteindelijk kom je wel mensen van andere culturen tegen in de auto

Participant 8 Ja

Patrick En je probeert dan wel een beetje om de kloof die er dan toch wel tussen jullie is, die probeer je dan wel een beetje te dichten?

Participant 8 Ik vind eigenlijk dat de Nederlandse norm moet zijn dat je elkaar aanspreekt op de dingen die niet kunnen zeg maar. En toch vind ik, ja dat hoort wel zo te zijn zeg maar. Kijk, mag jij geen Suriname of ander soort, zij rijden in die taxi. Dan moet je niet die taxi bestellen, als jij daar niet mee in aanraking wilt komen.

Patrick Dus uiteindelijk door dit initiatief, kunnen mensen wel een beetje meer op 1 level komen. Tuurlijk kan je niet hun hele idealen veranderen, maar je kan ze misschien wel een beetje...

Participant 8 Je ik kan ze wel wijzen op, of inzichten geven, over hoe dingen hier in Nederland loopt zeg maar. En ik accepteer iedereen, tenminste, als ze mij accepteren, accepteer ik hun ook zeg maar. En spreek je mij aan op mijn huidskleur of weet ik veel wat, uiteindelijk zou ik dat ook niet prettig vinden. Dus dat doe ik bij een ander ook niet. Nee. Nee. Uiteindelijk, je moet met elkaar door Nederland heen wandelen en dat gaat hand in hand beter dan dat je elkaar tegen de borst stoot.

Patrick Ja precies, en dat probeer je ook dan...

Participant 8 Probeer ik bij iedereen die bij mij in de auto zit zeker. En je hebt ook wel Nederlandse vrouwen en mannen die ontielig... dan zie je een buitenlandse oversteken van "oh joh geef gas". En dan zeg ik "nee, dat zijn ook Nederlanders". Dus die zet ik ook terecht zeg maar. Ik vind niet dat ik dan alleen 1, maar gewoon iedereen die in de auto zit moet aanspreken.

Patrick Dus je merkt dus soms wel dat er een kloof is tussen nationaliteiten?

Participant 8 Ja

Patrick Er is ergens wel wat discriminatie gaande.

Participant 8 Ik weet niet of het discriminatie is. Nou ja. Het komt niet goed zeg maar als je zegt "geef gas", of dat ze beginnen te mopperen op een vrouwelijke chauffeur. Dat werkt niet zo. Dan ben ik wel van mening, ja, dat moet eruit zeg maar. Dan probeer ik ze daar wel op aan te wijzen.

Patrick Dus u probeert ze dan toch wel een beetje naar mekaar toe te bewegen?

Participant 8 Ja ik geef dan wel een opmerking van "dat kun je niet zeggen", zeg maar. Want ik vind dat iedereen recht heeft op leven.

Patrick Zeker. En denkt u dat doordat u af en toe daar wat van zegt, dat ze daar toch meer acceptatie voor krijgen?

Participant 8 Nou, ik hoop het. Ik hoop het. Kijk als ik 1 keer, of 2 keer, in de auto heb gehad, dan ken ik ze nog lang niet. Dat moet eigenlijk groeien zeg maar. Maar het is wel dat als ik er eenmaal iets van gezegd heb, dan doen ze het niet meer. Dus dat is dan wel weer positief. Als ik in de auto zit zeg maar, bij mij zeggen ze het niet meer zeg maar. Ik weet natuurlijk niet of dat dan bij een ander nog zo is.

Patrick En merkt u ook veel verschil in inkomen?

Participant 8 Ja, dat is een goede. Nou de mensen die het makkelijk hebben, of wat ruimer in de was zitten zeg maar, die bestellen vaker een taxi als de mensen die eigenlijk kantje boord hebben zeg maar. Ja. En die bestellen nog makkelijker een taxi. Maar de mensen die wat minder bedeeld zijn, die genieten er wat meer van. Zo moet ik dat wel formuleren.

Patrick En hoe komt dat dan, dat dat zo is?

Participant 8 Nou, omdat ze dan toch een uitje hebben. Dat plannen ze dan weken van tevoren. En ze leven daar helemaal naar toe zeg maar.

Patrick En hoe komt het dan dat die rijkere mensen...

Participant 8 Die bestellen vaker een taxi voor een wissewasje wat ze denken nodig te hebben.

Patrick En wat vindt u daarvan?

Participant 8 Nou, in beide gevallen vind ik dat goed. Maar eigenlijk moeten we meer van die minderbedeelden hebben.

Participant 9

- Patrick Nou, bedankt dat je even tijd wilde maken. We hebben elkaar dinsdag even gesproken en ik hoop dat we dat gesprek nog enigszins kunnen oppakken.
- Participant 9 Ja
- Patrick Kun je mij misschien zelf wat vertellen over WelMobiel?
- Participant 9 Ja in welke zin, gewoon vanaf hoe ik begonnen ben en het hoe en waarom?
- Patrick Ja misschien eerst een beetje globaal wat de activiteiten zijn en wat jullie doen? En dan daarna daar misschien iets dieper op ingaan.
- Participant 9 Ja nou ja, ik ben voorzitter van Stichting WelMobiel. Ik ben in 2018, eh ben ik gevraagd. Ja, 2018. Nee, 2017 ben ik gevraagd om eens aan te sluiten bij een wijkinitiatief. Dat heette de Vinkmobiel en dat was een initiatiefgroep dat was opgesteld vanuit verschillende organisaties uit de wijk Vinkhuizen. Onder andere: een zorginstelling Lentes, er zaten wat buurthuizen/buurtverenigingen erbij. Stichting Vereniging Noorden Duurzaam was daar de initiatiefgroep, eh penvoerder. De universiteit lieten we onderzoeken over fijnmazig wijkvervoer, maar ook over wijk democratie. Vanuit die hoedanigheid is op een gegeven moment eh, vanuit onderzoek is gebleken dat gewoon heel veel bewoners van de wijk Vinkhuizen problemen ondervonden met de mobiliteit. In 2017 is er op een gegeven moment een groot gedeelte van het openbaar vervoer uit de wijk onttrokken. Toen bleven er alleen nog maar twee hoofdlijnen over in de wijk, maar dus niet meer alle buitenkanten van de wijk waar eigenlijk de leeftijd bestendige woningen zijn. Die dus niet meer bediend worden door het openbaar vervoer. Waardoor heel veel mensen die wel op leeftijd waren niet meer bij het winkelcentrum konden komen, niet meer naar de huisarts konden, maar ook niet meer naar de dagbesteding of andere leuke dingetjes in de wijk. En toen is vanuit Thuiszorginstelling is te horen gegeven zo van "goh we missen dat mensen gewoon niet meer kunnen komen naar activiteiten, zichzelf kunnen voorzien van dagelijkse boodschappen". Daar moesten wij dus eigenlijk een oplossing voor bedenken. Zo is het een beetje ontstaan. Eh, mijn achtergrond is arbeidsmarktproblematiek en dat heeft te maken dat ik uiteindelijk projectmanagement veel gedaan en verschillende jaren projectleider geweest. Zowel grensoverschrijdend, hè? Nederland-Duitsland, eh, heb ik jaren gedaan, maar ook gewoon in andere regio's in Nederland in, Groningen ook. Nieuwe arbeidsmarktprojecten opzetten om langdurig werkzoekenden weer een kans te bieden op de arbeidsmarkt. Dat is een beetje mijn achtergrond. Dan heb ik vele jaren gedaan en uiteindelijk is

vanuit die hoedanigheid hebben ze gevraagd van “goh, wil je eens met ons meedenken of hier een soort moment van gelijkwaardig project van zouden kunnen maken”. Nou dan hebben we eigenlijk bekeken, dan denk ik 2018 heeft het geleid tot de oprichting van de stichting. Uiteindelijk zijn wij in 2018, in december, hebben we gezegd van: “we gaan het gewoon maar eens doen. We hebben Stichting opgericht met drie oud-collega’s eigenlijk en we zijn gewoon gezegd van, weet je wat, laten we het gewoon eens proberen. Het was voor ons meer een soor van leuke bijkomstigheid om iets nieuws te doen. Uiteindelijk heeft dat geresulteerd in was het nu is. Het blijkt dat het voldoet in een enorme behoefte. En dat ja, tussentijds, in 2018 zijn we begonnen. 2021 zijn we dat verder uit gaan breiden met Leeuwenborgh en Beijum. Daar bleek de behoefte ook groot te zijn, ook vanwege het openbaar vervoer. We rijden nu in zes verschillende regio’s in de stad, dus in de Vinkhuizen, Leeuwenborgh, Beijum, Hoogkerk, Korreweg/De Hoogte en de Oosterparkwijk. We zijn nu verder met een uitbreiding bezig voor gebied Oud-West. Dan hebben we het eigenlijk over de regio Noorderplantsoen, Kostverloren, Schilderswijk en Oranjebuurt en daarnaast, maar gaan we ook nog Corpus de Hoorn Noord en Zuid. Die willen we er wel graag bij hebben. En ook nog de Wijert. Dan hebben we bijna zowat heel de stad. Eh, daarnaast is Ten Boer ook nog een aandachtspunt geworden.

Patrick

Goh, wat is het dan al groot geworden zeg.

Participant 9

Ja, goed. Dit jaar willen we toch weer wat extra's gaan doen. Daarnaast worden we nu ook steeds meer gevraagd voor de dagbestedingsorganisaties om daar een oplossende hand voor te bieden. Die komen gewoon niet met de financiële plaatjes uit van hun van hun vergoedingen die ze krijgen voor het vervoer. Dus daar zoeken ze ook nog oplossingen voor. Dus eigenlijk groeien we zo steeds meer. Eigenlijk is het ook een enigszins een natuurlijke groei. Het is niet dat we zeggen van “goh we willen elke keer groeien”. We worden gewoon gevraagd, omdat het gewoon voldoet aan een behoefte. Wat dat betreft dus heel mooi.

Patrick

En doen jullie dit dan in samenwerking met andere partijen?

Participant 9

Ja, hoofdzakelijk. Eigenlijk doen we elk initiatief samen met de wijk, daar beginnen we. Dan kijken we echt van “wat is jullie behoefte en wat zoeken jullie voor mobiliteitsoplossing”. En dan gaan wij kijken wat daar bij past. Bij de ene wijk past een bus en bij de andere wijk een auto. We gaan gewoon kijken naar wat de mogelijkheden zijn.

Patrick

En hebben jullie dan ook nog partnerships met bepaalde organisaties of bedrijven?

Participant 9 Ja, we hebben nu vandaag een contract getekend onder andere voor 3 jaar lang met Dignis, zeg maar een zorginstelling. Dat we voor 3 jaar lang en met de verlenging van 2 jaar hun mobiliteit gaan organiseren voor het dagbestedingsvervoer. We werken samen met de voedselbank. Daar leveren we één keer per week voedselpakketten bij mensen thuis. We hebben nog een vijftal dagbestedingsorganisatie, dat zijn kleintjes, daar brengen we gewoon twee/drie mensen heen of soms een stuk of vijf zes die ook gewoon graag met ons verder willen groeien. Daarnaast werken we natuurlijk intensief met de gemeente samen op wijkniveau, met de wijkteams. We hebben altijd overleg met de beleidsmedewerkers over de mobiliteitskwesities binnen de stad of binnen de gemeente eigenlijk van hoe kunnen we daar met mekaar een oplossing in bieden. We zoeken gewoon mee. We hebben nog een samenwerking met het Groningen Museum eh, hebben we. We zijn met bezig nu met een nieuw project, dat heet de Plusbus. Dat is ook zeg maar voor het organiseren van uitjes voor ouderen die dan gezamenlijk met een busje ergens naartoe worden gebracht. Daar hebben ze een leuke dag samen. Ja zo hebben we van allerlei samenwerkingsverbanden en allerlei eh ja, mogelijkheden om gewoon voor de grote groep ouderen een stuk mobiliteit organiseren. Ja.

Patrick Jeetje. En waarom zit jij zelf bij WelMobiel? Wat is jouw eigen motivatie om hier te zijn?

Participant 9 Nou mijn motivatie is natuurlijk vanuit mijn achtergrond, die arbeidsmarkt. Dat heeft ook altijd te maken met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt om die toch weer een plekje te bieden in de maatschappij. En we merken gewoon dat er steeds meer mensen zijn waar gewoon geen regulier werk meer passend voor is. En het is helemaal niet dat ze het niet eventueel zouden kunnen, maar er heerst vaak toch iets in de privésfeer, een problematiek. Dat past gewoon niet bij een reguliere werk zeg maar, hè. Kijk de acceptatie bij ons is zo van dat als iemand een keer een weekje er niet is, dan is dat niet zo'n probleem. Maar bij een reguliere baan zeg maar, waar je gewoon een salaris voor krijgt. Ja, dan is het vaak wel een probleem. Dan zegt vaak een baas van "ja, maar ik heb je hier ingepland en je bent er hele week niet". Dan gaan we niet accepteren. En wij hebben dan het geluk dat we zeggen van "ja prima dat je er even een weekje niet bent, maar goh, waar zit het probleem. Dan kunnen we het er met elkaar even over hebben en kunnen we er wat aan doen om dat probleem misschien toch wat dragelijker te maken". Of kunnen we er wel wat aan doen, of moeten we er wat hulp op zetten. Kijk, een commerciële organisatie is vaak geldgericht, financieel gestuurd, ja dat hebben wij gewoon een stuk minder.

Kijk, er moet hier ook wel geld verdiend worden om de stichting draaiende te houden. Maar een groot gedeelte van onze werknemers doen het vrijwillig, dus die kosten helemaal niks. Dat zijn mensen die gewoon heel graag iets willen doen voor de maatschappij, omdat ze daar gewoon een heel goed gevoel van krijgen. Vaak hebben ze ook iets van: "ja het is ook wel fijn dat als ik wat ouder ben, dat er dan ook mensen zin die mij kan helpen als ik ergens naartoe moet".

Patrick Ja precies. Dat gaat dan meer over de mensen die werken bij WelMobiel? Meer daarvoor.

Participant 9 Ja. We hebben hier een heel palet aan mensen. We hebben hier eigenlijk gewoon de reguliere vrijwilliger. Dat zijn vaak mensen met een pensioen achtergrond. We hebben mensen die vanuit de ziektewet hier zitten bijvoorbeeld: die hebben een burn-out gaat of die hebben een verslavingsachtergrond of die hebben een achtergrond dat ze moeten re-integreren omdat ik in mijn eigen werk niet meer terug kan. Dus we hebben ook mensen vanuit spoor 2, zo noem je dat dan. Die zitten al meer dan een jaar thuis en die moeten uiteindelijk weer gewoon werken aan het arbeidsritme. Mensen met een participatiebaan en mensen die gewoon in de uitkering zitten, in de bijstandsuitkering. We hebben mensen die in een WW-uitkering zitten. Mensen die zeg maar einde WW lopen, waarvan het UWV zegt: "d kans dat je nog weer een reguliere baan krijgt voor het half jaartje dat je nog in de WW zit. Nou ja, gaat dan maar je vrijwilligerswerk doen. Dan stoppen we geen tijd energie meer in je". Ga maar gewoon bij WelMobiel je activiteit doen. Daar heeft de gemeenschap ook nog wat aan en uiteindelijk, die uitkering die wordt wel betaald. Daar heb al bewijze van al 40 jaar voor gewerkt eigenlijk. We hebben heel veel participatiebaan medewerkers, we hebben mensen uitkering, met een basisbaan. Dat zijn mensen die hebben een arbeidsovereenkomst bij een organisatie van de gemeente. Die krijgen wel een arbeidsovereenkomst, dat zijn ze uit de bijstand. En dan mogen ze voor een maatschappelijke organisatie een activiteit doen, dat is hier bijvoorbeeld als chauffeur dan of op de backoffice. Maar dat is ook vaak in combinatie met meerdere organisaties. Dus we hebben mensen die werken dan in bijvoorbeeld hier zowel bij ons als bij een ander bedrijf. Dan werken ze vaak hier drie dagen en bij een ander bedrijf een halve dag of andersom.

Patrick Wat betekent zo'n mix aan mensen eigenlijk voor het bedrijf zelf?

Participant 9 Het is enorme diversiteit. Het stimuleert mekaar ook enorm, want het is het bewijs van de mensen die natuurlijk altijd gewerkt hebben. Die kunnen heel vaak de mensen die nog never nooit gewerkt hebben heel mooi helpen om toch richting die betaalde kant te gaan. Maar ook dat je

mekaar kunt stimuleren van “goh hè, als het even niet meezit. Hoe ga ik dat dan oppakken dat je dan je wel weer die mogelijkheden ziet. Waar loop je vast”. Met mekaar helpen ze dan toch weer een beetje om de juiste mindset te krijgen en dat stimuleert enorm bij elkaar.

- Patrick
Participant 9
- Ja precies. En uit welke buurt kom je eigenlijk.
Ik woon zelf in Veendam, maar ik ben een geboren Stadjer. Ik ben ook geboren hier in Groningen. In de Oosterparkwijk ben ik geboren. Ik ben daarn, ja, heb ik door heel Nederland gezeten. Ik heb 5 jaar in Den Haag gezeten. Ik heb een half jaar in Frankrijk gezeten. Een half jaar in Engeland. Uiteindelijk weer teruggekomen naar Nederland en hier weer gewoon mijn bestaan op gebouwd. Maar ik ben van origine kok, maar door omstandigheden ben ik daar uitgegaan en ben ik in dit werk beland. Wat eigenlijk ook heel erg leuk is om te doen.
- Patrick
Participant 9
- Wel heel wat anders.
Ja.
- Patrick
- En heb je het gevoel dat een organisatie als WelMobiel wat zou kunnen betekenen voor de sociale cohesie voor bepaalde wijken waar dat nodig is?
- Participant 9
- Ja, zeker. Uiteindelijk verbinden we mensen natuurlijk wel met elkaar. We hebben hier bij WelMobiel ook mensen van allerlei culturen en achtergronden, hè. Ook van alle leeftijden. We hebben een leeftijdsopbouw van 27 tot 75. Zowel mannen als vrouwen. Allerelei culturen zitten hier. We hebben mensen uit de gekste landen van de wereld. Dus het verbindt enorm. Plus dat we ook vanuit die wijkinitiatieven zeg maar ook heel veel de samenwerking hebben. Dus als er in de wijk iets is te doen, dan gaan we altijd met elkaar kijken wat voor oplossing we met elkaar kunnen bieden als het over mobiliteit gaat bijvoorbeeld. Dat verbindt wel heel mooi. Dat stimuleert ook weer uiteindelijk om in de wijk iets te organiseren. Als je iets wilt organiseren, maar er komt niemand, dat is wel een beetje vervelend. Dan ga je dat niet doen. En nu zie je gewoon dat wij betrokken worden als er iets in een wijk wordt georganiseerd. Als het past binnen onze openingstijden, gaan we daar graag in mee.
- Patrick
- Ook voor de mensen die intern bij u werken, of bij WelMobiel. Dus u denkt echt dat het voor hen echt bijdraagt aan de sociale cohesie?
- Participant 9
- Jazeker. Hun komen weer uit huis, hun bouwen hun netwerk uit. Uiteindelijk hebben ze hier 45 collega's. Als ze thuis binnen de 4 muren blijven zijn ze toch heel erg alleen. Plus dat ze met heel veel mensen, ze hebben natuurlijk heel veel contact met andere mensen weer waar ze mee moeten communiceren. Dat leren communiceren en vanuit daar weer je eigen netwerk opbouwen, dat zien we wel echt ontstaan hier.

Patrick
Participant 9 En is het ook een echte club, je werknemers?
Ja, we hebben eigenlijk geen verloop. Af en toe gaat er weer iemand richting betaald werk of iemand valt uit vanwege ziekte, maar eigenlijk hebben we weinig verloop. Het gebeurt weinig dat mensen zeggen dat ze het niet leuk vinden of dat ze zich niet thuis voelen. Dat hebben we eigenlijk helemaal niet. Af en toe een enkeling vindt het dan niet leuk. We hebben nu een groepje van 45 man en er staan nu alweer nieuwe mensen klaar. We zijn nu met 5 nieuwe chauffeurs weer aan het inwerken. Dan zitten we zo op 50. Dat groeit wekelijks. Elke week komt er wel weer iemand bij.

Patrick
Participant 9 Mooi! Heb je ook het gevoel dat WelMobiel ook voor de mensen die gebruik maken van jullie diensten, dat dat ook positief werkt voor de sociale cohesie?
Ja, want mensen leren weer op eigen benen te staan. Zelf hun eigen regie terug te krijgen. Dus niet meer afhankelijk zijn van anderen. In plaats van vragen bij de buurvrouw om een pakje boter mee te nemen, ik noem maar wat, kunnen ze nu gewoon zeggen van: "ik haal hem zelf wel even". Nu kunnen ze de buurvrouw zelf vragen of ze wat voor haar mee kan nemen. Dan draai je het om. Dat soort dingen gebeuren steeds meer. Mensen kunnen ook zelfstandig gewoon weer boodschappen doen, naar vrienden en familie, maar ook naar het ziekenhuis, of naar de fysiotherapie, of naar de huisarts, of tandarts. Waar ze ook maar naar toe willen. Zolang het maar binnen de gemeentegrenzen is, doen we alles. Je merkt gewoon dat mensen weer zelfstandig hun leven zien, terug zien te krijgen. Dat mensen gewoon zelfstandig worden, dat ze niet steeds hun zoon of dochter hoeven bellen om hun ergens naar toe te brengen. Ze kunnen het nu allemaal zelf, dus mensen worden er ook wel een stukje blijer van merk ik. Ja.

Patrick
Participant 9 En zie je dat dan ook terug in de ritten die geboekt worden zeg maar. Dat er ook veel tripjes voor sociale activiteiten geboekt worden? Dagbestedingen, familietripjes...
Ja. Mensen gaan weer naar het winkelcentrum bijvoorbeeld. Ja, de tijd dat ik zelf achter de telefoon zat is alweer een tijdje terug, maar goed. We hebben ook vaak mensen die gewoon even naar het winkelcentrum willen. Om gewoon even mensen te zien. Dan brengen we ze even naar Paddepoel toe. Dat is overdekt. Dan gaan ze bij een tentje een kopje koffie drinken bijvoorbeeld. Hoeven ze niet iedereen te spreken, maar kunnen ze wel weer andere mensen zien en ontmoeten uiteindelijk. Dat maakt wel mooie dingen weer los.

Patrick
Participant 9 Dat ze dus wel meer sociaal betrokken zijn?
Ja

Patrick
Participant 9

Wat voor soort mensen zitten er eigenlijk vaak in de taxi?
Het grootste gedeelte zijn toch ouderen. Dat zijn eigenlijk mensen waarvan de meeste allemaal alleen wonen, alleenstaanden. Redelijk eenzame mensen ook wel merk je wel. En die mensen die zitten echt wel om een praatje verlegen, want als ze in de auto stappen beginnen ze gelijk al hun verleden naar m'n oren te gooien. Maar het is gewoon wel, soms hebben die mensen wel weken niemand gezien. En dan gaan ze even met ons naar het winkelcentrum. En vaak het niet eens voor een boodschapje. Het gaat meer om het praatje in de auto vaak, want de caissière heeft geen tijd meer voor je. Dus dat is gewoon geweest. Dus eigenlijk juist de tijd wat je in de auto doorbrengt, ja, dat maakt het juist dat eh. Ja toch even weer dat je er weer toe doet.

Patrick
Participant 9

Ja, precies. Even kijken hoor, waar ik ben. Even kijken. Onder de rijders onderling, worden daar ook activiteiten georganiseerd?
Nou onderling weten ze elkaar wel te vinden. Er is onder andere 1 van onze chauffeurs, die is ook molenaar en daar gaan mensen ook wel eens kijken. Daar worden ook kunstexposities gehouden, dus dan gaan mensen ook even kijken wat er te zien is. Het stimuleert allemaal wel om elkaar op te zoeken. We zijn nu met een groepje bezig, 4 vrijwilligers, die met regelmaat ook eens voor de vrijwilligers wat leuks bedenkt. Gewoon een uitje, of een activiteit. Er moet wat meer saamhorigheid komen in de groep, dat je elkaar ook op een andere manier leert kennen, dan alleen op het werk. Dat proberen we nu een beetje met zo'n groepje die wat gaat bedenken, een lijstje maakt, een financieel plaatje bij maakt. Dan gaan we kijken of we dat via de fooienpot kunnen doen of moeten we daar ergens vanuit de stichting zelf nog een bijdrage doen. Om dat mogelijk te maken.

Patrick
Participant 9

En heb je ook een beetje zicht op waarom de mensen, de chauffeurs en het kantoorpersoneel, eigenlijk bij WelMobiel zijn?
Dat is hoofdzakelijk omdat men, eh. Uiteindelijk willen ze zelf ook graag wat doen. Gewoon even uit huis zijn, dus ook mensen ontmoeten. Maar als ze eenmaal hier zijn, vinden ze het ook wel heel erg leuk om hier te zijn. Het heeft ook een beetje te maken met de waardering die ze krijgen van de mensen waar je mee werkt, de collega's, maar ook uiteindelijk van de mensen waarvoor je het doet. Er is gewoon een enorme behoefte die continu bevestigd wordt van: "wat fijn dat jullie er zijn", "wat fijn dat jullie dingen doen voor ons". En andersom net zo. Dat maakt het wel fijn om hier als medewerker er op wat voor manier dan te zijn.

Patrick

Ja, dat kan ik me wel voorstellen.

Participant 9 Ja, ook ergens mee verbonden zijn he. Je ergens mee kunnen identificeren. Dat is voor mensen natuurlijk heel erg belangrijk uiteindelijk.

Patrick En hoeveel buitenlandse mensen heb je in het bestand nu?

Participant 9 Ehm. Ik denk ongeveer een man of 20 van buitenlandse afkomst.

Patrick Dat is best een groot aandeel. Waarom denkt u dat zij WelMobiel een interessante plek vinden om te komen? Waarom komen zij hier?

Participant 9 Omdat we laagdrempelig zijn. Iedereen is hier welkom en ze worden ook gewoon eh ja, het maakt niet uit waar je vandaan komt eigenlijk. Het is gewoon, kijk de communicatie die we hier hebben is hoofdzakelijk digitale heel veel. We hebben ook wel dat je gewoon met mekaar in gesprek gaat. En dat je wat minder de taal wat minder machtig bent, dat vaak niet zo'n heel groot probleem. Als je maar weet wat adres is en wie je mee moet nemen en wat het kost. Als je dat soort dingen al kunt beredeneren, dan ben je al heel eind. Als je je maar een beetje in het Nederlands verstaan kunt maken, kun je wel hier wel een plekje krijgen. Plus dat je de mensen waar je het voor doet het ook niet uitmaakt waar je vandaan komt. Dat gaat meer van wat je doet. Dat is belangrijk. En hoe je eruitziet is niet zo interessante gedachtegang. Het gaan meer over wat je doet en ben je daarbij betrokken en past dat bij je.

Patrick En denk je ook dat WelMobiel voor die mensen uiteindelijk kan helpen om de kloof te verminderen tussen Nederlandse mensen en buitenlandse mensen?

Participant 9 Ik denk het zeker. Ja. We hebben ook heel veel buitenlandse mensen die met ons meerijden. Die voelen zich vaak niet zo welkom in een reguliere taxi. Of in het openbaar vervoer voelen ze zich dan toch niet altijd veilig en dan gaan ze liever even met WelMobiel naar weet ik veel waarnaartoe. Dan zeggen ze vaak dat ze het fijn vinden, de kortste en veiligste weg. Niet met meer mensen in de auto te zitten. Vaak met buitenlandse vrouwen zeg maar, van bepaalde afkomst, die voelen het toch een beetje als bedreigend als andere mensen in de auto zitten. Als je het WMO-vervoer hebt, dat is collectief, dan weet je niet met wie je in de auto zit. Dat vinden mensen niet altijd fijn wat dat betreft.

Patrick En ook bijvoorbeeld voor de integratie van buitenlandse mensen als chauffeur, zou dat ook helpen om dit werk te doen?

Participant 9 Ja, zeker. Ja zolang ze de taal ook maar enigszins een beetje verstaanbaar kunnen maken en kunnen lezen. Dat hoeft helemaal niet op een hoog niveau, B1 is bij wijzen van al meer dan genoeg. Als je maar wel leerbaar bent, of in ieder geval open staat dat je wel dingetjes moet leren. We hebben nu ook al een paar mensen die zijn van Afrikaanse afkomst een aantal, maar ook van Antilliaanse afkomst, mensen uit het Oosten. Ja,

die de taal niet helemaal machtig zijn, maar uiteindelijk redden ze zich wel omdat ze gewoon goed de vaardigheden hebben om het goed te willen doen. Dat ze toch steeds een stapje verder komen. Dat helpt wel. En uiteindelijk gaan we kijken van: goh, als je de taal een beetje machtig bent en je kunt ook nog van a naar b komen zonder allerlei toestanden, dan gaan we wel kijken of ze nog meer kunnen helpen. Misschien een stukje opleiding daarin te bieden. Daar kunnen we het altijd met mekaar over hebben.

Patrick En ook bijvoorbeeld voor buitenlandse mensen die de cultuur nog niet zo goed kennen. Heb je ook het gevoel dat daarin misschien een eerste stap bij WelMobiel goed zou kunnen zijn?

Participant 9 Ja dat is natuurlijk een moeilijke, want cultuur is altijd wel een moeilijk dingetje. Iedereen kijkt natuurlijk anders naar een cultuur hè. Ik denk altijd zelf dat je moet integreren waar je woont, ja. Cultuur is toch heel vaak voor mensen een soort van, ja. Iets wat je meeneemt vanuit je achtergrond, maar het wilt niet zeggen dat jouw cultuur ook geaccepteerd is hier. Ja, je moet je wel aanpassen aan waar je bent. Als je het over cultuur hebt, ja. Er zijn gewoon heel wat culturen die heel erg hardnekkig zijn in hun betoog. Zo van, dit ben ik en dat heb je maar te slikken. Ja, dan wordt het wel een beetje ingewikkeld natuurlijk hè. Dan kom je niet veel verder vaak. Volgens mij maak je daar het leven niet veel vrolijker van. Ik denk dan van: als je een beetje kan aanpassen aan de behoefte en de wensen hier, wat hier acceptabel is en dat je je cultuur bij wijze van privé beleeft. Net zoals geloof. Daar vind ik ook altijd wel een dingetje. Prima dat je een bepaalde geloofsovertuiging hebt, maar dat hoeft niet iedereen te zien. Dat kun je ook thuis of in je privé beleven he.

Patrick Ja, want je hebt natuurlijk redelijk wat personeel dus wat van buitenlandse afkomst is en dus waarschijnlijk ook andere culturen en gewoontes heeft dan het andere deel van je werknemers. Botst dat wel eens of heeft dat wel eens gebotst?

Participant 9 Een paar moslims die dan met vasten zitten dan. Je merkt wel dat we daar rekening mee moeten houden op een gegeven moment. Maar nee, botsen niet. Men accepteert het ook van elkaar dat iemand anders is en dat iemand een ander geloofsovertuiging heeft of anders naar dingen kijkt. We kunnen het wat dat betreft wel met elkaar over hebben. Dus dat is wel mooi.

Patrick Heb je wel het gevoel dat juist dat stukje, als iemand het lastig heeft en dan bij jullie initiatief komt waar alles kan en mag. Heb je het gevoel dat er dan wat meer acceptatie komt voor andermans cultuur?

- Participant 9 Jawel, zeker. Ja. Men staat wel open voor elkaar. Iedereen zegt ook van: "goh, we moeten het samen doen. Waar je vandaan komt is niet zo interessant. De opdracht die we gezamenlijk met elkaar hebben neergezet, dat we die ook gezamenlijk kunnen gaan uitvoeren". En waar je vandaan komt of wat voor kleurtje je hebt of wat voor kleren je aanhebt, dat is niet zo interessant. Het gaat meer over dat wat we doen goed doen en dat we degene die het betreft, dat die er blij van wordt. Dan zijn we volgens mij met elkaar op de goede weg.
- Patrick Wat krijg je vaak terug van de werknemers, wat vinden zij het mooie van WelMobiel? Wat voor feedback krijg jij van je werknemers?
- Participant 9 Dat ze heel erg gewaardeerd worden gewoon. Zowel als mens, maar ook voor wie je bent, maar ook voor wat je doet. En dat krijg ik redelijk vaak terug. Ik ben wel voorzitter, maar alleen raakt het je privé ook wel eens. Je wordt ook wel eens in je hart getroffen. Soms verwacht je het niet uit een bepaalde hoek. Dat het dan ook niet van 1 is, maar van meerdere. Dat geeft toch wel te denken van, dan zijn we wel goed bezig met elkaar. Kijk, ik richt het niet allemaal op mezelf, we doen het allemaal samen, want alleen doe ik ook niet zoveel. Iedereen vindt het wel belangrijk wat we doen. Iedereen zit zo wel een beetje op dezelfde inzet, dat het belangrijk is dat we de wereld met elkaar een beetje draaiende zien te houden. Als je dat allemaal een beetje met elkaar leuk doet, dat dat dan ook veel plezier oplevert. Dat je daar ook een beetje, dat je daar blij van wordt uiteindelijk. Dat is wel een beetje waar het leven om draait met elkaar.
- Patrick We hadden het er dinsdag ook nog over. Ik vroeg je toen of je niet soms het gevoel had dat je een maatschappelijk werker bent hier. En dat idee kreeg ik toen, omdat je toen ook wel zei dat mensen wel eens op kantoor kwam voor een gesprek. Hoe zit dat precies? Voel je dat soms wel?
- Participant 9 Nou, ik ben natuurlijk wel het luisterend oor hier hè. Iedereen ziet mij niet als baas, ze noemen dat vaak zo, maar volgens mij ziet men mij niet echt als de baas hier. Uiteindelijk heb ik wel de eindverantwoordelijkheid, maar meer maak ik er ook niet van. Maar als men ergens mee zit, of het nou klein of groot is, ja ik ben dan wel heel makkelijk benaderbaar. Ik zit niet in een kantoortje met een dichte deur, maar mijn deur staat altijd open. Iedereen heeft ook mijn telefoonnummer. Jong of oud, iedereen. Iedereen weet ook dat ik van s'morgens 8 tot s'avonds 10 bereikbaar ben. Als er wat is moet je me gewoon bellen en er niet mee blijven zitten. En dat doet men ook niet. Men zegt gewoon waar het op staat en dan gaan we met mekaar kijken, soms leuk of soms niet leuk. Allemaal prima. Uiteindelijk gaat het erom dat we met elkaar tot een oplossing kunnen komen. Of dat nou privé is,

of werk gerelateerd. Als het privé is, dan hebben we het er ook over. Met sommige mensen hebben privé zulke problemen, dat ik daar ook niet zoveel aan kan doen. Ik kan niet alles. Maar ik weet natuurlijk wel heel veel weggetjes te bewandelen om daar een helpende hand in te bieden misschien. Zo probeer je samen weer een oplossing te bedenken. Dat iemand wel gewoon kan functioneren in de maatschappij of zich gewoon prettig voelt om hier te zijn of gewoon thuis te zijn. Je probeert toch een beetje met elkaar in gesprek te blijven.

Patrick Wel mooi dat het bij jou kan en dat ze dat blijkbaar ook doen. Ik denk dat dat heel fijn is voor de mensen. Je vertelde ook dat je het gevoel hebt dat WelMobiel echt mensen kan veranderen binnen 1 dag, dat je dat ook had meegemaakt. Kan je dat misschien wat verder toelichten?

Participant 9 Ja, we hebben echt jongens, die hebben bijvoorbeeld, nou we hebben hier meerdere die hebben een burn-out gehad. Niet een kleintje, maar wel een hele grote, wat echt wel met problematiek dat ze opgenomen zijn geweest. Dat ze echt zoiets hadden van dat ze het leven niet meer zagen zitten. Eh, die komen hierbinnen zeg maar van "goh, ik wil graag wat doen, want ik word gek thuis" en **die komen hier en eigenlijk voelen ze zich eigenlijk gelijk in een warm bad of warm nest.** **Dat het er niet toe doet wie ik ben en hoe ik eruitzie, maar het gaat er meer over van wat ik doe en hoe ik mij daarin vol.** **Maar ook de terugkoppeling krijgt van dat je echt goed doet en dat je gewoon merkt ook van je van je collega's, maar ook van de klanten dat ze blij zijn dat je er bent en dat je hun ook helpt. Uiteindelijk helpt dat mekaar ook weer. Om op de goede weg te komen.**

Patrick **Heb je ook het gevoel dat heel veel mensen, van die 50 mensen, dat de meeste mensen daarvan thuis zou zitten? Of een deel daarvan?**

Participant 9 **Nou, als ik. Nou niet alle 50. Als je dan gewoon vrijwilligers hebt, hè, de reguliere vrijwilligers zijn meestal de gepensioneerde zeg maar. Ja, die zou wel thuis zitten denk ik, of die zou ergens anders gaan zitten. Maar als je gaat kijken naar de populatie met een afstand tot de arbeidsmarkt, ja, die zouden dan gewoon tussen 4 muren zitten.**

Patrick Ja.

Participant 9 Ja. Er is geen werkgever die dat op deze manier accepteert volgens mij. Haha.

Patrick Nee precies. Aan hoeveel man moet ik dan ongeveer denken?

Participant 9 Nou, een man of 30 ongeveer denk ik. Ja.

Patrick Dat is wel uniek. Dat je wel 30 man uit hun isolement haalt.

Participant 9 Ja eigenlijk wel ja. Dat kun je wel stellen ja. De meeste zijn allemaal alleenstaand. Ja.

- Patrick En op een gegeven moment is die spiraal alleen maar neerwaarts natuurlijk.
- Participant 9 Ja
- Patrick En ik kan dan echt wel geloven dat WelMobiel een lifeline kan zijn die je dan uit die draaikolk naar beneden haalt. Tenminste, zie je dat zelf ook zo?
- Participant 9 Ehm. Ja. Op een hoop manier wordt dat opgevangen, zo kun je dat wel zien. Als iemand hier nieuw komt, loopt die ook met iemand mee even een middagje of een ochtend. En dan hoor je ook vaak van: "goh er wordt niet geoordeeld over je. Je wordt gewoon behandeld als nieuwe collega". Ja en wat ook je achtergrond is, als je er over wilt hebben, heel graag. Wil je dat niet, even goede vrienden, ook prima. Het gaat erom dat jij de stap hebt genomen om iets te doen en die stap voorwaarts, die pakken we wel met 2 handen aan met mekaar. En die stap voorwaarts is een klein stapje, maar dat stapje moet steeds groter worden uiteindelijk. Dat je eigenlijk tot een wandeling komt. Zo noem ik dat altijd maar een beetje. En als je aan het wandelen bent, kun je op een gegeven moment ook zeggen van: "goh dat voelt zo goed, dat bewegen. Ik ga maar eens aan het hardlopen". Dan word je nog een beetje fitter bij wijze van. Zo moet je steeds stapje bij stapje en steeds een stukje meer, moet je jezelf ontplooiën van "ik doe er weer toe" en dat is hoofdzakelijk waar heel veel mensen nog een vervolg op maken in hun leven. Vaak zijn die 4 muren eerst wel een bevrijding ook, niet meer die werkdruk en niet meer moeten en niet meer elke dag op tijd er zijn. Maar na een tijd gaan die 4 muren heel erg vervelen. Die 4 muren worden dan heel erg benauwend. En als je dan op een gegeven moment jezelf weer openstelt en je wilt toch weer in beweging komen. Ja, doe het dan op jouw tempo en dat is dan voor de 1 duurt het een week en voor de ander duurt het een maand en voor sommige duurt het een jaar. Eenieder op zijn eigen niveau, op zijn tempo, wordt die steeds een stukje fitter.
- Patrick Mooi. Mooi gezegd ook. Mooi voor die mensen denk ik. Ik weet niet in hoeverre je er zicht op hebt, maar heb je ook het gevoel dat mensen die uit zo'n isolement komen of thuis zaten heel lang. Heb je ook het gevoel dat zodra ze bij WelMobiel komen en dat gevoel hebben dat je beschrijft, dat ze daarna ook betrokken worden in andere dingen in de maatschappij of wat dan ook?
- Participant 9 Ja. Uiteindelijk gaan ze dan vaak zelf ook weer op zoek omdat ze het leuk vinden om weer naar betaald werk te gaan, maar men willen vaak hier ook wel blijven. Het wordt vaak toch wel gezien als een warm bad. Ja en daar hebben we de nodige contacten voor. Dan kijken we of we de mensen kunnen behouden, omdat ze gewoon heel goed in het veld

zitten en bij een reguliere werkgever niet geaccepteerd zijn. En zeker omdat we natuurlijk ook de populatie hebben die redelijk makkelijk weer terugvalt in hun oude gedrag. Als ze bijvoorbeeld weer naar betaald werk gaan, dan moeten ze weer dingen en dan krijgen ze weer die weerstand. Daar denken we dan ook in mee. We hebben hier 10% van alle basisbanen van de gemeente, 10% zit hier bij WelMobiel. Dat hoorde ik dan vanmorgen. En dan denk ik weer van, oké, we hebben wel echt een behoorlijk aantal. Maar goed, dat aantal groeit nog continu. Dat heeft te maken ook met het feit dat de gemeente ook inziet dat zij die mensen ook nooit meer op een reguliere baan krijgen. Dan kunnen ze die mensen beter ergens neerzetten waar ze voor de maatschappij nog van toegevoegde waarde zijn. Het kostenplaatje wat daar dan bij hoort is dan ook geaccepteerd weet je wel. Dan hoeft er niet iemand meer steeds achter heen aan te zitten. Dat levert ook rust op. Zowel aan de zorgkant, dat scheelt heel veel geld, want men kan zichzelf bedruipen. Dat ze een stukje meer inkomen krijgt dan de bijstand. Dat geeft ook een stukje rust in het hoofd en dat geeft ook weer rust in de wijk.

Patrick

Ja, ja. Mooi ja. Ik ben er wel zo. Ik heb alle vragen er wel doorheen. Ik weet niet of jij nog iets anders hebt waarvan je denkt; dit moet je nog weten of dit is nog relevant of dit wil je weten?

Participant 9

Nee, we hebben alles wel behandeld zo.

Participant 10

Patrick Kan jij mij misschien wat meer vertellen over WelMobiel en jouw werkzaamheden daarbij?

Participant 10 Ja, natuurlijk. Ik ben daar 2 jaar geleden, tenminste. In oktober/november ben ik via de site link 050, ben ik daar terecht komen. Het was een site voor banen voor mensen die weer aan het werk willen en er werd mij verzocht om dus wat dingen uitzoeken die mij leuk leken, waaronder WelMobiel. Toen heb ik daar een gesprek gehad. En ja, dat sprak mij dusdanig aan, ik had wel een goede klik. Toen ben ik eigenlijk eerst als vrijwilliger begonnen, maar vrij snel is dat voor mij een participatiebaan geworden vanaf 1 januari 2021 nu. Ik werk nou nu 3, op het moment 4 dagen, in de week als chauffeur en op woensdag werk ik voor de voedselbank. Of tenminste, rijden wij pakketten voor de voedselbank, voor mensen die het zelf niet kunnen halen. Dus dat is wat mijn werkzaamheden zijn. En ja, wat WelMobiel doet, ja, je kunt dat natuurlijk op een site lezen, maar wij vervoeren mensen met een beperking. Dat kan of lichamelijk of financieel of eh of geestelijk zijn voor een behoorlijk gereduceerd tarief van voordeur naar voordeur eigenlijk. En dat is natuurlijk ook wat ik doe.

Patrick Mooi! En wat zijn eigenlijk jouw motivaties om bij WelMobiel aan te sluiten?

Participant 10 Nou goed, ik was al een langere tijd, was ik werkloos of hoe je het noemen wilt, maar in ieder geval. Ik ben een tijdje met mezelf aan de gang geweest en ik vond eigenlijk dat het wel weer tijd was om weer wat op te gaan pikken. En dan kom je bij een re-integratiecoach terecht en zo heb ik ook op deze manier wel wat van die eh hoe noem dat, van die phone call meetings gehad om je cv te herschrijven. Maar uiteindelijk was dat niet mijn ding, of mijn probleem. Ik bedoel, ik heb mezelf altijd wel redelijk kunnen verkopen. Ik wist alleen eigenlijk een tijd niet wat ik wilde gaan doen. En chauffeurs leek mij op zich voor de time being wel eens leuk om te doen. Als koerier of als, nou in dit geval, veredelde taxichauffeur en zodoende ben ik eigenlijk via die site bij WelMobiel terecht gekomen. En via een intake bij eerst [...] toen nog geloof ik, en later [participant 9], is het balletje aan het rollen gegaan. En inmiddels zijn we al bijna 2 jaar verder. En het bevalt me uitstekend. Ik heb een horeca-achtergrond. Ik heb altijd in de horeca gewerkt, dus contact met mensen bevalt mij wel heel erg. En nou ja, omdat het in dit geval ook nog redelijk hulpverlenend is, anders dan in de horeca. Dan ben je toch vaak een sociaal werker zonder dat mensen daar weet van hebben. Dat komt in dit geval beter op zijn plek dan binnen de horeca.

Patrick En je vertelde net ook dat je een tijdje niks had gedaan, zat je toen ook voornamelijk thuis?

Participant 10 Nou, nee. Ik zat niet thuis. Ik heb veel gefietst. Ik ben mezelf eens wat gaan ontdekken. Ik heb wat gedicht, veel met fotografie bezig geweest, veel aan het schilderen. En dat doe ik nog steeds wel hoor. Maar daar kan je je brood niet mee verdienen, maar als hobby is dat wel heel erg leuk. En ik schrijf nog steeds wel redelijk veel.

Patrick Zag je in die tijd dan wel weinig mensen?

Participant 10 Nee hoor, nee. Ik heb een redelijk goed netwerk. Ik kan prima alleen. Ik heb ook 7 jaar een relatie en we zien mekaar voornamelijk in de weekenden. Ik heb een redelijk grote familie. Maar goed, wat ik zo net zei over de afgelopen periode. Er was genoeg aan de hand, ook met mezelf. Soms moet je jezelf even tijd gunnen om er te zijn voor anderen en ook voor jezelf te zijn. Maar goed, toen ik 2 jaar geleden weer begon, toen merkte ik wel dat ik veel meer dan ik in de gaten had, wel gemist had om dat contact met andere mensen weer op te pakken. Dus dat voelde wel heel erg als een warm bad.

Patrick Ja, precies. En voelt WelMobiel dan als een warm bad, of de werkzaamheden, of beiden?

Participant 10 Ja, beiden. Het zijn de werkzaamheden. Ik heb een enorm goede klik met [participant 9], ook qua achtergrond. Hij heeft heel veel verschillende dingen gedaan, zowel in de horeca ook, maar ook in de autobranche, en dit is dan weer een heel ander sociaal aspect. Dus ik herkende me daar wel heel erg in. Dus ik vond het toen ook heel erg prettig, ook omdat de stichting toen nog wat kleiner was. Ze zijn in 2018 begonnen met 2/3 veredelde golfkarretjes eigenlijk en dat nu merk je gewoon dat dat zich heel langzaam ontwikkeld. En ik vind het gewoon ook heel leuk om daar dichtbij te zijn, om te zien waartoe dat zich kan uitbreiden. En die klik heb ik vooral met [participant 9] ook, maar ook met meerdere mensen. Het is een heel gemêleerd gezelschap, met allerlei mensen met verschillende achtergronden. Of gepensioneerde mensen die in de IT-sector hebben gewerkt, of in de reclamewereld. En dat past mij op zich wel. Die verscheidenheid houd ik wel van.

Patrick En wat maakt dat dan leuk? Die verscheidenheid van collega's?

Participant 10 Ja wat maakt dat leuk. Ik denk vooral omdat ik ook veel knopen aan mijn jas heb denk ik. Verschillende dingen heb gedaan, dus ook breed georiënteerd ben en brede interesses heb. Dus ja, dan is die link niet zo moeilijk te leggen.

Patrick En het contact met de mensen die bij je in de auto zitten, wat voor mensen zijn dat?

Participant 10 Ja dat is ook heel breed. Voor sommige mensen is het gewoon een boodschappendienst. En zo is het eigenlijk ook ontstaan. Mensen die niet goed ter been zijn of die er zijn voor de wacht ervan. Die zie je soms werkelijks. Soms zie je ze 1 keer in de maand en sommige mensen heb je 2 keer per week. Maar ook mensen die voor het ziekenhuisbezoek gaan, waar je toch op een gegeven moment wel gesprekken mee hebt. Die zijn die altijd prettig. Er zijn ook een aantal mensen die ik 2 jaar geleden wel vervoerd heb en die heb ik niet meer gezien, omdat ik wel wist dat ik ze weg bracht en niet om beter te worden. Dus het is heel veelzijdig. En ja, het is aan jezelf hoe diep je daarop in gaat. Maar ja, ik ben toch weer iemand die van natuur toch ook wel snel de vraag stelt van "goh, wat scheelt eraan en hoe is het?" En dan is dat mensen zelf hoeveel ze willen vertellen hoor dat eh en dat zeg ik ook altijd. Dus het contact kan heel eh met eigenlijk wildvreemde mensen kan het heel intiem zijn en heel ver gaan. En soms is het ook heel vluchtig en heel makkelijk en naja, dat is eigenlijk ook een beetje wat ik in mijn horeca achtergrond heel veel gedaan heb. Maar vooral die veelzijdigheid spreekt me aan. Het gaat van jong tot oud. Kinderen die naar dagopvang moeten naar ouderen die naar het Odense huis gaan. Het is heel veelzijdig.

Patrick En wat is dan de impact van WelMobiel denkt u?

Participant 10 Ik heb hier de laatste tijd heel vaak ook met [participant 9] over gehad. Het komt er wel uit dat het heel erg lonend is. We zijn natuurlijk geen taxibedrijf, maar je balanceert wel steeds op de grens. Dat is niet het verhaal wat iedereen altijd even graag wilt horen. Met [participant 9] heb ik er ook wel eens over. We zijn in zekere zin geen concurrent, maar ik kan me wel voorstellen dat het voor andere bedrijven die ook mensen vervoeren wel zo voelt. Dat merk ik ook wel echt bij de commerciële taxibedrijven. Maar wat was je vraag exact?

Patrick Wat de impact is van WelMobiel?

Participant 10 Nou, ik geloof wel dat het steeds meer op de kaart staat. We hebben sinds gisteren een contract gesloten bij het Heymanscentrum voor Dignis. Om daar allemaal ritten voor te doen. Dat is best een pittige operatie. En dat is ook nog maar te zien hoe dat de komende maanden gaat. Dus wat is de impact? Ik geloof dat we steeds meer mond-op-mond reclame hebben, maar ik verbaas me ook nog steeds over dat we nog steeds nieuwe mensen werven die niet van het bestaan af wisten. Terwijl het voor hen al zeker een jaar of 3 4 erg van betekenis had kunnen zijn. Dus het kan echt nog wel meer van meer rugbaarheid genieten. Maar wat is de impact? Ja ik denk dat het voor sommigen mensen op dit

moment onmisbaar is. Omdat ze geen mensen hebben die hun kan vervoeren en omdat ze zelf niet de middelen hebben om de echte taxikosten te betalen. Dat we echt onmisbaar zijn.

Dat we 1 keer per week, of 2 keer, hun boodschappen doen of andere bezoeken naar dagbesteding of ziekenhuis kunnen doen. Dus ik denk dat je het meer aan de kant van de klanten kunt vragen wat de impact van WelMobiel is, dan dat wij in de gaten hebben. Alhoewel we dat wel geregeld horen hoor van mensen, hoe blij ze met ons zijn.

Patrick

Ja precies, en wat is dan de impact op jezelf?

Participant 10

Ik geloof dat iedereen het in zekere zin het wel prettig vindt, en dat is ook de cultuur. Ik geloof dat de maatschappij steeds meer moet leunen op mensen die het vanuit idealisme gaan doen, omdat de zorg en het geld er eigenlijk niet is om iedereen te verzorgen. Dus we gaan, hoe graag we dat ook niet willen, we gaan er wel steeds meer naartoe dat we het van onze medemens moeten hebben om die ideale zorg te gaan genieten. En om daaraan bij te dragen, dat voelt gewoon ook goed. Of dat nou is om je paatje schoon te vegen, nee, ik denk wel dat het ook wel echt sociale interesse is om mensen die het echt nodig hebben en die het niet echt vragen, om die te kunnen helpen.

Patrick

Ik bedoel ook meer van; wat is de impact verder op uzelf. Ook omdat je een tijdje hebt gestruggeld met jezelf en wat je wilt, dat je denkt van "bij WelMobiel heb ik dat wel weer gevonden". En dat contact met mensen heb ik weer.

Participant 10

Ja. Sowieso, ik heb het ritme van vroeg op en ook moeten, dat heb ik weer terug. En pas sinds kort ben ik ook de dinsdagen gaan werken. Ik werkte eerst woensdag, donderdag en vrijdag. En toen ik voedselbank ben gaan doen op de woensdag, was er eigenlijk geen hele dag meer. En ik wil toch zoveel mogelijk boven die 20 uur, naar die 28 uur toe. Ook stel; ik wil wel in de toekomst iets anders gaan doen, niet bij WelMobiel, zodat ik wel in een arbeidsritme zit. Dus het re-integratietraject betreft, ik werk zelf mensen in, dus ik ben zelf mensen aan het re-integreren, maar uiteindelijk maak ik zelf natuurlijk ook onderdeel van het proces van weer de arbeidsmarkt op gaan. Maar dat vind ik ook helemaal niet erg hoor. Zo zijn er meerdere mensen die eigenlijk heel kundig zijn in het helpen van andere mensen, bij ons binnen de stichting, maar voor wie het ondertussen voor hunzelf ook een soort therapie is.

Patrick

En is dat dan de kracht van WelMobiel?

Participant 10

Ik geloof dat dat, weet niet. In algemene zin denk ik dat de kracht van vrijwilligersorganisaties of mensen die voor niets dingen doen, dat de kracht vooral ligt in feit dat niemand er uiteindelijk beter van wordt of tenminste in geld uitgedrukt. En daar waren instanties groter worden en

dat is ook waar we nu bij WelMobiel wel mee hebben te maken. Het wordt wel steeds moeilijker om capabele mensen te vinden in organisatie die groeit. Dat is ook bij WelMobiel wel aan de hand en ik geloof dat iedereen dat ook steeds meer voelt. Maar het prettige daarvan is ook dat we aanwas van mensen met capaciteiten, heb ik vooral over pensionado's of mensen die echt wel iets kunnen, dat die, ook al is aar één of twee dagdelen, dat er ook wat meer knowhow achter de schermen komt. Die vooral eh, nou ook naar [participant 9] toe, omdat hij, ja, je moet toch back-up hebben van mensen die niet alleen willen werken, maar ook de inhoud hebben om het werk te kunnen verrichten. En juist omdat we op dit moment groter worden, is er logistiek wel wat nodig. Want vooral ook op de backoffice en in de vertaling naar de chauffeurs toe, nou, dat heeft wel de nodige voeten in de aarde.

Patrick Ja precies. Alleen je ziet nog wel onder de chauffeurs dat er diverse soorten mensen zitten, mensen met migratieachtergrond en weet ik het wat, mensen die met zichzelf hebben gezeten en ik hoorde van [participant 9] ook over mensen die uit burn-out situaties komen en dergelijke. Dus denk je dat het voor dat soort mensen dan goed is om bij WelMobiel te komen?

Participant 10 Ja dat denk ik wel, omdat iedereen wel in een bepaalde mate ook een incassingsvermogen heeft van als iemand even een dag niet beschikbaar is dat wat minder is. Kijk, daar loopt nu met mij een jongen mee. Eh ja, dat maakt ook niet zoveel uit. Eh wie eh bij de voedselbank, maar die komt ook uit een burn-out situatie en die heeft nu twee keer met me meegelopen. Die zou eigenlijk elke week, maar de week erna was hij ziek. Ik neem aan dat het ook zo was, maar dat weet je natuurlijk nooit. Kan ook zijn die het gewoon mentaal op dat moment zegt van: "ik sla hem over". Ik merk gewoon dat die ver weg moet komen, dat alles als ik zeg "nou wat gaan we volgende week doen", "heb je al het idee dat je het alleen kan", dat hij nog heel ver daar vandaan is. Dus je probeert ook mensen nou een beetje te begeleiden. Ook al is dat niet mijn professionele achtergrond, probeer je toch ook mensen, ja op die manier te steunen en te helpen van "nou joh, als het deze week niet lukt dan zien we je volgende week weer". Dus de drempel is wat lager voor mensen die zo nu dan zich nog niet willen vastleggen op 1 2 of 3 dagen in de week. Op het moment dat jij die dag absoluut niet kunt, helemaal niet vanuit laksigheid, maar gewoon dat je gewoon mentaal denkt van. Dan is die ruimte er ook. Er is veel begrip en je hebt meerdere kansen, dus ik denk in die zin dat het voor mensen die weer de weg naar de arbeidsmarkt zoeken, dat WelMobiel absoluut wel een eh, nou een

goede manier is. Ik bedoel je kunt iemand inzetten op de dagbesteding, maar je kunt iemand ook inzetten op de ziekenhuisritjes. Dat kun je vanaf kantoor kun je dat redelijk regisseren. Ik bedoel, ik had in het begin had ik volgens mij ook eenvoudigere patiënten of ritjes, dan dat ik tegenwoordig doe. Dus ik neem aan dat daar ook absoluut wel een bepaalde regie achter zit. Dat iemand die de eerste maanden rijdt, dat die vooral eenvoudige ritjes doet.

Patrick Er zijn dus 2 mensen in de auto die er dan baat bij hebben, dat vind ik het mooie eraan. Dat dat kan.

Participant 10 Ja, ja, dat klopt.

Patrick En heb je ook het gevoel, onder andere die jongen die je begeleid, dat die zich normaal dan sociaal wat gedistantieerd zou zijn en dat die via WelMobiel weer terugkomt in het sociale leven?

Participant 10 Bij hem vind ik dat nog heel moeilijk te zeggen, zonder het al te veel over hem te gaan hebben. Dat is ook bij meerdere mensen wel. Dat is, kijk, ik zit ook niet helemaal die positie, hè. Ik ben niet bij de intakes, dus ik heb wel een redelijk vermogen om mensen met wie ik werk en collega's of niet om in te schatten waar die vandaan komen en ik praat ook wel makkelijk, maar uiteindelijk ben ik niet bij de intakegesprekken. Dus de meeste dingen die ik van die mensen uiteindelijk weet is wat mensen mezelf vertellen of wat ze niet erg vinden dat verteld wordt. En omdat wij als ook als chauffeur lang niet altijd met iedereen op kantoor samenkomen, dan heeft dat hier daar wel meer tijd nodig. Maar ik geloof wel dat iedereen voelt dat er op die manier wel ruimte is om makkelijker eh te vertellen waar je mee zit of wat je bezighoudt of waar je last van had of nog steeds hebt. Uiteindelijk zijn we allemaal wel een beetje beschadigde mensen. Of dat nou in ernstige of minder ernstige mate is of dat je student bent of wat dan ook. Iedereen heeft zijn eigen bagage en sommige mensen die die wandelen daar doorheen zonder last en andere mensen hebben daar wat meer moeite mee. En gelukkig is daar echt, ondanks dat er een hoop misstanden zijn, eh verbaas ik me ook over hoe groot het opvangnet in Nederland toch ook wel is.

Patrick Ja precies.

Participant 10 Maar goed, dat neemt niet weg dat nog steeds heel veel schrijnende gevallen zijn, maar er is gelukkig ook heel veel zorg en opvang die wel goed voor elkaar is.

Patrick En denkt u dat WelMobiel een manier zou kunnen zijn om sociale cohesie in een bepaalde wijk te kunnen versterken? Een initiatief als WelMobiel? Dan wel voor de collega's, dan wel voor de mensen die er in de auto zitten?

- Participant 10 **Ja. Het initiatief is ook zo ontstaan he. Er bestond een wens in de wijk Vinkhuizen dat mensen die in sociaal isolement zaten vervoer zochten voor een boodschap te doen of naar een dorps huis te gaan of whatever.** Of dat echt dan ook tot die cohesie heeft geleid, dat weet ik niet. Wel is het zo dat onlangs dat er heel veel buurtinitiatieven zijn, dat WelMobiel nu wel op het punt staat om ook landelijk bijna model te staan voor een vorm van mensen vervoeren die landelijk misschien nog in de kinderschoenen staat. Maar wat wel eens een model zou kunnen staan voor andere gemeentes ook. Ik weet niet of dat helemaal antwoord is op je vraag, maar ik vind het moeilijk. Je hebt natuurlijk al heel veel wijkteams die ook er voor de mensen zijn. Dat gaat dan niet over vervoer. En binnen die wijkteams weten die mensen ook heel veel waar ze terecht kunnen als er ergens een tuinklusje is of iets dergelijks. En er is natuurlijk ook nog het reguliere WMO-vervoer. Maar goed, daar...
- Patrick Het gaat ook niet zozeer dat het gelijk van een slechte sociale cohesie naar een goede sociale cohesie moet gaan, maar zouden ze alleen al kunnen bijdragen om de sociale cohesie te kunnen verbeteren? Zo meer.
- Participant 10 Ja, ik denk ook wel dat dat al gebeurt. En ik denk dat dat dan vooral de vertaling, ja. De gemeente, via de wijkteams, naar de burgers toe. Ik denk dat dat het moeilijkste is. Om iedereen aan een tafel te krijgen. En dan ook met z'n allen hetzelfde doel te hebben. Maar nogmaals, dan zit je al wel een beetje in de kaderfuncties. Ik heb het zelf altijd fijn gevonden om het middenkader te zijn. Dus wat er aan die tafels besproken wordt, kan ik ook lang niet altijd inschatten.
- Patrick **Nee precies, maar zou het wel zo kunnen zijn dat jullie mensen uit hun isolement halen, via jullie, omdat ze via een ander vervoerssysteem niet terecht kunnen of wat dan ook?**
- Participant 10 **Jazeker, daar dragen wij zeker aan bij. Alleen er zijn altijd mensen die er ook nog altijd buiten vallen.** Ik bedoel, ik heb een week of wat geleden een chauffeur in zijn werk. Kijk, je hebt nog steeds ook een bepaalde gastheerrol. Je kunt niet iedereen zomaar op de taxi zetten, of taxi laten vervoeren. Je moet wel een bepaalde vorm van, ja, diplomatieke gave te hebben of in ieder geval sociaal vermogen. Je kunt niet helemaal mensen in een auto zetten die contact gestoord, nou dat is een vervelend woord, maar het moeilijk vinden om te communiceren. Dus in die zin kun je niet altijd voor iedereen zeggen van: "kom erbij". Dus op die manier worden ook mensen wel weer eens op een ander spoor gezet. Maar ja, dan heb ik ook zoiets van, daar is dan ook misschien een andere instantie voor.
- Patrick Ja precies. Tuurlijk zou WelMobiel ook niet de enige organisatie zijn die daaraan bijdraagt. Het is ook meer van, zou WelMobiel op een manier ook aan bij kunnen dragen?

- Participant 10 **Oh, ja, maar dat doen ze al. Dat doen ze al. Ik ben er zelf ook een voorbeeld van. Ik kan wel zeggen dat ik het allemaal in eigen hand heb, en dat is tot bepaalde hoogte ook wel zo. Maar de mogelijkheid is me ook geboden en dan is het aan mij of dat wel/niet op te pakken. Dus dat die functie er sowieso is, ja, daar ben ik absoluut van overtuigd.** En ik denk als je de andere mensen op dezelfde manier zou vragen, zouden ze dat ook beamen. Maar goed, dat weet jij beter dan ik, want jij hebt de mensen op die manier gesproken.
- Patrick Dus niet alleen voor de mensen die je in de taxi hebt, de inwoners, werkt het voor een betere sociale cohesie, maar dus ook voor de mensen die de taxi besturen?
- Participant 10 Ja, absoluut. En dat snijdt aan alle kanten. Ik denk, misschien is het op die manier ooit opgezet. Ik heb daar wel eens met [participant 9] over gehad. Er zijn een aantal mensen, waaronder een Jos, [participant 1] en [...], die vanaf 2018 dat ook hebben gedaan en die zitten nog steeds bij de stichting. Weliswaar meer op de achtergrond, wat ook logisch is. Niet op de achtergrond dat ze niks doen, maar in andere functies. Dus daar is absoluut sprake van. En ja, in hoeverre dat met mensen gaat die vooral vrijwillig dat doen en vanuit een heel andere baan komen, of dat het ook mensen zijn die dat ook zelf heel erg nodig hebben, dat kan ik niet uitdrukken in welk percentage dat is.
- Patrick Nee, duidelijk. En op welke manier zorgt dat er dan voor?
- Participant 10 Nou, wat ik daarstraks over mijzelf vertelde. Op een gegeven moment moet je weer. Ik heb een jaar of 5 heb ik gewoon stil, of nou ja, niet stilgestaan, maar in een heel ander ritme gezeten. En om weer naar ander werk te gaan moet je toch ook jezelf wel weer een bepaald ritme aanleren en dat ook prettig gaan vinden. En dat geldt voor iedereen. Kijk, ik heb er nu geen enkele moeite meer mee. Ik moet 4 dagen per week om 8 uur op. Maar 2 jaar geleden had ik daar geen eens zin in om dat te doen. Toen was ik ook met andere dingen bezig. Alleen ik merk nu dat het ook samen kan.
- Patrick En ik denk dat het voor anderen, uw collega's bijvoorbeeld, die vaak thuis zaten, doordat die nu weer wat hebben in hun leven, dat ze ook veel meer buiten komen en veel meer met mensen omgaan.
- Participant 10 **Ja, ik denk dat dat ook zeker een positieve bijdragen levert voor mensen om uit een sociaal isolement te komen. Maar wat ik net al zei, bij sommige mensen zit dat ver weg en moet je ook tevreden zijn met waar iemand terecht komt. En voor sommige mensen is dat soms ook niet meer dan dat level. Dat is ook wel iets wat ik misschien wel voorzie, dat sommige mensen moet je ook gewoon accepteren. Dit is wat ze doen, 1**

of 2 dagdelen en tot een bepaalde hoogte en in beperkte maten. En als mensen niet verder willen of niet verder kunnen, dan is dat ook goed.

Patrick Ja. En je vertelde net ook over die deal die je had gesloten. Doet alleen [participant 9] dat, of ben jij er dan ook bij, want je weet er wel van?

Participant 10 Nee, daar ben ik niet mee hoor. Dat zijn overkoepelende dingen. Dat is een vergadercultuur. En op basis van mensen die wat meer van de hoed en de rand weten. En ik moet ook eerlijk zeggen, daar blijf ik ook het liefst een beetje vandaan. Er wordt ook wel eens aan mij gepolst of getrokken of ik hier en daar ook eens wat andere dingen zou willen oppakken. Maar ik zou bijvoorbeeld niet op kantoor willen werken. Dat is mijn ding niet. Alleen het is mij wel een paar gevraagd of dat niet iets voor mij zou zijn. Nee, tot op heden weet ik ook heel goed wat ik wel wil en welke dingen ik niet wil. En wat daarin te toekomst dan misschien nog bijkomtc

Patrick Dus je bent wel gehecht aan het initiatief?

Participant 10 Ja, ja, absoluut. Ik heb hart voor de zaak. En ik hoop gewoon, en ik zie dat het expansiedrift heeft. En dat die mogelijkheden daar ook zijn. Dus ik vind het ook leuk om daar betrokken bij te zijn. En wat of dat hier en daar in de toekomst wat meer van mij vraagt, vind ik dat ook niet erg.

Patrick Zit dat verder ook in jou om sociaal betrokken te zijn? In je buurt bijvoorbeeld.

Participant 10 Ja, zeker. Ik ben van huis uit wel een beetje in die richting opgevoed. En horeca is op een andere manier misschien dienstverlenend. Maar ik heb ook genoeg gezien en meegemaakt, om te weten dat niet iedereen uit een bedje komt waar alles altijd hosanna was. Ik heb wat dat betreft een gezegende uitgangssituatie.

Patrick En denk je dat dat ook een reden is geweest om bij WelMobiel te komen? Omdat je zo'n sociaal betrokken persoon bent.

Participant 10 Nou dat weet ik niet, nee. Ik moet zeggen, ik was heel lang mijn rijbewijs kwijt door omstandigheden. En die kreeg ik op een gegeven moment weer terug, zonder dat ik daar heel veel voor gedaan heb. Dus ik was eigenlijk meer bezig van: "ik vind het prima om een tijdje te gaan rijden", zoals ik zei. Of het nou koerrierswerk was, als taxichauffeur, maar toen kwam WelMobiel op een gegeven moment voorbij. Kijk soms is 1 en 1 wel 2. Maar of ik echt, ja. Kijk, de zorg bijvoorbeeld. Ik ben niet iemand die in de zorg zou moeten werken. Ik heb grenzeloos respect voor mensen die aan het bed kunnen en durven staan en ook gezien helaas wat voor werk dat ook is. Nee, daar heb ik respect voor, maar ik zou dat zelf niet ambiëren. Je weet nooit waar je terecht komt natuurlijk.

Patrick Nee, maar als je het zo bekijkt: je wilde gaan rijden, maar dan had je ook de hele dag door Nederland heen kunnen rijden. Dat je s'ochtends je

Participant 10 spullen ophaalde en s'avonds dan weer terugkwam. Dus uiteindelijk kom je dan wel bij WelMobiel terecht. Dat gebeurt ook niet iedereen.

Participant 10 Ja. Nee. En ik moet zeggen, dat had ook best zo kunnen lopen. Het is niet zo dat ik per se alles zet op het sociaal zijn. Nee. Ik leef makkelijk en ik heb ook niet veel nodig. Maar daar waar ik een ander kan helpen, is dat prettig. Maar het is niet zaligmakend dat ik altijd iets voor iemand anders moet doen. Ik kan ook heel goed mezelf bedruipen en als loon dingen doen. Maar in dit geval heb ik dat wat minder.

Patrick Ja, nee, dat kan zeker. En worden er ook activiteiten georganiseerd onder de werknemers af en toe?

Participant 10 Ja dat staat al een tijdje op de stapel en daar is geloof ik wel 3 of 4 mensen die zich daar op de laatste vergadering voor aangemeld hebben. Maar daar zijn er ook 1 of 2 van die het heel druk hebben op werk. Dus het blijft er een beetje bij. Dus ik heb toevallig net vorige week eens aangekaart van, goh ik vind het wel eens leuk om op dit moment wat meer initiatief in te nemen om eens een keer op een andere manier bij elkaar te komen dan vergaderen. Want we komen nu 2 keer per jaar echt bij elkaar denk ik, dat als iedereen kan, iedereen er ook bij is, maar voor de rest zien we mekaar toch vooral als je dienst hebt op kantoor. Het is wel de bedoeling dat er zo nu en dan wat georganiseerd wordt, wat dan even buiten het werk om voor ontspanning is.

Patrick En waarom zou je dat willen?

Participant 10 Nou omdat het ook een beetje mijn vak is geweest. Ik heb horeca gedaan. Ik vond horeca vooral ook leuk om dingen te organiseren. Of dat nou een feestje was met muziek of een quiz, whatever. Maar ik heb denk ik wel genoeg ideeën over wat we met het personeel zouden kunnen doen. Als is het maar een barbecue ofzo. Het hoeft allemaal niet zo hoofddravig hoor. Dus dat is wat ik altijd gedaan heb en dan vind ik dan ook wel leuk als daar behoefte voor is.

Patrick Ken je eigenlijk al je collega's?

Participant 10 Nee, nee. De mensen die er waren toen ik er werkte natuurlijk wel steeds beter, maar er is wel een bepaald verloop. Soms mensen die maar een maandje erbij zijn, heb ik ze niet ingewerkt, en dan ken ik ze alleen maar via de app qua naam. Dat verloop is er ook wel. Er is een harde kern die ik zeker wel beter leer kennen na 2 jaar, maar daarnaast zijn ook veel mensen, wel een leuke en gemuleerde groep volgens mij, maar waarvan ik niet precies weet wat hun drijft of wat hun bezig heeft gehouden. Maar goed, die know-how hebben ze op kantoor natuurlijk wel bij de mensen die de intakes doen.

Patrick Is dat dan ook een reden om een uitje te organiseren? Om dan toch meer de collega's ook te leren kennen die je nog niet kent.

Participant 10 Ja. Ik denk sowieso, waarom elk bedrijf dat doet, natuurlijk om een bepaalde saamhorigheid te creëren. Ook omdat de arbeidsproductiviteit daarmee omhooggaat. Laten we eerlijk zijn, zo reëel is dat ook. Tenminste, als je een commercieel bedrijf bent dan wil je dat je rendement omhooggaat. En volgens mij is het al wel aangetoond dat als de werksfeer goed is, dat dat meestal wel beter rendeert. Dus om die reden, om mensen met de neuzen dezelfde richting in te krijgen, denk ik dat het wel goed is om elkaar soms op een wat informele manier te zien. Hoe informeel we soms dan ook al zijn. Om toch op een andere manier elkaar ook te leren kennen.

Patrick En zijn er ook collega's die je informeel spreekt, buiten werktijd om?

Participant 10 Ja hoor. Er zijn een paar collega's met wie ik wel eens wat app contact heb, maar dat is niet op een familiere manier dat iemand van alles van mij weet of als ik ergens mee zit. Ja [participant 9] wel, daar had ik van begin af aan al wel een klik mee. Dus dat is eigenlijk een van de weinigen met wie ik wat persoonlijker contact heb. Vandaar dat ik soms ook wel eens wat meer dingen weet. En dat voelen we allebei ook wel redelijk prima aan. Wat off the record is en wat wel gedeeld kan worden.

Patrick Heb je het gevoel dat je gehecht bent aan Groningen?

Participant 10 Poeh, die vraag stel ik me heel vaak. Ik hou wel heel erg van Groningen, maar ik zou wel altijd terugkomen. Maar ik heb ook wel een tijdje in Amsterdam, Parijs zelfs, wel gebivakkeerd. Dus ik kan ook heel makkelijk wel ergens anders zijn, maar echt aarden. Ja de meeste van mijn broers, zussen, en rest van de familie woont hier, dus ik denk niet dat ik. Kijk 30 jaar geleden was het een ander verhaal, dan kan je het nog een overwegen of over na denken om een andere stap te maken. Maar nu ben ik over de 50, dan moet je bepaalde dromen laten gaan. Het is goed om te dromen hoor, maar in dat soort termen moet je niet meer denken geloof ik. Behalve dat je vooral heel veel vakantie moet nemen en veel moet reizen. Daar houd ik wel erg veel van. Ja ik houd wel van Groningen, erg mooie stad.

Patrick En zou dat ook een reden zijn waarom u bij WelMobiel zit?

Participant 10 Nee, dat zie ik zo niet. Dat had ook ergens anders kunnen zijn.

Patrick En heeft u het gevoel, dat sinds u bij WelMobiel zit, dat dat gevoel versterkt is? Of zou dat nog steeds niet erg uitmaken?

Participant 10 Nee, misschien dat ik nu op iets meer plekken in de stad geweest ben, terwijl ik er al heel lang woon, waar ik daarvoor nog geen weet van had dat het bestond.

Patrick Maar uiteindelijk heeft dat niet als gevolg dat je meer gehecht bent aan de plek?

Participant 10 Nee, dat geloof ik niet.

Patrick Heb je het gevoel dat de mensen die je tegenkomt, dat dat een beetje het gevoel dat dat dezelfde soort mensen zijn? Bijvoorbeeld qua nationaliteit of wat dan ook.

Participant 10 Mijn collega's of klandizie?

Patrick De klandizie eerst.

Participant 10 Ja, dat loopt heel erg uiteen. Maar dat zeg ik, ik heb een horeca-achtergrond, ik heb op heel veel verschillende plekken gewerkt. Dus ik ben wel gewend om met heel veel verschillende soorten lagen en standen, maar ook culturen wel, om te gaan. Dus dat is niet helemaal vreemd voor mij.

Patrick En heb je dan het gevoel dat de mensen in de auto dezelfde cultuur, normen en waarden hebben? Of verschilt dat ook wel?

Participant 10 Nee, dat verschilt wel. Maar goed, de kunst is ook om iemand wel of niet de achterste van hun tong te laten zeggen en soms merk ik wel dat iemand heel ergens anders zit qua kleur of gedachtegang. En dan kijk, dan is het ook gewoon zorgen dat je een net gesprek hebt en zo heel nu en dan ga ik ook wel in discussie als ik vind dat iemand echt banale of schandalige gedachtegangen erop nahoudt. Maar over het algemeen zoek ik dat niet op. Dan denk ik "prima joh, als jij dat denkt". Maar dan heb je het vaak ook wel over mensen met iets minder niveau die dat ook wel heel erg graag willen etaleren en uitdrukken. Dat gebeurt natuurlijk wel. Dat is van alle tijden.

Patrick En soms probeer je ze dan een beetje te sturen, is dat dan om ze weer een beetje het goede pad op te krijgen, of?

Participant 10 Nee, ik maak mij geen illusies dat ik in die enkele keren dat ik die mensen in de auto heb, dat ik iemand. Kijk, je kan iemand wel een keer op een andere gedachte zetten. Als die ruimte er is, dan zou ik het ook wel doen. Kijk, mijn gedachtegang is ook niet altijd de gezegende of waar. Kijk, iedereen heeft recht op zijn eigen mening. Maar ik houd wel van een goed gesprek. Als je gewoon een gelijkwaardige of goede discussie kunt hebben als je merkt dat je hier en daar van mening verschilt, dan ga ik dat niet uit de weg. Dan vind ik dat ook leuk. Debatteren vind ik wel prettig. Maar als ik denk dat dat kansloos is, nee hoor, dan laat ik dat.

Patrick En heb je wel het gevoel dat bepaalde mensen van een andere cultuur, die bij jou in de auto komen, dat die wel meer met de Nederlandse cultuur in aanmerking komen via jou of andere mede-chauffeurs? En dat er dan daardoor meer begrip is.

Participant 10 Ik vind dat moeilijk. Als ik mensen met een andere etnische achtergrond in de auto heb, zijn het vaak mensen die al vanaf hun geboorte hier in Nederland wonen. Mensen die hier al langer zijn en de taal ook al wel goed spreken. Ik ben ook niet zo zwart/wit, dat ik vind dat iedereen die

hier ook maar komt dat die zich maar volledig moet aanpassen en integreren naar wat onze waarden zijn. Onze waarden zijn soms ook niet eens helemaal duidelijk. Dan heb ik het over 60/70 jaar geleden, dat we nog over ons Nederland konden praten. Dat is niet meer aan de orde. Dus je zult, ook als Nederlander, zul je ook een beetje ruimer moeten gaan kijken. Maar goed, ik merk ook dat dat een gevaarlijk hellend vlak is, omdat ik ook wel vind dat daar soms op een verkeerde manier mee aan de haal wordt gegaan. Ik bedoel, ik vind dat er van beide kanten begrip en tolerantie moet zijn. Maar de goeden moeten het altijd van de kwaden ontgelden en zo zijn er ook altijd goede Nederlanders en ook verkeerder Nederlanders. En zo zijn er ook goede en verkeerde buitenlanders. Dat zal altijd een wisselwerking blijven, waarvan ik hoop dat het sociale, het menselijke, het gaat winnen. Maar dat zeg ik, dan ben je al een beetje met politiek bezig. Ik weet daar over het algemeen goed in wat mijn kleur is en ik iedereen daarin ook verder respecteren. Domheid kan ik alleen niet tegen.

Patrick Nee precies. Het laatste onderwerp van dit interview, dan kom ik toch weer bij die andere etnische achtergronden uit. Alleen dan binnen de organisatie. Volgens mij vertelde [participant 9] mij dat 15 tot 20 van de 50, buitenlands zijn.

Participant 10 Ja.

Patrick Wat vindt u daarvan?

Participant 10 Ja, wat vind ik daarvan. Ik vind daar niks van. In zoverre dat dat prima is. Ik weet niet of dat de verhouding is van de Nederlandse populatie, maar uiteindelijk maakt dat ook niet zoveel uit. Ik denk dat wat de stichting doet en met welke mensen wij werken, dat het zonder daar bevooroordeeld in te klinken, dat het wel logisch is dat daar ook wat meer buitenlanders of mensen die meer moeite hebben met integreren, dat die daar ook bij terecht komen. En er zit bijvoorbeeld ook een jongen uit Syrië bij, die hier geloof ik 10 of 15 jaar geleden als vluchteling al is terechtgekomen. Dus ja wat vind ik daarvan, alleen maar goed. Tenminste, fijn dat die mensen daar hun plek kunnen vinden net als ieder ander eigenlijk.

Patrick En denk je ook dat WelMobiel hun kan helpen bijvoorbeeld? Als ze moeite hebben met integreren in de Nederlandse cultuur of überhaupt met een plekje vinden hier.

Participant 10 Ja, dat denk ik wel. Ik geloof ook wel dat dat gebeurt. Kijk, nogmaals ik zit niet op die stoel, maar ik weet wel dat zowel [participant 9] als [...], dat die met heel veel mensen wel gesprekken hadden of hebben over een eventuele vervolgstudie of een cursus om weer een beetje in de juiste richting gedrukt te worden. Er zijn ook wel mensen die heel snel

nadat ze bij WelMobiel hebben meegewerkt, vrij snel zijn doorgestoomd in een richting van “ja, volgens mij weet ik nu wat ik wil, dat is niet bij WelMobiel, maar ik weet nu wel dat ik daar en daar heen wil”. Ik geloof dus wel dat WelMobiel daar een goede rol in speelt.

Patrick Ja mooi. Mooi. Ik ben er eigenlijk wel doorheen. Ik weet niet of jij nog relevante toevoegingen, verhaaltjes of wat dan ook hebt?

Participant 10 Nee hoor, meer geïnteresseerd in de planologie en hoe jij zo hierbij bent gekomen?

Participant 11

- Patrick De eerste vraag is eigenlijk of je vanuit jouw oogpunt wat kan vertellen over WelMobiel en jouw werkzaamheden daarbij?
- Participant 11 Nou ja, WelMobiel heeft een doel om fijnmazig wijkvervoer in te vullen. En ik voeg er altijd bij toe, met name voor mensen met een beperkt budget. **En voor mensen die zeg maar anders moeilijk aan sociaal verkeer kunnen deelnemen.** En mijn rol, ik ben een vrijwillige taxichauffeur. Ik doe dat 2 ochtenden in de week. En daarnaast, als het zo uitkomt, wil ik me wel eens met wat andere dingen bezighouden. Zo heb ik bijvoorbeeld verbinding gemaakt met Oog TV, om geïnterviewd te worden om wat meer bekendheid te krijgen. Ik heb nog voor een opdracht gezorgd. Dus weetje, als het op mijn pad komt, dan pak ik ook dingen mee. En ik ben af en toe, maar dat moet [participant 9] beoordelen, af en toe ben ik met [participant 9] ook nog wel dingen aan het klankboorden. Want hij staat er vaak wel alleen voor denk ik.
- Patrick Ja precies. En wat is eigenlijk jouw motivatie om bij WelMobiel dan taken op je te nemen?
- Participant 11 Nou ja, ik ben gestopt met werk vorig jaar. En eh ja, weet je, ik had altijd als idee van eh ik wil taxichauffeur worden. Nou ja, dit is de overtreffende trap van taxichauffeur, want het is eh je hebt geen enkele verplichting. Niet anders dat je netjes je rooster moet invullen. En ja, weet je, **je komt je komt toch met een hele diversiteit aan prachtige mensen kom je tegen. Met hun eigen mooie verhalen, maar ook met hun eigen trieste verhalen, met de problematiek, met de uitdaging. Joh weetje, elk ritje is bijna een feest.**
- Patrick En was dat dan ook een reden voor jou om dit te gaan doen? Om met zoveel mensen in contact te komen?
- Participant 11 **Nou, nee. Ik hoef dit niet te doen om met mensen in contact te komen.**
- Patrick Nee, maar ik bedoel dat je bij WelMobiel zit, omdat je met veel mensen contact krijgt. Niet dat je het daarom doet, maar omdat je het daarom leuk vindt om te doen.
- Participant 11 Nee, weet je, de belangrijkste aanleiding was van "joh ik heb tijd". Dit is dit is een wijkinitiatief, zo het ik dat toen ervaren, want dit is. Ik heb aangehaakt vanuit de Korrewegwijk, waar ik woon. En ik denk nou ja, dat is een leuke manier om wat structuur in mijn dagelijks leven te brengen. Dat was de belangrijkste aanleiding.
- Patrick En wat denk je dat WelMobiel bijdraagt?
- Participant 11 **Naja, ik denk dat ze echt bijdragen aan mensen uit isolement halen. Ik denk dat ze bijdragen aan mobiliteit voor groepen mensen die dat**

anders niet binnen handbereik zouden hebben. En dat vind ik, daar doe ik het ook wel voor.

- Patrick En hoe merk je dat dat impact heeft op de mensen?
- Participant 11 Nou, omdat je heel vaak hoort van: “als jullie er niet zouden zijn, dan is er niemand die mij kan helpen” of “dan is er niemand in de buurt, geen familie”. Dus je merkt gewoon van, los dat er een dienst is, dat het ook gewoon heel erg gewaardeerd wordt.
- Patrick En waar breng je ze zoal heen?
- Participant 11 Ja, diverse plekken. Martini ziekenhuis, dagbesteding, vriendinnen, winkelcentra, dokters, de bridge vereniging, ja noem maar op.
- Patrick En wat voor gesprekken voer je dan in de auto zoal?
- Participant 11 Ja, hoe bedoel je. Ja. Hele diverse. Ik mag graag vragen stellen, dus ik begin altijd met “hoe was je weekend” op maandagmorgen. En dan beginnen ze over van alles en nog wat. Een van mijn meest sprekende voorbeelden is dat 1 van onze klanten die s’ Morgensvroeg bij mij in de auto stapte en dat ik op een gegeven moment zei van “ik kan je wat moeilijk verstaan”. “Oh god”, zegt ze, “ik ben mijn kunstgebit vergeten”. Nou, dan ga je toch even je kunstgebit weer ophalen. Of een klant die verteld over de kerstperiode hoe de kerstboom in de oorlog opgezet werd. Of een klant die verteld dat ze het weekend bij de dochter is geweest, of de dochter daar. En weet je, het zijn hele simpele verhalen, maar wel heel erg uit het leven gegrepen. En weet je, dat was ook mijn pleidooi bij Oog TV. Je zou hier een serie van moeten maken hè, WelMobiel in de auto of zoiets.
- Patrick En heb je het gevoel dat dat ook een soort functie dat WelMobiel dan heeft, naast het vervoeren van mensen, maar ook een soort van sociaal contact zijn voor de mensen die in de auto komen?
- Participant 11 Ja. Ja, dat denk ik wel. Ja. Ja.
- Patrick En denk je ook...
- Participant 11 Maar ik kan natuurlijk niet het hele scala overzien. En ik kan natuurlijk ook niet overzien hoe mijn collega chauffeurs zijn met klanten, of zij vragen stellen en het gesprek aangaan. Maar ik vind het erg leuk om het gesprek aan te gaan.
- Patrick En woon je zelf ook in Groningen?
- Participant 11 Ja.
- Patrick En in welke wijk woont u?
- Participant 11 Ja, Korrewegwijk.
- Patrick En hoe vindt u de sociale cohesie daar?
- Participant 11 De plek waar ik woon, is het Bernoulliplein. Daar hebben we een enorm goede sociale cohesie. Met name met het opgroeien van onze kinderen, hè. Dan voel je echt een band, een verbinding. Naarmate de kinderen

weer wat minder worden. Maar je hebt natuurlijk een grote tweedeling in de Korrewegwijk. Enerzijds de linkerkant, de Indische Buurt en de rechterkant met de Professorenbuurt. Kijk weet je, die verbinding is niet goed. Ik heb me daar zelf best wel voor ingezet hè. We hebben bijvoorbeeld een festival op het Bernoulliplein. Zijn we ooit mee begonnen, en dat is uitgegroeid tot het 5 mei festival. We hebben Korreweg Klassiek. Allemaal om die verbinding te kunnen maken.

Patrick En hoe komt dan dat die verbinding er dan toch slecht is?

Participant 11 Ja, weet je Patrick. Ik denk dat dat ook te maken heeft met het individualiseren van de maatschappij. Dat is niet iets van alleen van de Korreweg, maar ik denk dat mensen echt op zichzelf zijn. En weet je, het is gewoon moeilijk om dat te mobiliseren. En mijn filosofie is altijd geweest van: als je mensen bij elkaar brengt, of met een feestje, of met een buurtbarbecue of weet ik veel, dan komen er gesprekken op gang, dan worden er plannen gemaakt voor iets nieuws. En je ziet dan dat er dan heel vaak dezelfde mensen de kar trekken.

Patrick Ja precies. En wat voor type mensen wonen in de beide buurten dan?

Participant 11 Kijk, Korrewegwijk Indische buurt is natuurlijk een uitermate bekende wijk met een bepaalde achterstand. Dat hoeven we niet onder stoelen of banken te steken. Maar als je kijkt naar de Professorenbuurt, dat zijn allemaal goed-opgeleiden, goed-verdienende mensen. Het eigen-huis bezit tegen het sociale huren. En dat gemixt met allemaal studentenwoningen.

Patrick En heb je ook het gevoel dat dat ook een oorzaak is waarom, of 1 van de oorzaken is, waarom er dan een kloof tussen die 2 wijken zit?

Participant 11 Ehm. Ja, weet je, dat kan ik niet goed beoordelen. Zolang als ik hier woon is de Indische Buurt een achterstandsbuurt. Die tweedeling is er altijd wel geweest. Ja, wat is daar de oorzaak van? Ik denk toch de generieke dingen van: mensen die in een sociale huurwoning gaan zitten, verdienen niet het meeste geld. En dat is weer een bepaald type mensen dat heel initiatiefrijk is of weet je. Ik denk dat je daar een hele studie over kan doen, zonder mij daarover te interviewen.

Patrick Ja, over het algemeen zijn de mensen die minderbedeeld zijn zeg maar, die toch minder geld te besteden hebben, zijn meestal de mensen die meer afhankelijk zijn van de contacten dichtbij hun. En de mensen die wat rijker zijn hebben meestal contacten veel verder en die zijn meestal niet zo afhankelijk van de mensen dichtbij. Dus vandaar de vraag.

Participant 11 Ja, ja, ja. Dat kan ik niet beamen. Als jij dat onderzocht hebt Patrick, dan geloof ik dat helemaal.

Patrick Ja, nee. Dat heb ik op mijn opleiding een keer voorbij zien komen. Ik pik nog wel eens wat op, haha. Maar heeft u ook het gevoel dat als de sociale

cohesie in een wijk wat minder goed is, dat dan een WelMobiel daar bijdrage aan kan leveren?

Participant 11 Ik denk dat die daar zeker een bijdrage aan kan leveren. Alleen denk ik wel zeer beperkt, want je praat over een beperkte groep mensen. Ja, als die echt doen, wat fijnmazig wijkvervoer wil, ja dan kan je mensen heel makkelijk van a naar b brengen. Dus mensen die normaal niet mobiel zijn, of met een rollator geen grote afstand kunnen overleggen, dan kun je die wel brengen. Dus ja, ik denk dat het er zeker aan bijdraagt. Alleen in welke mate, en hoeveelheid, dat kan ik niet beoordelen.

Patrick Ja precies. Oké.

Participant 11 Weet je, het zijn maar dingen in het leven: als je het niet doet, weet je zeker dat het niet gebeurt.

Patrick Nee, dat is waar.

Participant 11 En ik denk met dit ook, weet je, het initiatief ligt er en er wordt dankbaar gebruik van gemaakt. Ja, ik denk dat dat op een manier wel impact heeft.

Patrick Ja. Precies. En even over de mede-collega's. Kent u alle mede-collega's?

Participant 11 Of ik ze allemaal ken? Nee.

Patrick Hoe komt dat? Omdat u niet volledig werkt?

Participant 11 Nou, dat heeft ook te maken met dat er heel veel zijn. Een deel is het een vrijwilligersorganisatie, deel met participatiebanen, deel met een basisbaan. Ja, dat loopt allemaal door elkaar heen. En weetje, ik ben er 2 ochtenden in de week. En ik kom niet elke ochtend op kantoor. Wel minimaal 1 keer per week. En weet je, er zijn vergaderingen, waar er ook niet iedereen aanwezig is. Dat is dan lastig om te onthouden wie wie is.

Patrick Want worden er ook activiteiten georganiseerd voor de werknemers?

Participant 11 Eh, naja, er worden teamoverleggen georganiseerd. We hebben een bhv middag gehad. Maar niet, eh. Ja misschien ook wel hoor, maar dan ben ik niet mee geweest. Dat kan hoor. Kijk weet je Patrick wat ik bedoel. Ik vind het leuk. Je hebt bijvoorbeeld ook zo'n WelMobiel kletsapp. Ja daar ga ik niet inzitten. Daar heb ik helemaal geen zin in. Dat heeft niks te maken met dat ik die mensen niet waardeer. Maar ja weet je, ik doe datgene waar ik de meeste meerwaarde in kan leveren. Die chauffeursrol vervullen. Goed voor klanten zijn. En indien nodig wat extra's doen.

Patrick Ja, precies. Dus u bent bij WelMobiel meer voor de toegevoegde waarde die jullie leveren voor de wijk, dan dat u er zelf bent omdat u sociale contacten wilt opdoen?

Participant 11 Nee joh. Nee. Ik heb het druk genoeg met sociale contacten.

Patrick Ja precies. Zou u daar wel voor open staan dan, om uitjes te doen met uw collega's, of denkt u dan van "dat hoeft voor mij ook niet"?

- Participant 11 **Nou. Dit is een hele lastige. Nu moet ik een diplomatiek antwoord geven. Ik vind het ontzettend belangrijk dat een organisatie dit soort dingen, daar initiatieven ontplooid. Dat geeft binding. Dat geeft betrokkenheid. Dus dat is ontzettend belangrijk. Alleen, ja, ik heb daar niet zo heel veel behoefte aan. Ja beetje raar. Als het georganiseerd wordt, zal ik kijken of het past en dan ga ik mee. Maar ik stel heel snel andere prioriteiten. Ja, maar dat is heel persoonlijk hè. Vanuit organisatieperspectief vind ik het gewoon heel belangrijk dat dit soort initiatieven ontplooid worden. En als ze mij meestal vragen of ik wat wil doen, dan ga ik helpen. Maar persoonlijk, weet je, dat hoeft van mij niet.**
- Patrick Nee snap ik hoor. En denkt u dat WelMobiel zeg maar, we hebben erover gehad dat het ook goed is voor de mensen die in de auto komen, de bewoners van de wijken waarin jullie rijden. Maar denk je ook dat WelMobiel een goed initiatief is voor de mensen die als chauffeur rijden?
- Participant 11 Ja zekers. Dat is het mooie van, kijk 3 dingen he. Enerzijds de toegevoegde waarde voor de wijk. De mobiliteit voor de mensen in de wijk, tussen de wijken. Het tweede is van, de kans bieden voor mensen met een participatiebaan of een basisbaan. Maar ten derde, ook het duurzaamheidsaspect. Het in elektrische auto's rijden. Dus dat is geweldig. Die combinatie vind ik heel mooi. Wat is lastig vindt, is van, hoe de concurrentiepositie is ten opzichte van de commerciële dienstverlening.
- Patrick **En denk je ook dat de sociale cohesie positief beïnvloed kan worden en dan aan de chauffeurskant. Dat je daar bijvoorbeeld mensen eh, want jullie hebben bijvoorbeeld ook buitenlandse mensen in dienst of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die bijvoorbeeld willen re-integreren. Zou het bijvoorbeeld ook op die manier de sociale cohesie kunnen versterken?**
- Participant 11 **Ja. Ja. Ja. Dat probeerde ik duidelijk te maken. Zeker weten. Dus mensen met participatiebanen of basisbanen. Maar weet je, er zitten ook buitenlandse klanten in mijn taxi waarvan ik zeg: "joh, ga reageren of je niet chauffeur kan worden". Want dat is toch een geweldige manier om ervaring op te doen in een organisatie. Wat dat betreft is dat ook 1 van de dingen waarom ik WelMobiel zo leuk vindt.**
- Patrick **En weet je ook zo wat voor collega's je hebt?**
- Participant 11 **Jawel hoor. Jawel, zeker hoor. Ik weet zeker wel met wat voor diversiteit van collega's wij te maken hebben. En dat vereist ook voor [participant 9] een enorme manier van situationeel leidinggeven. Er zit heel veel diversiteit van de mensen.**
- Patrick **Kan jij misschien vanuit jouw oogpunt een beetje een licht schijnen op die diversiteit van jou mede-collega's? Wat voor soort mensen dat zijn?**

Participant 11 Ja, hoe moet ik dat typeren. Enerzijds mensen die jarenlang gewerkt hebben en dan zeggen van joh: "ik ben klaar met werken, ik vind het leuk om wat als vrijwilliger te doen". Anderzijds mensen die uit het arbeidsproces geraakt zijn, aan het re-integreren zijn en die het als manier zien om weer aan de slag te gaan. Anderzijds mensen die een beetje aan de zijkant van de maatschappij staan, maar die dit wel prima vinden om zo hun bijdrage te leveren, maar ook absoluut geen ambitie hebben om weer aan het werk te gaan. Ook mensen die wel willen, maar misschien niet kunnen. Dus ja weet je, dat zijn wat dingen die mij opvallen.

Patrick Ja. En wat denk je dat die diversiteit betekent voor WelMobiel?

Participant 11 Nou. Als je dat goed doet. Als je dat goed doet, kun je redelijk een continuïteit van medewerkers realiseren. Maar het rare is, als je het goed doet, kun je ook mensen weer helpen naar het arbeidsproces toe. Misschien een beetje dubbelop eigenlijk he. Kijk er zit een club tussen die alles wel prima vindt zo. Maar als je mensen echt perspectief biedt, dat ze hun taxidiploma halen of weet ik veel, dan kunnen ze aan de bak.

Patrick Ja.

Participant 11 En dat laatste zie ik wat minder hè. Maar dat is een indruk, Patrick. Ik heb dat niet onderzocht. Ik heb lang niet iedereen ook gesproken. Maar ik merk wel dat er een fors aantal mensen wel berust in deze rol. Die vinden het wel prima zo.

Patrick En is dat dan de kracht van WelMobiel, dat het mes uiteindelijk aan 2 kanten snijdt?

Participant 11 Dat vind ik wel. De vraag is alleen of de personen die daar werken gebruik maken van de echte opportunity die ze krijgen. Maar weet je, ik ben chauffeur geweest bij de voedselbank. Toen zat ik naast een jongen en zei ik tegen hem: "joh, jij kan toch zo aan de bak als chauffeur", maar daar had hij geen zin in. Ja weet je, dan houdt het op hè.

Patrick Bent u verder nog, ja ik heb er al een beetje een indruk van gekregen, maar bent u verder sociaal betrokken in uw buurt?

Participant 11 Ja. Ja. Nou ja, weet je. Dat is nu minder, maar de afgelopen 15/20 jaar heb ik heel veel initiatieven opgezet.

Patrick Is dat dan ook een verklaring waarom je bij WelMobiel bent gekomen?

Participant 11 Ik heb bij een buurtvereniging gezeten, evenementen georganiseerd, contacten gehouden met de gemeente, weet ik veel wat allemaal. Voor de wijk heb ik me zeker veel ingezet.

Patrick En wat was uw ervaring dan bij die initiatieven/verenigingen?

Participant 11 Dat als jij het niet doet, er niet zoveel gebeurt. En ik denk dat dat de achilleshiel is van heel veel wijken/buurtinitiatieven. Er zijn een aantal

mensen, die gaan ervoor. Maar als die er mee stoppen, dan is het ook weer afgelopen.

Patrick Ja, precies. En bent u verder wel gehecht aan de buurt/wijk waar u woont?

Participant 11 Zeker weten. Zeker weten.

Patrick En wat maakt dat dan zo, dat je daaraan gehecht bent?

Participant 11 Omdat ik hier prachtig woon. Omdat mijn kinderen hier groot geworden zijn. Ik heb uitstekend contact met mijn omgeving. En dat ja, er niks boven Groningen gaat.

Patrick Maar dat is niet een reden ook voor jou om bij WelMobiel te komen dan?

Participant 11 Nee hoor, nee. De belangrijkste aanleiding is: ik kreeg tijd en ik wilde wat gaan doen.

Patrick En hoe kom je dan zo bij WelMobiel?

Participant 11 Ja, dat stond in de app van NextDoor Korreweg, daar kwam ik dat tegen. "WelMobiel vraagt chauffeurs".

Patrick En waarschijnlijk stonden daar ook meerdere dingen in, waarom ben je toen dan toch voor WelMobiel gevallen?

Participant 11 Ja, omdat het fijnmazig wijkvervoer was hè. De trigger was wel in de wijk, maar dat is het helemaal niet, want we gaan de hele stad door. En ja, en met name deeltijd. Ja weet je, ik heb het helemaal niet echt gelezen. Ik zag "chauffeur" en "WelMobiel", en toen ben ik gaan bellen. Soms moet je niet over iets al te lang nadenken, Patrick

Patrick En denk je er binnen jouw buurt een beetje dezelfde normen en waarden samenleven of zijn?

Participant 11 Joh. Ik weet niet of ik dat kan generaliseren hoor. Als ik kijk naar de tweedeling in de wijk, ja. Dan heb ik daar wel twijfels over. Maar dat kan ik niet echt beoordelen. Kijk ik ben hier omringd met allemaal koopwoningen, met allemaal mensen die het goed hebben. Ik denk dat wij allemaal wel dezelfde normen en waarden hebben. Ja ik weet niet welke politieke voorkeur iedereen heeft. Ik denk dat zeker, ja. Maar als ik de straat over steek en ik zie daar wat donkere mensen op straat hangen. Ik heb geen idee of die dezelfde waarden en normen hebben. Dat denk ik niet. Maar ik heb het ze nooit gevraagd.

Patrick En is jouw wijk ook multicultureel dan?

Participant 11 Ja

Patrick Ook aan jouw kant?

Participant 11 Nou ja, minder. Er is echt een tweedeling tussen een koop, eigen woning bezit, en sociale woningbouw. Maar dat is mijn observatie hè, je vraagt het aan mij. Kijk misschien is het wel onderzocht door de gemeente Groningen en zeggen zij dat de Professorenbuurt een bolwerk is van sociale integratie. Nou ja, dan is dat zo. Je vraagt het aan mij.

Patrick Ja, zeker. Het gaat om uw mening hoor.

Participant 11 Ja.

Patrick We hebben het ook gehad over de verschillende inkomens hier. Denk je dat een initiatief als WelMobiel ook bijdraagt om het contact tussen verschillende etnische groepen te vergroten?

Participant 11 Ja. ja weet je, dat vind ik een gezocht verband. Want ja weet je, vergelijk het een beetje met een taxichauffeur, etnische, nee, dat geloof ik niet. We brengen mensen van a naar b. Dat is diversiteit en inclusiviteit, iedereen kan in die taxi stappen. Maar dat draagt niet expliciet bij denk ik.

Patrick Dus ook niet bijvoorbeeld om het contact tussen de beide groepen te vergroten?

Participant 11 Nee, niet tussen bepaalde groepen mensen, wel tussen mensen. Ja weet je, ik kan er me niet zoveel bij voorstellen, dus ik vind het een lastige vraag.

Patrick Heeft u het gevoel dat mensen over het algemeen geaccepteerd voelen in uw wijk?

Participant 11 Eh. Ja dat gevoel heb ik wel, maar ik praat niet met iedereen. Ja, beetje flauw. Ik sprak vandaag toevallig iemand hier uit de wijk, die komt uit Libië. Die zei dat ze het heel fijn vond hier in Groningen. Ja dat is dan een uitspraak.

Patrick En hoe komt dat denk je? Bij jullie in de wijk bijvoorbeeld.

Participant 11 Ja, ik denk dat we wat dat betreft een sociaal land zijn met een groot hart. En dat we mensen met open hart ontvangen. En dat mensen die dat waarderen en de kansen van zien, dat we ook teruggeven.

Patrick Heb je mensen soms wel eens vaker in de taxi?

Participant 11 Ja hoor, ja.

Patrick En heb je ook wel eens het gevoel dat ze meer tot leven komen door jullie werk, door het ritje zelf en waar ze naar toe gaan? Het is lastig hoor.

Participant 11 Ja. Ja. Nee. Nee dat zie ik niet echt. Je merkt wel gewoon dat mensen er heel blij zijn en meer uit het isolement komen.

Patrick Het is natuurlijk ook een korte tijd relatief dat jij ze ziet, dus dat is ook lastig te zien.

Participant 11 Ja

Patrick Heb je ook het gevoel dat je echt een luisterend oor bent voor die mensen?

Participant 11 Eh. Ja soms wel. Soms merk ik ook van: ik moet even taxichauffeur spelen en m'n bek houden haha.

Patrick Dat moet je dan maar wel aanvoelen als je taxichauffeur bent.

Participant 11 Ja, ja, zeker. Ik kan wel urenlang vragen. Dat vind ik prachtig. Maar ja, dat is niet iedereen gegeven.

Patrick Denk je dat je dat wel nodig hebt om bij WelMobiel te werken?

Participant 11 Nou ja, ik denk dat je wel een klein beetje moet kunnen inleven in dit soort dingen. Ik denk wel dat dat belangrijk is. Ik heb niet het idee dat we klachten over chauffeurs, maar dat weet [participant 9]. Maar klanten weten ook dat het allemaal op basis van vrijwilligheid is, ze hoeven er niet dik voor te betalen en we doen het voor niks.

Patrick En als laatste, zou je WelMobiel aanraden aan andere mensen?

Participant 11 Ja, zekers. Ik werf ook chauffeurs. Daarom praat ik ook tegen jou van: "je moet gewoon een keer meedoen man".

Patrick En wat vertel je ze dan?

Participant 11 Nou ja, wat ik je net ook vertel. **Dat het gewoon ontzettend leuk is om met mensen, ik denk dat we toch wel een bepaalde doelgroep bedienen. Om die van a naar b te brengen. Met ieder een eigen verhaal, met ieder een eigen dynamiek, met ieder een eigen sores, met ook ieder met eigen vreugde. Als je daar een beetje lol aan kan beleven, dan vliegen de dagen voorbij.**

Patrick Ja, wat leuk zeg!